

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆེན་གྱི་གནས་འཕྲིན།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༢༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ།

འདོན་ཐེངས་ ༦༡ པ།

ཕྱི་ཁབ་ལྷ་ཞིབ་དང་ཞུ་དག་པ། - ཚོགས་བྱང་བསོད་ནམས་རྟོ་ཞེ།
ཚམ་སྒྲིག་པ། - བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།
པར་བ་དང་དབ་གཟུགས་བྱས་འགོད། - བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།
འགྲེམས་སྟེལ་བ། - རིན་ཆེན།

དཀར་ཆག

ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པ། August

༡༽ ལ་ཡོང་ས་མཆོག་གི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ།	༡
༢༽ རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལེར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་དང་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱལ་གྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ།	༤
༣༽ དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་ཉར་མར་ཏ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱལ་ཁག་ཅིག་ལ་བོད་དོན་སྐོར་ཁྱོད་གནང་བ།	༡༠
༤༽ རབ་བརྟན་རིག་གནས་ཁང་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒྲིའི་ཐོག་ཕྱོགས་བཞུགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོས་འཕེལ་ཐུབ་བརྟན་མཆོག་སྤྱི་མཐོན་གཙོ་བོར་ཆེད་མེས་སྤྱི་འཐུས་གནང་བ།	༡༠
༥༽ རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཉན་མོ་ཐངས་ ༡༧ པའི་དུས་ཆེན་སྤྱི་བཙུང་མཛད་སྒྲིའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཆེ་ལོང་དབང་ས་ཅན་མཆོག་རྣམས་གཉིས་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།	༡༡
༦༽ རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རང་བཙན་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་དབུ་བའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་མཆོག་དམིགས་བསལ་སྤྱི་མཐོན་དུ་ཆེད་མེས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།	༡༣
༧༽ དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་བོད་ཀྱི་གཞོན་ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་ཐངས་ ༩ པའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒྲིའི་ཐོག་སྤྱི་མཐོན་གཙོ་བོར་ཆེད་མེས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།	༡༤
༨༽ དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ལེགས་བཅོས་གནང་བ་དེ་བཞིན་དབུ་འབྱེད་གནང་བ།	༡༥
༩༽ དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཅུ་ཡུན་གསུམ་པ་རྒྱ་བའི་སྤྱི་ལེགས་པར་བབས་ཐུབ་པར་སྤྱི་མཐོན་མོ་རྟེ་མཆོག་ལ་འཆམས་འདྲི་ཞུས་པ།	༡༦
༡༠༽ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་རྒྱ་གར་ར་ཇ་སི་ཐན་དང་། ལཱ་ར་ཏ་མངའ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱལ་གནང་བ།	༡༧
༡༡༽ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་རྒྱ་གར་ལུ་ཐང་ལྷལ་དང་། ཨ་ཏི་ལ། འབྲས་ལྷོངས་མངའ་སྡེ་བཅས་ཀྱི་ནང་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱལ་གནང་བ།	༡༨
༡༢༽ སྤྱི་ལྷན་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་ཞིག་ལུ་རོ་ཏུ་མང་གཙོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།	༡༩
༡༣༽ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏ་མི་ལ་ན་དུ་དང་། ཀེ་ར་ལ་མངའ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱལ་གནང་བ།	༢༠
༡༤༽ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་ནས་རྒྱ་གར་ར་ལུ་ཀ་ལི་མི་མངའ་སྡེ་དང་། ལ་དུགས་བཅས་ཀྱི་ནང་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱལ་གནང་བ།	༢༠

ཕྱི་ཟླ་དགུ་པ། September

༡༥༽ བོད་མིའི་མང་གཙོ་དབུ་འབྱེད་སྤྱི་མཐོན་ཉེ་མོ་ལོ་ ༦༣ ཟླ་ལོ་འཁོར་བའི་དུས་ཆེན་མཛད་སྒྲིའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད།	༢༤
༡༦༽ སྤྱི་མཐོན་ཐོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་དུ་མེས་སྤྱི་འཐུས་གནང་བ།	༢༥

[illegible]

ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ།

འདོན་ཐེངས་སྟོན་མའི་འབྲེལ།

ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཅ་བ་ནི་ང་རང་ཆོ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་འདི་དག་གཞི་རྩར་བཞག་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཐོན་ཡོང་བར་བརྟེན། ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་དང་བཟང་པོའི་སྟོན་པ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བཅོས་པ་ཡིན་ན། མིང་ལ་ཆོས་བཏགས་རུང་མ་བཏགས་རུང་དོན་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོའི་ཐོག་ནས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོད། མིང་ལ་ཆོས་བཏགས་ན་ར་བ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲོ་ཡི་ཡོད། དེ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་དོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་རྒྱུད་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཉ་ལམ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་མང་གཙོའི་ཅ་ཁྲིམས་འགོ་སྐྱེས་དེ་ཆོ་ནང་བཞེན་མ་ཡིན་པར། ང་ཆོའི་འདི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཡ་རབས་ཀྱི་ལྟ་བ་

ཅ་བར་བཞག་ནས་གོ་རིམ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཆ་ནས་རྣམ་ཀྱན་ང་ཆོའི་ཁ་རྒྱན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྤྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དེ་སྐབས་སྐབ་པ་ཞིག་ཡིན། དོན་གྱི་ཐོག་ནས་བརྟག་ཡོང་དུས་སེ་ཁྱེ་ལར་(Secular) ཞེས་པ་འདི་ཕྱིན་ཏུ་རན་པོ་ཞིག་ཡིན། ང་རང་ཆོ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ཡིན་ཡང་བསམ་སྒྲོལ་གཏོང་བྱ་ཏན་ཏན་ཡོད། རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སེ་ཁྱེ་ལ་རི་མིམ་(Secularism) ཞེས་བརྗོད་དུས་གོ་བ་གཅིག་ལ་ཆོས་མེད་རིང་ལུགས་ལྟ་བུར་གོ་བཅོ་ཡོད། ང་ཆོ་བོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དང་ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ཆ་བཞག་ན་འདྲ་བོད་ནང་མི་མང་པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་འོག་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་སྤྱིར་གོ་ལ་ཆ་བཞག་ན་འདྲ་བོད་ཀྱི་རང་དབང་བསྐྱབ་བྱ་འདི་སྤྱི་རྒྱུད་པའི་རང་

དབང་ཅུ་མ་ཡིན་པར། དེ་དངོས་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་དབང་གི་འཐབ་ཅོད་ཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན། ང་ཤུའི་དགེ་སློང་ཞིག་གི་དོས་ནས་དེ་ནི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་རེད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་འདིའི་ནང་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད། ཆོག་གི་གོ་བ་མེན་སྤྱགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐབས་རེ་མཐོང་སྤང་འབྲེལ་ཡོང་སྤྱི་ཤར། དེ་ཆོའི་སྒྲོལ་ང་རང་ཆོ་གོ་བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོང་གི་རེད། དེ་ནི་ཅ་དོན་གཅིག་ཡིན། ཞེས་དང་།

ད་ལས་སྤྱི་འཐུས་གསར་པ་སྐྱབས་པ་འདི་དག་དེ་སྤྱི་ལམ་སྟོན་ཡོད་པའི་ཆོལ་གསུམ་ཆོས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་བ་རེད། སྟོན་མ་ནས་ཏྲ་ཏུ་སྐད་ཆ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ཅ་བའི་བསྐྱེ་ཁུངས་དེ་དག་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། སྤྱི་འཐུས་ནང་སྐྱབས་ཆར་རྗེས་སྤྱི་མི་བྱས་ནས་སྤྱོད་དགོས། དེ་སྤྱི་ཉམས་སྤོང་ནས་སྐབས་རེ་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་སྐད་ཆ་འོད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོག་གས་པ་ཁ་ཤས་པར་འཆོལ་བར་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱི་ཐོབ་ཐང་ཅོད་རྒྱུའི་ཐོག་སྐྱབས་ན་པར་འཆོལ་བར་འགོ་མ་དགོས་པར་ཚུར་སྟོན་དང་པོར་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆོ་མི་འདུག། ང་རང་ཆོས་གང་གྱེད་དགོས་ཟེར་ན། སྤྱི་པ་ཆགས་ཚུད་ཡག་པོ་ཡོང་བ་གྱེད་

དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སྤྱི་པ་དེའི་ཁོངས་
གཏོགས་ལ་ཡོད་པ་ཆང་མར་ཁེ་པན་ཡོད་
ཡོད་པ་དང་། བདེ་སྤྱིད་ཡོད་ཡོད་པ། འདོད་
དོན་འབྲུག་འབྲུག་པ་ཡིན། སྤྱི་པ་ཆོག་ས་
ཚུད་པོ་མ་བྱུང་ན། ཉེན་གཅིག་ཐོབ་ཐང་ཚོད་
ས་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོར་ཐོབ་
ཐང་ཚོད་ས་ཡོད་པ་འདི་སྤྱི་པ་དེ་སྤྱིག་
འབྲུག་ས་ཤིག་ཡོད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་སྤྱི་འབྲུག་ནང་
སྤྱི་བས་པ་ཁྱེད་རང་ཆོ་ཆང་མས་བསམ་པ་
ནམ་དག་གིས་སྤྱི་མི་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྤྱི་འབྲུག་
ནང་སྤྱོད་རིང་སོ་སོའི་རྒྱུ་སྤྱིག་སྤྱོད་པོད་
མི་སྤྱི་པོ་གནས་བསྐྱར་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་བ་བྱེད་
མཁན་ཀྱི་སྤྱི་མི་ཞིག་ཡིན་བསམ་པ་དེ་འདྲ་
ཤིས་ག་དུས་ཡིན་ཀྱང་མ་བརྒྱགས་པ་དང་།
མ་འགྲོད་པའི་ཐོག་ནས་འགན་འཁུར་བྱུང་བ་
བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། འདི་གནད་
འགག་མཐོང་གི་འདུག་ ཆང་མར་བཀ་ཤིས་
བདེ་ལེགས་ཡོད། ཏུར་ཐག་གནད་རོགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་སྐབས་
བཅུ་གཅིག་པའི་སྤྱི་འབྲུག་ལྷན་ཆོག་ས་སྤྱི་
སྤྱི་པ་འདི་བཀའ་སློབ་ལས་ཟུར་འདོན་ཞུས་
ཤིང་། བོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་
པར་སྐྱོན་ཞུས་པ་༩ སྤྱི་འབྲུག་དང་བཀའ་ལག་
ལ་བསྐྱུལ་བའི་བཀའ་སློབ། བོད་གཉིས་པ་
༩༠ ནས་ ༩༢ བར་དང་། ༩༩ ནས་ ༩༩
བར་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ ཉིན་སྤྱི་
འབྲུག་ཆོག་ས་གཙོ་ཆོག་ས་གཞོན་དམ་
འབྲུག་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་སློབ།

ཆོག་ས་གཙོ་བཟེས་གཞོན་གཉིས་གཏན་
ཁེ། དམ་འབྲུག་གནད་སྤྱི་ཡག་པོ་བྱུང་།
བཀ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། འབྲུག་མི་
ཆོ་ཁྲིམས་བཞོ་སྤྱོད་ཆོག་ས་ཀྱི་རོ་བོར་ཆགས་
བསྐྱར་ཡོད་པ་ཁ་སང་བཀའ་མོ་ལ་བྱུང་བ་
བཞིན། བར་དེར་བཅའ་ཁྲིམས་བཞོ་རྒྱ་
ནམས་ཁྱེད་རང་ཆོ་ཆང་མས་དངོས་གནས་
རང་ཁུར་བྱུངས་ཏེ་མཐའ་མ་གཏན་འབེབས་
གཙང་མ་ཡག་ཐག་ཆོད་བྱུང་བ་རེད། བྱས་
འབྲས་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད། ཆང་མ་ལ་
བཀ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། ཏ་ཅང་
དགའ་པོ་བྱུང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྒྱ་རྒྱ་ཡིན།ཆང་
མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོས་བྱས་
པ་ལས་བྱ་རྒྱ་མང་བ་བསྐྱར་ཡོད། ད་དུང་མ་
འོངས་པ་ལ། ང་རང་ཆོ་འདིར་སྤྱི་འབྲུག་ལ་
སྤྱི་བས་པ་སོ་སོར་སྤྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་ནང་ལ་མིང་
ཞིག་ཡོད་པ་རེད་ལ། དངོས་གནས་ཐོབ་ཐང་
དང་དབང་ཆ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་གི་
ཡོད་རེད། དེ་གཞིར་བཟུང་གི་འགན་ཞིག་
ཀྱང་སྤྱི་བས་བསྐྱར་ཡོད། ཐོགས་གཅིག་ནས་
མི་མང་གིས་རེ་བ་བརྒྱབ་པ་དང་། ཐོགས་
གཅིག་ནས་ང་རང་ཆོ་འདི་དུས་ཆོད་ཁ་སང་
བཀའ་མོ་ལ་བྱུང་བ་བཞིན་གཏན་འཁུར་འདི་
འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ལ་འགན་ཁྱེར་མཁན་ཀྱི་
མིའི་གསལ་ལ་ཡར་སྤྱི་བས་དུས། དུས་ཆོད་

འདི་གའི་ཆ་ནས་ང་ཆོར་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་
འཁྲིལ་ཡོད་ཅིང་། ཁྱེད་རང་ཆོ་ཆང་མས་འགན་
འཁུར་དེ་སྤྱི་པ་ལ་བཅངས་ནས་སྤྱི་བསམ་
ནམ་དག་གི་ཐོག་ནས། ད་ལྟ་ལས་ཀ་འགོ་
བཙུགས་ཏེ་གྲ་འགྲིག་པོ་ཡག་ཐག་ཆོད་བྱུང་
བ་རེད། ད་དུང་ང་ཆོས་ལོ་བསྐྱར་ནས་ལས་
ཀའི་འགན་འཁུར་རྒྱ་དེ་ཆང་མས་འབྲུག་པ་
མེད་པ་གནད་གི་ཡང་རེད་ལ། ཆང་མས་
ཏུར་ཐག་གནད་རོགས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། དེ་ངས་
གཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

དེ་ནས་དེ་རིང་འདིར་བཀའ་སློབ་
གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་ང་ཆོ་ཆང་མ་སྤྱི་
འབྲུག་ནང་ཆོག་ས་པ་འབྲུ་པོ་འཛོམས་བསྐྱར་
ཡོད། བྱས་ཅང་། ང་སྤྱི་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་
ཆ་ཐན་བྱ་བ་འདན་ན་བསམ་པ་བྱན་བྱུང་། ད་
ལྟ་འབྲུག་མི་གཞོན་མ་ཆང་བ་རེད། ཅས་
བཀའ་འདི་གནད་བར། ཐམ་གཏོར་རིན་པོ་
ཆེས། དམ་བཅའ་ལུ་ཆང་གས་གཉིས་དང་།
དམ་བཅའ་འབྲུག་རྒྱ་བསྐྱར་པ་གཅིག་མ་
ཆང་ཞེས་ཞུས། ད་ལྟ་བར་གོ་བསྐྱར་བྱེད་
པའི་སྤྱི་བས་པ་གང་འདྲ་ཡོད་གི་འདུག་ གོ་
བསྐྱར་གསལ་པོ་དང་། འཛོད་པོ་འདྲ་པོ་གང་
འདྲ་ཡོད་གི་འདུག་ དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་
རེད། སྐད་ཆ་འོད་ས་དང་གོ་བསྐྱར་བྱེད་ས་
དེར་ལྷག་པོ་བྱས་ནས་འོད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་
དང་། ཡང་མཐུན་དེར་བཞག་བཞག་པ་དེ་
མིན་ཅམ་ཞིག་རྒྱ་བ་ལོགས་ལ་བཞག་རྒྱ་
མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ གཙང་མ་
རེད། གཞན་ང་རང་ཆོ་ཆང་མས་མཐུན་དེར་

དབུགས་འདྲ་པོ་བསྐྱམས། འདྲ་ཆགས་བྱས། དུས་ལུན་འཁྲུལ་ཅམ་ཞིག་བྱུང་ན་དེས་ འཕྲིག་པའི་བཅོ་འདྲ་ཞིག་དང་། རྒྱུ་ལོགས་ ལ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་བསྐྱེད་ན་ དགོས་པ་མི་འདུག ཡང་དང་རང་ཆོ་སྐད་ཆ་ འཕྲོད་པོ་དང་གསང་པོ་བཤད་པ་ལའང་ བཤད་སྒྲུངས་རེད། གསང་བྲགས། འཕྲོད་ བྲགས་ཏེ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁ་ཚྭ་ བརྒྱབ་པར་ཐལ་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱེད་རང་ཆོ་ལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཨེ་ཡོད། ཐེ་ཐམན་ གྱི་ཆོགས་འདྲའི་ས་ལ་རྒྱག་རེས་བརྒྱབ་ པའི་སྐད་ཆ་འདུག ང་ཆོ་ད་ལྟ་པལ་ཆེར་གཞུ་ རེས་བཏང་བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། མང་གཙོ་ ཉམས་སྤྱོད་གཞི་ནས་གསར་བ་སྤྱོད་མཁན་ དེ་ཆོའི་གསུ་གྱི་སྐབས་རེར་སྐད་ཆ་བཤད་ བྱས་ཤོད་ཁོག་མ་འགྲང་བའི་སྐབས་ལ་གཞུ་ རེས་བཏང་། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཆོགས་གཙོ་གན་ གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་བར་མི་བྱེད་རང་བྱེད་ ཆོད་བྱས་ཡོད། གོ་བསྐྱར་ལྷག་པོ་དགོས་ཀྱི་ དེ་ཕྱིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གོ་བསྐྱར་ལྷག་ པོ་དང་གསང་པོ་བྱས། དངོས་གནས་རང་སྤྱི་ པའི་དོན་དག་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་ལྷག་ བསམ་ནམ་དག་གིས་སོ་སོའི་སེམས་འཁྱུར་ ཞིག་སྒྲངས་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ བ། སྐབས་རེར་ཚྭ་པ་ཐུག་པ་ཡོད་མདོག་ ཁ་པོ་རེད། དེ་པལ་ཆེར་གནད་འགག་ཡོད་ མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འྲོགས་གཉིས་ཀ་ ནས་དངོས་གནས་རང་བསམ་པ་ནམ་དག་ གི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་དུས། མདུན་དེར་

སྐད་ཆ་གང་བཤད་པ་དེ་རེད་མ་གཏོགས་ དེའི་ཕྱགས་ལ་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་ཅིག་ འཆང་བསྐྱེད་པ་མེད་དུས། ཐེངས་གཅིག་ གཉིས་ཕྱིག་སེམས་ཀྱི་ནང་ལ་པན་ཚུན་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ནམ་རྟེན་འདྲ་པོ་ ཆགས་པ་ཡིན་ནའང་། ཁོ་ཉིན་ནས་ཉིན་ བསྐྱེད་དེ་དུས་ཆོད་བསྐྱེད་ས་པའི་སྐབས་ལ་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དངོས་གནས་ཐུན་ མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིང་ཉེ་པོ་དང་མཛུལ་པོ་ ཆགས་སུ་བརྒྱ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ དུས་དངོས་གནས་རང་སྐད་ཆ་གསང་པོ་ བཤད། པན་ཚུན་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། སོ་ སོའི་ལྟ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྷགས་ཆེན་པོ་གཅིག་ གི་ཐོག་ནས་ཚྭ་པ་ཐུག་པ་ཡིན་ནའང་ཅུ་བ་ དེ་སྤྱི་བ་རང་གི་དོན་དག་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཁ་ཐུག་དེར་ཚྭ་པ་ བྲག་པོ་ཞིག་ཐུག་པ་ཡིན་ནའང་དེས་པན་ ཐོགས་ཡོང་ཀྱི་ཞིག་དང་། དགེ་མཆོན་ཡོང་ ཀྱི་ཞིག་མ་གཏོགས་སྒྲོན་ལྷག་ཀྱི་པལ་ཆེར་ ཡོད་གི་མ་རེད།

ཡང་སྐབས་རེར་ཁ་ནས་བཤད་ཀྱི་ དེའི་ཕྱག་ཅ་དེར་དོན་དག་གཅིག་འདྲེས། དེ་ འདྲའི་ཐོག་ནས་ནང་ལོགས་ལ་སྐད་ཆ་འདྲ་ མི་འདྲ་ཡོད་དུས་གང་འཆམས་ཕྱིག་ནས་ སེམས་ཀྱི་ནང་ལ་འཁོན་འཛིན་འདྲ་པོ་ཞིག་ སྤྲེའས། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་པར་ཚུར་གདོང་ ཐུག་པར་ཚུར་སྐད་ཆ་འོད་རེས་བཏང་བའི་ འབྲས་བྱ་ལ་མཐུག་ཏུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ ལ་འཁོན་འཛིན་འདྲ་པོ་ཆགས། ལྷག་པར་དེ་

འདྲའི་ཐོག་ནས་ཕྱིག་ཁག་ཕྱིག་སྤྱིལ་བྱེད་ཀྱི་ དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན། ཏ་ ཅང་ཐབས་སྒྲོ་པོ་རེད། གང་ལྟར་པན་ཚུའི་ ཆབ་ལ་སྒྲོན་ལྷག་ཀྱི་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་རེད། སྤྱིར་བཏང་བཤད་དགོས་པ་ད་མི་འདུག་སྟེ། མདོ་དོན་སྤྱིང་པོ་ད་ལྟ་ཀྱི་དེ་དང་རང་ཆོས་ སྐད་ཆ་ལྷག་པོ་བཤད། གོ་བསྐྱར་གསང་པོ་ བྱས། ཅུ་བའི་སོ་སོའི་པན་ཚུན་ཆང་མས་ དམ་བཅའ་བཞག་ས་དེ་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ ལྷག་བསམ་བཅངས་ཀྱི་དེའི་ཐོག་ནས་ བཤད་ཀྱི་དེ་ཕྱིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁ་ སང་ཞུས་པ་བཞིན་སྤྱི་མི་ཞིག་བྱས་ནས་ བསྐྱེད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་གཙོ་པོ་དེ་རེད་འདུག དེ་ གལ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་རིང་སང་ཉིན་གོ་བསྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ ག་པའི་མཆམས་ལ་སྤྲེའས་ཡོད། ཅེས་ བཀའ་འདྲི་གནང་བར། ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ ཆེས། གནས་ལྷགས་སྟན་སང་ཞུས། བར་ ལམ་ང་ཆོའི་ལོ་གང་འཆམས་ཕྱིན་པའི་རིང་ གི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་བལྟས་ཡོད་དུས། ལས་ཀ་ དངོས་གནས་རང་བྱས་འབྲས་ཐོན་པ་ལག་ པོ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཅུ་བ་ལས་བྱེད་པར་རག་ལས་ ཡོད། ལས་བྱེད་པ་ཆོ་འྲོགས་གཅིག་ནས་ སྤྱིར་དག་པོ་ཞིག་དང་། ཕྱིས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ གནས་ཆོད་ཡོད་པ་དགོས།

ཐུ་མཐུད་འགོད་ཀྱི།

སྤྱི་ཤིང་གནས་སྐབས་དང་འབྲེལ་བོད་དོན་
སྐོར་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་
འབྲེལ་གྱིས་རྒྱ་ལ་སྤྱི་འཐུས་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་
གནས་བབ། རྒྱ་ལ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་ནག་ཐོག་ལ་
སྤྱི་འཐུས་འཛིན་སྤྱོད་ལ། འཛམ་གླིང་རྒྱ་ལ་
ཁབ་ཁག་གིས་བོད་དོན་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་
འཛིན་སྐབས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་
བབ་དང་། ད་ལྟོ་ཆར་བོད་རྒྱལ་དཀར་མཆོག་
སེལ་ཐབས་ཐོག་དོན་ཕན་ལྡན་པ་ཡོང་
ཐབས་སུ་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ།
བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་བབ་ལ་ལེགས་
ཉེས་གང་ལྷན་ཡང་རྒྱ་གར་ལ་དེའི་བཟང་
དན་ཀྱི་འུགས་རྒྱུ་ཞིག་རང་བཞིན་ཀྱི་ཡོང་
སྤྱོད་དུས། བོད་དེ་རྒྱ་གར་ལ་འདུག་ཆེན་
པོ་ཐོག་ཆུང་གསུམ་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར། རྒྱ་ལ་
སྤྱི་འཐུས་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས། གཞུང་
འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་བོད་དོན་
སྐོར་གོ་རྟོགས་ཡོང་ཆེད་ཁྱེད་སྤྱོད་ལས་དོན་
གང་འདྲ་ཁྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་བོད་
མིའི་སྤྱི་འཐུས་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
གནང་སྤྱོད་མང་གཙོ་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་
བཟུང་ལས་དོན་ཆུང་དུ་གང་འདྲ་
གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། སྤྱི་འཐུས་སོ་སོས་
ལས་འགན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རུས་པ་ཡར་
རྒྱས་གང་འདྲ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་
སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེན་གངས་ལྟོ་རིང་
ཚོགས་འདུ་འཚོགས་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་།
གནད་དོན་དེ་དག་ཐོག་ཆར་མས་དགོངས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་དང་བོད་དོན་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་
འདུ་དབུ་འཛུགས་སྐབས་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་སུ་ཇིཏྲ་ གུ་མར་(Shri Sujeet
Kumar, Convenor of All Party Indian Parliamentary Forum for Tibet) མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་དང་བོད་དོན་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་
འདུ་དབུ་འཛུགས་སྐབས་དབུ་འཛུགས་གཞིན་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

རྒྱ་གར་མང་གསུང་གནང་ཡོང་བ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉེན་ལྟོ་རིང་གི་ཚོགས་འདུ་ལེགས་
གྲུབ་ཡོང་བའི་སྤྱོད་འདུན་ཁྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་གནང་རྗེས། ཚོགས་འདུ་དངོས་སུ་
ཚོགས་གནང་སོང་།
གཞི་ཅིའི་ཉེན་གངས་ལྟོ་རིང་གི་
ཚོགས་འདུ་འདིའི་ཐོག་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་

ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་སུ་ཇིཏྲ་ གུ་མར་
(Shri Sujeet Kumar, Convenor of
All Party Indian Parliamentary
Forum for Tibet) མཆོག་དང་། རྒྱ་གར་
གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་འཐུས་
ཞེ་ ཁྱེ་ སི་རྒྱ་ (Shri. A.D. Singh,
Member of Rajya Sabha) མཆོག་
རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་

དང་། ཇི་བ་ཇིས་ལན། རྒྱ་གར་ཉིན་རྒྱ་གསར་
ལོག་གི་ཚོམ་སྤྱིག་པ་ལུས་སྤྱ་ཏ་མི་ནི་ ཉེ
དར་ (Suhasini Haider) ལགས་ཀྱིས་
“རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་ལ་བལྟ་ཞིབ་
དང་འབྲེལ། རྒྱ་གར་གྱིས་བོད་ཐོག་འཛིན་
པའི་སྲིད་བྱུས།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་
གསུང་བཤད་དང་། ཇི་བ་ཇིས་ལན། རྒྱ་གར་
གཞུང་གི་ཕྱི་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བློ་ཆེ་
བློ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མཆོད་ཆའི་གནད་
དོན་དང་། གནས་གཤེས་འགྱུར་ལྡོག་ཐོག་
རྒྱ་གར་སྲིད་མོལ་བློ་པ་དང་། ཇི་བ་ཇིས་ལན། རྒྱ་གར་
སྤྱི་ཚབ་གནད་ཁྲིའུ་མཁན་སྤྱི་ཞབས་ལྷ་ཡམ་
སྤར་ན་ (Shyam Saran, former
Foreign Secretary of India and
Prime Minister’s Special Envoy
For Nuclear Affairs and Climate
Change) མཆོག་གིས་ “རྒྱ་དཀར་ནག་
དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་
གཞིའི་ཐོག་ལ་གསུང་བཤད་དང་། ཇི་བ་ཇིས་
ལན་བཅས་ཀྱི་ལས་རིམ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་
ལྷེ་ལིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་མི་རྟེ་ཀ་ (Mitti-
ka) ཞེས་པའི་ཆོག་པའི་དེས་སྟོན་པ་ལུས་
སྤྱ་རྟེན་ལྷ་ ལྷོ་མེ་ (Dhurba Ghose,
Co-Founder and Director of
Mittika Enriching Lifespan) ལགས་
དང་། ལུས་སྤྱ་རྟེན་ལྷ་ ཨ་ཡེར་ (Jaya Iyer,
Mittika Enriching Lifespan) ལགས་
ནམ་གཉིས་ནས་སེམས་ཆོར་འདུ་ཤེས་
འབྱེད་སྤངས་ཀྱི་རིག་ཅུལ་དང་། རང་བྱས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ཆོག་པའི་འདུ་ཤེས་གྱི་གར་གྱིས་ཆོག་པའི་འཐུས་
མི་སྤྱ་ཞབས་རྟེན་རྟེན་ ཨ་ཡེར་ལྷ་ (Shri. Rajendra Agrawal, Lok Sabha) མཆོག་དང་། གྱིས་ཆོག་པའི་འཐུས་མི་འཐུས་རམས་པ་
ལུས་སྤྱ་ཨ་མེ་ ཡེ་རྟེན་ (Dr. Amee Yajnik, Rajya Sabha) མཆོག་ནམ་གཉིས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོག་པའི་སྤྱི་ལོ་མཆོག་གིས་གཙོས་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པའི་དབར་མན་ཆོད་བོད་ཐོག་བཀའ་བཟུང་ལུས་སྤྱ་པོ་གནད་རིམ་ལྷན་དུ་བསྟོན་པའི་ལས།

གོང་སྤེལ་གཏོང་ཕྱོགས། ཅོད་རྟོག་འདུམ་
འབྲིག་གནད་ཕྱོགས་ཐོག་སྤྱོད་བཅར་གནད་
སོང་།

དཔལ་ལྷན་ཆོག་པའི་གཞོན་སྤྱི་ལོ་མ་ཆེ་རིང་
མཆོག་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ “ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣
ནས་ ༢༠༢༦ བར་གྱི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་འཆར་གཞི།”
ཞེས་ཡིག་ཆ་བོད་ཨིན་གཉིས་ནང་དབུ་
འབྱེད་དང་འབྲེལ། དཔལ་ལྷན་ཆོག་པའི་གཞོན་
མཆོག་གིས་ཐབས་བྱས་འཆར་གཞིའི་གལ་
གནད་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་

ཕྱི་ཚེས་ ༡༡ བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཆོག་པའི་ཐབས་བྱས་ཆོག་པའི་
འདུ་ཉིན་མཐའ་མའི་སྐབས། དཔལ་ལྷན་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་པའི་གཙོ་མཁན་པོ་
བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་པའི་སྤྱི་ལོ་མཆོག་དང་། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ལིར་རྟེན་གཞི་བྱས་
པའི་མི་རྟེ་ཀ་ (Mittika) ཞེས་པའི་ཆོག་པའི་དེས་སྟོན་པ་ལུས་སྤྱ་རྟེན་ལྷ་ ལྷོ་མེ་ (Dhurba Ghose, Co-Founder and Director of Mittika
Enriching Lifespan) ལགས་དང་། ལུས་སྤྱ་རྟེན་ལྷ་ ཨ་ཡེར་ (Jaya Iyer) ལགས་ནམ་གཉིས་ལྷན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༤ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གི་ཐབས་བྱས་ཆོག་པ་འདྲའི་ཐོག་ཀྱང་གར་གཞུང་གི་ཕྱི་འབྲེལ་དྲུང་ཆེ་
ལྷན་པ་དང་། ལྷ་ལ་ཐུན་མཆོན་ཆའི་གནད་དོན་དང་། གནས་གཤིས་འགྱུར་ལྡོག་ཐོག་ཀྱང་གར་མིང་ཆོན་ལྷན་པའི་དམིགས་བསལ་སྤྱི་ཆས་གནད་
ཐོག་མཐུན་སྒྲིལ་ཐབས་ལུ་ཡམ་ སྤྱ་རན་ (Shyam Saran) མཆོག་གིས་ “ཀྱུ་དཀར་ནག་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ལ་
གསུང་བཤད་དང་། ཕྱི་བཅའ་ལན་བཅས་གནད་སྐབས།

ཆོག་གི་ཐབས་བྱས་འཆར་གཞི་འདི་རི་
ལྷན་གཏན་འབེབས་གནད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་
སྐོར་དོ་སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱས་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཆོག་གི་གཙོ་མཆོག་གིས་ཐབས་བྱས་འཆར་
གཞི་འདི་བཞིན་དེ་སྤོང་སྤྱི་འཐུས་ཆང་མར་
སྒྲིག་འཕྲིན་ (Email) བརྒྱུད་མཁུར་རྟོགས་
སྤྱད་ཕུལ་ཏེ་དགོངས་ཚུལ་ལོན་ཡོད་པ་དང་།
དེ་རྗེས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་
ནས་མཐའ་མའི་གཏན་འབེབས་གནད་པའི་
སྐོར་དང་། ཡིག་ཆ་འདིའི་ནང་དོན་ཁག་འོ་
སྤྲོད་སྤྱིང་བསྐྱས་གནད་རྗེས། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་རྒྱམ་པ་སྤེ་ཆོན་གསུམ་ལ་ཆ་བགོས་
ཀྱིས་མ་འོངས་པར་ལས་འཆར་ལག་བསྟར་
ཞུ་སྤྱོད་ཐོག་དགོངས་ཚུལ་དང་། ཆོག་གི་
ལྷན་པ་མེ་མོའི་དགོངས་ཚུལ་ཁག་དེ་དེ་བཞིན་
སྤོང་སྤྱི་ཞུས་གནད་སོང་།

ཐབས་བྱས་འཆར་གཞིའི་ཡིག་ཆ་
འདི་གཙོ་བོ་སྤེ་ཆོན་ཁག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་

ལ་དབྱེ་ཞིང་། དེ་ཡང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཆོག་གི་ཅ་འཛིན་ལམ་སྤོང་དང་།
ཐབས་བྱས་དམིགས་ལུལ། ལག་ལེན་
འཆར་འཁོད་བཅས་ཡིན་པ་དང་། ཡིག་ཆ་
འདིའི་ནང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཆོག་གི་འབྲུང་འགྱུར་ལོ་བཞིའི་ནང་གི་
ཐབས་བྱས་དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་བྱུག་དང་།
དམིགས་ལུལ་དེ་དག་བསྐྱར་སྤྱོད་ལག་ལེན་

བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་དོན་ཞིབ་ཏུ་ཁག་
གསལ་མོར་བཀོད་གནད་འདུག
མཐར་མཐུག་བསྐྱོར་སྤྱོད་མཛད་
སྤོང་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཆོག་གི་གཞོན་མཆོག་
གིས་གསུང་དོན། དེས་ཆོག་པ་འདྲའི་འདིའི་
ཐོག་གནད་ཡོད་མི་སྤྱ་མང་པོས་གསུང་
བཤད་དང་། ཆོག་གི་བཅར་བ་སྤྱི་འཐུས་
རྒྱམ་པས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་གོ་
བསྐྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། དགོངས་ཚུལ་
གང་བྱུང་བ་རྒྱམ་པ་མ་འོངས་པར་ལས་དོན་
བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་སྤོང་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་པ་དང་། དེས་མ་ཟད། དེས་ཀྱང་གར་
གྲོས་ཆོག་པ་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་
ཆོག་གི་ཐོག་ཆོག་གི་གཙོ་སྤྱོད་ཐབས་སུ་རྟེ་
གྱ་མར་ (Shri Sujeet Kumar, Con-
venor of All Party Indian Parlia-
mentary Forum for Tibet) མཆོག་
གིས་གཙོ་བོ་ལྱ་གར་གྲོས་ཆོག་གི་གོང་
འོག་གཉིས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྒྱམ་པ་དང་ལྷན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༤ ཉིན་ཐབས་བྱས་ཆོག་པ་འདྲའི་ཐོག་ཀྱང་གར་གཞུང་གི་ཕྱི་འབྲེལ་ལྷན་པ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་
(Suhasini Haider) ལག་གིས་ “ཀྱུ་གར་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་མིང་ཆོན་ལ་བསྐྱོད་ཞིབ་དང་འབྲེལ། ཀྱུ་གར་གྱིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་མིང་ཆོན་ལྷན་” ཞེས་
པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་། ཕྱི་བཅའ་ལན་གནད་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ལོའི་ ༡༡ ཉེན་རྒྱལ་སྤྱི་ལའི་ཐབས་བྱས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་མཚོ་གིས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་མཚོ་གི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཛུགས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༣ ལོའི་ ༡༠ ལོ་ ༢༠༢༤ ལྷ་ ༡ ལོའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་འཆར་གཞི།” ཞེས་པའི་ཡིག་ཆ་བོད་ཡིག་གཉིས་ནང་དབྱེ་འབྲེད་གནང་སྐབས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ལོའི་ ༡ ཉེན་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྤྱི་ལའི་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་འཆོམ་མེད་ཞི་བདེ་ཐབས་ལམ་བཟུངས་ཁང་གི་གནས་ཁང་ (Foundation For Non-Violent Alternative) གི་དགེ་ཆའི་མ་དངུལ་དོན་ལེན་པ་སྤྱི་ཞབས་ཨོ་པེ་ཏན་ཏོན་ (O.P Tandon) ལགས་དང་། ལྷ་སྤྱི་ལོ་མཚོ་གི་ཐེན་རྟེན་རི་རྒྱུ་ (Rebon Banerjee Dhar) ལགས་རྒྱས་གཉིས་ནས་ “རྒྱ་གར་གྱིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྤྱི་བྱས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ།” ཅེས་པའི་བཞེད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་། ཅི་བའི་ལན་གནང་སྐབས།

དགོངས་ཚུལ་བཞེ་ཡོན་གྱིས་ང་ཚོའི་སེམས་ཚར་གང་ཡོད་པ་རྣམས་བཤད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དེས་ང་ཚོར་དུས་ཐོག་ལན་འབྱོར་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལན་དེ་སྤེལ་ས་ཞིག་ལ་ཉན་ཉན་སྤེལ་ས་ཡོད་པའི་བསམ་གྱི་འདུག་ཅེས་དང་། ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སྤྱི་འཐུས་ཚང་མས་སོ་སོའི་བྱས་པ་གང་ཡོད་སྤངས་ཏེ། ཚོགས་ཚུངས་སོ་སོའི་

དགོངས་ཚུལ་གྱི་སྙན་ཐོག་གནང་ཡོད་པའི་དེ་ཡིན་དུས་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་ཚོགས་འདུ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འཚོགས་དགོས་ཆེ། ང་ཚོ་ཚང་མ་འཐབ་ཅོད་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་གནང་སློབ་ཁག་ལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་ཐོས་པ་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་

དགོས་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་མཚོ་གིས་ནས་དེས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འདི་ཐོག་མར་བསམ་སྒྲོག་བྱུང་བ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་བསམ་པའི་གོ་བསྐྱར་བྱུང་སོང་ལ། རྣམ་པ་ཚོ་ལའང་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་རེ་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོའི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་དེད་ལྷ་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་པའི་དུས་ལྷན་འཆར་དེ་དག་བར་བསྐྱིག་ཡོང་དུས། རྣམ་པ་ཚོའི་ཐོས་པ་ཆ་ཆ་ལྱར་ལྱར་གྱིས་འགན་བཞེས་ཏེ་ལས་དོན་དེ་དག་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་མཚོ་གིས་ནས་དེ་བ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་རྗེས། ཐེངས་འདིའི་ཉེན་གངས་ལྷའི་རིང་གི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་དང་ཞུ་སྤྱི་ལོ་མཚོ་གིས་དོན་ལྷན་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་དེ་བཞིན་ལེགས་གྲུབ་གྱིས་མཐུག་བསྐྱིལ་གནང་སོང་།

དེས་པ་སྤོང་ཚོགས་གནང་བའི་ཚོགས་འདུ་དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་བྱུང་ལས་ཁུངས་ནས་གོ་སྐྱོད་ཞུས་པའི་ཐབས་བྱས་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པ་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ལོ་དང་། ལྷ་ ༡༡ པའི་ནང་ཏར་ཡོད་དང་། བཞུགས་སྐར་རྟེན་པ་བཅས་ལ་ཐབས་བྱས་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་བསྤོང་ཚོགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས་།

ཡི་ལོ་ ༡༠༩༩ ལོའི་རྒྱ་ ༡ ལོའི་ཆེ་བ་ ༡༩ ཉིན་སྤྲོ་ལ་པ་ལུག་ལ་ཤོད་མི་མང་ཤིང་འབྲས་ཆོས་འཕེལ་ཤུག་པ་ལྟན་མཆོག་གྱུ་གཤམ་ཕྱོད་སྤྲོ་ལ་ཤེལ་གོ་བ་ལ་གནན་པ་ཞིས་ཤོད་དང་ཤོའི་ནང་ “རབ་པ་འདྲན་རྟེན་གནས་ཁང་།” དུ་ཕྱེད་པ་ནང་སྐབས་༥

བརྟན་ལགས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཁང་འདི་ནི་ ངང་། བཞུགས་ཆོས་ཐོད་ཡིག་ལ་བརྟན་པའི་
གཙོ་བོ་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་སྐལ་གཉོང་རྒྱ་ ལས་དོན་མང་དུ་གཉེར་ཐུབ་པའི་མིག་དཔེ་

བྱ་གར་རང་བཅོན་ཉིན་མོ་ཐངས་ ༥༥ ལའི་དུས་ཆེན་སྤྱད་བཅིལ་མཛད་ཤིང་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཆོག་ས་གཞོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་
ཆེ་འོང་དབྱངས་ཅན་མཆོག་རྣམ་གཉིས་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།

༡༣། ། རྩེ་ལོ་ ༡༠༡༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥
 རེས་གཟའ་མིག་དམར་ཉིན་ཉི་མ་རྒྱལ་མངའ་
 སྤེའི་རྫོང་སྤེའ་ལས་ཁྱངས་སུ་བྱ་གར་དང་
 བཅན་ཉིན་མོ་ཐངས་ ༥༥ བ་སྤྱང་བཙུངེ་
 མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་
 སྤོལ་མ་ཆེ་འིང་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཆེ་
 འིང་དབྱངས་ཅན་མཆོག་རྣམ་གཉིས་མཉམ་
 རྟགས་གནང་འདུག

མཇེད་ལྷའི་སྐུ་མཁོན་གཙོ་པོར་གྲུ་
གར་ཉི་མ་རྒྱལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁབ་སྒོར་ཆེན་
གཞོན་དཔ་སྐུ་ཞབས་ལུ་ཀེ་ཤི་ ཨཧ་ནི་ཏྲི་ཏི་
(Shri. Mukesh Agnihotri, Deputy
CM of Himachal Pradesh) མཆོག་

[illegible]

८८। **མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་** Singh, MLA) **མཚོག་མངའ་སྡེའི་གྲོས་**
ཞབས་ཀུན་ལ་ སྤྱི་ (Shri. Kewal **ཚོགས་ཀྱི་བྱུང་ཆ་སྤྱི་ཞབས་ཀུན་གྱི་འོ་འོ་ ལ་**

(Shri Kishori Lal, Chief Parliamentary Secretary) མཆོག་མོགས་སྐུ་མགོན་དུ་ཕེབས་ཡོད་འདུག།
 དེ་ཡང་མཇུག་སྒྲིལ་མར་སྐུ་མགོན་གཙོ་བོ་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་དར་མཁའ་དབྱེངས་སུ་སྐྱེད་འཛུགས་དང་།

དེ་རྗེས་མཇུག་སྒྲིལ་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་གནང་འདུག།
 སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཞོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཆེ་རིང་དབྱངས་ཅན་མཆོག་རྣམ་གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་ཉི་མ་རྒྱལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སྡོན་ཆེན་

གཞོན་པ་མཆོག་གིས་གཙོ་བོ་མཆོག་གི་ཡོད་སྐུ་མགོན་རྣམས་ལ་འཆམས་འདྲིའི་མཇུག་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གི་ཆབ་ཞུས་ཏེ། རྒྱ་གར་རང་བཅན་ཉིན་མོ་ཐངས་ ༥༥ པའི་ཐོག་ཁོང་རྣམས་ལ་འཆམས་འདྲི་ཞུས་གནང་འདུག་པ་བཅས། །

རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རང་བཅན་ཆོག་ཆེན་ཐངས་དྲུག་པའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་མཆོག་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགོན་དུ་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༥༡། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་མིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ (India International Centre) རྒྱ་ཉིན་གྲངས་བཞིའི་རིང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རང་བཅན་ཆོག་ཆེན་ཐངས་དྲུག་པ་དེ་བཞིན་དངོས་སུ་དབུ་འཛུགས་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེའི་དབུ་འབྱེད་མཇུག་སྒྲིལ་མགོན་གཙོ་བོར་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་སྤྱི་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་རྒྱ་ར་མན་ (General Dr.MM Naravane(Retd), the Former Chief of Army) མཆོག་དང་། དམིགས་བསལ་སྐུ་མགོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་སྐུ་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་མཆོག་ཆེད་ཕེབས་གནང་འདུག།

དེ་ཡང་མཇུག་སྒྲིལ་དབུ་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆང་མ་སྐུ་བཞེངས་ཐོག་འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐྱེད་བཏང་བ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་རྣམས་

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་མིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ (India International Centre) རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རང་བཅན་ཆོག་ཆེན་ཐངས་དྲུག་པ་དབུ་འཛུགས་གནང་སྐབས་། དམིགས་བསལ་སྐུ་མགོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་སྐུ་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་མཆོག་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ཀྱི་ཆེད་སྤྱ་ངན་གྲུས་འདུད་ཞུས་རྗེས། སྐུ་མགོན་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་སྤྱི་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་རྒྱ་ར་མན་མཆོག་དང་། དམིགས་བསལ་སྐུ་མགོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་སྐུ་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་ནས་སྤྱད་གསལ་མར་མེ་ཞལ་བྱེད་དང་། དེ་ནས་སྐུ་མགོན་གཙོ་བོ་མཆོག་གིས་

མཇུག་སྒྲིལ་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་འདུག།
 སྐབས་དེར་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགོན་སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་སློབ་ཐང་པན་བདེ་མཆོག་གིས་ཁོང་སྐར་ངོས་ནས་དུས་རྒྱུན་རང་བཅན་ཞེས་པའི་འབོད་ཆོག་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། བཙུ་བཀུར་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་རིང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱི་ལིང་ཁྲོན་གཞི་བྱས་པའི་ (India International Centre) རྒྱ་ལཱ་སྤྱི་འཐུས་བོད་རང་བཙན་
ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དྲུག་པ་འཚོགས་སྐབས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་
ཚབ་ཐོག་བཙུག་རྒྱ་བྱང་བར་དགའ་ཆོར་
ཆེན་པོ་བྱུང་སྟོན། ཚོགས་འདུ་ཉིན་བཞིའི་
རིང་གི་བརྗོད་གཞི་ཁག་གལ་གནད་ཅན་གྱི་
སྒྲུབ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཚོགས་བཙུག་པ་
ནམ་པ་གནད་དེར་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ལྷན་
དང་། བོད་མི་རིགས་ལ་བརྟེན་ཡོད་མཁའ་
གཞིས་བཞུགས་བོད་མིའི་གནས་སྡངས་ཀྱི་
ཁ་ཕྱོགས་ལ་བསམ་ཤེས་གནད་མཁའ་གྲོ་
སྒྲུབ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནད་གི་ཡོད་པའི་
ཐོག་ནས་ད་ལྟོ་ཚོགས་འདུ་འོ་ཐོག་གྲོས་
བསྐྱར་གནད་ཆེས་མ་འོངས་པར་ཅ་དོན་
འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཡག་པོ་ཞིག་ལ་འགྲོ་
རྒྱུ་ཆ་འཛིན་དང་གཤེད་ཆོད་ཡོད་སྟོན།
གཞན་ཡང་དེ་སྟོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རང་
བཙན་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པ་བཞུགས་
སྐྱར་ད་ལྟོ་ཚོགས་པའི་ཆེས་པོ་བོད་མིའི་སྒྲོ་
ན་མེད་པའི་དབྱ་བྱིད་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མཇུག་ཁ་ཕྱོགས་

རྒྱུ་འོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་། ད་ལན་ཚོགས་
ཆེན་ཐེངས་དྲུག་པའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཚབ་
བཙུག་པ་དེས། ད་བར་ཚོགས་བཙུག་པ་ཆོས་
ལས་དོན་གང་བཅུམས་པ་ཡིན་ནའང་། བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཅོད་ཆེད་དུ་ལས་དོན་
སྤྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བར་
བདེན་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞི་བདེ་གནད་གི་
ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་གནད་གི་ཡོད་སྟོན། ཅ་
པའི་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་།
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གཉིས་སྒྲུབ་དབྱ་མའི་
ལམ་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་ཡིན་ཡང་། རང་བཙན་
འཐབ་ཅོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་དེའི་འགལ་སྒྲུབ་
འགྲོ་གི་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གཉིས་སྒྲུབ་དབྱ་
མའི་ལམ་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་། རྒྱ་
ནག་དམར་པོའི་གཞུང་ནས་བོད་ནང་དགའ་
པོའི་སྤྱི་བྱས་མཆམས་འཛིན་དགོས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་བོད་ནང་ཆོས་དང་རིག་

གཞུང་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་རྒྱུ་འོ་སྐབས་སྤྱི་
དགོས་པ་གསལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་
དམར་གཞུང་གིས་ད་བར་དགའ་པོའི་སྤྱི་
བྱས་མཆམས་འཛིན་བྱས་མེད་པ་མ་ཟད།
སྤྱི་བྱས་མཆམས་འཛིན་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་གཞུང་གི་
ཡོད་པར་བརྟེན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་བོད་ནང་
ས་ཁྱི་ཞི་ཆོས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་
བོད་མི་གངས་ ༡༥' ཀྱིས་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེད་གནད་ཡོད་སྐབས། བཙན་བྱོལ་
ནང་ཡོད་པ་ཆང་མས་རྒྱལ་སྤྱི་མཆམས་སྤྱི་
གནད་དགོས་པ་དང་། ཅ་དོན་འཐབ་ཅོད་
ཐོག་ལངས་ཕྱོགས་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་། བན་
ཚུན་གྲུས་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་
རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ལོ་རྒྱུས་
འཛིན་བཟུང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་དེར།
རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བདེན་དཔང་གནད་དགོས་
སྟོན་ཐོགས་གཤོང་ལེན་གང་ལུབ་བྱེད་
དགོས་པ། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རང་
བཙན་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དྲུག་པ་བར་ཀྱི་
འགྲོ་བྱོན་ཡང་རོགས་ཚོགས་ཐོགས་ལ་མ་
བརྟེན་པར། ཚོགས་མི་སོ་སོའི་ངོས་ནས་
མཐུན་འགྱུར་གང་ལུབ་གནད་པ་དེས་བཙན་
བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རང་ཁ་རང་གསོའི་ཐོག་
འཐབ་ཅོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྡངས་
ཤིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་པར། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ལྷག་ས་
ཆེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་། མ་འོངས་པར་ལྷ་མཐུད་
ནས་མཐུག་སྤྱི་བྱས་གནད་རོགས་ཞེས་
གསུངས་གནད་འདུག་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ ༩ པའི་དབུ་འབྱེད་མཇུག་སྤེལ་ཐོག་སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོར་ཆེད་མེས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢༢ ཉིན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་གོ་སྤྱོད་ལོག་ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཉིན་གངས་གསུམ་རིང་གི་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ ༩ པ་དབུ་འབྱེད་གསུང་མོང་།

དེ་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་མཐོན་གཙོ་བོར་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་། དམིགས་བསལ་སྤྱི་མགོན་དུ་ཕྱི་དེལ་བྱུང་ཆེ་ཀམ་ཆོས་དབྱེད་ལགས། བོད་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལྷ་བ་ཆེ་རིང་ལགས། ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་སྤྱི་བ་སངས་ཆེ་རིང་ལགས། རྒྱ་བསམ་གཉིས་ནས་མེས་པའི་ན་གཞོན་ཉམས་ཞིབ་ས་རྒྱལ་བ་བཅས་མེས་པའི་འདུག

སྐབས་དེར་སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་འཆོམས་འདི་དང་སྤྱགས་གསུང་བཤད་གནང་དོན། ཅ་བའི་གོང་དུ་སྤྱི་འཐུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཚོར་ཉམས་ཞིབ་མ་འདང་བ་གསལ་པོ་རེད། དེ་ཆོལ་ཐོག་ལ་རྒྱས་པ་གོང་མཐོང་གཏོང་དགོས་པ་དེ་གནང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༢༢ ཉིན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་གོ་སྤྱོད་ལོག་ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ ༩ པ་དབུ་འབྱེད་གསུང་མོང་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

འགག་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་བཞིན་ཕྱི་དེལ་བྱུང་ཆེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་དེ་ཅ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ནས་མ་བཞག་པར་ང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཚོར་ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞེས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྲུལ་འགྲོལ་ནང་ཉམས་སྦྱང་འདྲ་པོ་ག་རེ་སྤེལ་བ་སྤྱད་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ན། ཅ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་བོད་རང་བཙན་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་གཡས་གཡོན་ལ་ང་ཚོའི་ཕྱི་འབྲེལ་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ཇི་བཞིན་བྱུང་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་རྒྱལ་སྤྱོད་འཆོལ་བ་ཡིན་ནའང་ཁག་པོ་བྱུང་བ་དང་། ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཆགས་ཚུད་པོ་བྱས་མ་ཐུབ་

པའི་གནས་སྐབས་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟའི་གནས་བབ་བྱུང་བ་དེར་སངས་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ང་ཚོར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་དེ་རྒྱ་སྤྱད་འདྲ་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་ཐོག་ནས་འཐུས་འོར་ཕྱིན་འདུག ང་ཚོར་ཁོར་བུ་ཡོད་པ་དེ་ཁོར་ཉམས་ཆེད་པ་ཞིག་དང་། དེ་མི་གཞན་གྱིས་ཤེས་དགོས་པ་བཟོ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག གོང་དུ་ཁོང་རྣམས་གཉིས་ནས་གསུངས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདྲ་ཞིག་མཐོང་ནས་རྣམས་པ་ཚོའི་དགོངས་པའི་དབུ་གཞིར་བཞུགས་པ་སྤྱད་པོ་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་།

ཅ་བའི་རྣམས་པ་ཚོས་སྤྱི་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་ལ་སློབ་སྦྱང་གནང་ནས་ད་ཆ་བྱུབ་འབྲས་ཐོན་ཏེ། ཤེས་ཆད་ཆུང་མང་རྒྱ་

འཕེལ་བ་ཞིག་དང་སོ་སོའི་རྒྱུ་ལའི་སྤྱང་ལ་
 ལངས་སྤྱབ་མཁན་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད།
 དེས་མ་ཟད། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཡིད་ཆེས་དང་
 ཆ་འཛིག་བྱེད་དགོས་ས་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་
 བསྐྱད་ཡོད་པེད། ཅུ་བའི་རྒྱུ་ལ་ཆོ་སོ་སོའི་
 ངོས་ནས་རྒྱུ་དུ་ཉམས་ཞིབ་གང་གནང་བ་
 ཡིན་ནའང་དེའི་བྱ་བ་འབྲས་འདོན་རྒྱུ་
 ཐབས་ཤེས་གནང་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོད་དུས། ད་
 རེས་སྤྱིངས་ཆ་འདིའི་ཐོག་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་
 བྱ་བ་དོན་དང་། བསམ་ཚུལ་རྣམས་གསུང་
 སྤྱབ་པ་ཡིན་ན། དེ་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་
 དགོངས་པའི་དབྱེད་གཞི་ལྟ་བུར་ཆགས་ཀྱི་
 པེད། རིམ་བས་དེ་རྒྱ་ཆེ་བུ་ཕྱིན་ནས་སྤྱི་
 ཚོགས་ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་ལུང་འཕྲེན་བྱ་སའམ་
 ལུངས་གཏུགས་ས་འདྲ་པོ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་
 པེད། གནའ་མ་མོ་རྒྱ་གར་གྱི་དཔལ་ན་ལེ་རྒྱ་
 གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་ཉིད་ཆོས་
 ཕྱོགས་དང་། རིག་གཞུང་ཐོག་ནས་བཤད་ན་
 གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་ང་ཚོ་བོད་ལ་ཆ་བཞག་ན། དུས་
 རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བསམ་ཡས་གཙུག་
 ལག་ཁང་ནང་སྤྱོད་ཆོན་མང་པོར་བྱེ་ནས་སློབ་
 སྦྱོང་གནང་ས་ཡོད་བསྐྱད་དུས་མཐོ་སློབ་
 འདྲ་པོར་ཆ་བཞག་ན་མ་འགྲིག་པ་མི་འདུག
 དེ་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་
 བ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཐོག་ནས་བྱ་བ་ཕུན་ཀློང་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་བཟུང་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་མ་
 གཏོགས་སྤྱི་པོ་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་གནང་སའི་

བསྟེ་གནས་ལྟ་བུ་མེད་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་
 གོ་སྐབས་མེད་པར་མ་ཟད། དེར་དོ་སྤང་ཡང་
 གནང་མཁན་མེད་པ་འདྲ་པོ་ཆགས་བསྐྱད་
 འདུག ང་ཚོས་ཡིག་ཆ་མཐོང་བསྐྱད་པའི་
 གནས་བབ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་
 དུས་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་
 སྤངས་ལ་བལྟས་ནས་ང་རང་ཚོའི་གནས་
 བབ་དེ་འདྲ་བ་ཡོང་སྤྱབ་རྒྱུར་ཆང་མས་
 འབད་བཅོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པེད་ལ། གོ་སྐབས་
 ཀྱང་བསྐྱུན་ཀྱི་ཡོད་པེད། དེ་ནང་བཞིན་རྒྱུ་
 པ་ཚོས་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། དེ་
 ཉ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པེད།
 ལུ་བ་ཕྱོགས་ཨ་རི་དང་། ཡུ་ལོ་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་འདྲའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་
 གི་སྤྱོད་ཆོན་མང་པོར་བྱེ་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་
 ཏེ་བྱ་བ་འབྲས་བཏོན་ཆར་བའི་ཐེས་ལ། མ་
 འོངས་པར་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་
 བྱ་བ་དོན་ཞིག་མ་འདོན་པར། དེ་ནས་བཏོན་
 པའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་བྱ་བ་དོན་དང་། མཐོང་
 ཚུལ་གང་ཡོད་པ་དེར་ཆང་མས་ལུང་འཕྲེན་
 བྱས་ནས་ཆ་བཞག་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་
 ལུངས་གཏུགས་ས་འདྲ་པོ་ཆགས་འགྲོ་གི་
 འདུག དེ་ཚོའི་གསུང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
 མཐོང་གི་འདུག རྒྱུ་པ་ཚོས་ཉམས་ཞིབ་
 བྱས་ཐེས་དབྱེད་རྒྱུ་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་སྦྱངས་
 གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེར་སྤྱོད་ཆོན་གི་བལྟ་
 སྤངས་ཤིག་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན། དེ་མ་འོངས་
 པར་ལུང་འཕྲེན་བྱེད་སྤྱབ་པ་དགོས་པ་དང་།
 རྒྱ་ཆེ་བུ་གཏོང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་

པེད། ས་སྤྱི་ལོགས་བཤད་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་
 བ། ང་ཚོ་བོད་པར་ས་སྤྱི་བཤ་ཆེན་གྱིས་སློབ་
 སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་སྤྱལ་མ་མང་པོ་བཏང་འདུག
 ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིར་
 ང་རྒྱལ་ཟེར་ན་མི་འདུག རང་མཐོང་ཆེན་པོ་
 ཡོད་པ་འདྲ་པོ་འདུག དེ་ཡིན་དུས། དེ་ཚོའི་
 བྱས་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་
 དུ་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚོས་དེ་ངོས་པར་དུ་ཉུང་དུ་
 གཏོང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་པེད། དངོས་
 པོའི་ཐོག་ནས་ར་སློབ་དང་། ཡིག་ཆའི་ཐོག་
 གས་རྒྱ་མཚན་གང་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་
 མཚན་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སོ་སོས་མཐོང་
 བ་དང་། བསམ་སློབ་གཅིག་བྱ་ལུང་བསྐྱད་པ་
 ཡིན་ན། དེས་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆད་ལྷན་ཞིག་
 ལ་འགྲོ་མི་སྤྱབ་པ་གསལ་པོ་པེད།
 རྒྱུ་པ་ཚོའི་དབྱེད་རྒྱུ་ལ་བལྟས་
 ཡོང་དུས་མང་ཆེ་བ་ལོ་རྒྱུས་དང་། རང་ཆོས།
 ཆད་མ་རིག་པ། བརྟ་སློབ་རིག་པ་བཅས་བོད་
 ཀྱི་རིག་གནས་མང་ཆེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་
 འདུག དེ་ཚོའི་གསུང་ཡག་པོ་ཞེ་པོ་ཆགས་
 བསྐྱད་འདུག ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་དེར་མཁས་པ་
 མང་པོ་ཞིག་གི་ཡོད་སྤངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་
 པེད་བསམ་ཀྱི་འདུག སློབ་ཆེན་པས་སློབ་
 ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོའི་ནང་ལོགས་ལ། ལོ་
 དུ་མ་ལོན་ཀྱང་རྒྱུས་ད་ལྟའི་མི་ལྟར་ཡོད་པ་
 ལ་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པེད། ཡིན་
 རེའི་ནང་གི་ (History) དང་། བོད་སྐད་ནང་
 ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་དེ་ཉག་ཉག་བསྐྱད་ཀྱི་མི་
 འདུག་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག ལོ་རྒྱུས་

དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ལྟ་བུ་ནུས་ཐར་དང་
 ། ཉེག་ས་བརྗོད། སྤྱི་འཐུས་སོགས་ཡོད།
 གསུང་རབ་ཡིན་ལག་བརྩ་གཉིས་ནང་དེ་ལྟ་
 བྱུང་བ་ཞེས་འདུལ་བའི་གཞུང་ནང་གྲོང་གཞི་
 དང་དེར་བཅས་པ་མཛད་ཚུལ་བཅས་ཡོད།
 ངས་སྤྱངས་པའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་
 བལྟས་པ་ཡིན་ན། བྱུང་དོན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་
 ཆོས་འབྱུང་གི་ནུས་པ་འདྲ་པོ་ཐོན་ཡོང་གི་
 འདུག དེས་མ་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་། སྐབས་
 དེ་དུས་སྤྱི་ཆོག་གི་བྱུང་བ་དོ་མ་དེ་མཐོང་
 ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཆོས་རྒྱལ་
 མེས་དཔོན་ནུས་གསུམ་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་
 བ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐུ་པོས་རྒྱ་
 བཟའ་དང་། བལ་བཟའ་བཙུན་མོར་བསྟུས་
 ནས་རྩོམ་ཆོས་གཉིས་གདན་འདྲན་ཞུས་པ་
 དང་། ཁྱིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་དུ་
 མ་ཐུན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བྱ་བ་དང་བ་སོགས་ལོ་
 རྒྱུས་ནང་འཁོད་ཡོད། དེ་བཞིན་སྲོང་བཙན་
 སྐུ་པོའི་སྐབས་ལ་ཁྱིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་
 ཁག་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་གང་ལ་
 གང་འཆམ་ཡོད་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ས་
 མཆེས་མེར་བ་དེ་བཀའ་མོལ་ཞེས་བྱུང་མི་
 འདུག དེའི་ཐོག་ལ་ཁྱི་སྲོང་ལྷུ་བཙན་
 སྐབས་ལ་ས་མཆེས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་ཡོང་
 གི་འདུག ཁྱི་རལ་པའི་སྐབས་ལ་ས་མཆེས་
 ཀྱི་བཀའ་མོལ་ཡོང་བ་ཅན་མ་ཐད་དོ་རིང་
 བཙུགས་པ་སོགས་ས་མཆེས་སྐྱོར་ལ་དེ་
 བས་ལུགས་ཆེ་བྱ་བྱེད་འདུག དེ་ཆོའི་ཐོག་
 ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་

རེད་འདུག
 ཆོས་ཕྱོགས་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་

དེ་ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་རབས། ད་ལྟའི་བར་བོད་
 ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་ནང་ལ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་གོ་སྐྱོད་ཡོག་ས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེན་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་ན་གཞི་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཆོག་འདུ་ཐེངས་ ༥ པ་དབུ་འདྲེགས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བ་ཞིན་པ།

བཏང་བ་ཡིན་ན། དུས་རབས་བརྒྱ་པོའི་དང་
 པོ་གཉིས་པའི་ནང་ཉན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་
 རྒྱ་ནག་ལ་ནང་ཆོས་དར་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རིམ་
 པས་ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ལུགས་ཆེན་པོ་
 ཆགས་པ་དང་། བོད་ལ་དུས་རབས་བརྒྱད་
 པའི་སྐབས་ནང་ཆོས་ལུགས་ཆེ་ཤོས་དར་བ་
 འདྲ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་བོད་
 ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་ལུགས་
 རྒྱུང་མེད་པ་འདྲ་པོ་འདུག དེས་མ་ཐད་
 རྒྱ་ནག་ནས་བསམ་གཏན་པ་དེ་འདྲ་བོད་དུ་
 ཡོང་ནས་བཙན་པོས་དབང་པོར་བྱས་ནས་
 བརྒྱུ་དང་ཉ་ཤེས་དབང་བཟོ་སྤྱོད་གིས་
 མཐར་ཉ་ཤེས་རྒྱལ་དུ་མེབས་དགོས་བྱུང་
 བ་གསལ་གྱི་ཡོད། ཐོག་སྤྱོད་པོ་ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་
 ཀྱི་ལུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་དང་།

བག་ཆགས་འདྲིལ་སྐབས་འབྱུར་བ་འགོ་
 ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད། ཆོས་རྒྱལ་མེས་
 དཔོན་ནུས་གསུམ་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆབ་
 དཔལ་རིག་གསུམ་ཅེ་མོར་སོན་པ་འདྲ་པོ་
 ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ང་ཆོས་དེ་ཕྱིར་སྟོན་ཐུབ་
 ཡོད་མ་རེད། དེར་སང་གི་ཤོད་སྐྱེད་ལ་
 (Civilization) དཔལ་ཡོན་ཟེར་ནས་ཤོད་
 བསྟན་གྱི་འདུག འཛམ་གླིང་ནང་བལྟས་པ་
 ཡིན་ན། ཨི་རི་ཨ་རབ་ཀྱི་ལུང་པ་དང་། རྒྱ་
 གར། རྒྱ་ནག་ ཟླ་རི་མི་དེ་ཆོ་བཤད་ཡོང་
 དུས། དཔལ་ཡོན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་དར་བའི་
 སྐོར་འབྲེལ་བཤད་ཞེ་བྲག་རྒྱལ་མི་དགོས་
 པར་གསལ་པོར་ཡོང་གི་འདུག བོད་ལ་ཆ་
 བཞག་ན། ཆབ་མདོའི་ཁ་རུབ་སྲོང་ཆོའི་ནང་
 ནས་རྩོམ་ཆེད་སོན་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཕྱིས་སྤྱོད་ནང་ནས་གནའ་རྗེས་ཆེད་པ་

ཉིད་སོན་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ཆོར་བརྟག་དབྱེད་
 བྱེད་དུས། ལོ་སྟོང་ཐག་མང་པོ་སོང་ཡོད་པའི་
 རྒྱུ་རྐྱེད་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཆོའི་གསལ་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཇི་བཞིན་སྟོན་ཐུབ་མེད་པ་
 དང་། དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆ་
 འཛིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཆ་འཛིག་
 ཡོང་ཐབས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ད་ཆོས་ཇི་ལྟར་
 བཟོ་དགོས་འདུག ད་ཆོར་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་
 ཅུ་མ་མ་ཡིན་པར། དེ་བསྟན་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཡིན་པ། ཆ་མ་འཛིག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་ཡོད་ཐུབ་
 རྒྱུར་གང་དུ་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་པའི་ཐོག་ཞིབ་
 འཇུག་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟན་
 ཡོད་རེད།

ད་ཆོས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་སུ་
 གཅིག་དེ། དེར་སང་བོད་ནང་གི་ཉམས་ཞིབ་
 པ་ཆོར་མ་ཐུན་ཆེན་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་
 གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
 ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆོ་བོད་ནང་
 འོགས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པར་གཏོང་རྒྱུར་
 ཆོག་མཆན་སྤྲོད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཆོག་
 མཆན་སྤྲད་ཀྱང་རང་དབང་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་
 བྱེད་འཇུག་གི་མེད་པ་རེད། དེར་སང་མཁས་
 པ་ཆོས་བཤད་སློལ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་དཔལ་
 ཡོན་དེ་སིན་རྒྱ་གཙང་པོ་ནས་དར་བ་དང་།
 རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་ཡོན་དེ་ཆ་རྒྱ་གཙང་པོ་
 ནས་དར་བ། བོད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དེ་ལྷ་སའི་
 གཙང་རྒྱ་ནས་དར་བ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་
 འདུག ཡིན་ནའང་། ཆབ་མདོ་ཁ་རུབ་གྲོང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༢༩ ཉིན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་གོ་སྐྱོལ་ཡོག་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་ཤིང་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་ན་
 གཞིན་ཉམས་ཞིབ་པའི་ཆོག་མཆན་འདུ་ཐེངས་ ༤ པ་དབུ་འཇུག་སྐབས་དཔལ་ཡོན་ཆོག་མཆན་གཞི་མཆོག་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཆེ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱས་
 ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན། ས་རྩ་མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱི། དེ་བཞིན་ཆོག་མཆན་བཅར་བ་ནས་སངས་ལྷན་དུ་བསྟོན་པའི་པར།

ཆོའི་དཔལ་ཡོན་རྩ་རྒྱ་ནས་དར་བ་རེད་ཅེས་
 བཤད་ཀྱི་འདུག ཉམས་ཞིབ་པའི་བཤད་
 སློལ་ལ། རྒྱ་དེ་མའི་འཆོ་རྟེན་གལ་ཆེ་ཤོས་
 ཆགས་ཀྱི་ཡོད་དུས། དེར་བཞེད་ནས་དཔལ་
 ཡོན་དར་བ་ཆང་མས་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་རེད། ཁ་རུབ་གྲོང་ཆོའི་གཙང་རྩ་
 ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཆ་རྒྱའི་ཕྱོགས་ནས་དར་
 བའི་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་
 བཤད་འདུག དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ནག་
 དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་བཟོས་ཡོང་གི་འདུག དེ་
 བོད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་འཁྱུགས་
 ཆེན་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་རེད། མའི་གཤེས་སྤྲོད་
 གྲུབ་དུས་འབྲེལ་བར་ཅུང་ཟད་ཡོང་ཆོག་གི་
 རེད། ས་སྤྱོད་མཆོད་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ཕྱོགས་རེར་འབྲེལ་བ་ཀྱང་ལ་ཡོད། ། ཐམས་
 ཅད་འབྲེལ་བ་གང་ན་མེད། ། འབྲེལ་བ་ཉོག་ཅུ་
 ཡོད་ཆོག་གི་རེད་དེ། དེ་ཆོའི་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་
 གནང་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཞི་པོ་རེད་འདུག ད་
 ཆོས་སྟངས་ལྷག་འཁྱུགས་ཆེ་རུ་བརྒྱབ་དགོས་

པ་དང་། སྤྱི་ནོར་པ་གོང་ས་པ་སྐབས་མགོན་
 ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དུས་རྒྱུན་དུ་ནས་དེ་
 ཆོའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་སྦྱང་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད་
 པ་དང་། དེར་སང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
 བཤད་མཁན་བོད་པ་གཅིག་ལྟ་ཅུ་མ་མ་ཡིན་
 པར། རུབ་ཕྱོགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནང་
 མཁས་པ་དེ་འབྲེལ་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་
 ཆོ་མཉམ་དུ་པན་རྒྱུན་གོ་རྟོགས་སླེལ་རེས་བྱ་
 རྒྱའི་སྤྲངས་ཆ་བསྐྱར་ཏེ། ད་ཆོའི་ཉམས་སྤྱོད་
 དེ་ཆོ་པར་གོ་རྟོགས་སྤྲོད་པ་ཅུ་མ་མ་ཡིན་
 པར། དེར་རེས་ཤེས་སྤེལ་ཐུབ་པ་བཟོ་
 དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཆབ་སྤྲིད་ཀྱི་
 གནས་བབ་གཅིག་ལྟ་ཅུ་མ་མ་ཡིན་པར། བོད་
 མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། ཆོས། རྒྱུ་
 ཡིག་ མཛོར་ན་ད་ཆོའི་འཆོ་གནས་དང་
 འབྲེལ་བ་འཁྱུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་
 རེད། ད་ཆོས་དེ་ཆོའི་ཐོག་དགོངས་པ་བཞེས་
 ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་
 ཁུ་རྒྱ་དང་། མཐའ་དོན་ཉིན་གསུམ་རིང་གི་

དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་ ཀྱི་བྱ་རྒྱ་ལེགས་བཅོས་གནང་བ་དེ་བཞིན་དབྱ་འབྲེད་གནང་བ།

༢༠༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་
༡༥ ཉིན་གྱི་ཕྱི་བོད་དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སྤྱིལ་པོ་མཆོག་གིས་
གཙོ་མིའི་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ལས་ནམས་པ་དབྱ་
བཞུགས་ཐོག་ དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་
བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་
ལྷན་ཚོགས་ (International Network
of Parliamentarians on Tibet
(INPaT)) ཀྱི་བྱ་རྒྱ་ (www.inpat.org)
ལེགས་བཅོས་གནང་བ་དེ་བཞིན་དབྱ་འབྲེད་
གནང་སོང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་ཕྱི་བོད་དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱིལ་པོ་མཆོག་གིས་གཙོ་མིའི་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ལས་ནམས་པ་དབྱ་
བཞུགས་ཐོག་ དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་པ་དབྱ་ལྷན་ཚོགས་ (International
Network of Parliamentarians on Tibet (INPaT)) ཀྱི་བྱ་རྒྱ་ (www.inpat.org) ལེགས་བཅོས་གནང་བ་དེ་བཞིན་དབྱ་འབྲེད་གནང་སྐབས།

སྐབས་དེར་དབལ་ལྷན་ཚོགས་
གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་
ཚོགས་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩
ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པའི་
སྐབས་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། རེས་
པས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་ཁོ་ཁོ་ཁོ་གྲོས་

ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཚོགས་པ་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས། རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་
བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་བཅས་
མཉམ་ཁུར་ཐོག་ ཁོ་ཁོ་ཁོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ལས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པ་གོ་
སྟོན་ཁུར་ཡོད་པ། དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣
ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་

པའི་སྐབས་ལྷན་ཚོགས་འདི་ཉིད་སྐར་གསེ་
བྱུང་བ་སོགས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་
སྤྱིར་བཏུས་དང་། དེ་བཞིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
གལ་གནད་དང་། མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་
སོགས་ཀྱི་ཐོག་གསུངས་པ་དང་། འབྲེལ་
མཐུད་ལས་བྱེད་སྐོར་བཟང་མཆོ་མོ་ལགས་
ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་
བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་
རྒྱུ་ལྷན་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པ་དོན་གནད་ཡོད་
པ་བཅས། །

དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཅན་ལྷན་གསུམ་པ་སྐྱོང་ལེགས་པར་བབས་ཐུབ་པར་ སྤྱིད་སྟོན་མོ་ཏྲེ་མཆོག་ལ་འཆམས་འདྲི་ཞུས་པ།

༢༠༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་
༡༥ ཉིན་དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་

ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་
འཕེལ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོན་རིག་

ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ (Indian Scien-
tific Research Organisation

(ISRO)) རྒྱ་ས་བཅོས་པའི་ཅན་ཡུན་གསུམ་
བ་ (Chandrayaan-3) ཟླ་བའི་སྤྱིང་
ལེགས་པར་བབས་ཐུབ་པར་སིད་སྒོན་མོ་ནི་
མཆོག་ལ་དགའ་བསུའི་འཆ་མས་འདྲི་ཞུས་
འདུག།

དེ་ཡང་འཆ་མས་འཕྲིན་ནང་འཁོད་
དོན། རྒྱ་གར་གྱི་ཅན་ཡུན་གསུམ་བ་ཟླ་བའི་
སྤྱིང་ལེགས་པར་བབས་ཐུབ་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དེ་ལྟར་མཇུག་རྒྱུ་འདོག་མཁན་
འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཨང་བཞི་པ་དེ་
ཆགས་པ། ཟླ་བའི་སྤྱི་ཕྱོགས་ལ་བབས་

མཁན་རྒྱལ་ཁབ་ཨང་དང་པོར་ཆགས་པ་
བཅས་ཀྱི་མཇུག་རྒྱུ་ལ་དགའ་བསུའི་
འཆ་མས་འདྲི་ཞུ་ཡིན།

གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོན་རིག་
ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་དང་། དེའི་ཐོག་སྤྱི་
ལས་བསྐྱོན་མཁན་འབྲེལ་ཡོད་ཡོངས་ལ་འང་
འཆ་མས་འདྲི་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་རྣམ་པས་སྤྱི་
ལས་བསྐྱོན་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཏེ། རྒྱ་གར་
གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་ནང་
སློབས་པ་སྤྱི་ལོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་
ལྟར་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་

རྒྱ་གར་གྱི་ཆོན་རིག་ཉམས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ (ISRO) རྒྱ་ས་བཅོས་
པའི་ཅན་ཡུན་གསུམ་བ་ (Chandrayaan-3) ཟླ་བའི་སྤྱིང་ལེགས་པར་
བབས་སྐབས།

པར། ང་ཚོ་བོད་མི་ཚོའང་དགའ་ཆེར་ཆེན་པོ་
བྱུང་། མ་འོངས་པར་ཡང་ལས་དོན་ཐམས་
ཅད་དེ་ལྟར་ལམ་སྟངས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་
སྒོན་འདུན་ཞུ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་པ་བཅས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་རྒྱ་གར་ར་ཇ་སི་ཐན་དང་། གུ་ར་ཏ་མངའ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་བོད་དོན་ཞུ་སྒྲུལ་
གནང་བ།

1) རྒྱ་གར་ར་ཇ་སི་ཐན་མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ཞུ་སྒྲུལ་དང་རྒྱ་གར་མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་སྤྲུལ་ཆོར་བོད་དོན་གོ་རྟོགས་སྤེལ་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་ར་ཇ་སི་ཐན་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཚོང་ཁལ་ར་ཇ་ མི་ལ་ར་
(Shri Kalraj Mishra, Hon'ble Governor of Rajasthan) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས།

༢༠༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༩
ནས་ ༡༥ བར་ཉིན་གྲངས་དྲུག་རིང་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་དོན་ཆེ་བཏན་མཆོག་དང་།

སྤྱི་འཐུས་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་མཆོག་རྣམ་གཉིས་
ཀྱིས་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་ར་ཇ་སི་ཐན་མངའ་
སྡེའི་སྤྱི་ཚོང་ཁལ་མཆོག་སོགས་དང་མཇུག་

འཕྲད་ཀྱིས་མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ཞུ་སྒྲུལ་
གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་
སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ར་ཇ་སི་ཐན་
ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཇེ་ཡུར་ས་གནས་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྐྱོར་ཆོགས་པའི་བྱང་ཆེ་སོ་རབ་ ས་ར་སོ་ཕ་
ཏི་ (Advocate Saurabh Saras-
wat, Core Group of Tibetan
Cause, Jaipur Rajasthan) ལགས།
བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཆོགས་པ་ (Bharat
Tibbat Sangh) ཞེས་པའི་དབུལ་གཉེར་
ཨ་ཕེ་ ཏི་ཏི་པ་ཏི་ (O P Tripathi, trea-
surer) ལགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཆོགས་མི་

ནུས་པ་ལྡན་འདྲིམས་ཀྱིས། ར་ཇ་སི་ཐན་ནང་
གི་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱ་སྤྲོད་ཀྱི་འཕྲིན་
སྒྲིབ་ཁག་ནང་བོད་དོན་རྒྱ་སྤྲོད་ཀྱི་ཕྱོགས་
སྟོན་གྱི་ལས་རིམ་བར་བསྐྱོད་པ་དང་། ཕྱི་
ཆེས་ ༡༩ ཉེན་ར་ཇ་སི་ཐན་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་
སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ར་ཇ་ མི་ལ་ར་ (Shri Kalraj
Mishra, Hon'ble Governor of
Rajasthan) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་

འཕྲད་ཀྱིས། རྒྱ་ཆོད་ཕྱི་ཚུལ་རིང་བོད་ནང་
གི་ར་ཇ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྒྲིབ་རྒྱུ་དང་།
རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་དོན་
ཐོག་རྒྱ་སྤྲོད་ཀྱི་འཕྲིན་བར་ལྷན་མཇུག་རྒྱ་
བ་དང་ཆབས་ཅིག་དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་
མཆོག་གི་མཆོད་ཐོག་ནས་གནང་བའི་བོད་
དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་སྤྱོད་མཆོག་ལ་
ཕུལ་རྒྱུ་ལྟར། མངའ་སྡེའི་གཞུང་གི་ས་ཁང་
འགན་འཛིན་སྐྱེལ་བས་མཇུག་ (Shri Pawan Arora) མཆོག་གིས་
གཙོ་སྤྱོད་ལོ་ལྟ་ལས་ཀྱི་དྲན་ཞུ་མཇུག་དང་
ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྟེ། རྒྱ་ཆོད་གཅིག་
ལྷན་རིང་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་
དོན་ཁག་རྒྱ་སྤྲོད་དང་། རི་བ་ཁག་ལ་ལན་
འདེབས། དེ་བཞིན་མངའ་སྡེའི་གཞུང་གི་
རོམ་ནས་བོད་མི་སྤྱད་ཆོད་བ་རྒྱལ་ལ་
མ་ལུན་འགྱུར་དང་རོགས་རམ་གནང་བར་
ཐུགས་རྒྱུ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་། ལྷན་པར་དུ་རྒྱ་
སྤྱད་ནང་མངའ་སྡེའི་ས་ཁང་འགན་འཛིན་
མཆོག་ནས་བོད་མི་སྤྱད་ཆོད་བ་རྒྱལ་ལ་
གཏན་འཇགས་ཀྱི་ཁྲིམ་སའི་མ་ལུན་འགྱུར་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༩ ཉེན་བོད་མི་མངའ་སྡེའི་འཕུས་སྤྱོད་ཆོག་གས་ར་ཇ་སི་ཐན་མངའ་སྡེའི་གཞུང་གི་ས་ཁང་འགན་འཛིན་སྐྱེལ་
བས་པ་མཇུག་ (Shri Pawan Arora) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྟེ།

སྤྱད་བར་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེ་ཞུས་གནང་འདུག་
བོད་དོན་ཁྲིམས་སྐབས། བོད་དོན་རྒྱ་སྤྲོད་
ཆོག་པ་ (Bharat Tibet Sangh) ཞེས་བའི་ཆོག་མི་ཨོ་ བི་ ཉི་རི་བ་ཉི་ (Sh.
O P Tripathi) ལགས་དང་། སྐྱེལ་བས་རྒྱ་
ཨོ་སི་ ར་ལ་ཉི་ (Sh. B. S. Rawat, Di-
rector, Rawat Group of College) ལགས་རྒྱལ་གཉིས་མཉམ་བཅར་ཞུས་གནང་
འདུག

ཕྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉེན་གྱི་སྤྱོད་ཆོད་
༡༠༡༣༠ ཐོག་རྒྱ་སྤྱོད་ཁྲིམས་དུ་རྒྱུ་གཞི་
བྱས་བའི་ར་ལ་ཉི་མཇུག་ (Rawat
Group of Colleges Jaipur) རས་
བོད་མི་མངའ་སྡེའི་འཕུས་རྒྱལ་གཉིས་གནད་
ཞུས་ལྷན་ཆེད་བཅར་གྱིས་དེ་གའི་དགོས་སྤྱོད་
པ་མ་ཡོངས་དང་ལྷན་རྒྱ་གར་རང་བཅན་
ཉེན་མོ་ཐེངས་ ༢༡ བ་སྤྱད་བཅི་ཞུས་གནང་
ཞིང་། སྐབས་དེར་དགོས་སྤྱོད་འདྲེལ་འདྲེལ་
ཐོག་སྤྱོད་ཆོད་ཆེ་བཞིན་མཆོག་གིས་

བོད་མི་མངའ་སྡེའི་འཕུས་སྤྱོད་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆབ་
ཞུས་ཉེ་ཐོག་མངའ་སྡེའི་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་
འཕགས་བོད་དབར་མི་ཡོ་སྤྱོད་ཕྱག་ལྷན་གི་
འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་དང་། ད་
ལྱའི་ཆར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཞིན་རྒྱ་དམར་
གྱི་བཅན་དབར་དུ་ཡོད་པའི་གནས་བབ། དེ་
བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་ཆབ་སྤྱོད་དང་བདེ་
འཇགས་ཐོག་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གྱི་གལ་
གནད་སྟོན་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་གསུང་བཤད་
གནང་ཡོད་འདུག གཞན་ཡང་མཇུག་སྤྱོད་
ཐོག་བོད་མི་མངའ་སྡེའི་འཕུས་རྒྱལ་གཉིས་
ནས་བོད་དོན་རྒྱ་སྤྲོད་བ་དང་། མཇུག་
ཀྱི་འགན་འཛིན་སྐྱེལ་བས་རྒྱ་ ཨོ་སི་ ར་ལ་ཉི་
(Shri B. S. Rawat, Chairman, Rawat Group of College) ལགས་
ལ་བོད་མི་མངའ་སྡེའི་འཕུས་སྤྱོད་ཆོག་གས་ཀྱི་བཅན་
རྒྱུ་ཕྱག་ལྷན་དང་། དེ་བཞིན་མཇུག་སྤྱོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཨོ་སི་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་
༢༡ ལོ་ས་མཆོག་གི་མཇུག་རྒྱལ་ "རོམ་གྱི་

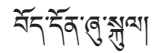
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་གར་ཕྱོད་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤུ་མོ་རྩེ་ལ་ གྱ་མ་རེ་ (Km. Diya Kumari, Member of Parliament) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འབྲུག་གནང་སྐབས།

ལུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་མང་།” དང་། ལྷ་སྐབ་
པས་བཅུམས་པའི་ “བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་རྒྱལ་
རབས།” ཀྱི་ཕྱག་དེབ་རེ་རེ། སློབ་སྦྱོང་དང་
བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་གཞན་ཁག་ཅིག་ལ་
མཇུག་དང་བསྐྱོན་འབྲུལ་དང་ཆབས་ཅིག་
བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་བར་ཐུགས་
རྩེ་ཆེ་ཞུས་གནང་འདུག་མཛད་སྐོ་ཐུབ་རྩེས།
སློབ་ཕྱི་གསར་འགྱུར་ཕྱེ་ཆོད་ཀྱི་བཅར་
འཕྲིད་དང་ལེན་གྱིས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་
བའི་བྱི་བ་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་གསལ་
བཤད་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་བོད་དོན་རྒྱལ་
སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མིའི་ཕྱག་རྟོགས་
འོག་ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་པ་གཉིས་
ནས་རྩེ་ཕུར་ལ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སྤྱད་ཆོང་
ཁྲིམས་གསར་བར་གཞིགས་སྐོར་དང་། དེ་
གའི་གནས་ཚུལ་ཁག་རྒྱུས་ལོན་གནང་ཡོད་
འདུག་

ཕྱི་ཚེས་ ༡༦ ཉིན་གྱི་ཕྱི་རོ་ས་
གནས་ཉིན་བོད་མཇུག་འབྲུག་གནང་གི་

གོ་སྐྱོད་འོག་ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་པ་
གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རེ་ལི་སྲིད་དོན་
ཚོགས་པ་དང་། དབུས་ཕྱོད་ཚོགས་འོག་
མའི་འཐུས་མི་སྤུ་ལའས་རམ་ཅན་ལྷ་ རྩེ་རྩེ་
(Shri Ramcharan Bohra, Mem-
ber of Lok Sabha (BJP)) མཆོག་
དང་ལྷན་མཇུག་འབྲུག་གིས། བོད་དོན་སྐོར་
རྩོད་དང་སྒྲགས། ར་ཇས་ཐན་མངའ་སྡེའི་
ནང་གི་བོད་མི་སྤྱད་ཆོང་པའི་བདེ་སྤྱུག་ལ་
གཞིགས་སྐོར་དང་། རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་སྐོར་
ཡོང་བའི་རྒྱལ་ཞུས་པར། ཕྱོད་ཚོགས་
འཐུས་མི་ཁོང་གིས་ཕྱག་ཡིག་ཅིག་གནང་
ནས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུའི་
ཞུས་བཞེས་གནང་། ཉིན་རྒྱལ་གྱི་ སྤེ་ཉར་
(Gyan Vihar Univeristy) གཞུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར། སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་པ་གཉིས་དེ་གའི་གཞུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ཆེད་ལེགས་གནང་ཞིང་།
སྐབས་དེར་མཇོ་སློབ་ཀྱི་ཉེ་བའི་རིགས་

བདག་འབྲུམ་རམས་པ་ཨ་རུ་ན་ལྷ་ལ་ ཉལ་
ཏར་ (Dr. Arunachal Haldar, Vice
Chancellor) ལགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་
འབྲེལ་མ་སྤྱད་པ་འབྲུམ་རམས་པ་དེབ་ མ་
ཐུར་ (Dr Deep Mathur, Director
of Global Outreach) ལགས་ནས་
གཉིས་ནས་སྤེ་ལེན་ཞུས་རྩེས། དེ་གའི་དགོ་
སློབ་ ༤༠༠ ཅམ་ལ་བོད་དོན་སྐོར་ལ་གསུང་
བཤད་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་བོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་མཆོག་གིས་བོད་ནང་
གི་རྩེ་ཕུག་གནས་སྤངས་སྐོར་རྩོད་དང་།
སྤྱི་འཐུས་རྩོ་རྩེ་ཆེ་བཅན་མཆོག་གིས་ལོ་
རྒྱུས་ཐོག་བོད་རང་བཅན་ཡིན་པའི་གནས་
བབ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་
བཅན་པོའི་དབང་བསྐྱར་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་
གནས་སྤངས། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་
སྲིད་འགྱུར་ཕྱོག་འོག་རྒྱ་ནག་གི་གནས་བབ་
དང་། བཅན་ཕྱོག་བོད་མིའི་སྤྱིག་འཇུགས་
དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
སྐོར་རྩོད་སོགས་གནང་འདུག་ དེ་རྩེས་ས་
གནས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་གོ་
སྐྱོད་འོག་ སྤྱི་འཐུས་ལྷན་པ་གཉིས་ནས་ར་
ཇས་ཐན་མངའ་སྡེའི་དབུས་ཉིན་རྩེ་གྱི་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུ་བྱུ་འགན་འཛིན་སྤུ་ལའས་ལུ་
མེ་མི་ མི་མི་རྩེ་ (IPS Umesh Mishra,
Director General of Police, Raj-
asthan) ལགས་དང་། ལས་རྟགས་ཁག་
ཅིག་ལྷན་མཇུག་འབྲུག་གིས་བོད་དོན་སྐོར་རྩོ་
སྐོར་དང་། དེ་བཞིན་ར་ཇས་ཐན་མངའ་སྡེའི་

ནང་གི་བོད་མི་སྲུང་ཆོང་བ་རྣམས་ལ་
གཞིགས་སྤྱོད་དང་མཐུན་འགྱུར་གང་ལུགས་
གནང་རོགས་ཞུས་གནང་ཡོད་འདུག དེ་
ནས་རྒྱ་གར་གསར་ཁང་ (Dainik Bhas-
kar) གི་སྤྱི་ཁྲབ་ཚོམ་སྤྲིག་པ་ལུ་ཀེ་ཤི་ མ་
ལུར་ (Mukesh Mathur, State Edi-
tor, Rajasthan) ལགས་དང་མཇུག་
འབྲུད་ཀྱིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཆེན་ནས་བོད་དོན་དོ་སྤྱོད་དང་རྒྱབ་སྦྲོར་
ཆེད་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་ཁག་ནང་བོད་དོན་ཞུ་
སྐྱེལ་ལས་འགུལ་སྤེལ་བྱོགས་སྤོང་འབྲེལ་
བརྗེད་གནང་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་ཕྱོད་སྤྱི་
 འཐུས་ཀྱིས་གཉིས་ཇེ་ཕུར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
 ཆེད་བཅར་གྱིས་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་འོག་
 བའི་འཐུས་མི་སྤྱི་མོ་རྟེ་ཡ་ ཀུ་མ་རི་
 (Km. Diya Kumari, Member of
 Parliament) བཞུགས་པའི་མཇུག་
 འཕྲད་གནང་སྟེ། བོད་དོན་སྐྱོད་འོ་སྤྱོད་དང་།

3) གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ཁྱུ་སྤྱལ་དང་། བོད་དོན་སྐྱོར་རོ་སྐྱོད་གནང་བ།

༡༣། །བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲས་དེ་རྗེ་ཆེ་
བརྟན་མཆོག་དང་། སྤྱི་འབྲས་ཆེ་ཤིང་སྤྲ་ལོ་
མཆོག་རྣམ་གཉིས་ནས་བྱེ་ལོ་ ༡༠༡༣ ཟླ་ ༩
པ་འཛེམས་ ༡༨ རྣམ་ ༡༩ བར་ཉིན་གངས་
བརྒྱད་ཅམ་ཤིང་གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་སློན་
ཆེན་སོགས་མཇུག་འབྲས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཁྱེ་
སྤྱུལ་དང་། མཐོ་སློབ་ཁག་ནང་བོད་དོན་སློབ་
དོ་སློད་གནང་ཡོད།

ཡི་མོ་ ༣༠ན་ ཟླ་ ༩ རེས་ ༡༥ ར་ས་ ༡༧ པར་ཤོད་མི་ཁང་གི་ཕྱི་ཕྱོད་པ་ཆུ་ཚབ་ཆེལ་ས་ གྲྭ་ཐུང་པ་རྒྱ་སི་ཐུག་ཁང་འདྲི་མཆོག་ལྷོ་པ་ཁུལ་གི་ལྷོ་པ་
ལྷ་ཆེར་ཤོད་དོན་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་པ་ཉད་ཀྱི་ཁང་གི།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོའི་མཆོན་
 རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ། དེ་བཞིན་སྲས་མོ་
 མཆོན་ནི་དུས་རྒྱུན་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་
 གནས་དང་བདེ་སྤྱད། སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་
 སོགས་ལ་དམིགས་བསལ་ཐུགས་སྦྲང་ཆེན་
 བོ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བོད་ཕྱི་
 རན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་
 རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཁྲིམས་གནང་འདུག སྐབས་
 དེར་སྲས་མོ་མཆོན་ནས་མ་འོངས་བར་གྲོས་

ཆོགས་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤངས་ཆའི་ཐོག་
 བོད་དོན་སྐྱོར་སྐྱོང་དང་། རྒྱལ་སྐྱོར་
 གནང་རྒྱུ་འདི་རོས་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་
 མོགས་ཐངས་འདྲིའི་རྒྱ་ཁར་ར་ར་སི་ཐན་
 མངའ་སྡེའི་ནང་གི་བོད་དོན་ཁྱུ་སྤྱལ་གྱི་ལས་
 དོན་ཁག་ལེགས་པར་གྲུབ་གནང་ཡོད་པ་
 བཅས།

དེ་ཡང་སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་སྤྱི་
 འཐུས་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་
 ཁྲིང་ཁྲིང་ཨེམ་ཏཱ་ཏྲ་ (Ahmedabad)
 ལ་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་དེ་གའི་གནས་ཐང་དུ་
 འབྱོར་སྐབས། ས་གནས་རྒྱ་གར་བོད་དོན་
 རྒྱུ་ལ་སྐྱོར་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་གཙུག་སྤྱི་
 ཞབས་ཨ་མི་ཏྲ་ ཇཡི་ཤི་ཀར་ (Dr. Amit
 Jyotikar, Regional Convener of

Core Group for Tibetan Cause
– India) ལགས་དང་། ཉིན་མོ་མཇུག་
འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཇ་
ཡེན་རྩ་ར་ སུ་ཏ་རི་ཡ་ (Jayendra Su-
tariya, ITFS) ལགས་རྣམ་གཉིས་ནས་
ཐེབས་བསྐྱེད་སྤེལ་བ་དང་། དེ་ནས་ཁོང་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་སྤེལ་བ་ཐོག་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་
རྩ་རི་ཏ་ (Baroda) ཁོང་ཁྱེད་ལ་ཐེབས་

ཐོན་གནང་ཁིང་། དེར་ལྷ་ཏ་ར་རྒྱ་ས་ཡ་རི་རའོ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Maharaja Sayajirao University) ནང་སློབ་གཉེར་གནང་མཁན་ས་གནས་བོད་ཀྱི་གཞིན་རྒྱ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ཐུབ་བསྟན་སྟོལ་མ་ལག་ས་ཀྱིས་གཙོ་སྐྱོན་ལས་རྣམས་ནས་མགྲོན་ཁང་ལ་ཕེབས་བསུ་ཞུས་འདུག།

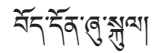
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་ལྷ་ར་རྒྱ་མང་འཕྲེལ་སྤྱི་ཁྱབ་ཚོན་གཞིན་པ་ཐུབ་ལ་སྤྱི་ཞབས་ནང་ཏ་རི་ཨ་མི་ན་ (Shri Narhari Amin, Member of Parliament, Rajya Sabha and Former Deputy Chief Minister of Gujarat) མཆོག་དང་ལྷན་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

ཕྱི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཀྱི་ལྷ་རྒྱ་ཏ་ར་རྒྱ་ས་ཡ་རི་རའོ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྤྱི་དོན་ཚན་རིག་སྡེ་ཚན་དང་། ཨ་ཏལ་རྩི་ཏ་རི་མ་ར་རྩི་སྤྱི་དབྱུས་ཉམས་ཞིབ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་དེམས་ཡོན་བསྟེན་གནས་ཁང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གོ་སྒྲིག་འོག་མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཆབ་སྤྱི་དེ་ཚན་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་སྡེ་ཚན། ལོ་རྒྱུས་སྡེ་ཚན། གསར་འགྱུར་སྡེ་ཚན། བོད་པའི་སློབ་མ་བཅས་ཁྱོན་དགེ་སློབ་ ༡༠༠ ལྷག་འདུ་འཛོམས་གནང་བའི་ཐོག་དེ་གའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཚན་རིག་སྡེ་ཚན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨེ་མི་ཏ་ རྫོ་ལ་ཀ་ཡ་ (Professor Amit Dholakia, Head of Department, Political Science Department) ལགས་ནས་ཚོགས་འདུ་དབུ་འཛུགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་དང་། ས་གནས་རྒྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཨ་མི་ཏ་ ར་ཡོ་ཁྱི་ཀར་ (Dr. Amit Jyotikar, Regional Convener of Core Group for Tibetan Cause India) ལགས་ཀྱིས་འབྲེལ་མཐུད་གནང་བའི་ཐོག་དེ་གའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་དོན་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐུབ་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་སྒྲགས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་རང་བཙན་གྱི་གནས་བབ་དང་། ད་ལྟོ་ཆར་བོད་དེ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་བཙན་དབང་འོག་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་འཛུལ་སྤྱོད་གི་ཆབ་

བཤད། སྤྱི་འཐུས་ཆེ་རིང་ལྷ་མོ་མཆོག་གིས་བོད་ནང་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་ཁོར་ལུག་གཏོར་སྐྱོན་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོང་སྐར་ཁག་ལ་ཅེས་མེད་རྟོག་རོལ་བཏང་དང་གཏོར་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་སྐོར་དོ་སྐྱོད་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྟོ་རྟེ་ཆེ་ཆེ་བཏན་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་དེས་ས་གནས་རྒྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཨ་མི་ཏ་ ར་ཡོ་ཁྱི་ཀར་ (Dr. Amit Jyotikar, Regional Convener of Core Group for Tibetan Cause India) ལགས་ཀྱིས་འབྲེལ་མཐུད་གནང་བའི་ཐོག་དེ་གའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་བོད་དོན་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ལས་རིམ་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཐུབ་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་སྒྲགས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་རང་བཙན་གྱི་གནས་བབ་དང་། ད་ལྟོ་ཆར་བོད་དེ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་བཙན་དབང་འོག་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་འཛུལ་སྤྱོད་གི་ཆབ་

སྤྱི་འགྱུར་ཕྱོག་ཁོང་རྒྱ་ནག་གི་གནས་བབ་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུགས་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་སྐོར་དོ་སྐྱོད་སོགས་གནང་རྗེས། ཚོགས་བཙའ་བ་སློབ་མ་ཁག་ཅིག་གིས་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱི་བ་གནང་བར་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་གཉིས་ནས་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་འདུག།

མཐར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིའི་སྤྱི་ལུས་སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཨ་རྩི་ཡ་ སེག་སི་ན་ (Prof Adhya Saxena, Dean Faculty of Arts) ལགས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་གནང་བའི་ནང་། གཙོ་བོ་ཁོང་གིས་མཐོ་སློབ་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་བོད་པའི་སློབ་མ་ཆེའི་སློབ་སྦྱོང་དང་། སྤྱོད་ལམ་སོགས་གང་ཅིར་ཡག་པོ་ཡོད་པར་བསྐྱུགས་བརྗོད་དང་། མཐོ་སློབ་དོས་ནས་ཐུ་མཐུད་བོད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་། གཞིགས་

དེ་བཞིན་བོད་དོན་འཐབ་ཚུང་གི་ལས་འགུལ་
 རང་དངོས་སུ་ཞུགས་པ། བོད་དོན་འཐབ་
 ཚུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུག་དེབ་བཅས་མེས་
 གནང་ཡོད་པར། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་
 གནང་བ་དང་སྐྱགས། སྤྱི་ཞབས་ཟླ་ས་ཀར་
 མེ་ཡ་སེ་ལགས་དགུང་ལོ་བཅའ་ས་པོར་
 ཐེབས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་ད་
 དུང་ཡིན་ནའང་ཐུགས་ཁུར་དང་དོ་སྣང་ཆེན་
 པོ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ནས་བོད་ཀྱི་
 གཞོན་སྤྱེས་ཚོས་བོད་དོན་འཐབ་ཚུང་ཐོག་
 འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་གནང་དགོས་སྐོར་ནན་
 པོར་གསུངས་འདུག ཉིན་ཁྱབ་ཟླ་རོལ་ས་
 གནས་བོད་ཀྱི་གཞོན་ལུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོ་
 སྤྱི་གཤེགས་སྤྱ་ཏྲ་ར་རྒྱ་ས་ཡ་རི་རའོ་གཙུག་
 ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Maharaja Say-
 ajirao University) རང་སློབ་གཉེར་
 གནང་མཁན་བོད་པའི་སློབ་ཐུག་རྣམས་དང་
 ལྷན་ཐུག་འབྲང་གིས་ཚུ་ཚོད་གསུམ་ལྷག་

རིང་རྒྱ་གར་གྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་བོད་དོན་
 ཐོག་རྒྱུ་སྐྱོར་ཡོང་ཐབས་དང་། སློབ་མ་མི་
 རེ་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་གར་གཙོས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་
 གཞན་གྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཚོ་དང་
 འབྲེལ་ལམ་བཙུགས་ནས་བོད་ནང་གི་རྩ་
 རྒྱུ་གནས་སྤངས་རེ་སྤྲོད་དང་། ཁོང་ཚོའི་
 རྒྱུ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐབས་ཀྱི་འགན་ཁུར་གཙོ་བོ་
 བཞེས་དགོས་རྒྱུའི་འབད་བཙོན་གནང་
 དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་། སློབ་སྤྲུག་ཚོའི་
 དོགས་འདི་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་གསལ་
 བཤད་གནང་ཡོད་འདུག

གྲི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་ནང་རྒྱ་གར་
 ཁྱེད་གྲི་ལས་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་ལེགས་
 གུལ་བྱེད་ཟེས། སྤང་ཆུ་ཆོད་ ༡༡ རོག་ཨེམ་
 ཟུ་ཟུ་ད་ (Ahmedabad) གོང་ཁྱེད་ལ་
 བེབས་ཐོན་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་རྒྱབ་ཆུ་
 ཆོད་ ༩ པའི་རོག་ཉིན་བོད་མཛའ་ལཱེལ་
 ཆོགས་པའི་གོ་སྤྱི་གཞིགས་གནས་བོད་དོན་
 རྒྱལ་སྐྱོང་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙུ་སྤྱ

[illegible]

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོ་མཆོག་མཆོག་ནས་སྤྱ་ཏར་རྒྱ་ས་ཡུལ་འོ་གཙོག་ལག་སློབ་གཉེན་ཁང་གི་དགེ་ལས་སློབ་ཕྱག་རྣམས་ལ་བོད་དོན་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་།

ཞབས་ཨ་མེཏི་ རེའོ་ཏི་ཀར་ (Dr. Amit Jyotikar, Regional Convener of Core Group for Tibetan Cause, Ahmedabad) ལགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཉིན་བོད་མངའ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ (India Tibet friendship society) དང་། (Bharat Tibbat samvad Manch) (Bharat Tibbat samnvay Sangh) རྒྱ་གར་ནང་པའི་མ་ཐུན་ཚོགས་ (Buddhist Society of India) བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆབ་འཐུས་མི་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་ལྷན་འཛུགས་ཀྱིས། བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་ཕྱོགས་དང་ལྷགས་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་ཕྱོགས། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་གཞིན་སྤྱོད་ཚོས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཡོང་ཐབས་ལ་ལྷགས་རྒྱ་ག་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་པན་ཚུན་དགོངས་ཚུལ་བཞེ་ལེན་ལུགས་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་

ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་ངོ་བོ་གནས་སྡངས་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་འོ་སྤྱོད་ལྷན་གནང་ཡོད་འདུག ཕྱི་ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ས་གནས་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐྱེ་ཆབ་ཨ་མེཏི་ རེའོ་ཏི་ཀར་ལགས་ཀྱི་གོ་སྐྱོད་ལོག་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་སྤྱི་དྲུག་མོ་ཉི་མཆོག་སློབ་གཉེན་གནང་ས་ཕྱི་རི་ས་མའོ་མི་རྒྱ་ཡན་ (Shree Swaminarayan Arts College) མཐོ་སློབ་ཀྱི་དགེ་སློབ་གྲངས་ ༢༠༠ ལྷག་ལ་བོད་དོན་སྐོར་འོ་སྤྱོད་དང་། དེ་རྗེས་ཀྱ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་སྐྱེ་ཞབས་པར་དེབ་ པར་མར་ (Shri Pradip Parmar, Former minister of Gujarat) མཆོག་དང་མཇལ་འཕམ་དགན་སྟེ། སྐྱེ་ཞབས་ཁོང་གིས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་

དང་ལྷགས་ཁྱུར། དེ་བཞིན་བོད་མི་སྤྱད་ཆོང་བ་རྣམས་ལ་གཞིགས་སྤྱོད་གནང་བ་བཅས་ལ་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷ་མ་ཐུན་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱའི་དེ་སྐྱེལ་ཞུས། ཕྱི་རོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྗེ་ཆེ་ཆེ་བཏན་མཆོག་གིས་ (GTPL Gujarat News Channel) ཞེས་པའི་གསར་འགྱུར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བརྒྱན་འཕྲིན་ཐད་གཏོང་ལས་རིམ་ཞིག་གི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཞུ་སྐྱེལ་གྱི་ལས་རིམ་ཁག་འོ་སྤྱོད་དང་། བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྡངས། འཕགས་བོད་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་བདེ་འཇགས་དང་ཆབ་སྲིད། ཁོར་ལུག་སོགས་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པའི་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་བཟོ་སྐྱོང་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་མི་རབས་གསར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བོད་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རང་བཅན་གཅང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ཁྲིམས་འགལ་དབང་བསྐྱར་འོག་གནས་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཁྱེད་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབ་ཡོད་པའི་སྐོར་སོགས་ནན་བརྗོད་གནང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་དང་། ཀྱ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྲབ་སློན་ཆེན་གཞིན་པ་ཟུར་པ་སྐྱེ་ཞབས་ནར་ཏ་རི་ ཨ་མིན་ (Shri Narhari

Amin, Member of Parliament, Rajya Sabha and Former Deputy Chief Minister of Gujarat) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་ཕྱུལ་བ་དང་སྒྲགས། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་ཐོག་སློང་སྤྲོད་དང་། རྒྱུ་འཆར་འདོན་རྒྱ་སོགས་བོད་དོན་ཐོག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུ་ལི་སྐྱེལ་ཞུས་གནང་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་ལྷ་མོ་མཆོག་ནས་སྤྱ་རྩེ་ས་ཡ་ཇི་རའོ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་ལས་སློབ་ཕྱག་རྣམས་ལ་བོད་དོན་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ཕྱི་ཚེས་ ༡༡ ཉིན་གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་གོ་སློག་འོག་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་གཉིས་ནས་གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་སྐྱེན་རྩེ་ན་སྐྱེན་དུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཨ་ནན་ཏ་སྤྲན་ཞབས་མཐོ་སློབ་ (Ananta Institute of Nursing) དང་། ཀམ་ལ་ཨམ་རུ་ཏ་སྤྲན་ཞབས་མཐོ་སློབ་ (Kamla Amrut Institute of Nursing) བཅས་གཉིས་ལ་ཐེབས་ཏེ། དགོ་སློབ་གྲངས་ ༣༠༠ ལྷག་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྡངས་སོགས་རོ་སློང་དང་། དེ་མཆོག་གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་དཔལ་འབྱོར་སློབ་ཆེན་སྐྱེད་ཞབས་ཀ་རུ་ཉེ་རྩེ་སའེ་ (Shri. Kanubhai Desai, Gujarat Finance Minister) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་ཕྱུལ་བ་དང་སྒྲགས། བོད་དོན་སྐྱོར་རོ་སློང་དང་། མ་འོངས་པར་སྤྱི་མཐུན་བོད་དོན་

ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་སྐྱོར་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུས། ཕྱི་ཚེས་ ༡༢ ཉིན་ཨམ་རྩ་ལྷ་རྩ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྲན་རྩེ་ས་ཡ་ཇི་རའོ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཐེབས་གནང་འདུག

ཕྱི་ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ཀྱི་ཕྱོད་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་གཉིས་ལོག་མན་ཡུ་ (Lokmanya College) མཐོ་སློབ་དུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་དེ་གའི་དགོ་སློབ་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་གཞོན་སྤྱེས་ཆེའི་རོ་སྤྲན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། འཕགས་བོད་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་ཤེས་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་གཉིས་གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་ནང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེ་ཤོས་ (Gujarat University) ལ་གནང་ཞུས་ལྟར་དེར་ཐེབས་ཤིང་། སྐབས་དེར་དེ་གའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ལྷ་གྲུག་ཤེས་ཡོན་སྤེལ་ཆེན་གྱི་འགན་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་མ་རོ་ཇི་ ག་ས་ཏི་ (Prof.

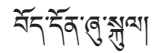
Manoj Shastri, Head of School of Psychology, Philosophy and Education Department) ལགས་ཀྱིས་སྤེལ་ཞུས་ཇེས། དགོ་སློབ་འདུ་འཛོམས་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་གཉིས་རོ་སློང་དང་། ས་གནས་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐྱེད་ཞབས་ཨ་མི་ཏ་ཇའོ་རྟེ་ཀར་ (Dr. Amit Jyotikar, Regional Convener of Core Group for Tibetan Cause, India) ལགས་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་གཉིས་གུ་ཇ་ར་ཏ་མངའ་སྡེའི་ནང་ཐེབས་དགོས་པའི་དམིགས་ལུལ་དང་། བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་སྐོར་སོགས་རོ་སློང་། སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་ལྷ་མོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་རྩ་མེད་བཅོས་དང་བཅོ་བཞིན་པའི་སྐོར་རོ་སློང་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྩོ་ཇེ་ཆེ་བརྟན་མཆོག་གིས་བརྟན་པར་གཞིགས་

འབྲུལ་དང་འབྲེལ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་རང་
བཙན་གྱི་གནས་བབ་ཡིན་པའི་ཁྲུང་ས་སྤྱི་ལ་
དཔང་ཉག་ས་རོ་སྤྲོད་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་
དེ་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ལོག་
ཡོད་པའི་གནས་སྐབས། དེ་བཞིན་འཛམ་
གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་འགྱུར་ལྡོག་ཁྲོད་རྒྱ་ནག་གི་
གནས་བབ་དང་། བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
འཛུགས་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་རོ་སྤྲོད་སོགས་གནང་ཡོད་
འདུག ཉིན་རྒྱུ་རྒྱ་གར་ནང་སྲིད་ལས་
ཁྲུང་ས་ཁྲུང་ས་ཁྲོད་ཀྱི་མཐོ་སྤྱོད་ (Rashtri-
ya Raksha University) ཀྱི་དགོ་ཤུག་
འབྲུལ་རམས་པ་ཨེལ་ ཨཱན་ཀ་ཏི་ས་ཨ་རན་
(Dr. L. Venkateswaran, Director
of School of International Coop-
eration, Security and Strategic
Languages) ལགས་ཀྱི་གོ་སྐྱོད་ལོག་ དེ་
གའི་མཐོ་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་པ་གཉིས་ལ་
གསོལ་ཆོག་པའི་འདུག་འབྲུལ་དང་། དེ་རྗེས་
མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བའི་རིག་པ་བདག་དང་། རྒྱ་
གར་བདེ་འཇགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་རྒྱུང་གི་
ཚོགས་མི་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་མོ་ཐེ་མལ་ རན་
པ་ཀེལ་ (Professor (Dr.) Bimal N.
Patel, Vice-Chancellor, Rashtri-
ya Raksha University, and Mem-
ber, National Security Advisory
Board of India) མཆོག་དང་མཇལ་
འཕྲད་ཀྱིས་པན་ཚུན་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཀྱི་
རིང་དགོངས་རྒྱུ་ལ་བརྗེ་ལེན་གནང་ཡོད་པ་

དང་། དེ་ནས་སྤྱོད་དཔོན་ཀལ་པི་ཤི་ ཨེ་རི་
ཨཱན་ཏར་པོ་རོ་ (Prof.(Dr.) Kalpesh.
H. Wandra Pro) མཆོག་གིས་སྤྱི་ཁྲོད་
ལོག་ མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆུ་ཆེ་ཁག་ལྟའི་འགན་
འཛིན་རྒྱལ་ས་དང་ལྷན་སྐར་མ་བཞི་ཅུ་ལྷག་
རིང་ཆོག་པའི་འདུ་ཆོག་པ་དང་། འགན་
འཛིན་རྒྱལ་ས་ནས་སྤྱི་ཆུ་རེ་རེ་བཞིན་རོ་
སྤྲོད་གནང་རྗེས། སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་པ་གཉིས་
ནས་བོད་དོན་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་
ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཐོག་སྐོར་རོ་སྤྲོད་དང་།
མ་འོངས་བར་མཐོ་སྤྱོད་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་
ལས་གནང་ཐོག་པའི་དང་། མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཆུ་ཆེན་ཁག་ནང་བོད་པའི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་འཛུག་
ཡོང་ཐབས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་བསྐྱར་
ལྷག་པོ་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས། མཐོ་སྤྱོད་
འདིའི་ནང་བོད་ཡིག་དང་། རྒྱ་ཡིག་དགོ་ཤུག་
གནང་མཁན་བོད་དགོ་ཤུག་བྱ་དབང་རྒྱལ་
ལགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྲོད་ལོག་ སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་པ་
གཉིས་ནས་མཐོ་སྤྱོད་དེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་
ལས་དང་། བདེ་འཇགས། རྒྱ་དཔོན་སྤྱི་ཆུ་
(School of International Coop-
eration, Security and Strategic
Languages) རང་ལ་གཞིགས་སྐོར་
གནང་རྗེས། སྤྱི་ཆུ་དེའི་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་
ཅུ་ལ། བོད་གསལ་བཞིན་བོད་དོན་སྐོར་རོ་
སྤྲོད་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོའི་བུ་ཁག་ལ་ལན་
འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་འདུག
ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཀྱི་ལྷ་པོ་ཀར་ན་
ཨ་ཀི་ (Karnavati University) གཞུག་

ལག་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་གི་དགོ་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཅུ་
ལྷག་ལ་བོད་དོན་སྐོར་རོ་སྤྲོད་དང་། ཁོང་རྒྱལ་
པའི་དོགས་འདི་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་ཁུ་
རྗེས། དགོ་ཤུག་ཆེན་མོ་ལུ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ནམས་ མན་སུ་ཁ་ནི་ (Dr. Sonam
Mansukhani) ལགས་ཀྱིས་ད་ལན་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་པ་གཉིས་མཐོ་སྤྱོད་ལ་
ཐེབས་ནས་གསུང་བཤད་གནང་བར་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཁུ་པ་དང་། མཐོ་སྤྱོད་ཀྱི་བན་
ཉེན་ཐུག་ཉག་ས་སོ་སོར་ཐུལ་གནང་འདུག
ཉིན་རྒྱུ་སྤྱི་འབྲུས་རོ་རྗེ་ཆེ་བརྒན་མཆོག་
དང་། བོད་དོན་རྒྱུ་སྐོར་ཆོག་པའི་
ཆོག་པ་གཙོ་སྤྱོད་ཁབས་ཨ་མི་ཏྲ་ རོ་ཀེ་ཀར་
ལགས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་ (Jamawat.
com) ཞེས་པའི་གསལ་ཁང་གི་བརྒན་
འཕྲིན་བཙུང་འདིར་དང་ལེན་གྱིས། སྐར་མ་
བཞི་བཅུ་ལྷག་རིང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་།
བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་བཀའ་གནས་སྐབས་
བོད་མིའི་སྤྱི་ག་འཛུགས་དང་། བཙན་བྱོལ་
བོད་མིའི་མང་གཙོའི་འབྲེལ་རིམ། འཕགས་
བོད་དབང་ཀྱི་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་སྤྱི་
ཡོངས་ཀྱི་བོད་དོན་འཐབ་ཚུད་སོགས་ཀྱི་
སྐོར་ལ་བཀོ་སྤྱོད་གནང་རྗེས། སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་
པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ར་རི་མི་ཐན་དང་། ལུ་
ར་རྟ་མངའ་སྤྱི་གཉིས་ནང་བདུན་པ་
གཉིས་རིང་གི་བོད་དོན་ཁུ་སྤྱོད་དང་། མཐོ་
སྤྱོད་ཁག་ནང་བོད་དོན་རོ་སྤྲོད་ཀྱི་ལས་རིམ་
ཡོངས་སུ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་ལུ་ར་རྟ་མངའ་སྤྱི་

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཨུ་ཁག་ཆོག་མཆོག་གི་ཆུང་ནས་ཀྱང་གར་བྱེད་ལྟེན་དང་། མོ་ཁྲི་ཤ། འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེ་བཅས་ཀྱི་ནང་བོད་
དོན་ལུ་སྤྱུལ་གནང་བ།

༡) རྒྱ་གར་གྱི་བྱ་བ་ཟེང་སྐལ་མངའ་སྤེའི་རྒྱལ་མ་གོལ་ཀ་ཏ་རུ་བོད་དོན་ལྷ་སྐྱལ་གནང་བ།

[illegible]

ཁོངས་སྡེ་ཆེན་ ༡༠ བ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
དབུ་དཀར་ཆང་གཡུ་སྒོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་
འཐུས་དགེ་བཤེས་སྒོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་
མཆོག་སྤྱི་འཐུས་བཀའ་ཤིས་དོན་གྲུབ་མཆོག་
བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་ཆོགས་མི་རྣམས་སྤྱི་
ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༢ རས་ ༡༩ བར་
ཉིན་གངས་བདུན་རིང་རུབ་ཟེང་ལྷལ་མངའ་
སྡེའི་རྒྱལ་ས་གོལ་ཀ་ཏ་རུ་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་
མངལ་འཕྲད་དང་། མཐོ་སྒོལ་ཁག་ཏུ་བོད་
དོན་གོ་རྟོགས་སྡེལ་བ། སྤང་དོན་ཆོགས་བ་
ཁག་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ཆེད་བཅར་གནང་བ་
སོགས་བོད་དོན་ལྷ་སྐྱལ་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་བྱི་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་སྤྱི་
 འཕུས་རྒྱུ་པ་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་ནས་ཀོལ་ཀ་ཏ་
 གནས་ཐང་དུ་ཕེབས་འབྱོར་གནང་བ་དང་།
 སྐབས་དེར་ཁུལ་དེའི་ (Ganasaman-
 nay, Kolkata) ཆོག་ས་པའི་གོ་སྤྱི་ག་འོག་
 འབྲེལ་མ་ཐུད་པ་ལྷུ་སྤྱི་ རུ་ཕི་ ཁེམ་ཀ་
 (Rupree Khemka) མ་ཆོག་དང་། སྤྱི་
 འབས་ ཨན་ཀི་ཏ་ གུཔ་ཏ་ (Ankit Gup-
 ta) ལགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུའི་

༡༣། ། སྐབས་ ༡༥ ། བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་
 འམྱས་སྡུག་ཆོག་གས་ནས་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་སོ་
 སའི་ནང་གི་སྤྱི་དཔྱོད་དང་། རྩོས་ཆོག་གས་ཀྱི་
 ཆོག་གས་གཙོ་སྤྱི་ཁབ་སློབ་ཆེན། དབྱས་དང་
 མངའ་སྡེ་འོ་སློབ་ཆེན་དང་རྩོས་ཆོག་གས་འམྱས་
 མི་རྣམ་པ། བོད་དོན་རྒྱལ་པོ་དཔྱོད་ཆོག་གས་པ་
 ཁག མཐོ་སློབ་དང་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་གས་
 བཅས་ལ་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་སྐད་ས་
 འོ་སྤྱི་དང་བོད་དོན་ལྟ་སྤྱལ་རྒྱ་གར་ཆེ་
 གནང་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་
 ཏུ་འབྲེལ་བ་གནང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལས་

འགྲུལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་སྤེལ་ཆེད་ཁུ་སྟེན་
 རྟོག་ཚུན་ ༡༠ འཁོད་ཅན་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུ་ས་དང་ད་ལྟའི་རྩ་བའི་གནས་སྟངས་
 སོགས་འཁོད་པའི་སྟེན་ཞིག་ཡིག་ཆ་མངའ་
 གྱེ་ཁག་མ་འདྲ་བ་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ནང་
 བསྟུང་བ། ལ་ཡོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་རྣམས་
 ལྷག་དེབ། ལྷ་སྐབ་པའི་སྤྱི་བསྐྱོད་ལམ་ཡིག་
 སོགས་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སྤྱི་
 འཐུས་སྟེན་ཆོགས་ནས་གོ་སློབ་གནང་སྟེ་རྒྱ་
 བལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་སྟེ་
 ཚུན་ ༡༡ ལ་ཆ་བགོས་གནང་ཡོད་པའི་

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུ་ཁག་ (CPI) སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་དང་།
དབུས་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་སྡེ་གཤམ་ རན་ཇན་ ལྷ་ཁྱ་ ཅའི་ཡ་ (Shri. Bikashranjan Bhattacharyya, Member of Rajya
Sabha) མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ལྷོ་

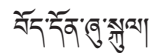
སྤྱི་ལོ་དང་བཅས་ཚུ་ཚོད་ ༢༡༤༠ ཐོག་
སྤྱི་དགནས་མཐོན་ཁང་དུ་ཐེབས་འབྱོར་
སྐབས་ (Ganasamannay, Kolkata)
ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་དང་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྦྱོར་བ་ལུ་སྤྱི་ རུ་ལྷ་ ལྷ་ཁང་ཇ་ (Ruby
Mukherjee) མཆོག་ནས་སྤྱི་ལོ་ལྷ་ས་
འདུག

ཕྱི་ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ཕྱི་ཕྱི་དོན་ཚོད་
༤༡༠༠ ལྷ་ས་ ༢༡༠༠ བར་ (The Ramak-
rishna Mission Institute) ཞེས་པའི་
བསྐྱེ་གནས་ཁང་གི་རྒྱ་མ་ནན་རྒྱ་ཆོམས་
ཆེན་ (Brahmananda Hall) དུ་རྒྱ་
གར་བོད་དོན་རྒྱུ་སྦྱོར་བ་ལུ་སྤྱི་ རུ་ལྷ་
ལྷ་ཁང་ཇ་མཆོག་གི་གཙོ་སྦྱོར་ལོག་ (R K
Mission) གི་སྤྱི་ལྷ་བྱང་ཆེ་སྤྱི་དཔོན་
སྤྱི་ལའ་ན་ ལྷ་སྤྱི་ (Swami Supar-
nananda ji) མཆོག་དང་། སྤྱི་དཔོན་
ཨན་ཏར་ ཉི་མ་ལ་ཡ་ (Swami Antar
Himalaya) མཆོག་ སྤྱི་དཔོན་ཆེན་མོ་

ཕུ་ལཀ་ ལ་རན་ཡན་ ལྷ་ར་ (Prof. Pulak
Narayan Dhar) མཆོག་ སྤྱི་དཔོན་
འཛིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་མཆོག་བཅས་ལྷ་
བཞུགས་ཐོག་གཤམ་ཆེད་གནང་ཡོད་མི་སྤྱི་
༣༠ ཅམ་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་བོད་དོན་དོ་
སྤྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གོ་སྤྱི་གུ་ཉེ་ཐོག་
མར་འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་བཏང་
བ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་དཔོན་ ལྷ་ལར་ན་ ལྷ་
རྒྱ་མཆོག་གིས་ཐེབས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་
དང་འབྲེལ་། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་
ཐབས་ཆེད་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་
གཤམ་ཆེ་ཡིན་པའི་སྤྱི་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་བཀའ་ཤེས་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས་སྤྱི་
ལྷ་སྤྱི་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱི་གནང་དགོས་དོན་
ཀྱི་དོ་སྤྱི་། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྤྱི་ལམ་
མཐར་ཕྱིན་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
དང་། བོད་ནང་གི་རྩ་བཀའ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་
སྤྱི་། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་
དམ་བཅའ་བཞི་ཡི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་དོ་སྤྱི་། སྤྱི་

འཐུས་དབུ་དགར་ཆང་གཤམ་སྤྱི་མཆོག་
གིས་བོད་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱ་གར་བཅས་
བར་གཤམ་གནང་ཇི་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོད་པའི་
སྤྱི་དོ་སྤྱི་། སྤྱི་དཔོན་ ཨན་ཏར་ ཉི་མ་ལ་
ཡ་མཆོག་ནས་བོད་དོན་བདེན་པའི་འཐབ་
ཆོད་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ལྷ་
སྤྱི་གས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་བཤད་བཅས་
གནང་ཇེས། ཚོགས་ལྷ་གས་པའི་དེ་བར་ལན་
འདེབས་དང་། སྤྱི་དཔོན་འཛིགས་མེད་ཡེ་
ཤེས་མཆོག་ནས་ཐུགས་ཇེ་ཆེ་ལྷ་ལྷ་སྤྱི་
བཤད། ལྷ་བས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་
འབྲེལ་སྤྱི་གས་ལྷ་ས་འགོད་པའི་བཅར་འཕྲིང་
དང་ལོན་སྤྱི་གས་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཚེས་ ༡༤ སྤྱི་དོན་ཚོད་
༡༠༡༠༠ ཐོག་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་
རྒྱུ་སྦྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་དང་།
(TMC) སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི།
རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གོང་ཁྲིའི་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོན་ཆེན་ལུ་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་
ལོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་སུ་ལྷ་ཏ་ རོ་
ཡེ་ (Shri. Saugata Roy) མཆོག་དང་
མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་ཀྱི་ལྷ་ལོག་དོན་
ཆེན་ ༡༠ འཁོད་ཅན་དང་། ཨན་སྤྱི་ ཉིན་
སྤྱི་། ལྷ་ལྷ་ལོ་གསུམ་ནང་འཁོད་བོད་
ནང་གི་རྩ་བཀའ་སྤྱི་སྤྱི་དང་། དེ་
སྤྱི་རྒྱ་གར་གནང་ཡོད་མི་སྤྱི་རྒྱམས་ཀྱིས་
བོད་དོན་སྤྱི་སྤྱི་གནང་བ་སྤྱི་བསྐྱེད་
སྤྱི་སྤྱི་ལོད་པའི་ལྷ་ལོག་ཡིག་ཆ། སྤྱི་
ལྷ་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་གས་བཅས་ལྷ་ལྷ་ཉེ་དག་ཐོག་

གྱི་ཁོང་ཡུག་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཇི་ལྟར་གཏོང་
 བཞིན་པ། བོད་གྱི་གཙང་ཆུ་ཁག་སྟོན་པར་ཨེ་
 བེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལ་གལ་ཆེན་བོ་ཇི་
 ལྟར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ལས་
 འཕྲོས་ཏེ་བོད་དོན་ངོ་སྟོན། བོད་དོན་རྒྱལ་
 རྒྱུར་བ་ལུས་སྟུ་ རུ་ཟླེ་ ལུ་ཁང་ཇེ་ མཆོག་
 ལས་གོང་གསལ་སྟུ་འབྲུས་རྣམས་ཀྱི་གསུང་
 བཤད་དང་འབྲེལ་ནས་བོད་གྱི་ཆོས་དང་
 རིག་གཞུང་། རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས། བོད་
 ལང་གི་རྩ་བའི་གནས་སྟངས། རྒྱ་དམར་
 གཞུང་གིས་བོད་ལང་དམ་བསྐྱབས་ཇི་ལྟར་
 བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཟླེལ་སྟུལ་གྱི་
 རྒྱུད་ལང་ངོ་སྟོན་ཞིབ་ཐུག་གནང་བ་དང་། མཐོ་
 སློབ་དེའི་ཟླེང་སྟུལ་སྐད་ཡིག་དང་ཚུལ་རིག་
 གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་འབྲུམ་རམས་པ་ ཨ་
 བེ་ ཀེཌ་ མ་ཏུ་ བཏ་རྩ་ (Dr. Aniket Ma-
 hapatra, the Professor of Ben-
 gali Language and literature.
 New Alipore College) མཆོག་ནས་
 དེ་རིང་གི་གཏམ་བཤད་རྣམས་སློབ་སྟུག་
 ཆོས་གལ་ཆེ་དོན་ཆེར་བཅི་དགོས་ཚུལ་
 དང་། ཁོ་རང་ཡང་རྒྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱལ་
 རྒྱུར་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་ཡིན་པས་རྒྱུན་
 ཏུ་བོད་གྱི་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ལ་སྟུགས་སྤང་
 དང་འགན་ཁུར་གནང་གི་ཡོད་ཚུལ་ལས་
 འཕྲོས་ཏེ་སྟུགས་ཇེ་ཆེ་ཞུའི་གཏམ་བཤད་
 གནང་སྟེ་ཆོགས་འདུ་མཐུག་སྤིལ་ཡོད།
 ཆོགས་འདུའི་སྐབས་བོད་དོན་རིལ་བསྐྱབས་
 གྱི་ཡིག་ཆ་སྐད་ཡིག་མ་འདྲ་བ་གསུམ་ནང་

འཁོད་པ་རྣམས་འགྲེམ་སྤྱོད་ཞུས་གནང་
འདུག

ཁྱི་ཆེས་ ༡༥ རྒྱ་གར་རང་བཙན་
ཀྱི་དུས་བཟའ་ཉེན་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་རྒྱ་གར་
ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚུལ་པ་པོ་ར་རྟེན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་
(Shri Rabindranath Tagore) ཀྱི་
གཞིམ་ཁང་རམ་འབྲེལ་སྟོན་ཁང་གི་སློ་འགྲུལ་
དང་། རྒྱལ་སའི་ཁྲིམ་ར་ལྟེ་བ་སོགས་སུ་
ཐེབས་ནས་སྤྲད་རིགས་གསུམ་ནང་འཁོད་
པའི་བོད་དོན་ཞུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟེ་བ་སོགས་ཡིག་ཆ་
ཁག་མི་མང་ཁོད་འགྲེམ་སྤྱོད་ཞུས་ཡོད་པ་
དང་། ཁྱི་ཆེས་ ༡༦ ཉེན་ཀ་ཡི་ཀ་ཏ་གཙུག་
ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ནང་ཆོས་སློབ་
གཉེར་ཆོན་པ་ (Department of Bud-
dhist Studies, University of Cal-
cutta) དང་། (Ganasamannay)
ཆོགས་པ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་གོ་སློག་འོག་
འཕགས་བོད་དབར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་
གཞུང་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སློབ་ལ་ཁྱི་ཉི་ལྔ་
ཆོད་ ༣༡༠༠ནས་ ༥༡༣༠ བར་ཆོགས་འདུ་
གོ་སློག་ཞུས་སྐབས་ཐོག་མར་ཆོན་པའི་
འགན་འཛིན་འབྲུམ་རམས་པ་སྤྱི་ཞབས་ ལུ་
ཇ་ལལ་ ཀུ་མར་ (Dr. Ujjwal Kumar)
མཆོག་དང་། འབྲུམ་རམས་པ་སྤྱི་ཞབས་ ལུ་
མར་ཡ་ རྟེན་ལུས་ (Dr. Aiswarya
Biswas) མཆོག་ འབྲུམ་རམས་པ་སྤྱི་ཞབས་ ལུ་
ཐི་ཡ་ལི་ ཅཀ་ར་ རྟོར་ཏི་ (Dr. Piyali
Chakraborty) མཆོག་བཅས་དང་
མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་

ཁང་གི་སློབ་ལ་རྒྱུས་ལོན་དང་། ནང་ཆོས་
ཆོན་པས་མཐུན་འགྱུར་འོག་ཆོགས་འདུ་གོ་
སློག་གནང་བར་བཀའ་བློན་ཆེ་ཞུས། ཆོགས་
འདུར་དགེ་སློབ་གྲངས་ ༩༠ ཅམ་འདུ་
འཛུམས་སར་འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་
སྤྱི་བཏང་ཇེས། ཆོན་པའི་འགན་འཛིན་སྤྱི་
ཞབས་ ལུ་ཇ་ལལ་ ཀུ་མར་མཆོག་ནས་
ཐེབས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་སྐབས་བོད་དོན་
དང་། ནང་ཆོས་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་སློབ་
སོགས་གསུངས་པ་དང་། བོད་དོན་རྒྱལ་སློབ་
བ་ལུམ་སྤྱི་ རུ་རྟེ་ ལུ་ཁར་ཇེ་ མཆོག་ནས་སྤྱི་
འཐུས་གསུམ་ཀྱི་དོ་སློབ་། སྤྱི་འཐུས་བཏ་
ཤིས་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སློག་གནང་པའི་
རྒྱ་གར་མངའ་སྤྱི་ཁག་ནང་བོད་དོན་ཞུ་སྤྱོད་
ཀྱི་ལས་རིམ་ཇེ་ལྗང་སྤྱོད་བཞིན་པའི་སློབ་དོ་
སློབ་དང་། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློབ་ལམ་
མཐར་ཐུན་མཆོག་གིས་བོད་རང་བཙན་
སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། འཕགས་བོད་ཆོས་
རིག་གི་འབྲེལ་ལམ་སློབ་། རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་
བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཙུག་རིག་གཞུང་
བཞེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཀྱི་གནའ་
བོད་རིག་གཞུང་འཛིན་སློབ་སྤྱོད་ཞུས་
འདུར་དུ་ཐོན་པ་གནང་ཡོད་པའི་སློབ་། རྒྱ་
དམར་ཀྱི་བཙན་དབང་འོག་ཡོད་པའི་བོད་མི་
རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་མེད་པ་
སོགས་དོ་སློབ་དང་། སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཆང་གལ་
སློབ་མཆོག་ནས་རྒྱ་གར་ཀྱི་བཏ་གྲུབ་རྣམས་

བོད་ལ་བཀའ་བློན་ཆོན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་
དང་། བོད་རང་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ཆེད་སྤྱོད་
ཁག་གི་དོ་སློབ་། རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་ཅ་གཏོར་གཏོར་རྒྱལ་སྤྱི་དང་ཁྱེ་བཀ་
དེད་སྐབས་བོད་སྤྱོད་རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་
གཏན་འཇགས་སློབ་གྲུང་ཆེད་བཙུག་བྱས་
ཡོད་པ་སོགས་བོད་ནང་གི་ཇ་ཇེ་བཀ་གནས་
སྤངས་སློབ་དོ་སློབ་། སློབ་དཔོན་ ལན་ཏར་
ཉི་མ་ལ་ཡ་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་རྣམས་རྒྱ་ནག་གིས་ཅ་གཏོར་
གཏོར་བཞིན་པ་ཇ་ཇེ་བཀ་གི་གནས་སྤངས་
ཤིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་ཀྱི་བདེ་འཇགས་
ཆེད་བོད་ལ་རང་དབང་ཐོབ་དགོས་རྒྱུ་གལ་
ཆེ་ཡིན་སློབ་སོགས་གསུངས་ཇེས་ཆོགས་
ཞུགས་པ་ཆོའི་བེ་བར་ལན་འདེབས་དང་
ཡ་གོང་ས་མཆོག་གི་མཇུག་རྣམ་གཅོས་
འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་འགྲེམ་སྤྱོད་ཞུས་
གནང་ཡོད། མཐར་འབྲུམ་རམས་པ་སྤྱི་ཞབས་ ལུ་
ཐི་ཡ་ལི་ ཅཀ་ར་ རྟོར་ཏི་མཆོག་ནས་སྤྱོད་
ཇེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།
ཁྱི་ཆེས་ ༡༧ ཉེན་ལུས་དེར་ཉེན་
གཞི་བྱས་པའི་ རྟ་ཇ་ རྟ་ཇ་ འབྲུལ་རིགས་
མཐོ་སློབ་ ཁང་ (Budge Budge Insti-
tute of Technology) དང་། རྟ་ན་ས་མ་
ནེ་ (Ganasamannay) ཆོགས་ལ། སོ་
ནོ་ རྟ་རྟ་ (Soho Bharat Founda-
tion) ཆོགས་པ་བཅས་སུ་མོང་གི་གོ་སློག་
འོག་ “རྒྱ་དམར་ཀྱིས་བོད་བཙན་བཟུང་
བྱས་པ་དེས་རྒྱ་གར་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་

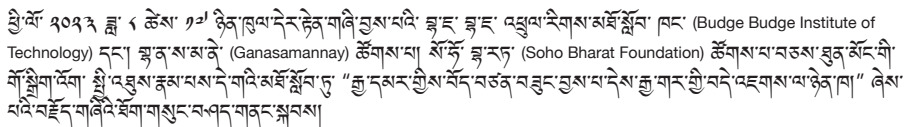
ཉེན་ཁུག་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་
 བཤད་དང་འབྲེལ་བོད་དོན་གོ་རྟོགས་དང་ཁྲི་
 སྒྲུབ་གྱི་གོ་སྐབས་བསྐྱེད་གནང་བ་ལྟར། སྤྱི་
 རྒྱུ་ཚོང་ ༡༡༠༠ རོག་མཐོ་སྒོ་བ་ (BBIT)
 གྱི་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོར་སྒོ་བ་སྤྱད་གསུང་
 བཤད་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་ཆེའི་མཛད་སྤྱོད་
 དགོ་ལས་སྒོ་བ་སྤྱད་ ༥༠༠ ལྷན་འདུ་
 འཛུལ་ས་སར་འབྲེལ་ཡོད་ཕྱི་ཆེན་ཁག་གི་
 སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་
 བསྐྱེད་གསུང་བཤད་རིགས་བྱུང་མཆོམས།
 འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་དར་སྤྱི་
 བཤམ་དང་བཅས་འཕགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱལ་སྤྱི་བཏང་བ་དང་། རྟ་ན་ས་མ་ནེ་ (Ga-
 nasamannay) ཚོགས་པའི་དྲུང་ཆེ་བོད་
 དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་བ་སྤྱི་ཞབས་ པར་ཏུབ་ རྟེ་ཤེ་
 (Pratap Ghosh) མཚོགས་དང་སྤྱི་འཐུས་
 དགོ་བཤེས་སྒོ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཚོགས་
 རྣམ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་རང་རང་གི་ཕྱགས་
 སྒོ་ལ་ལྟར་འཛུལ་སྤྱོད་ཞི་བདེས་ཁྲུབ་ཅིང་སྤྱི་
 འགྲའི་བདེ་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་སྒོ་བ་
 ལམ་གྱིས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་། རྟ་ན་ས་མ་ནེ་
 ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་
 བ་ལྷན་སྤྱི་ རུ་རྟེ་ སྤྱི་ཁང་ནེ་ (Ruby
 Mukherjee) མཚོགས་ནས་སྤྱི་འཐུས་
 རྣམས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་མི་ཁག་འོ་
 སྤྱོད། སོ་ཨོ་ རྟ་རཏ་ (Soho Bharat
 Foundation) ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་ཐོག་
 མར་གསུང་འཛུགས་གནང་མཁན་སྒོ་བ་
 དཔོན་ཨན་ཏར་ ཉི་མ་ལ་ཡ་ (Swami

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༨ ཚེས་ ༡༥ རྟེན་གོ་ལ་གྲགས་པ་འགྲུལ་ཕྱི་ཆེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ (Press Club Kolkata) སྤྱི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱོད་ཆེན་མོ་ཚོགས་པའི་བོད་དོན་སྤྱོད་གསུང་འཛུགས་འགོ་བཙུག་ཕྱི་ཆེན་ཁག་གི་གསུང་འཛུགས་གནང་སྐབས་།

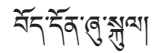
Antar Himalaya) མཚོགས་ནས་བོད་དོན་
 དེ་རྒྱ་གར་ལ་གསུང་ཆེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་
 སྤྱོད། སྤྱི་འཐུས་བཟུལ་ཤིས་དོན་བྱུང་མཚོགས་
 གིས་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱོད།
 སྤྱི་འཐུས་དགོ་བཤེས་སྒོ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་
 མཚོགས་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་
 དང་། རྒྱ་དམར་གྱི་བཅའ་དབང་འོག་བོད་མི་
 རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་སྤྱད་སྤྱོད་བཞིན་པའི་
 གནས་སྤངས། དེང་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་འཐུས་
 རིགས་ལག་རྩལ་རྣམས་དག་གཞོན་དང་།
 སུན་གཙོ་སོ་ཉུལ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བོད་
 སྤྱོད་ཕྱགས་ཆེ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པས་
 འཛུལ་སྤྱོད་འདིའི་ཐོག་མི་འབོར་མང་ཤོས་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རབས་གསུང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་འཐུས་རིགས་ལག་རྩལ་གང་
 ཐད་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱི་ཕྱིན་པ་གནང་སྤྱོད་
 རྒྱ་ནག་ལ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གལ་
 ཆེ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་དང་། གཞོན་སྤྱོད་རྣམས་
 ཀྱིས་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་དུ་ལམ་བརྒྱུད་

ལ་གོང་ས་ལྷན་པའི་ཆེན་མོ་མཚོགས་གི་
 མཛད་འབྲེན་སོགས་བོད་དོན་ལ་དམིགས་
 བསལ་ཕྱགས་སྤང་དང་འགན་ཁུར་ཡོང་བའི་
 དེ་སྤྱོད་ཁྲིམས། སྤྱི་འཐུས་དབྱུང་གར་ཆང་
 གཡུ་སྤྱོད་མཚོགས་གིས་འཕགས་བོད་ཆོས་
 རིག་གི་འབྲེལ་ལམ་སྤྱོད་དང་། བོད་རང་
 བཅའ་ཡིན་པའི་གནས་སྤངས་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁབ་
 མང་པོའི་ལྷན་དུ་བཞག་པའི་ཆེད་མིག་
 ཁག་དང་བོད་པའི་སྤྱོད་ལམ་ཡིག་འོ་
 སྤྱོད། བོད་དོན་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་བདེ་འཇགས་
 ལ་ཇི་ལྟར་གསུང་ཆེ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་སོགས་འོ་
 སྤྱོད་ཁྲིམས་གནང་འདུག དེ་བཞིན་མཐོ་སྤྱོད་
 ཀྱི་སྤྱོད་ཁྲིམས་འཛིན་ལས་ཆབ་དང་ལས་
 འཆར་འགན་འཛིན་ རྟ་རཏ་ལྷན་ སྤྱོད་
 (Brajindra Gupta, Development
 Manager, BBIT) མཚོགས་དང་། དེས་
 སྤྱོད་པ་འཐུས་རམས་པ་ བོ་རོ་རྟ་ག་ རྟོས་
 (Dr Probhas Bose, Director,
 BBIT) མཚོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞབས་ བ་རན་

ལུ་དོན་ཚན་ ༡༠ ཙཀ། བོད་དོན་ལུ་སྐྱེལ་གྱི་
 ཡིག་ཆ་ཁག་སྤུལ་ཞིང་། རྒྱ་གར་གྲོས་
 ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་བའི་
 ཚོགས་མིར་མཉམ་ལུགས་གནང་སྟེ་དེ་
 འབྲེལ་གྱི་ལས་དོན་ཁག་ལ་སྤྱགས་ཁུང་
 མཉམ་བཞེས་ཡོང་བའི་དེ་སྐྱེལ་དང་། བོད་
 མིའི་སྤྱི་གཤམ་གས་ཀྱི་དོ་སྤྲོད། བོད་ནང་གི་རྩ་
 དཔལ་གནས་སྣངས་སོགས་གསུངས། ཁོང་
 གིས་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་
 རོགས་ཐད་ཀར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་བྱ་ཐབས་དཀའ་
 ནང་བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་འཛུར་
 རྒྱ་བ་སྐྱོར་ངེད་གོས་གནང་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་
 གནང་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་
 བཅན་ཁྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་སྟེན་སྐྱོར་སྤྲོད་
 གཏུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ ༢༠༡༤ ཞེས་བ་
 གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད་པ་དེ་དབར་ཁུབ་
 ཟླེང་སྤུལ་མངའ་སྡེའི་ནང་ལག་བསྟར་སྤུབ་
 མེད་པས་སྲིད་བྱུས་དེ་ཉིད་ལག་བསྟར་ཡོང་

ཐབས་ཆེད་སྤྲུགས་ཁྲུང་ཆེ་བཞེས་ཡོང་བའི་
 རེ་སྐྱལ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུག་གས་ཀྱི་
 བསྟོན་གནས་བཞུགས་སྐར་དྲ་རམ་ས་ལར་
 ཆེད་ཐེབས་ཡོང་བའི་མགྲོན་འབོད་ལྷུ་ས་
 འདུག རྩོས་ཆོགས་འཇུས་མི་ཁོང་དང་
 མཇུལ་འཕྲད་སྐབས་ཀྱི་གར་དབྱས་ཁྲིམས་
 ཁང་གི་ཁྲིམས་དཔོན་ཆེན་མོ་བྱར་བ་ ཨ་
 ཤོག་ གུ་མར་ ལྷང་གུ་ལི་ (Ashok Ku-
 mar Ganguly, Retired Supreme
 Court judge) མཆོག་དང་། གཙུག་ལག་
 སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་
 གཞོན་པ་བྱར་བ་སྤྱི་ཞབས་ པ་རྟེ་ཏྲ་ སར་
 ཀར་ (Pabitra Sarkar, Ex Vice
 chancellor, Rabindra Bharati
 University) མཆོག་ གཞུང་གི་སྤྱི་ཅུལ་
 མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྤྱི་བྱར་བ་ ལུམ་ རྩེ་པ་ལི་
 ལྷ་ཏྲ་ ཅན་ (Dipali Bhattacharya,
 Former Principal of Government
 Art College) མཆོག་ རྒྱུ་རྩེད་སྐལ་
 CPI སྤྱི་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་སྤྱི་
 ཞབས་ རྩེ་མན་ ལྷ་སུ་ (Biman Basu,
 The Chairman Left Front, West
 Bengal) མཆོག་ རྒྱུ་རྩེད་སྐལ་མངའ་སྡེའི་
 སྤྱི་གཙུག་ལག་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་སྤྱི་
 ཞབས་ ཨའ་ལྷུལ་ ལྷན་ནན་ (Abdul
 Mannan, Opposition Leader)
 མཆོག་བཅས་ཀྱང་གདན་འདྲེན་ལྷུ་ས་འདུག་
 པས་ཁོང་ལྷུས་ཀྱི་ལྷན་ཀྱི་དམར་གྱིས་བོད་
 བཅན་བཟུང་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་ནས་ཀྱི་

Bengal) **མཚོགས་གྲི་བྱ་བ་དྲུང་ཆེ་ལས་མ་**
སྤྱ་ཞབས་ ཀེ་ཤྲ་ན་ གུབ་ཏ་ (Dr. Krishna
 Gupta, Additional Chief Secre-
 tary, Mass Education Extension
 and Library Services, Govern-
 ment of West Bengal) **མཚོགས་ རྩོམ་**
པ་པོ་གྲགས་ཅན་ ཨ་མིཏ་ ཅོའ་ལྷུ་རེ་ (Amit
 Chaudhuri, Well Known Author)
 བཅས་སོགས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ ༡༠ ལྷག་
 མཇུག་འབྲུག་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཁོང་
 རྒྱལ་ལ་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་
 ལུལ་བ་དང་འདས་པའི་ཉིན་ཤས་རིང་བོད་
 དོན་ལྷ་སྤྱལ་གྱི་ལས་རིམ་རི་ཕྱིན་སྐོར་དང་།
 ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་སྡངས་
 སྐོར་རེ་སྤྱོད། རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་སོ་སོའི་
 གཞུང་དང་མི་མང་། སློབ་སླུག་བཅས་ནས་
 བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐོར་གནང་དགོས་རྒྱ་སོགས་
 གཤམ་ཆེད་གནད་དོན་མང་པོའི་སྐོར་ལ་བཀའ་
 བསྟར་སྤྱག་པོ་བྱུང་འདུག།
 ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་ཕྱི་རོ་ཆུ་ཆོད་
 ༩།༠༠ ཐོག་ (TMC) སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་
 ཚོགས་མི་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གོས་ཚོགས་
 འོག་མའི་འབྲས་མི་ལུས་སྤྱི་སྤྱོད་ཨ་ཏ་མེ་ཤྲ་
 (Smt. Sajda Ahmed) **མཚོགས་མཇུག་**
 འབྲུག་ལྷས་ཏེ་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ལྷ་ཡིག་དང་། བོད་
 དོན་ལྷ་སྤྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱལ་ལ་སྤྱལ་
 བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐོར་ཡོང་བའི་རེ་སྤྱལ་དང་།
 རྒྱ་གར་གོས་ཚོགས་འབྲས་མའི་བོད་དོན་
 རྒྱ་བ་སྐོར་ཚོགས་པའི་འབྲས་མིང་མཉམ་

ལྷགས་ཡོང་ཐབས་སོགས་ལྷས་པར། ལུས་
 སྐྱེའི་གིས་བོད་དོན་སྐྱོར་ལ་དེ་སྟོན་ནས་དོ་
 ལྷང་དང་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཡོད་གནས་དང་ལུ་
 མ་ཐུང་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ། མ་
 རོངས་པར་དགུན་ཁའི་གྲོས་ཆོགས་སྐབས་
 རྒྱལ་ས་ལྷ་ཡིར་ཡང་བསྐྱར་མཇལ་འཕྲད་
 ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ། གཞན་ཡང་སྲིད་དོན་
 ཆོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་གས་ཀྱི་གྲོས་ཆོགས་
 འཇུས་མི་ཁག་ལ་ཐུག་འཕྲད་བྱང་ན་ལེགས་
 གནས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཡང་གནང་ཡོད་འདུག
 དགོང་མོ་ཚུ་ཆོད་ ༥༡༠༠ ནས་ ༦༡༣༠ བར་
 ལུ་རྩེད་ལྷལ་མངའ་སྡེའི་རྩེ་རེ་ལི་ (BJP)
 སྲིད་དོན་ཆོགས་པའི་ལས་ཁུངས་སུ་སྤྱི་
 འཇུས་གསུམ་དང་། ལུས་རུ་རྩེ་ལུ་ཁར་རེ་
 ལགས་བཅས་ཆེད་བཅར་གྱིས་སྲིད་དོན་
 ཆོགས་པའི་འཛིན་སྐྱོར་འགན་ཁུར་གས་བྱང་
 ཆེ་རྒྱ་རྟན་ནམ་ཆ་རྟོ་སྤྱུ་རྩེ་ (Shri. Jagan-
 nath Chattopadhyay, West Bengal BJP General Secretary)
 མཆོག་གི་གཙོ་སྐྱོར་འོག་དམག་དཔོན་ཟུར་
 པ་རིཏ་སེན་ (Mj. Jit Sen) མཆོག་དང་།
 ཕེས་ཞིབ་པ་ལུ་རེ་ (Mr Pari CA, Ac-
 countant BJP, Himalaya Pari-
 war) མཆོག་ ལྷན་པའི་འབྲེལ་མ་ཐུང་འགན་
 ཁུར་བ་ ཏ་པན་ སར་ཀར་ (Dr Tapan
 Sarkar, Convenor Doctor Cell)
 མཆོག་ ཁྲིམས་ཚུད་པའི་འབྲེལ་མ་ཐུང་འགན་
 ཁུར་བ་སམ་ཏི་རྩེ་ལི་ (Swati Ghosh
 Co – Convenor legal Cell) མཆོག་

སོགས་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེས་བ་དང་། ཁྲིམས་
ཚད་པ། སྒྲན་པ་བཅས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ ༡༥
ལྷན་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཏེ་བོད་དོན་དེ་རྒྱ་
གར་ལ་གཤམ་གནད་རི་ལྟར་ཆེ་ཚུལ་དང་།
རྒྱ་དུ་བོད་དོན་ལ་རྒྱུ་རྐྱེས་ཡོད་ཐབས།
ད་ལན་བོད་དོན་ལྷན་སྐྱེལ་སྐབས་ཚོགས་
ཁྲིམས་དེའི་དབུས་དང་མངའ་སྡེའི་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མི་སྣ་ཡང་ཐུག་འཕྲད་མ་བྱུང་
ནའང་བོད་དོན་ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་འཆོ་
ལས་ཁྲིམས་སྤྱི་ཆེད་བཅར་ཁྲིམས་པའི་གནད་
དོན་རྣམས་འབྲེལ་ཡོད་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་
མི་རྣམས་ལ་སྒྲན་གསལ་ལྷན་ཐབས་ཡོད་པའི་
དེ་སྐུལ་ཁྲིམས་པ་དང་། ཚོགས་ཁྲིམས་པའི་
ལྷན་བོད་དོན་སྐྱོར་པའི་ཆུང་སྤྱངས་བཤད་
དང་དམིགས་བསལ་གནས་སྤྱངས་ཁ་ཤས་
ཐད་དོགས་སྤོང་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་གསལ་
བཤད་ཁ་གསལ་ཁྲིམས་གནད་འདུག

ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་
༡༡༣༠ ཐོག་གོང་དེ་མེ་ (INC) སྤྱི་དོན་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་
གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་
པར་རྒྱུ་རྒྱ་ཐུ་ (Prof. Pradeep
Bhattacharya – MP, Rajyasabha
– INC Party) མཆོག་མཇུག་འཕྲད་ཁྲིམས་
ཏེ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དོན་
ཆན་ ༡༠ ཅན་དང་། བོད་དོན་ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་
ཡིག་ཆ་རྣམས་ཕུལ་ནས་བོད་དོན་རྒྱ་རྐྱེས་
ཡོད་པའི་དེ་སྐུལ་དང་། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་རྐྱེས་ཚོགས་པའི་

ལས་འཆར་ཁག་ལ་མཉམ་ཁྲིམས་ཀྱིས་
འགན་ཁུར་བཞེས་ཐབས། བཀྲགས་སྒྲར་ད་
རམ་ས་ལར་ཆེད་ཐེབས་ཡོད་ཐབས་སོགས་
ཁྲིམས་ཤིང་། ཁྲིམས་ཚོགས་ཁྲིམས་པ་
རྣམས་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་འཛིན་སྤྱི་འཐུས་
ཞིག་སྤྱོད་ནའང་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་བུས་
གཅིག་གྱུར་ཡིན་སྐོར་དང་། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ནས་བོད་དོན་ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་ལས་དོན་
རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་གཞི་ལ་སྤྱོད་པའི་བཞེད་ཡོད་
མེད། ལས་འགྲུལ་འདི་རིགས་ལ་རྒྱ་གར་
གཞུང་ནས་གཞིགས་ཚུལ་རི་ཡོད། འཕགས་
བོད་ས་མཆོམས་ཀྱི་གནས་སྤྱངས་སོགས་
ལས་འཕྲོས་ཏེ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་
གནས་ཚུལ་མང་པོའི་སྐོར་ལ་བཀའ་བསྟར་
ལྷག་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དམིགས་བསལ་
ཁྲིམས་ཚོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་རྒྱ་གར་
གཞུང་ཆབ་ལམ་ལག་ཅིག་འཇུགས་ཐུབ་ན་
དགེ་མཆོན་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐོར་དང་དེ་འབྲེལ་
ཁྲིམས་ཀྱང་རྒྱ་རྐྱེས་ལྷན་སྐྱེལ་གནས་
སོགས་གསུངས་གནད་འདུག སྐབས་དེར་
སྤྱི་ཞབས་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པའི་ལྷན་ཐབས་ཁྲིམས་
ཚོགས་འཐུས་མི་ཟུར་བ་སྤྱི་ཞབས་སྤྱི་ཞི་
ལས་རྒྱར་མ་ (Mr. Sukhbilas Barma
– Former MLA, Jalpaiguri AC,
WBLA – INC Party) མཆོག་དང་།
བྱང་ཆེ་ཟུར་བ་སྤྱི་ཞི་ལྷན་ཀར་སར་ཀར་
(Subhankar Sarkar – Former
AICC Secretary, AICC Member)
མཆོག་སྤྱན་པ་མ་ཡུ་ལྷོ་ཤི་ (Dr. Maya

Ghosh – Member, Indian Medi-
cal Association, & AICC Mem-
ber) མཆོག་དབུལ་ཁང་འགན་ཁུར་བ་ཟུར་
བ་སྤྱི་ཞབས་སྤྱི་ཞི་ལྷན་ཀར་ཤི་ (Sujit
Mukherjee – Retd. Bank Em-
ployee & Leader of Bank Em-
ployee Federation) མཆོག་ཆོང་བ་སྤྱི་
ཞབས་ལམ་ཞི་ཞི་ཏི་ཡ་ (Mr. N. Nivetia
– Industrialist) མཆོག་སྤྱོད་དོན་ཆེན་
མོ་ལམ་སྤྱི་ལམ་ལྷན་ཀར་ཀར་ཀར་ (Prof.
Sanghamitra Sarkar – Interna-
tional & Foreign Affairs) མཆོག་
གོང་དེ་མེའི་ཚོགས་མི་སྤྱི་ཞབས་རན་ཅན་ཆ་
(Rana Chanda – PCC Member)
མཆོག་ ཀོལ་ཀ་ཏ་གོང་དེ་མེའི་བྱང་ཆེ་སྤྱི་
ཞབས་ཀྱུ་ལམ་རྒྱ་ལེ་ཤི་ (Kunal Ba-
nerjee, National CS, RGPRS)
མཆོག་སོགས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ ༡༠ ཅན་
བསྐྱོང་གནད་འདུག་པ་ལྷན་ཀྱན་གྱིས་དོ་
སྤྱང་དང་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནད་ཡོད་
འདུག གྲུང་ཡོལ་ཆུ་ཆོད་ ༡༠༠ ཐོག་གོལ་
ཀ་ཏ་གསར་འགྱུར་སྤྱི་ཆན་གྱི་ལྷོ་གནས་
(Press Club Kolkata) སྤྱི་གསར་
འགོད་ལྷན་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱོང་སྤྱི་བོད་དོན་
ལྷན་སྐྱེལ་གྱི་གནད་དོན་སྤྱི་བསྐྱེས་དོན་ཆན་
༥ འཁོད་པའི་གསར་འགོད་གསལ་བསྐྱགས་
སྤྱི་སྤྱོད་དང་། འདས་པའི་བདུན་པ་
གཅིག་ལྷག་གི་རིང་བོད་དོན་ལྷན་སྐྱེལ་ཁྲིམས་
སྤྱི་མཇུག་འཕྲད་དང་། མཐོ་སྤྱོད་ཁག་ཏུ་བོད་

དོན་གཏོགས་ཇི་སྒྲེལ་སོགས་འབྲེལ་བཟོད།
གསར་འགོད་པའི་བོད་སྐད་སྐད་ལན་
འདེབས་བཅས་གནང་ཡོད། སྐབས་དེར་
(The Telegraph) གསར་ཁང་གི་གསར་
འགོད་པ་ (Meghdeep Bhattacha-
ryya) ལགས་དང་། (PTI) གསར་ཁང་གི་
གསར་འགོད་པ་ (Amitava Roy)
ལགས། (Dainik Vishwamitra, Hin-
di Daily) གསར་ཁང་གི་གསར་འགོད་པ་
(Subhadyuti Dutta ,Reporter)
ལགས། (Hindustan Fatafat) གསར་
ཁང་གི་གསར་འགོད་པ་ (Naresh Sriv-

astava) ལགས། གནམ་ཡང་ (TV 9)
དང་། (Bangal TV) (On TV) སོགས་
ཀྱི་གསར་འགོད་པ་བཅས་ཁྱོད་མི་གངས་
༣༥ ཅུ་འདྲུ་འཛོམས་བྱུང་ཡོད་འདྲུག
གོལ་ཀ་ཏར་བོད་དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གྱི་
ལས་དོན་སྒྲེལ་རིང་ལྷན་སྐྱེས་མ་ཞེ་ (Gana-
samannay) ཆོག་པ་དང་། སོ་ཏོ་ རྩ་
རྒྱ་ (Soho Bharat Foundation)
ཆོག་པ་གཉིས་ནས་མཐུན་འཇུག་གང་
ལེགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྩ་
ནས་མ་ཞེ་ཆོག་པ་པའི་ཆོག་པ་གཙོ་བོད་དོན་
རྒྱུ་སྐྱོར་བ་ལུས་སྤྱོད་ཟེ་ སྤྱུ་ཁར་ཇི་

མཆོག་ནས་ལས་རིམ་གང་མང་འཆར་
བསྐྱེད་ཀྱིས་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་མཇུག་འཕྲད་
སྐབས་དང་། མཐོ་སློབ་ཁག་དུ་མཉམ་བཅས་
སོགས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་གནང་ཡོད་
འདྲུག་པ་དང་། ཁོང་གི་སྤྱི་ཚུ་རྩ་ནས་མ་ཞེ་
ཆོག་པ་པའི་བྱུང་ཆེ་སྤྱི་ཞབས་པར་ཏུ་ རྩོ་
ལི་མཆོག་ནས་མཐོ་སློབ་ཁག་དུ་བོད་དོན་
བཟོ་སྐྱོང་སྐབས་འབགས་བོད་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱལ་དར་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རོལ་དབྱངས་ག་
སྤྱི་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་སྐྱོངས་
ཡོད་འདྲུག་པ་བཅས།

༡) ཨོ་ཏི་ཤ་མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གྱི་ལས་དོན་སྒྲེལ་བ།

༢༡ ། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་
ཆོང་གཡུ་སྒྲོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་དགེ་
བཤེས་སྒྲོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་ སྤྱི་
འཐུས་བཟ་ལེས་དོན་གྲུབ་མཆོག་བཅས་
ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༢༠
ནས་ ༢༣ བར་ཉིན་གངས་གསུམ་རིང་ཨོ་
ཏི་ཤ་མངའ་སྡེའི་ནང་དཔོན་རིགས་མཇུག་
འཕྲད་དང་། མཐོ་སློབ་ཁག་ཅིག་གི་བོད་དོན་
སྐོར་ལྟ་སྒྲུལ་བོད་དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གྱི་
ལས་དོན་སྒྲེལ་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་
༢༠ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དོན་ཁུངས་ལྷན་གྱི་མངའ་
སྡེའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཀོལ་ཀ་ཏར་སྤེལ་སྤོང་
གནང་སྟེ་ རྒྱ་ཆོད་ ༥༡༠༠ རྟོག་རྒྱ་གར་ཤར་

ཕྱོགས་ཨོ་ཏི་ཤ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལེ་
ལེ་མར་གནས་ཐང་དུ་འབྱོར་བ་དང་། ཨོ་ཏི་
ཤ་ལུན་ཆོག་པ་སྤྱི་གི་སྤྱི་གནས་འགོ་འཛིན་
མཁུ་ལོ་བསྐྱོར་བསྐྱེད་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་
སེབས་བསྐྱེད་ལྟ་སྒྲུལ་གནང་འདྲུག དེ་ནས་ཀ་
ལིང་ལྷ་བཟོ་ལས་དང་འཕྲུལ་རིགས་སྤྱི་ཆོན་
ལྷེ་གནས་ (Kalinga Institute of In-
dustrial Technology (KIIT)) མགྲོན་
ཁང་ནས་གོ་སྐྱོད་གནང་བའི་སྤྱི་འཐུས་འཁོར་ནང་
སེབས་ཐོན་གྱིས་སྤྱི་ཆོག་པ་དང་ན་གཞོན་
ཡར་རྒྱས་ཆོག་པ་བ་ (Center for
Youth and Social Development
(CYSD)) ཞེས་པའི་ལྷེ་གནས་ཁང་དུ་
སེབས་ཏེ། དེ་གའི་འགན་འཛིན་སྤྱི་ཞབས་

ཇུ་རྩ་ ལན་རྩ་ མཆོག་ནས་སེབས་བསྐྱེད་
དང་སྤྱི་ལེན་ལྟ་སྒྲུལ་གནང་རྒྱུ། དགོང་མོ་རྒྱ་
ཆོད་ ༦༡༣༠ ལན་ ༢༡༢༥ བར་ལྷེ་གནས་
ཁང་དའི་ཆོག་པ་ཁང་དུ་འགན་འཛིན་སྤྱི་
ཞབས་ ཇུ་རྩ་ ལན་རྩ་ (Shri Jagadan-
anda, Mentor & Co-founder,
Center for Youth and Social De-
velopment (CYSD)) མཆོག་གི་གཙོ་
སྐོར་ལྟ་སྒྲུལ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེའི་
ཆོག་པ་འདྲུ་ཞིག་ཆེད་སྐོར་གནང་ཞིང་།
ཆོག་པ་ལྟ་སྒྲུལ་པ་རྒྱ་གར་གྲོས་ཆོག་པ་བོད་
དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཆོག་པ་པའི་ཆོག་པ་གཙོ།
གྲོས་ཆོག་པ་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་
སུ་ཇེ་ཏ་ གུ་མར་ (Shri Sujeet Kumar,

Hon'ble Member of Parliament, RS) མཆོག་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ སུ་རྩ་ཀར་ བན་རྩ་ (Prof. Sudhakar Panda Ex-Vice Chancellor Birla Global University) མཆོག་ རེས་སྟོན་པ་ ཟུར་པ་ རྩ་སཀྱེ་ མོ་ཉན་ཉི་ (Basant Mohanty, Former Director, CARE-Odisha) མཆོག་ སི་ ཨེས་ ཨར་ གྱི་འགན་ཁུར་བ་སྤྱོད་འབས་ ཨམ་རྟེ་ཀ་ པར་ སརྩ་ རན་རྩ་ (Shri Ambika Prasad Nanda, CSR Head, TATA Steel)

མཆོག་ བུད་མེད་གྱི་འགན་ཁུར་བ་ལུ་སྤྱོད་ ལྷ་ལི་ཏ་ མི་སེལ་ (Ms. Lalita Misal, National Alliance for Women)

མཆོག་ གཞུང་འབས་ཟུར་པ་སྤྱོད་འབས་ མ་ རྩ་ སུ་རྩ་ མི་ལ་ (Sri Madhusudan Misha, IAS (Retd.), Registrar, JK University) མཆོག་ སོགས་དང་གསར་ འགོད་པ་བཅས་གལ་ཆེའི་གནད་ཡོད་མི་སྤྱི་ ༩༥ ཅམ་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་སྤྱོད་འབས་ སུ་ རེ་ཏ་ ཀྱ་མར་ མཆོག་ནས་ཀྱི་གར་གྲོས་ ཆོགས་བོད་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་དོ་ སྤྱོད་དང་། བོད་དོན་ལ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཡོང་ཐབས་ སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་འཐུས་རྩིས་ནས་ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། འཕགས་ བོད་དབར་གྱི་རིག་གཞུང་འབྲེལ་ལམ། བོད་ དོན་དེ་རྒྱ་གར་ལ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཆོགས་ ཀྱི་ཡོད་གནས། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་རྩ་བ་ གནས་སྤངས་དོ་སྤྱོད། འབྲེལ་ཡོད་སོ་སོས་

ནས་པ་མ་འདྲ་བའི་ཐོག་ནས་བོད་དོན་རྒྱུ་ སྤྱོད་ཡོང་ཐབས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ གནད་བཤད་། ཆོགས་ཞུགས་པ་རྩིས་ ཡོད་འདུག སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ སྤྱི་ཆུ་ཆོད་ ༡༡༡༥ ཅམ་ཐོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཡོད་པའི་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་སྤྱི་ཆོགས་དང་ན་གཞོན་ཡར་རྒྱས་ཆོགས་པ་ (Center for Youth and Social Development (CYSD)) ཞེས་པའི་སྤྱོད་གནས་ཁང་དུ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེའི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་ཆེད་སྤྱོད་གནད་སྤྱོད་། ཆོགས་ཞུགས་པ་རྩིས་གར་གྲོས་ཆོགས་ བོད་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཞོན་ སྤྱོད་ཆོགས་པའི་འཐུས་མི་སྤྱོད་འབས་ སུ་རེ་ཏ་ ཀྱ་མར་ (Shri Sujeet Kumar, Hon'ble Member of Parliament, RS) མཆོག་དང་ལྷན་

ནས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་དང་རི་ བ་གནད་བ་རྩིས་ལ་ལན་འདེབས་གནད་བ་ སོགས་ཆོགས་འདུ་དོན་སྤྱོད་དང་ལྷན་པ་ བུད་འདུག

སྤྱོད་ཆོགས་པའི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་གྱི་ (The Telegraph) གསར་ འགྱུར་ནང་བཀོད་ཐོན་བུད་ཡོད། སྤྱོད་ཆོགས་ སུ་རེ་ཏ་ ཀྱ་མར་ མཆོག་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ ཆོགས་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་བོད་ ཡིག་དང་། ཨིན་ཡིག་ ཨོ་ཁྱི་སྤྱོད་ཡིག་བཅས་ རང་འཁོད་པའི་བོད་དོན་ཞུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ རྩིས་འབྲེལ་སྤྱོད་ཞུ་སྤྱོད་དགོང་མོ་ཆུ་ ཆོད་ ༡༡༥ ཅམ་གྱི་ཐོག་སྤྱོད་གནས་ཀ་ ལིང་རྩ་བཟོ་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ཆོགས་ ཞུ་གནས་ཀྱི་མཐོན་ཁང་དུ་ཕྱིར་ཐོན་གནད་

(NIC) ཀོང་ལེ་སི་མི་དོན་ཆོགས་པའི་ ལས་ཁུངས་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ མ་ འོངས་དབུས་དང་མངའ་སྤྱོད་ཐོས་ཆོགས་ འཐུས་མིའི་འོས་བསྐྱེའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་ སྤྱོད་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཆོགས་ བཞིན་པར་བཞེན་འབྲེལ་ཡོད་རྩིས་ལ་སྤྱོད་ བ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་ནང་། མངའ་སྤྱོད་ ཐོས་ཆོགས་འཐུས་མི་སྤྱོད་འབས་ རྩིས་ ར་ཐེ་ རྩ་མན་རྩ་ (Shri Dasarathi Goman- go, MLA) མཆོག་དང་། སྤྱོད་ཆོགས་ ས་ ར་ཏ་ བཅའ་ཞིག་ (Shri Sarat Patnaik, President, OPCC) མཆོག་ སྤྱོད་ཆོགས་ སུ་རྩ་ཀར་ཀར་ རྩིས་ (Shri Sudarshan das, Social Activist, chairman of RGPRS) མཆོག་ སྤྱོད་ཆོགས་ སམ་རེན་

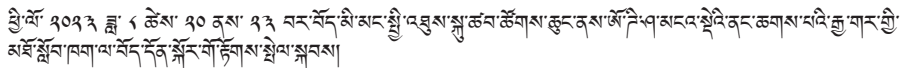

རྩེ་རྩེ་ (Shri Samarendra, MP Candidate) མཆོག་ མངའ་སྡེ་འོས་ཚུགས་ འཕུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ སུ་རེན་རྩེ་ རལུ་ལེ་ (Shri Surendra Routray, MLA) མཆོག་ སྤྱི་ཞབས་ པར་རྟེ་ཡམ་ན་ རྩེ་ (Pradyumna Das, Social Activist) མཆོག་ སྤྱི་ཞབས་ ཀུ་ནལ་ རྩེ་ན་རེ་ (Shri Kunal Bannerjee, National Coordinator RGPRS) མཆོག་ སྤྱི་ཞབས་ ཀེ་ ར་རུ་ (Shri K Raju CWC Member) མཆོག་ སོགས་ནས་ཆེད་ མངགས་དུས་ཆེད་བཏང་སྟེ་ཆུ་ཆེད་གཅིག་ ཅམ་རིང་མཇལ་འབྲུག་གི་གོ་སྐབས་གནང་ ཡོད་ཅིང་། སྤྱི་ཞབས་དེར་སྤྱི་འཕུས་རྩེ་པས་ བོད་དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཕུལ་བ་ དང་སྒྲགས། བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་ དོན་མང་པོའི་ཐོག་ལ་བསྟོན་སྒྲུག་པོ་བྱུང་ བ་མ་ཟད། མ་འོངས་པར་བཞུགས་སྐྱོད་ རམ་ས་ལར་ཆེད་མེབས་ཡོང་བའི་མགྲོན་ འབོད་བཅས་ཞུས་གནང་འདུག ཉིན་གུང་ཆུ་ ཆེད་ ༡༡༠༠ ཅམ་ཐོག་ (BJP) སྤིང་དོན་ ཆོགས་པའི་ལས་ཁུངས་སུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་ མངའ་སྡེ་འོས་ཚུགས་འཕུས་མི་རྩེ་ས་ མངའ་སྡེ་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཟུང་སྤྱོད་ལ་ཕྱིན་ ཟེན་ཡོད་ཅིང་། མངའ་སྡེ་འོས་ཚུགས་ པའི་དྲུང་ཆེ་སྤྱི་ཞབས་ མ་ནས་ ཀུ་མར་ མོ་ ཉེན་ཏེ་ (Shri Manas Kumar Mohanty, St. Gen. secretary (Org) BJP) མཆོག་དང་། སྤྱི་ཞབས་ མ་ཉེག་

ཅན་རྩེ་ མོ་ཉེན་ཏེ་ (Shri Mahesh Chandra Mohanty, SEM, BJP) མཆོག་གཉིས་དང་མཇལ་འབྲུག་ཞུས་ཏེ་བོད་ དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཕུལ་བ་དང་། སྤིང་དོན་ཆོགས་པའི་ཁྲབ་ཁྲིམས་དབུས་དང་ མངའ་སྡེ་འོས་ཚུགས་འཕུས་མི་སོགས་ གནད་ཡོད་མི་སྤྱི་རྩེ་ས་ལ་བོད་དོན་རྒྱབ་ གྱིར་ཡོང་བའི་འབོད་སྒྲུལ་གནང་རོགས་ ཞུས་གནང་འདུག ཕྱི་ལོ་ཆུ་ཆེད་ ༡༡༡༥ ཐོག་ སྤྱི་ལོ་ལོ་མར་ནས་ཀི་ལོ་མི་ཏར་ ༢༠ ཅམ་ གྱིས་རྒྱང་ཐག་ཆེད་པའི་ཕུ་རི་ས་གནས་སུ་ བཞུགས་པ་ཉིན་རྒྱུ་ཆེན་ ར་རྩེ་ ཀུ་རུ་ འཇག་ཀར་ ཡཅུ་ ཕྱི་ ཉིས་ཀ་ལན་རྩེ་ ས་རྩེ་ སྟེ་ (Shri Nischalananda Saraswati, 145th Jagadguru Shankaracharya of Govardhan Math) མཆོག་མཇལ་འབྲུག་ཞུས་ཏེ་མཇལ་དར་ དང་། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མཇལ་རྩེ་ཕུག་ དེག་ བོད་དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གི་ཡིག་ཆ་བཅས་ ཕུལ་ནས་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ ཐབས་ཆེད་ཐུགས་སྦྱོར་དང་སྤྱི་ཞབས་འདུག་ གནང་སྤྱོད་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་ ཡོད་པ་དང་། ཉིན་རྒྱུ་ཆེན་ཁྲབ་གསལ་ཅན་ ར་རྩེ་ནས་ རུ་མཆོད་མཇལ་ཞུས་གནང་ ཡོད།

ཕྱི་ཆེས་ ༡༠ དང་ ༡༡ གཉིས་ཀྱི་ བོད་དོན་ལྟ་སྒྲུལ་གི་ལས་རིམ་ཁག་ནང་ཨོ་ ཁྱི་ལ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་མཆོག་གྱུང་ མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་ཆེད་ ༡༡༡༠༠ ཐོག་ཨོ་ཁྱི་ལ་མངའ་སྡེ་ཀ་ཏག་ (Cuttack) སྤྱོད་ཁྲུང་དུ་གནས་ཆགས་ པའི་ཕྱི་ཕྱི་གཙུག་ལག་སྤྱོད་གཉེར་ (Sri Sri University) ཁང་དུ་མེབས་འབྱོར་བྱུང་བ་ དང་། སྤྱོད་གཉེར་ཁང་དེའི་ཉེ་བའི་རིགས་ བདག་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་མོ་འཕུས་རམས་པ་ རྟེ་ ཨར་ འར་མ་ (Prof (Dr.) B. R. Sharma Vice-Chancellor, Sri Sri university) མཆོག་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ ཅལ་དང་འབྲེལ་ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་ འགན་ཁུར་བ་སྤྱོད་དཔོན་ ར་ཏེ་གནཏ་ མོ་ཏ་ བཏ་རྩ་ (Guru Ratikant Mohapatra, Dean, Faculty of Arts, Com- munication & India Studies, Sri Sri university) མཆོག་ དེས་སྤྱོད་ས་སྤྱི་ ཞབས་ ར་ཀེ་ལ་ ཀུ་མར་ ཏེ་པ་ཐེ་ (Rakesh Kumar Tripathi Director, Centre for Indian Knowledge systems, Sri Sri university) མཆོག་བཅས་ནས་ ཉེ་བའི་རིགས་བདག་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ མེབས་བསྐྱུང་དང་སྤྱོད་ལེན་ཞུས་སྤྱོད་ས་ ཡགོང་ ས་མཆོག་གི་མཇལ་རྩེ་དང་། བོད་དོན་ལྟ་ སྒྲུལ་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཕུལ་རྩེས། གཙུག་ ལག་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་ བོད་རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་སྤྱོད་ཆེན་གྱི་གོ་ སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ དང་། མ་འོངས་འབྲེལ་ལམ་སྤྱོད་ (India and Tibet: Shared Heritage and

ཉེན་གྲུབ་ཚུ་ཚོད་ ༡༣༠ ཟླ་ཨ་
 ཁྱིམ་པ་ལ་ཕྱི་ཁྱིམ་ (Cuttack)
 སྐྱོང་ཁྱིམ་ལ་ཕྱི་ཁྱིམ་པ་ལ་ཕྱི་ཁྱིམ་པ་
 ལ་ཕྱི་ཁྱིམ་པ་ (Ravenshaw
 University) ལ་ཕྱི་ཁྱིམ་པ་ལ་ཕྱི་ཁྱིམ་པ་

དང་། སློབ་གཉེར་ཁང་དེའི་ཉེ་བའི་རིགས་
 བདག་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ སང་ཐེའ་ ཀེ་ ཀ་
 ཡཀ་ (Prof. Sanjay K. Nayak, Vice-Chancellor, Ravenshaw
 University) མཆོག་དང་། སློབ་སྦྱོར་སློབ་
 དཔོན་ཆེན་མོ་ ལུ་ན་ སྤུ་མན་ཏུ་ (Prof
 Luna Samanta, Chairperson, Post-graduate Council, Raven-
 shaw University) མཆོག་ སྤྱི་དོན་
 ཆེན་རིག་སྡེ་ཆེན་གྱི་འགན་འཛིན་འབྲུམ་
 རམས་པ་ ཀེ་ཏ་ཐེ་ ཨ་ཞི་ནན་ཆུན་ (Dr.
 Netajee Abhinandan Head, De-
 partment of Political Science, Ravenshaw University) མཆོག་
 བཅས་ནས་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་གི་ལས་
 ཁུངས་སུ་ཐེབས་བསྐྱེད་དང་སྡེ་ལེན་ཞུས་
 རེས། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེའི་སྤྱི་
 དོན་ཆེན་རིག་སྡེ་ཆེན་ནས་གོ་སློབ་གནང་
 བའི་འཕགས་བོད་དབར་རིག་གཞུང་དང་།
 མ་འོངས་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་ (India and
 Tibet: Shared Heritage and
 Shared Future) ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་
 དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་འདུ་ཆོག་ལུ་ལུ་
 སྦྱི་འབྲུས་རྣམས་གདན་འདྲེན་ཞུས་
 མཆོམས་པན་ཚུན་ཕྱག་རྟགས་འབུལ་རེས་
 སྐབས་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་མཆོག་ལ་
 ཡལོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་རྣམ་ཕྱག་དེབ་
 དང་། བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཕུལ་
 བ་དང་། སྤྱི་དོན་ཆེན་རིག་སྡེ་ཆེན་གྱི་

འགན་འཛིན་འབྲུམ་རམས་པ་ ཀེ་ཏ་ཐེ་ ཨ་ཞི་
 ཀན་ཆུན་ མཆོག་ནས་སྦྱི་འབྲུས་རྣམས་ལ་
 སྦྱོད་དང་། སློབ་སྦྱོར་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ ལུ་ན་
 སྤུ་མན་ཏུ་ (Prof. Luna Samant, CPGC, Ravenshaw University)
 མཆོག་ནས་མཐོ་སློབ་དོ་སྦྱོད་དང་། འཕགས་
 བོད་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་གྱི་གལ་གནད་རྣམས་
 དོ་སྦྱོད་གནང་ཡོད། སྦྱི་འབྲུས་དགེ་བཤེས་
 སློན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་གིས་ལོ་རྒྱུས་
 ལུན་རིང་ལུན་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
 ཁང་དུ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་འདུ་
 གོ་སློབ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསེལ་
 དང་། འཕགས་བོད་གནང་རབས་ལོ་རྒྱུས་དོ་
 སྦྱོད། བཅན་གྱི་ལ་ནང་བོད་ཕྱག་རྣམས་ལ་
 སློབ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་རི་ཐོག་ རྒྱ་
 རག་དམར་པོའི་བཅན་གཞོན་ལོག་བོད་མི་
 འབྲུམ་ ༡༩ ལྷག་དུས་མིན་རྒྱུ་འདས་ཕྱིན་
 པའི་སྐོར་དང་། བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཞེན་ལྷག་བསམ་ལ་འགྱུར་
 བ་མེད་པའི་ཐོག་ཕྱི་མོ་ ༡༩༩༠ རང་དང་།
 ༢༠༠༩ ལོ། ༢༠༠༩ ལོ་ནས་བཟུང་རང་ལུས་
 མེར་སྲེག་གི་གནས་སྐབས་སོགས་བོད་དོན་
 ལས་འགུལ་སྐོར་དང་། མ་འོངས་མི་རབས་
 གསར་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱིས་སོ་
 སོའི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལས་རིགས་སོགས་
 དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱུ་
 སྐྱོར་ཡོང་ཐབས་སྐོར་གསུངས་པ་དང་།
 སྦྱི་འབྲུས་དབུ་དཀར་ཆང་གཡུ་སློན་མཆོག་
 རས་གནང་རབས་འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་

གི་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་དང་། བོད་རང་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་ཁག་དོ་སྦྱོད། འཕགས་
 བོད་མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་གནས་བབ། བོད་ཀྱི་
 གཙང་རྒྱ་ཁག་གྲོ་ཤར་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་
 རྣམས་ལ་གལ་གནད་རི་ཆགས། བོད་ཕྱག་
 རྣམས་རྒྱ་ནག་གི་གཏན་འཇགས་སློབ་གྲར་
 བཙུག་པའི་གནས་སྐབས་སྐོར་བཅས་དོ་
 སྦྱོད། སྦྱི་འབྲུས་བཟུ་ཤེས་དོན་གྲུབ་མཆོག་
 གིས་བཅན་གྱི་ལ་ནང་བོད་མིའི་སློབ་
 འཇུགས་རི་ལྗང་ཆགས་ཡོད་པའི་སྐོར་དང་།
 ད་ལན་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་དོན་དོ་སྦྱོད་
 བཅས་གནང་ཡོད། སྦྱི་མཐོན་གཙོ་མོ་གཙུག་
 ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཉེ་བའི་རིགས་
 བདག་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ སང་ཐེའ་ ཀེ་ ཀ་
 ཡཀ་ མཆོག་ནས་འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་
 འབྲེལ་ལམ་སྐོར་དང་། ཡལོང་ས་ཡུལ་ས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་
 མཛད་པ་ཁག་ཅིག་དོ་སྦྱོད། སྦྱི་འབྲུས་རྣམ་
 པས་གསུངས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་
 འགའ་ནས་བརྗོད་བཅས་གནང་འདུག དེ་
 རེས་སྐར་མ་ ༡༥ རིང་གོང་གསལ་དོན་
 གནད་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་འདི་བྱང་
 བ་རྣམས་ལ་ལན་འདེབས་དང་སྐད་ཡིག་
 གསུམ་ནང་འཁོད་པའི་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་
 ཡིག་ཆ་འབྲེལ་སྡེལ་གནང་ཡོད་འདུག
 སྐབས་དེར་མི་གྲངས་ ༢༠ ལྷག་ཆོགས་
 ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་ཆང་མའི་མཉམ་
 པར་ཡང་གྲངས་ཡོད་པ་རེད། ཆོག་འདུ་
 གྲོལ་མཆོམས་མཐོ་སློབ་དེའི་སྡེ་ཆེན་ཁག་ལ་

གཞིགས་སྒྲིང་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལོང་ཡིག་
ཐོག་འཁོད་པའི་ཨིན་ཱེ་འཛིན་མཛེན་ཆེན་ལོ་
སོགས་གཤམ་ཆའི་དབ་རིགས་ཁག་དོ་སྤྱོད་
གནང་ཡོད་འདུག མཐོ་སློབ་ཀྱི་ལྷེ་བར་ས་ཆ་
ཨེ་ཀར་ ༤༠ ཅམ་དང་། ཉེ་འགྲམ་སྡེ་ཆོན་
གཞན་ལ་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་ ༣༠༠ ལྷག་ཡོད་
འདུག་ཅིང་། མཐོ་སློབ་འདི་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
ལོར་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་དང་ད་
ལྟོ་ཆར་སློབ་ཐུག་ཁྱི་གསུམ་ལྷག་ཡོད་པ་
ཞིག་རེད་འདུག

ཕྱི་ཆེས་ ༡༣ ཉིན་གྱི་ཕྱོད་ཆུ་ཆོད་
༤༡༠༠ ཐོག་ཨེ་ཁྲི་ཤའི་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་
བྱ་ནེ་ཤེ་མར་དུ་ཆགས་པའི་ཀ་ལིང་ལྷ་སྤྱི་
ཚོགས་ཚན་རིག་སྡེ་ཆོན་བསྟེ་གནས་དང་།
ཀ་ལིང་ལྷ་བཟོ་ལས་དང་འབྲུལ་རིགས་སྡེ་
ཆོན་ལྷེ་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཐུ་ཆེན་
ལོ་ (Kalinga Institute of Industrial
Technology (KIIT) University)
གཉིས་ཀྱི་དེས་སྟོན་པ་གཞོན་པ་ཨ་པ་རྩ་ཏིམ་
ཏི་མར་ཅི་ (Apratim Tiwari Deputy
Director (RIS), KIIT & KISS) མཆོག་
གི་སྟེ་ཤོན་གནང་སྟེ། བཟོ་སྐྱེད་འབྲུལ་རིགས་
སྡེ་ཆོན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་སྡེ་ཆོན་
གཉིས་ཀྱི་ས་ཁོངས་མ་འདྲ་བ་ (Campus)
༡༥ ཅམ་འདུག་པ་པལ་ཆེ་བར་གཞིགས་
སྒྲིང་དང་། དེ་རྗེས་ཀ་ལིང་ལྷ་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་
རིག་སྡེ་ཆོན་བསྟེ་གནས་ཀྱི་གཞི་རིམ་སློབ་
ཐུར་གཞིགས་སྒྲིང་། སློབ་ཐུག་བརྒྱུད་སྟོང་
(༡༠༠༠) ཅམ་ཞོགས་པའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ཉིན་སྤྱི་ཚོགས་དང་ན་གཞོན་ཡར་རྒྱས་ཚོགས་པ་ (Center for Youth and Social Development (CYSD))
ཞེས་པའི་ལྷེ་གནས་ཁང་དུ་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གཤམ་ཆའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཆེད་སྒྲིང་གནང་སྐབས།

སར་སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཆང་གཡུ་སྟོན་
མཆོག་ནས་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་གི་མཛེད་འཕྲིན་སྒྲིང་དང་། བོད་
དོན་དོ་སྤྱོད་མཛེད་བསྐྱུས། སློབ་ཐུག་ཆའི་མི་
ཆེ་དོན་ལྷན་ཡོང་བའི་རེ་སྟོན་བཅས་ཀྱི་
གསུང་བཤད་སྟེང་བསྐྱུས་གནང་ཡོད། རྒྱ་
ཆོད་ ༡༠༡༡ ནས་ ༡༡༡༠༠ བར་ཀ་ལིང་ལྷ་
སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་སྡེ་ཆོན་བསྟེ་གནས་ཀྱི་
གཙུག་ལག་སློབ་ཐུ་ (Kalinga Institute
of Social Sciences (KISS)
(Deemed to be University) ཆེན་
མོར་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་མཆོག་གིས་
གཙོས་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དགོ་ལས་དང་།
མཐོ་རིམ་སློབ་པ། གཞི་རིམ་སློབ་ཐུག་
བཅས་མི་གྲངས་ ༡༠༠ ལྷག་འདུ་འཛོམས་
ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱེ་ཆབ་ཚོགས་
ཚུང་དང་ལྷན་དུ་སྟེང་མོལ་ (Interaction
with Tibetan Parliamentarian
Delegation) ཞེས་པའི་བཛེད་གཞི་དང་

འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འདུའི་ནང་གཙུག་ལག་
སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་སློབ་
དཔོན་ཆེན་ལོ་ རྟེ་པ་ཀ་ ཀྱུ་མར་ རྟེ་ཏེར་
(Prof. Deepak Kumar Behera,
Hon'ble Vice-Chancellor, KISS
DU) མཆོག་གིས་ཐེབས་བསུའི་གསུང་
བཤད་སྐབས་མཐོ་སློབ་དོ་སྤྱོད་དང་། ཁོང་
ཉིད་ཡལོང་ས་མཆོག་དང་མཛེས་འབྲུང་བྱུང་
བ་ལས་འབྲོས་ཏེ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་
མཛེད་འཕྲིན་ལ་ཆེ་བསྟོད། བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་
སྐྱོར་ཡོད་པའི་སྟོར་སོགས་གསུངས་པ་དང་།
སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཆང་གཡུ་སྟོན་མཆོག་
ནས་གནའ་རབས་འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་
འབྲེལ་ལམ་སྒྲིང་དང་། ད་ལྟ་བོད་དོན་དེ་རྒྱ་
གར་ལ་གཤམ་གནང་ཅི་ལྟར་ཆེ་ཆུ་ལ། བོད་
ནང་གི་རྩ་བ་གནས་སྟངས་བཅས་དོ་སྤྱོད་
ཀྱིས་དགོ་སློབ་ཡོངས་ལ་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཡོང་བའི་རེ་སྟེན་ཞུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
ཚོགས་ཞུགས་པའི་བློ་བཟང་ལ་ལན་

འདེབས་གནང་ཡོད། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རིགས་བྱང་འབྲས་རམས་པ་པར་ཤན་ཏ་ གྲུ་མར་ རལུ་ཏེ་ (Dr Prashanta Kumar Routray, Registrar, KISS DU) མཆོག་ནས་ཀྱང་བོད་དོན་གྱི་གལ་གནད་སྐོར་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་གནང་། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དེའི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་མཆོག་ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་གི་ཕྱག་རྟགས་དང་། ཡལོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་ནུས་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཁྲི་ཡིག་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་སོགས་ལུལ་བ་དང་། ཡིག་ཆ་གཞན་ཆམས་འབྲེལ་སྤྲེལ་དང་། དེ་རྗེས་ཆོག་ས་ཞུགས་པའི་ལྷན་མཉམ་པར་བྱངས་ཡོད་པ་རེད། ལྷོ་ཆུ་ཆོད་ ༡༡ ༣༠ ནས་ ༡༣༥༥ བར་བྱ་བུ་ལེ་ཤེས་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་མེ་བྱ་མེད་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ (RAMA DEVI WOMEN'S UNIVERSITY) འཕགས་བོད་དབར་རིག་གཞུང་དང་། མ་འོངས་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ (INDIA AND TIBET: SHARED HERITAGE AND SHARED FUTURE) ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་བསྟན་བཅོས་ཆོག་ས་འདུ་ཆོག་ས་སྐབས་དགེ་སློབ་ ༣༠༠ ཙམ་འདུ་འཛོམས་བྱུང་ཞིང་། ཐོག་མར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྐུ་གཞས་དབྱངས་སུ་གྱུར་བ་དང་སྐུ་མཐོན་ཆོས་མཆོད་མེ་ཞལ་འབྱེད་དང་། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ ཅན་ཉི་ ཅ་

རན་ ཅམ་ (Prof. Chandi Charan Rath Chairperson PG Council, RDWU) མཆོག་ནས་ཐེབས་བསུའི་གསུང་བཤད་དང་བསྟན་མཐོ་སློབ་དོ་སྤྱོད་དང་། འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་གི་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་སོགས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་གིས་ཨ་མའི་བྱམས་བརྩེ་ལ་བརྩེ་མཐོང་འཛོག་སྐྱེད་དང་སྤྱོད་ཏེ་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞི་ཡི་སྐོར་ལ་འབྲེལ་བཞིན་དང་། གཞིས་བཞུགས་བོད་མི་ཆོས་དཔུལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྤྱུག་སྤོང་བཞིན་པ་རྣམས་བྱམས་དང་སྤྱི་རྗེའི་གཞི་རྩ་བཟུང་སྟེ་རྒྱས་ལོན་དང་། དེ་འབྲེལ་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡོང་བའི་རེ་སྤྱུལ་ཞུས། སྤྱི་འཐུས་དབྱང་དཀར་ཆང་གཡུ་སློབ་མཆོག་གིས་འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་འབྲེལ་ལམ་སྐོར་དང་། བོད་དོན་དེ་རྒྱ་གར་ལ་གལ་གནད་རི་ལྗང་ཆེ་ཆུལ། རྒྱ་དམར་གྱི་བཅན་དབང་ལ་མ་བཟོད་པར་ ༡༩༥༩ ལོར་བྱུང་མེད་སྐོར་ལངས་རི་ལྗང་བྱས་པའི་སྐོར་དུ་ལྷོ་ཆུ་ཆོད་ཀྱི་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་སྤངས། བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ཤེས་ལེ་ཡའི་གནས་བབ་སྐོར་སོགས་དོ་སྤྱོད། སྤྱི་འཐུས་བཀྲ་ཤིས་དོན་བྱུང་མཆོག་གིས་བོད་དོན་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་དོན་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡོང་བའི་ཐབས་དང་། མ་འོངས་པར་འཕགས་བོད་རིག་གཞུང་བརྗེ་ལེན་ཆེད་བཞུགས་སྐར་རྩ་རམ་ས་ལར་ཆེད་བཅར་

ཡོང་ཐབས་སྐོར་བཅས་གསུངས་འདུག གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྲིམ་འགན་ཁུར་བ་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ སུ་ཆེ་ཏུ་ སྤེ་མ་རྩ་ ཉི་ལི་ (Prof. Sucheta Privabadini, Chair Professor, Maa Rama Devi Chair, RDWU) མཆོག་ནས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་གལ་གནད་སྐོར་དོན་བསྐྱར་ནན་དང་། ཡལོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མཛལ་བཅར་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའི་དགའ་སྤྱོད་ཆེར་སྤྱང་། ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུང་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་དགེ་མཚན་དང་འབྲེལ་ནས་དགེ་སློབ་ཆང་མས་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཡོད་སྐོར་དང་བཅས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་གནང་འདུག ཉེ་བའི་རིགས་བདག་མཆོག་ལ་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་ནུས་དང་། སྤྱི་ལྷན་གྱི་བོད་དོན་ཁྲིམས་སྐོར་ཡིག་ཁག་གསུམ་ནང་འཁོད་པའི་ལྟུང་ཤོག་ཡིག་ཆ་སོགས་ལུལ་བ་དང་ཆོག་ས་ཐོག་ཏུ་བཀྲམས། ཆོག་ས་འདུ་གྲོལ་མཆམས་ཆོག་ས་ཞུགས་པ་རྣམས་མཉམ་པར་བྱངས་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་བའི་རིགས་བདག་མཆོག་དང་། ནང་ཆོས་སྤེ་ཆོན་གྱི་འགན་ཁུར་བ་སོགས་ལྷན་གྱི་སྐོར་ ༩ པའི་ནང་དགེ་སློབ་ཁག་ཅིག་རིག་གཞུང་བརྗེ་ལེན་ཆེད་བཞུགས་སྐར་རྩ་རམ་ས་ལར་བཅར་བྱུགས་སྐོར་བཅས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་བསྟན་གནང་འདུག ལྷོ་ཆུ་ཆོད་ ༣༡༠༠ ནས་ ༤༡༠༠

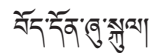

ཁྱིམ་ ༥༠༡༣ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཨོ་ཏི་ཤའི་མངའ་སྡེའི་ཀུའག་ (Cuttack) གྲོང་ཁྱེར་དུ་གནས་ཚགས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ (Sri Sri University) ཁང་དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ནཱ་པས་བོད་དོན་སྐྱོར་གོ་རྟོགས་སྒྲུབ་ཤིང་སྤྱི་འབྲུས་དབུ་འཇུག་པའི་པ་ལ།

བར་ཤིག་ལྷ་ ཨོ་ ཨ་རུ་སན་རྟན་ གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ (SIKSHA ‘O’ ANUSANDHAN UNIVERSITY) འཕགས་བོད་དབར་རིག་གཞུང་དང་། མ་འོངས་འབྲེལ་བའི་སྐྱོར་ (INDIA AND TIBET: SHARED HERITAGE AND SHARED FUTURE) གྱི་ཆོགས་འདུ་གོ་སྤྱི་གནང་བའི་སར་དགོ་ལས་སློབ་མ་ ༡༥༠ ཙམ་འདུ་འཛོམས་བྱུང་བ་དང་། ཐོག་མར་མཆོད་མེ་ཞལ་འབྲེད་དང་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྤྱ་དབྱངས་ཀྱིར་འདོན་བྱུང་མཆོམས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོར་འགན་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ ཇཡོ་ཏི་ རན་ཇན་ རྟས་ (Prof. Jyoti Ranjan Das, Ph.D, Dean-Students’ Welfare Professor-Faculty of Management Sciences SOADU) མཆོག་ནས་མེབས་བསུའི་གསུང་བཤད་གནང་། སྤྱི་འབྲུས་དགོ་བཤེས་སློབ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་གིས་

འཕགས་བོད་གནང་རབས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཆབ་སྲིད་དང་བཅས་པའི་འབྲེལ་ལམ་སྐྱོར་དང་། རྒྱ་དམར་གྱི་བཅོན་དབང་འོག་ཡེ་ཤོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་དགོས་བྱུང་ཤིང་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་བདག་སྐྱོར་གནང་བྱོགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོར་སྤངས་ལ་གཤིབ་བསྐྱར་ཤིང་ས་བཅོན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་མང་གཙོའི་ལམ་དུ་ཤི་ལྷར་ཁྱེད་གནང་བའི་སྐྱོར་བཅས་དོ་སྐྱོད་དང་། རྒྱ་གར་གཞོན་སྤྱེས་རྣམས་ཀྱིས་དང་རབས་འབྲུལ་རིགས་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་དང་། གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དངོས་ཁམས་རིག་པའི་སྤྱེ་ཆོན་གྱི་དེས་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ ཨན་ གེ་ ཤར་མ་ (Prof. N.K. Sharma, Director UOP, SOADU) མཆོག་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིར་འཕགས་བོད་རིག་གཞུང་

བཟེ་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་སྤྱི་གཞུ་རྒྱ་བྱུང་བར་དགའ་ཆོར་དང་། ཡེ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་ཞལ་གསུང་ཁག་ཅིག་ལུང་འབྲེན་དང་བཅས་མཇེད་འབྲིན་གལ་ཆེད་སྟོན། སློབ་སྤྱུག་རྣམས་ནས་བོད་དོན་ལ་དོ་ཁུར་དང་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དགོས་པའི་གསལ་འདེབས་བཅས་གནང་། སྤྱི་འབྲུས་དབུ་འཇུག་ཆང་གཡུ་སྐྱོན་མཆོག་གིས་འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་གི་འབྲེལ་ལམ་སྐྱོར་དང་། བོད་རང་བཅོན་སྐབས་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་ཁག་དོ་སྐྱོད། འཕགས་བོད་མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་གལ་གནད་སྐོར། བོད་ཀྱི་གཙང་ཆུ་རྣམས་སྤྱོ་ཤར་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ས་གནས་སུ་གལ་གནད་ཤི་ལྷར་ཆེ་ཆུ་ལ། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཇ་འག་གནས་སྤངས་བཅས་དོ་སྐྱོད། སྤྱི་འབྲུས་བཀའ་ཤིས་དོན་བྱུང་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུ་འཇུགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་། ད་ལྟའི་བོད་དོན་ཞུ་སྤྱུལ་གྱི་ལས་དོན་བཅས་དོ་སྐྱོད་གནང་མཆོམས་འི་བཀའ་ལ་ལན་འདེབས་གནང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་མོའི་ལས་རོགས་འབྲུམ་རམས་པ་ ཨ་ཤེ་ཤ་ མོ་ཏན་ཏེ་ (Dr. Ashish Mohanty, Asso. Professor, IBCS.) མཆོག་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཡོད་སྐྱོར་དང་སློབ་སྤྱུག་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་རིག་གཞུང་བཟེ་ལེན་གྱི་གོ་སྐབས་གང་མང་ཐོབ་ཆེད་གོ་མཆོན་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་བཅས་ཀྱིས་སྤྱུགས་ཤི་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་གནང་ཤིང་སྤྱི་མཉམ་དུ་བར་སྤངས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཤིས་ཡེ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་མཇེད་རྣམ་དང་། སྤྱི་

ལས་འབྲུལ་རིགས་སྡེ་ཚན་གྱི་རྒྱ་སེའི་མེ་
 ཏོག་ལྷུང་རའི་མགོན་ཁང་ (KIIT, Rose
 Garden Cottage) རས་སྤྱི་འབྲུལ་
 རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དང་འབྲེམ་
 འབྲུལ་སྤུང་འཁོར་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་
 རིན་མེད་དུ་སྦྱར་གནང་ཡོད་འདུག་པ་
 བཅས། །

གྲི་ཆེས་ ༡༩༩༠ ན་མ་ ༡༩༩༠ བར་རྒྱ་བཟང་ལྷ་མ་
 མངའ་སྡེའི་ཁོངས་རྫོང་གི་ས་གནས་སུ་
 ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱི་ རྫོང་སྐབ་ མཐོ་སློབ་ཁང་
 (St. Joseph's College) དུ་འཕགས་
 བོད་དབར་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གཞུང་འབྲེལ་
 བའི་སློང་ (India and Tibet: Historical
 Legacies and Cultural Con-
 nections) གྲི་ཆེས་འདུ་ཞིག་བསྟུ་སློང་
 རྒྱུས་སྐབས་སློབ་སྦྱོར་པ་རྣམས་ལ་མཇུག་
 རྫོང་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ (Fr. Dr. Do-
 natas Kujur, S. J. Principal)
 མཆོག་ནས་སྦྱོར་འབྲུས་རྣམས་ལ་ཁ་བཏགས་
 ཡུལ་བ་དང་། སྦྱོར་འབྲུས་རྣམས་ལ་འཇུག་
 སློབ་སྦྱོར་པ་རྣམས་མཆོག་ལ་མཇུག་དང་དང་།
 ཆེས་མཆོག་ལ་མཆོག་ལ་མཆོག་སྦྱོར་ཞིག་ལ་
 ཡོང་ས་མཆོག་གི་མཇུག་རྣམས་ལ་
 སྦྱོར་འབྲུས་ལ་ཡོང་ས་ལ་ཡོང་ས་ལ་
 སྦྱོར་འབྲུས་ལ་ཡོང་ས་ལ་ཡོང་ས་ལ་

བོད་དོན་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཕུལ་བ་
དང་། གསུང་བཤད་གནང་མཁན་སློབ་
དཔོན་རྣམས་ལ་འདྲ་མཉམ་དུ་ཕུལ།
ཆོག་མཆོད་ལོ་གཙོ་སྤྱོད་བའི་འབྲུམ་རམས་པ་
པའིག་ རོལ་ (Dr. Pathik Roy, Mod-
erator) མཆོག་ནས་ཐེབས་བསུའི་གསུང་
བཤད་དང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟན་
སྟོན་གནང་།

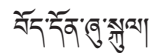

སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སྟོན་ལམ་
མཐར་ཕྱིན་མཆོག་གིས་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་
ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞེ་ཡི་སྤྱིང་དོན་
དང་། བཅན་ཁྱོལ་དུ་གནས་དེང་ཤེས་ཡོན་སྤེ་
ཆན་ཁག་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་སྐོར།
གྲགས་ཅན་མཐོ་སློབ་འདི་ཉིད་དང་བོད་པའི་
མི་རབས་མང་པོའི་དབར་འབྲེལ་ལམ་
ཆགས་ཡོད་གནས། གཞོན་སྐྱེས་ཁྱེད་
རྣམས་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཆགས་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཡོད་ཆེས་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འོངས་
པར་བོད་ནང་གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
སོགས་ལ་རྒྱ་གཞུང་ནས་བཅན་གཞོན་རི་
ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་
སོགས་ཀྱིས་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཡོང་
ཐབས་སྐོར་དང་། རྩོམ་སྤྱོད་སྐོར་སྤྱོད་ལྟ་
དང་། འཛམ་དབྱངས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
གཅེས་འཛིན་ཁང་བཅས་སུ་རིག་གཞུང་
བརྗེ་ལེན་བྱ་ཐུབ་ན་དགེ་མཆོད་ཆེ་སྐོར་
བཅས་གསུངས་པ་དང་། སྤྱི་འཐུས་དབུ་
དཀར་ཆང་གཡུ་སྟོན་མཆོག་གིས་འདས་
པའི་ཉིན་གྲངས་བཅུ་ལྷག་ནང་སྤྱི་འཐུས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༢༡ ཉིན་ཏུ་བྱེད་སྤྱོད་ཁང་ལ་སྤྱི་འཐུས་གནས་སུ་ཆགས་པའི་མེན་ལི་ རོལ་པ་ མཐོ་སློབ་ཁང་ (St. Joseph's College) ཏུ་འབགས་བོད་དབར་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གཞུང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ (India and Tibet: Historical Legacies and Cultural Connections) ཀྱི་ཆོག་མཆོད་ལོ་གཙོ་བཙུ་སྤྱོད་གནང་སྐབས།

གསུམ་ནས་ཀོལ་ཀ་ཏ་དང་། ལུ་བུ་མེ་ཤེ་མར་
བཅས་སུ་ལས་དོན་རི་སྤེལ་སྤྱིང་བསྐྱེས་དང་།
རྩོམ་སྤྱོད་དུ་ལས་དོན་སྤེལ་དགོས་དོན་ཡང་
སྤྱོད་ཁྱེད་འདི་དང་བོད་དབར་གནས་རབས་
ནས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཆོང་ལམ་
སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཡོད་
པས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་སྐོར།
སྤྱི་ཡོངས་འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་གི་འབྲེལ་
ལམ་སྐོར། བོད་ནང་གི་རྩོམ་གནས་སྤྱངས་
སྐོར་བཅས་དོ་སྤྱོད། སྤྱི་འཐུས་བཟུ་ཤིས་དོན་
གྲུབ་མཆོག་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཆོག་གིས་གཞིས་ཁུག་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་
ཆབ་ཞུས་ཏེ་རྒྱ་གར་མངའ་སྤྱོད་ཁག་ནང་བོད་
དོན་ལྷན་ཁྲིམས་གནང་གི་ཡོད་པའི་སྐོར་སོགས་
དོ་སྤྱོད་གནང་། སྤྱི་ཆོག་མཆོད་རིག་གནས་སྤེ་
ཆན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལས་རོགས་འབྲུམ་
རམས་པ་ལུས་སྤྱོད་ ཤིས་ལི་ ཀླ་ལུ་ ཆེའི་ཏི་
(Dr. Shristi Kala Chettri, Asst. Prof., Dept. of Sociology) མཆོག་

ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དགོས་རྒྱ་དེ་
གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་སྐོར་དང་། སྐབས་བཅོལ་
བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ར་ཆོའི་སྤྱི་ཆོག་མཆོད་ལ་
ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གང་ཐད་ནས་པན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པའི་སྐོར་སོགས་ཀྱི་
གསུང་བཤད་གནང་། སྤྱི་དོན་ཆེན་རིག་སྤེ་
ཆན་ཀྱི་འགན་འཛིན་སློབ་དཔོན་ལས་
རོགས་འབྲུམ་རམས་པ་ སྤྱ་མིར་ ཀར་ལུ་
(Dr. Samir Sharma, Head & Asst. Prof. Dept. of Political Science) མཆོག་ནས་ཁོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་
སྤྱོད་པའི་སྐོར་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་
དཀའ་ངལ་སྤྱད་པ་ནང་བཞེན། བལ་ལུལ་
དང་། ཟུང་ལ་རྟེན་ ཤི་ལ་རྒྱ། འབྲུག་ལུལ་
བཅས་སུ་བཅན་དབང་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་
སྐོར། རྒྱ་ནག་གི་ལས་གཞི་གསར་པ་གྲངས་
འཛིན་དང་། དར་གོས་ཆོང་ལམ་ལ་དོ་སྤྱོད་
དགོས་པ། ཏྲུག་དབྱིབས་ནང་ཡམས་སྐབས་
འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་

དག་སློབ་ཆང་མས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
 དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་སྟེ་སོགས་ཀྱི་
 གསུང་བཤད་གནང་། གསར་འགོད་ལས་
 རིགས་དང་རྒྱུ་ཁུབ་འཕྲིན་སྤེལ་སྡེ་ཆེན་གྱི་
 འགན་འཁུན་སློབ་དཔོན་ལས་རིགས་ སྡེ་
 རམ་ རཡི་ (Mr. Vikram Rai, Head &
 Asst. Prof, Dept. of Mass Com-
 munication & Journalism) མཆོག་
 རས་རྒྱུ་གར་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤེལ་སྡེ་ཆེན་གསར་
 དང་། རེ་མ་པ་སོ་བཟླན་འཛིན་བཞུགས་
 ལགས་ཀྱི་ལྷན་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་ནང་
 མཉམ་ཞུགས་གནང་བའི་སྟེང་དང་། རོང་
 ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་མིན་ལ་མ་
 རྟོས་པར་བར་སྐབས་བརྒྱུད་ལམ་སོགས་
 རས་ལ་གོང་ས་མཆོག་ལ་མཆོད་སྦྲང་ཞུ་
 མཁན་བྱུང་བའི་དུས་དེར་སྤྱི་ཆོགས་བ་རྒྱ་
 སོགས་ནང་གདོང་དུ་ཐོན་ཏེ་བདེན་དོན་
 གསལ་བཤད་གནང་བ་སོགས་ལས་འཕྲོས་
 ཏེ་ཐུགས་མཛེས་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་གནང་
 ཡོད་པ་རེད། རྒྱབས་དེའི་ཆོགས་སྤྱོད་དག་
 རློབ་ ༡༣༠ རམ་སེབས་ཡོད་པ་རྒྱམས་ལ་
 བོད་དོན་ཞུ་སྐུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱམས་འབྲེམ་
 སྤེལ་གནང་། གཞན་ཡང་ས་གནས་འགོ་
 འཛིན་མཆོག་དང་། སི་ཨོ་ཏ་སློབ་གྲུའི་སློབ་
 རྒྱུ་སོགས་གནད་ཡོད་བོད་མི་ཁག་ཅིག་
 མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད། ཆོགས་འདུ་གྲོལ་
 མཆོམས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་ཁག་ལ་
 གཞིགས་སྟེང་དང་། རློབ་སྤྱི་མཆོག་ལ་གུས་
 མཇལ་ཞུས་གནང་ཡོད།

གྱི་དྲོ་མུ་ཆོད་ ༣། ༣༠ ཐོག་ལངས་
 དབྱངས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་
 ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་དྲོར་སྒྲིང་གོང་སྡེ་ལྷན་
 ཆོག་གི་སྤྱི་ཁྲབ་སྤྱོད་ཞབས་ རྟེ་མེན་ ར་ཀྱ་
 རི་ (Shri Dipen Thakuri Chair-
 man, Municipality, Darjeeling)
 མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་
 ལྷན་ཆོག་གི་ཁྱུ་ཡིག་དང་། བོད་དོན་ཁྱུ་
 སྤྱུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལྷན་སྤུལ་ཞིང་། བོད་དོན་
 ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་ཐབས་དང་། ལྷག་པར་
 དུ་ས་གནས་འདིར་ཆགས་པའི་བོད་མི་
 ལྷན་སྤུལ་ལ་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་ཡོང་
 ཐབས་སྐྱོར་སོགས་ཁུས་པ་དང་། ཁོང་ནས་
 ར་བྲག་ལས་དོན་དུ་མའི་དབང་གིས་དུས་
 ཁོམ་དཀའ་འཛུལ་། ཁོང་ནི་བོད་གཞུང་སློབ་
 གྲ་འགྲིམ་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
 ལ་གོང་ས་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་
 འདི་སྤྱི་གཏན་གྱི་སྤྱབས་གནས་སུ་བཅུས་ཏེ་
 བོད་མི་ལྷན་སྤུལ་ལ་ནང་མི་གཅིག་ནང་བཞིན་
 གྱི་ལ་ཆ་ཞེན་ཁོག་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་
 པས་དུས་ཆོད་སྤང་དུ་ཞིག་ལས་བཏང་མ་
 སྤུལ་ནའང་ཆེད་བཅར་གནང་བ་ཡིན་སྐོར་
 དང་། རྒྱན་དུ་བོད་མི་ལྷན་སྤུལ་ལ་མཐུན་
 འགྱུར་རོགས་རམ་གང་སྤུལ་གནང་གི་ཡོད་
 པ་མ་ཟད། མ་འོངས་པར་ཡང་དེ་བཞིན་
 གནང་རྒྱུར་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པ་དང་།
 བཞུགས་སྐྱར་དྲ་རམ་ས་ལར་ཆེད་བཅར་
 སྤུལ་པའི་འབད་བཅོམ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཞལ་བཞེས་གནང་འདུག དེ་རྗེས་

སྤྱི་འཐུས་རྣམས་འཇམ་དབྱངས་བོད་ཀྱི་
 རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་ཁང་གི་བོད་དང་ཉི་
 མ་ལ་ཡའི་འགྲེམ་སྟོན་ཁང་དུ་གཟིགས་སྐོར་
 སེབས་ཡོད། དགོང་མོ་ཚུ་ཚོད་ ༥། ༣༠ ཐོག་
 རྫོང་གླིང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་གཞུང་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཁག་ནས་དགོང་
 ཚོགས་འདེགས་འབྲེལ་དང་བསྟུན། རི་ རི་
 ཞེ་ ཚོགས་པའི་སློབ་སྟོན་པ་ཀན་པ་སྤྱི་
 ཞབས་ ཨ་མར་ལྷ་མ་ (Shri Amar
 Lama, Principal Advisor, Gork-
 haland Territorial Administration)
 (GTA) མཆོག་དང་མཇམ་འཕྲད་ཀྱིས་སྤྱི་
 འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་།
 སྐད་རིགས་གསུམ་ནང་འཁོད་པའི་བོད་དོན་
 ལྷ་སྐུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཕུལ་གནང་བ་
 དང་། ཁོང་གི་ལྷན་དུ་ཀོལ་ཀ་ཉའི་ཉེན་རྟོག་
 སྤྱི་ཁབ་ཟུར་པ་བསྟན་འཛིན་རྟོ་ལ་
 (Tenzing Bhutia, Retired Deputy
 Commissioner Of Kolkata Po-
 lice) མཆོག་དང་། མོང་སྤེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
 སྤྱི་ཁབ་ཟུར་པ་བསྟན་འཛིན་ཁམས་པ་ཆའེ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་འཇམ་དབྱངས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་
 རྫོང་གླིང་མོང་སྤེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་སྤྱི་ཞབས་ རྟོ་ལེན་ (Shri Dipen Thakuri) མཆོག་དང་མཇམ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

(Tenzin Khampachay, Ex mu-
 nicipal commissioner) མཆོག་རྣམ་
 གཉིས་མཉམ་བཅར་ཡོད་པ་རྣམས་སུ་སྤྱི་
 འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་ལྷ་སྐུལ་ལས་
 དོན་ངོ་སྤྱོད་དང་། བོད་དོན་ལ་བྱུང་སྐྱོར་ཡོང་
 ཐབས། རྫོང་གླིང་དུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་
 རྣམས་ལ་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་
 སྐྱོང་ཡོང་བ་སོགས་ཀྱི་རེ་སྐུལ་ལྟུང་བས་
 དགའ་སྟོ་ཆེན་པོས་དང་ལེན་གནང་འདུག
 བོད་མིའི་སྤྱི་གཙུག་གས་ཀྱི་གནས་བབ་སྤྱི་
 དང་ཁྱེ་བྱག་སྐོར་སོགས་ལ་བཀའ་འཕྲི་

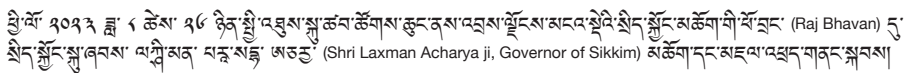
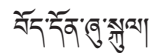
གནང་བ་དང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་བོད་
 པ་ཡིན་སྐོར་སོགས་ཚུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་རིང་
 བར་མོལ་ལྷག་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། བོད་མིའི་
 གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་
 ཚོགས་སྤེ་ཁག་གི་འགན་ཁུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 དགའ་སྟོལ་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་ཁུབ་རྩེལ་
 ལྷལ་མངའ་སྤེའི་ཁོངས་སུ་བོད་དོན་ལྷ་སྐུལ་
 ཀྱི་ལས་དོན་མཐུལ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་བཅས།

༥) འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྤེའི་སྤྱི་དཔྱད་དང་སྤྱི་ཁབ་སྟོན་ཆེན་མཆོག་སོགས་མཇམ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་ལྷ་སྐུལ་གནང་བ།

༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཚེས་
 ༡༤ རས་ ༡༤ བར་ཉིན་གངས་བཞིའི་རིང་
 བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཆང་གཡུ་
 སྟོན་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་
 སྟོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་ སྤྱི་འཐུས་བཀྲ་

ཤེས་དོན་གྲུབ་མཆོག་བཅས་ནས་འབྲས་
 ལྗོངས་མངའ་སྤེའི་སྤྱི་དཔྱད་དང་། སྤྱི་ཁབ་
 སྟོན་ཆེན་སོགས་མཇམ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་
 དོན་ལྷ་སྐུལ་དང་། དེ་བཞིན་མཐོ་སྤྱོད་ནང་
 བོད་དོན་སྐོར་ངོ་སྤྱོད་སོགས་གནང་ཡོད་པ་

རེད།
 དེ་ཡང་ཕྱི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་གྱི་
 ཞོགས་པ་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་རྫོང་གླིང་ནས་
 སེབས་ཐོན་གནང་སྟེ་སྟོ་ཚུ་ཚོད་ ༡༡༠༠
 ཐོག་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྤེའི་རྒྱལ་ས་སྤང་

བོད་དོན་ཁྱུ་ལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ནམས་ལུ་ཉེ་
 བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་ཁུར་
 གནང་སྐྱོར་ཡོང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འབྲས་
 ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་ནང་ཡོད་བོད་མི་ནམས་ལ་
 མ་ཐུན་འགྱུར་དང་རོགས་མགོན་གནང་སྐྱོར་
 ཡོང་བ་ཁྱེས། ཁོང་ནས་འདས་པའི་ལོ་བཅུ་
 ལྷག་གཅིག་ལྷག་གོང་བཀའ་ལློན་ཁྱི་ལྷར་
 ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་
 གསན་རྒྱུའི་སྐུལ་བཟང་ལྷང་བས་དེ་འབྲེལ་
 བོད་དོན་ལ་རྒྱ་ས་མངའ་གང་འཆ་མས་ཡོད་
 ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་ཁོང་གི་བཞུགས་ལུལ་
 ཉེ་འབྲས་ལྷ་ཆ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་
 ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་ཐངས་
 ཁ་ཤས་བསྐྱུངས་ཐོང་བའི་སྐོར། རྒྱ་གར་
 དབྱས་སའི་གཞུང་ནས་བོད་མི་དང་བོད་དོན་
 ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་དེ་ཁུར་དུ་འཁྲི་བའི་
 ལས་འགན་ཡིན་པ་བཞིན་འདས་པའི་མི་ལོ་
 ༦༠ ལྷག་རིང་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་ཡོད་པ་ལྟར་
 མ་འོངས་པར་ལུ་མ་ཐུན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་

ཡིན་པའི་སྐོར། སྐར་ཏྲིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཅུ་
 རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ཏུ་
 བོད་པའི་བྲུག་དཔེ་གཙུག་ཅིན་བྲལ་གྱི་རྟེན་
 མཆོན་མང་པོ་གཙུག་ཉར་གནང་ཡོད་པ་དང་
 དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པའི་སྡེ་ཆོན་གྱི་ལས་
 གཞི་འགོ་བཞིན་པ་སོགས་འཕགས་བོད་
 ཆོས་རིག་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་
 མ་སྟུན་འཇུག་གང་ལེགས་གནང་གི་ཡོད་
 པའི་སྐོར། འབྲས་ལྗོངས་སུ་གནས་སྟོན་བོད་
 མི་རྒྱལ་གྱིས་བདེ་སྟུག་ཞུ་དགོས་རིགས་
 འདྲེས་ཐོན་མེད་པར་སྟུན་འབྲལ་ཞུ་དགོས་
 རྒྱ། ཆོས་མཆོག་ཏུ་བཀུར་བར་འོས་པའི་
 བོད་མིའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབྱ་ཁྱིད་སྤྱི་ལོར་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 སྐར་ཏྲིག་ཏུ་ལ་ཞབས་སོར་བཀའ་འཁྱེད་བསྐྱུང་
 གནང་མཛད་ཆེ་སྟོན་སྐྱོང་པོ་བྲང་རང་ཏུ་
 བཞུགས་གནས་གོ་སྟོན་ཞུ་རྒྱུའི་སྐུལ་བཟང་
 གི་དུས་ཆོད་དང་སྐྱབས་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་
 མ་ཟད། ཁོང་ཡང་བཞུགས་སྐར་དྲ་རལ་ས་
 ལར་ཆེད་བཅར་གནང་རྒྱུའི་བྲུག་པེ་
 འཆང་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་བོད་དོན་ལ་
 རྒྱལ་སྐྱོར་དང་བྲུག་ས་ཁུར་གནང་བཞིན་
 ཡོད་པའི་སྐོར་སོགས་བཀའ་འོལ་ལྷུག་སྟེལ་
 གནང་བ་དང་། ད་ཆོའི་ངོས་ནས་ཁོང་དང་
 མཇུག་འབྲུད་ཀྱི་གོ་སྐྱབས་གནང་བ་མ་ཟད།
 བོད་དོན་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་རྒྱུས་མཆོན་
 བཀའ་འོལ་ལྷུག་སྟེལ་གནང་བ་ལ་བཀའ་
 འཁྱེད་སྒྲ་མེད་པ་ཆེ་ཞེས་དང་། བཞུགས་
 སྐར་དྲ་རལ་ས་ལ་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་

ལྷན་ཚོགས་བཅས་སུ་ཞབས་སོར་ངེས་པར་
 དུ་བཀོད་རོགས་ཞུས་པ་དང་། ཉེ་ཆར་རྒྱ་
 གར་གྱིས་མཁའ་དབྱིངས་འཕྲུལ་བྱ་ཅན་
 ལྷན་གསུམ་པ་རྒྱ་བའི་གོ་ལའི་ཐོག་དུ་བཏེ་
 རྒྱག་ངང་བབས་ཐུབ་པ་དེར་སྤྱི་ལོར་༧༥འོང་
 ས་༧༥ཐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་།
 བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་
 བཅས་ནས་རྒྱ་གར་སྤིང་ཆོན་མཆོག་གི་
 མཆོན་ཐོག་འཆམས་འདི་ཞུས་གནང་ཡོད་
 པ་ལྟར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་
 ཚོགས་ཚུང་གི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཉིད་དང་རྒྱ་གར་
 གཞུང་མང་ཡོངས་ལ་དགའ་སྟོབས་ཆེན་
 པོའི་ངང་ནས་འཆམས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་སྟེང་
 ཞུས་པས་ཁོང་ཐུགས་དབྱེས་ཆོར་ཆེན་
 པོས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་
 གནང་འདུག

ལྷན་བཅར་གནང་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ལྗོངས་
མཆོག་མཇུག་འབྲས་ལྷན་གྱི་མ་ཐག་སྤྱི་ལྗོངས་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་སྡེ་ཆེན་གྱི་ལས་
བྱེད་པོད་པའི་བྱ་ཕོ་བཟ་ཤིས་ལགས་ནས་
སྤྱི་ལྗོངས་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོད་པའི་པོད་ཀྱི་མིང་
འཁོད་ཁང་པར་ (Tibet) མཇུག་སྤྱི་ལྗོངས་
ཁྲིད་གནང་བ་དང་། སྤྱི་ལོར་ལགོད་ས་
ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྤྱི་ལྗོངས་ཕོ་
བྲང་དུ་བཞུགས་ཞག་གནང་ཆེ་བཞུགས་
གནས་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ངོ་སྤྱོད་གནང་འདུག།

འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལུལ་ནས་སྤྱི་སྟོན་
སྤྱི་ཆབ་ཆོག་ས་ཚུང་ནས་ད་བར་རྒྱ་གར་
མངའ་སྡེ་ཁག་ནང་ལས་དོན་ཇི་སྟེལ་སྟོང་
བསྐྱུས་སྟོན་འབྲེལ་དང་། བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་
སྟོར་ཡོང་ཐབས་སོགས་ཞུས་པར་ཁོང་ནས་
སྤྱི་སྟོན་བར་གསུམ་དུ་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྟོར་
གནང་ཡོད་པ་ལྟར་ད་དུང་ཡང་བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་སྔ་ཚུང་
གསུམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་འཁྲིའི་ལས་
འགན་རང་ལ་བཅིས་ནས་ཐུགས་འགན་
བཞེས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་ཆར་འཕྲོད་བསྟེན་
ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་སྔན་བུའི་སྒྲིང་ལ་འཕྲད་
སྒྲུབས་ཡགོང་ས་ཡ་སྒྲུབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ལྟོད་མཇལ་གྱི་སྐུལ་བཟང་ཐོབ་པའི་
སྐོར། བཞེངས་པར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་
འབྲས་སྒྲོངས་སུ་ཡེལ་བས་སོར་བཀའ་བྲིན་
བསྐྱུང་རྒྱུར་རེ་སྐུག་ཞུས་ཡོད་པའི་སྐོར་
སོགས་ནང་མོལ་ཞིབ་ལྷག་བྱུང་ཡོད།

དེ་ཉིན་ནམ་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་ཤེས་རིག་
 ཉམས་ཞིབ་ཁང་དུ་སྤྱི་འཐུས་ནམས་མཇུག་
 སྐོར་དང་། སྤྱོད་ཐུག་ནམས་ལ་པོ་དེ་ཉིན་གོ་
 རྟོགས་ཀྱི་གཏམ་བཤད་གནང་རྒྱུ་ལས་
 འཆར་ཡོད་པ་ལྟར་མཐུན་འགྱུར་གང་
 ཡོགས་དགོས་པའི་སྐོར་འཕེལ་ཡོད་ཆོན་
 ཆེན་ལས་ཁུངས་བརྒྱད་ཆེད་དུ་མངགས་བྱ་
 གནང་སོང་། ཤེས་རིག་སློན་ཆེན་མཇུག་
 འཐུང་སྐབས་ས་གནས་འགོ་འདྲིན་ལྷག་པ་
 ཆེ་རིང་ལགས་ལྷན་བཅར་གནང་ཡོད་པ་
 དེ། ལྷ་ཁྱེ་ཆུ་ཆོད་ ༡༠༠༠ ལས་ ༡༡༣༠

བར་སྒྲིག་ཏོག་བོད་མིའི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་དུ་རྒྱ་གར་
འབྲས་ལྗོངས་ཁུལ་གྱི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་
ཚོགས་པ་ (Bharat Tibet Sahyog
Manch, BTSM) ཡི་ཚོགས་མི་ཚུམས་
ཀྱི་ལྷན་དུ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་
ཏེ། སྤྱི་འཐུས་ཚུམས་ནས་དེར་སྐབས་རྒྱ་
གར་མངའ་སྡེ་ཁག་ནང་སྤེལ་བཞིན་པའི་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
སྤྱི་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ཡི་གཤེན་
འཁོད་དོན་ཆོད་ཁག་སོ་སོའི་ནང་དོན་དང་
དགོས་འདུན་ཚུམས་དོ་སྤྲོད། བོད་ནང་གི་ར་
བླ་གནས་སྤངས་སྐྱོར་བལ་པོའི་སྐད་ཡིག་
ནང་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་འགྲེམ་སྤེལ། ད་བར་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚུམས་པ་གསུམ་ནས་
མངའ་སྡེ་ཁག་གསུམ་ནང་ལས་དོན་རི་སྤེལ་
སྐྱོར་སྤྲོད་བསྐྱུས། བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཚུམས་ཀྱིས་བོད་དོན་
དང་འབྲེལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་
ནང་མཉམ་ཞུགས་དང་། འབྲས་ལྗོངས་སུ་
གནས་སྤོང་བོད་མི་ཚུམས་དང་འབྲེལ་བའི་
མཐུན་སྦྲེལ་ཚོགས་པ་རལ། དེར་བབས་བལ་ལས་
སོགས་བརྒྱུད་བོད་དོན་གྱི་སྐྱོར་བྱ་བ་
བསྐྱུགས། དུས་དེབ་དང་ཆགས་པར་སོགས་
ནང་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོམ་ཡིག་
འགོད་སྤེལ། གཞན་ཡང་བོད་དོན་གྱི་ལས་
འགྲུལ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མི་རྒྱ་གར་ཐད་
ནས་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པ་མ་ཡིང་ཐབས་
དགོས་པ་སོགས་གསུངས་པ་དང་། བོད་

དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཚུམས་
ནས་དབུས་པའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་
པ་ཁག་གི་བླ་མ་འཕྲིན་ཚོགས་པའི་ནང་ལྷན་
དཀར་ཉེན་མོར་བོད་དོན་སྐྱོར་དང་ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་སོགས་དང་འབྲེལ་
བའི་བསྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་གནས་དང་། ཅ་
དབང་གི་གོམ་བཞོད་སོགས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་
ཡོངས་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷན་ལྗོངས་ས་
གནས་ཀྱི་བོད་དོན་ལས་འགྲུལ་ཁག་ནང་
མཉམ་ཞུགས་གནང་གི་ཡོད་ཚུལ། འཕགས་
བོད་མཐའ་མཆོམས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་བོད་
ཀྱི་གཙང་ཆུ་ཚུམས་སྤྱོད་ཤིང་ཡི་ཡི་རྒྱལ་
ཁབ་ཚུམས་ལ་གཤམ་གནད་རི་ཆགས་སྐྱོར་ལ་
དོ་སྤྲོད། ལྷན་པར་དུ་ཉེ་ཆར་འབྲས་ལྗོངས་
ཁུལ་ནས་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་
གོས་ཆོད་གཞིར་བཟུང་འགན་ཁུར་བྱེད་ཏེ་
ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་གཞིར་ས་
རྒྱལ་མཐོ་ཤིས་ ཟླ་འདྲ་ རྩེ་ (Bharat
Ratna) འབྲས་རྒྱུ་ཆེད་ས་རྒྱལ་བསྐྱུ་
རུབ་ཁུལ་པའི་སྤྱན་རླུང་ཡིག་ཆ་རྒྱ་གར་
ནང་སྤོང་སྤོང་ཆེན་མཆོག་གི་མཆོད་ཐོག་ལ་
ཕུལ་བེན་པའི་སྐྱོར་དང་། བོད་མི་གན་གཞོན་
བར་གསུམ་ཀུན་ནས་བོད་དོན་ལ་འགན་
ཁུར་ཡིན་ཕྱོགས་སྐྱོར་གྱི་དགོངས་འཆར་
སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་པན་ཚུན་དགོངས་
ཚུལ་བརྗེ་རེས་དང་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་
གནང་ཕྱོགས་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་
ཞིབ་ཏྲོད་བྱུང་ཡོད།

ཚོགས་འདུ་དེར་ས་གནས་རྒྱ་

གར་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
གཙོ་འབྲས་རམས་པ་སྤྱི་ཞབས་ ཨེལ་ ཇི་
ཤར་མ་ (Dr. L. P. Sharma, BTMS
President) འགས་དང་། བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་བྱུར་པ་འབྲས་
རམས་པ་ ཨར་ ཇི་ པོ་ལུ་ཤེལ་ (Dr. R. P.
Poudel, BTMS Executive mem-
ber) འགས། བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་
པའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་འགན་འཛིན་ལུ་མ་སྤྱི་
བན་ཤེལ་ (Mrs. Radha Pandey,
BTMS Women's Wings Presi-
dent) འགས། བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་
པའི་བྱུང་ཆེ་སྤྱི་ཞབས་ ཨེལ་ ཨེན་ རུན་ལྷེལ་
(Mr. M. N. Dhungel, BTMS Gen-
eral Secretary) འགས། འབྲས་ལྗོངས་
དང་། ལུ་མེད་ལྷེལ། ཨོ་ཤེ་ཤ་བཅས་ཀྱི་བོད་
དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་མཐུད་པ་
སྤྱི་ཞབས་ རམ་མེལ་ ཟླ་ལུ་རལ་ (Mr. Ra-
mesh Battarai, Coordinator for
West Bengal, Odisha and Sik-
kim) འགས། བྱུང་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཞིང་པ་ལུ་
སྤྱི་ ཟླ་ཇི་ལུ་ ཤར་མ་ (Binita Sharma,
Women Wings working at
Beltech AI) འགས་བཅས་དང་། སྐད་
ཏོག་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
གཙོ་སྤྱན་པ་ཕུན་ཚོགས་འགས། ས་གནས་
འགོ་འཛིན་ལྷན་པ་ཆེ་རིང་འགས། རང་
བདེན་ཚོགས་གཙོ་ཀླུ་འཕྲིན་ལས་འགས།
དབུས་གཙང་ཚོགས་གཙོ་བསྐྱེད་འཛིན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༤ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་ནས་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཨ་རུན་ ཀུམ་ལ་ཕུ་པ་རེ་ཉེ་ (Arun Kumar Upreti, Speaker of Sikkim Legislative Assembly) མཆོག་དང་མངའ་སྡེ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

ལགས། མདོ་སྟོང་ཚོགས་མི་དཔལ་ལྷན་ཆེ་
རིང་ལགས། མདོ་སྟོང་ཚོགས་གཙོ་དང་བོད་
དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
དབང་ཐུགས་ལགས། ས་གནས་གཞི་ལྷན་
ཚོགས་གཙོ་བསྟན་འཛིན་ཆེ་འཕེལ་ལགས།
ས་གནས་བྱུང་མེད་ཚོགས་གཙོ་ཆེ་རིང་
དབྱུངས་འཛིན་ལགས་བཅས་ཆེད་བཅར་
གནང་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ཤིང་ཆུ་ཆེད་ ༥༡༠༠ རྣམ་རྒྱུ་ལལ་
པོ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི་གསོལ་མཐོན་ཁང་གི་
བདག་པོ་སྐུ་བ་བསྟན་འཛིན་མེད་ལགས་ཀྱི་
ཚོགས་ཁང་དང་གསོལ་ཚོགས་སོགས་
མཐུན་འགྱུར་འོག་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་
(BJP) མིང་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་
དང་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་
ཞབས་ ཉེ་ ཨར་ ཐུ་པ་ (D. R. Thapa,
MLA and State BJP President) མཆོག་དང་།
རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་
འཐུས་མི་ཐུར་པ་དང་། (SKM) མིང་དོན་

ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཞི་སྤྱི་ཞབས་ བ་
ཀུལ་ རྣམ་ རའེ་ (Nakul Das Rai, For-
mer MP Lok Sabha and Vice
President, Ruling SKM Party) མཆོག་
རྒྱ་གར་དབྱུས་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་
འཐུས་མི་ཐུར་པ་སྤྱི་ཞབས་ བེ་ ཉེ་ རྒྱམ་
མཆོ་ (P T Gyamtso, Former MP,
Rajya Sabha) མཆོག་བཅས་དང་མངའ་
འཕྲད་ཞུས་པ་དང་། ཉེ་ ཨར་ ཐུ་པ་ མཆོག་
ལ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲིན་དང་། ལྷ་
སྐབས་པའི་ཕྱི་བསྟོན་ལམ་ཡིག་ བོད་དོན་ལྷ་
སྤྱི་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བལ་ཨིན་གཉིས་ནང་འཁོད་
པ་བཅས་སྤུལ་ཉེ་ཁོང་དང་ཁོང་གི་ཚོགས་
ཁོངས་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་
སོགས་གནད་ཡོད་མི་སྤྱི་རྣམས་ནས་བོད་
དོན་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཡོད་བའི་སྤྱན་གསལ་ཞུས་ཤིང་། ཁོང་ནས་
རྒྱ་གར་དབྱུས་གཞུང་དང་ཁོང་གི་མིང་དོན་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཁྱེད་ཀྱིས་རྣམས་ནས་

བོད་དོན་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་མཐུག་སྟོང་གང་སྐབས་ལྷ་
རྒྱ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་ས་གནས་སྤྱོད་
ཚོས་སོགས་གནང་རབས་ཀྱི་རིག་གཞུང་
རྣམས་བོད་དོན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པ་རྣམས་གཅེས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཡིན་
སྟོང་སོགས་གསུངས། དབྱུས་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་ཐུར་པ་གཉིས་ལ་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱི་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་སྤུལ་བ་དང་། ཁོང་རྣམས་
གཉིས་རྒྱ་གར་དབྱུས་གྲོས་ཚོགས་ནང་
སྤྱགས་འགན་བཞེས་པའི་སྐབས་སྤྱི་རྒྱ་གར་
གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཁོངས་སྤྱི་མཉམ་ཞུགས་གནང་སྟེ་སྤྱགས་ལས་
གནང་ཡོད་པའི་སྟོང་དང་། ཕྱི་མིར་བོད་ཀྱི་
གྲོས་ཚོགས་དང་མིང་དབྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་
(TPPRC) གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་
སྤྱི་ཞབས་ བེ་ ཉེ་ རྒྱམ་མཆོ་ལགས་ཀྱི་ལས་
ཁུངས་ནས་མཐུན་འགྱུར་སྤྱི་ཚོགས་གནང་
བ་དང་། འབྲས་ལྗོངས་ས་གནས་སྤྱོད་
དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
གནང་མཁན་དང་ཚོགས་གཙོ་དང་པོ་ བེ་ ཉེ་
རྒྱམ་མཆོ་མཆོག་ཡིན་པའི་སྟོང་། ཁོང་
གཉིས་ཀྱི་བོད་དོན་ལ་འགན་ཁུར་གནང་
ཕྱོགས་ནི་བོད་མི་ཆེད་དང་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་
ལས་ཐུར་བྱ་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པའི་སྟོང་། རྒྱ་གར་
གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཚོགས་པ་རྒྱན་གནས་སྐབས་དགོས་རྒྱུ་གལ་
ཆེ་ཡིན་པ། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་
རྣམས་ལ་འབྲེལ་མཐུན་ལྷ་ཕྱིར་རྒྱུ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱི་

ལིང་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡོད་དགོས་ཀྱི་གཤམ་
ཆེ་ཡིན་པའི་སྐོར་སོགས་ལས་སྟོན་གནང་
ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཞི་མོལ་གྱི་གནས་
སྐྱེད་ཆེ་ཆགས་དང་། རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆོགས་པའི་
ལས་འཆར་ཆེ་ཡོད་སྐོར་སོགས་གནད་དོན་
མང་པོའི་ཐད་བཀའ་འདྲི་གནང་བ་རྒྱལ་ས་ལ་
གསལ་བཤད་ཞུས་ཡོད་པ་སོགས་བཀའ་
མོལ་ཞེས་རྒྱས་བྱུང་ཡོད། སྐབས་དེར་ས་
འཐུས་ཆོགས་གཙོ་དང་། ས་གནས་འགོ་
འཛིན། མདོ་སྐད་ཆོགས་གཙོ་བཙས་མཉམ་
བཙས་ཞུས་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༢༩ ལཱ་
རྩི་ཆུ་ཆོད་ ༡༠༡༠༠ ཐོག་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་
སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱང་ཆེ་འཕར་མ་དང་ནང་སྤྱིད་
བྱང་ཆེ་སྤྱི་ཞབས་ཨེ་ སུ་རྒྱ་ཀར་ རེ་ (A.
Sudhakar Rao, IPS Additional
Chief Secretary, Home Depart-
ment Government of Sikkim)
མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་སྤྱི་ལྟན་གྱི་ཞུ་
ཡིག་དང་། ཞུ་སྐབ་པའི་ཕྱི་བསྐྱོད་ལམ་ཡིག་
བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་སོགས་
ཕུལ་ཏེ་བོད་དོན་ལ་རྒྱུ་རྐྱེད་སྤྱར་ལྷག་ཡོང་
བའི་རེ་སྤུལ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་
ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་བཅན་བྱོལ་
བོད་མིར་མཐུན་ཆེན་སྤྱོད་ཕྱིད་ཕྱིད་གས་
ཀྱི་སྤྱིད་བྱས་ ༢༠༡༩ དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་
འབྲས་ལྗོངས་སུ་གནས་སྤྱོད་བོད་མི་སྤྱབས་
བཅོལ་བ་རྒྱལ་ས་ལ་མཐུན་འགྱུར་རོགས་

མགོན་ཡོང་བའི་སྟན་གསན་ཞུས་པར་ཞལ་
བཞེས་གང་ལེགས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་མངའ་སྡེའི་གཞུང་ནས་དེ་
འབྲེལ་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་གཏན་འབེབས་
གནང་འདུག་པའི་རོ་བུས་བསྐུལ་གནང་
གིས་རྒྱ་དུ་སྤུལ་འདེད་དགོས་པའི་ལམ་
སྟོན་སོགས་གནང་ཡོད་འདུག ལྷ་རྩི་
༡༡༡༣༠ ཐོག་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་གྲོས་
ཆོགས་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པ་སྤྱི་ཞབས་
སང་ཇའེ་ ལེམ་ཅ་ (Sangay Lepcha,
Deputy Speaker of Sikkim Leg-
islative Assembly) མཆོག་དང་མཇལ་
འཕྲད་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱག་
ཏགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་སྟན་
ཞུ། བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་
བཙས་ཕུལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་བཅན་བྱོལ་
བོད་མིའི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་སྐོར་དང་།
རྒྱ་གར་དབུས་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆོགས་པའི་སྐོར། བོད་ཀྱི་
གནད་དོན་དང་། བོད་ནང་གི་རྩ་བཤག་གནས་
སྐྱེད་སྐོར་སོགས་སྟན་གསན་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་
ལྟན་གྱི་སྟན་ཞུའི་ནང་གསལ་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྤྱོད་ཡོང་ཐབས་དང་། མ་འོངས་པར་མངའ་
སྡེའི་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྤྱོད་ཆོགས་པ་འཇུགས་ཐུབ་རེ་ཡོང་བའི་
སྟན་གསན་སོགས་ཞུས་པར་ཁོང་ནས་རྒྱུ་
སྤྱོད་གནང་རྒྱུ་ཞལ་བཞེས་དང་། མངའ་
སྡེའི་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་
སྤྱོད་ཆོགས་པའི་སྐོར་ཆོགས་གཙོ་ལ་སྟན་

གསན་ཞུས་ན་ལེགས་གནས་སོགས་
གསུངས་འདུག ཞེན་གྲུང་ ༡༡༣༠ ཐོག་འབྲས་
ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་གཙོ་
སྤྱི་ཞབས་ཨ་རུན་ ཀུ་མར་ ཨུ་པརེ་ཏེ་
(Arun Kumar Upreti, Speaker of
Sikkim Legislative Assembly)
མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་འཐུས་
ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱག་ཏགས་དང་། སྤྱི་འཐུས་
ལྟན་ཆོགས་ཀྱི་སྟན་ཞུ། བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གྱི་
ཡིག་ཆ་རྒྱལ་ས་ཕུལ་ཏེ། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་
དང་། བོད་ནང་གི་དཔྱེའི་རྩ་བཤག་གནས་
སྐྱེད་སྐོར། སྤྱི་ལྟན་གྱི་སྟན་ཞུའི་ནང་
གསལ་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཡོང་ཐབས་སྐོར།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་
གཞུང་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་
བཅན་བྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་ཆེན་སྤྱོད་
ཐབས་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཕྱག་བསྐུར་ཡོང་
ཐབས་སྐོར། རྒྱ་གར་དབུས་གྲོས་ཆོགས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆོགས་པའི་
སྐོར། མ་འོངས་པར་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཆོགས་
བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཆོགས་པ་གསལ་
འཇུགས་གནང་ཐབས་ཡོང་བ་སོགས་ཞུས་
པས་ཁོང་གིས་བོད་པ་དང་འབྲས་ལྗོངས་པ་
ནི་གཅེན་གཟུང་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་གང་ཐད་ནས་དབྱེ་འབྱེད་
ཕྱིད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་
གི་ཡོད་པས་བོད་དོན་གང་ཡིན་རུ་ཉིད་ཀྱི་
ལས་འགན་རང་ལ་བསམ་ནས་རྒྱུ་རྐྱེད་

གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ༢༠༡༩ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་གཞུང་ནས་གཏན་འཁེབས་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་འབྲུ་དོན་ལ་ཐུགས་སྦྲར་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་གསལ་བཤད་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་ལག་བསྟར་ཡོང་ཐབས་དགོས་པའི་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ལས་སྟོན་གནང་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཤོ་ཚུ་ཚོད་ ༡༩༣༠ རོག་རྒྱུ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་འགྲེལ་སྟོན་དང་། དཔེ་མཛད་ཁང་དུ་མཇུག་སྐོར་དང་། ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་དེས་སྟོན་པ་མཆོག་ནས་སྡེ་ལེན་གནང་། ཁོང་ལ་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྟན་འཛུགས་དང་། བོད་དོན་འཁྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལུགས་ཀྱི་ཚུ་ཚོད་ ༣༠༠༠ པ་ནས་ ༥༧༥ པ་ནས་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཆོག་ས་ཁང་དུ། “འཕགས་བོད་དབར་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བ། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཁོར་ལུག་གི་གལ་གནད།” ཅེས་པའི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གྱི་ཆོག་ས་འདུ་ཆོག་ས་སྐབས། དེས་སྟོན་པ་འབྲུས་རམས་པ་ པ་སངས་ ཁྱི་ཐེམ་ཕུ་ (Dr. Passang D Phempu, Director of Namgyal Institute of Tibetology) མཆོག་ནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་དོ་སྟོན་སྤྱི་བསྟུས་དང་། ཁོང་ལ་མཛད་བྲེལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ནའང་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་ཆོས་རིག་དང་ཤེས་རིག་སྟོན་

ཕྱི་ཤོ་ ༢༠༡༩ ན་ ༣ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་སྤྱི་ཚབ་ཆོག་ས་རྒྱུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཆོག་ས་ཁང་དུ། “འཕགས་བོད་དབར་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བ། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཁོར་ལུག་གི་གལ་གནད།” ཅེས་པའི་བརྗོད་གཞི་སྟོན་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ཆེན་གཉིས་ནས་བཀའ་ཕེབས་པ་གཞིར་བཟུང་མཛད་སྐོར་འདིར་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་སྐོར་སོགས་ཕེབས་བསུའི་གསུང་བཤད་གནང་བ་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་དགེ་བཤེས་སྟོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་ནས་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་མིང་བྱང་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁ་བྱལ་ཐབས་མཐུན་པ་དང་། ཉམས་ཞིབ་ཁང་འདིའི་མང་གཞི་བོད་ཀྱི་སྐྱ་ཁ་མཐུན་པའི་དབྱ་ཁྱིམ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩ པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཏོང་གནང་བ་ཡིན་པ། འབྲས་ལྗོངས་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་མི་རྒྱུད་ཀྱང་བོད་རང་ནས་མཆེད་པ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་འབྲུས་བཞི་དང་རྒྱུད་བཞི་གང་ལ་གཞི་རྩ་བཟུང་ཡང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ་གལ་ཆེ་ཡིན་པའི་སྐོར། གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་གྱི་མིང་ཆོག་འདི་ཡང་བོད་སྐད་རང་ཡིན་པས་དེ་ལུགས་ཐུགས་ལ་

འཛོག་དགོས་རྒྱུ། དེར་སྐབས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་ས་སུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་དེབ་སྐྱེལ་འདྲ་མིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དོན་དེ་མ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་འགོད་སྟབས་ན་དགེ་མཆོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྐོར། གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་སྟན་པ་རྒྱལ་ནས་འགོ་བ་ཉམ་ཐག་སོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་དེས་ཅན་བསྟན་དགོས་པའི་སྐོར། བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞེས་པ་དེ་རུ་སྟོན་ཁྲིམ་སྐོར་དང་། ཟས་བཅད་དོ་རྒྱལ་སོགས་གཅིག་ལུ་མ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་གང་ལའང་རྒྱུན་འཛིན་དང་འགན་ཁུར་གནང་ཆེ་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་མཆོན་གྱི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་དང་། སྤྱི་འབྲུས་དབྱུང་ལྷན་ཚབ་གཞུང་གི་སྟོན་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་ཁག་གསུམ་ནང་སྡེལ་ཟེན་པའི་ལས་དོན་སྐོར་སྤྱི་བསྟུས་དང་། འཕགས་བོད་ཆོས་རིག་འབྲེལ་བའི་སྐོར། བོད་རང་བཅན་སྐབས་ཀྱི་ཆིངས་

ཡིག་དང་ལམ་ཡིག་སོགས་དེ་སྤོང་། བོད་དང་
 ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་ནས་བོད་
 གི་གཙང་ཆུ་རྒྱལ་སྡོད་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཁག་ལ་གལ་གནད་ཇི་ཆགས་སོགས་
 གི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད། སྤྱི་འཐུས་བཟ་
 ཤེས་དོན་གྲུབ་མཆོག་ནས་སྤྱི་ལྷན་གི་བོད་
 དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་ལས་དོན་དེ་སྤོང་དང་། རྒྱལ་
 རྒྱལ་བོད་གི་ཤེས་རིག་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་
 གསོ་བ་རིག་པའི་སྤེ་ཆོན་འདི་ཉིད་ལ་མངའ་
 སྤེའི་སྤྱི་སྤྱོད་མཆོག་དང་། ཤེས་རིག་སྤོན་
 ཆོན་མཆོག་སོགས་གིས་ཐུགས་ཁུར་ཆོན་
 བོ་གནང་བཞེན་འདུག་པ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཆོའི་
 རོས་ནས་ཀྱང་བོད་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤོན་
 གལ་གནད་ཆོན་བོར་བཟུང་སྟེ་ཐུག་བསྟར་
 གནང་དགོས་སྤོན་སོགས་གི་གསུང་བཤད་
 གནང་ཟེས། ཆོགས་ཞུགས་པའི་ཁྲིད་ནས་བི་
 བ་གནང་བ་རྒྱལ་ས་ལ་ལན་འདེབས་དང་།
 ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤེ་ཆོན་
 གི་འགན་འཛིན་སྤོན་པ་བསྟར་འཛིན་ཆོས་
 སྤོན་ལགས་ནས་ཐུགས་ཆེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་
 བཤད་གནང་། དེ་ནས་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གི་
 ཡིག་ཆ་ཁག་འབྲེལ་སྤེལ་དང་མཉམ་པར་
 གྲངས། ཆོགས་འདུ་དེར་དགེ་སྤོབ་གྲངས་
 ༧༥ ཙམ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་
 ཆོགས་འདུ་གྲུབ་མཆོམས་གསོ་བ་རིག་པའི་
 སྤེ་ཆོན་གི་སྤོན་ཁང་དང་། སྤོན་སྤོར་ཁང་།
 དཔེ་མཛོད་སོགས་ལ་གཞིགས་སྤོར་ལེབས་
 གནང་ཡོད། བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གི་ལས་དོན་
 ཆོང་མའི་ནང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལྷག་པ་

ཆེ་རིང་ལགས་མཉམ་བཅར་ཞུས་ཡོད།
 སྤེ་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གི་སྤེ་རྩོ་ཆོད་
 ༣༧༥ རས་ ༧༧༥ བར་འབྲས་སྤོངས་
 མངའ་སྤེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སྤོན་ཆོན་ བེ་རམ་སི་རྒྱ་
 ཏ་མང་ སྤོན་ལེ་ (Shri. Prem Singh Ta-
 mang-Golay, Chief Minister of
 Sikkim) མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གིས་སྤྱི་
 འཐུས་ལྷན་ཆོགས་གི་ཐུག་ཏུགས་དང་། སྤྱི་
 འཐུས་ཆོགས་གཙོའི་མཆོན་ཏུགས་འཁོད་
 བའི་སྤོན་ཁྱུ་ བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གི་ཡིག་ཆ་
 གཞན་རྒྱལ་ས་བཅས་ཐུལ་ཏེ། ཁྱུ་སྐྱེལ་ཡིག་
 ཆའི་ནང་གསལ་བོད་དོན་ལ་རྒྱལ་སྤོར་སྤྱི་
 མཐུད་ཡོང་ཐབས་དང་། དམིགས་བསལ་རྒྱ་
 གར་དབུས་གཞུང་ནས་གཏན་ལ་པབ་པའི་
 བཅོམ་ཁྱོལ་བོད་མིར་མཐུན་སྤོན་སྤོར་སྤོར་
 སྤོན་སྤོགས་གི་སྤོན་བྱས་ ༡༠༡༧ དགོངས་
 དོན་ ༡༠༡༩ ཁོར་འབྲས་སྤོངས་གཞུང་ནས་
 གཏན་ལ་པབ་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཞིར་
 བཟུང་རྒྱལ་ས་སྤོར་ཏོག་དང་ར་ལང་ལ་
 བཅས་སྤྱི་གནས་སྤོར་སྤྱབས་བཅོལ་བོད་མི་
 རྒྱལ་ས་ལ་མཐུན་འགྱུར་དང་རོགས་མགོན་
 གནང་སྤོར་ཡོང་བ། ཉེ་ཆར་ལ་དྲགས་སྤེ་
 དཔོན་མཆོག་ནས་བོད་མི་སྤྱབས་བཅོལ་
 བའི་འབྲེལ་མཐུད་གནང་ཆེད་མི་སྤོན་ཆེད་
 འཇུགས་གནང་འདུག་པ་ལྟར་འབྲས་སྤོངས་
 གཞུང་ནས་དེ་ལྷགས་དགོངས་བཞེས་ཡོང་
 ཐབས་སོགས་གི་སྤོན་གསལ་ཞུས་པར། སྤྱི་
 རོར་༧ དགོང་ས་༧ སྤྱབས་མགོན་ཆོན་པོ་
 མཆོག་གི་ཐུགས་ཆེ་བཀའ་འདི་དང་མཇུང་

འཕྱིན་ཁག་དུས་དང་རྒྱལ་བ་ཀུན་དུ་སྤོང་
 དབུས་སྤྱི་བཅང་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱལ་སྤོར་
 སྤོན་ཀུན་ནས་གནང་བཞེན་ཡོད་པ་ལྟར་ལ་
 འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་སྤོར་དང་། དམིགས་
 བསལ་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་
 ཆགས་རྒྱ་གར་གི་མངའ་སྤེ་ཨ་རུ་ན་ཙལ་
 དང་། འབྲས་སྤོངས། ཉི་མ་ཙལ། ཁུབ་རྩེད་
 ལ། ལ་དྲགས་བཅས་གི་མངའ་སྤེའི་སྤྱི་
 ཁྱབ་སྤོན་ཆོན་དང་སྤེ་དཔོན་བཅས་སྤོན་
 འཛོམས་ཐོག་བོད་དོན་ལ་རྒྱལ་སྤོར་གནང་
 ཐུགས་གི་ཆ་འཛིན་ལྟ་བུའལ། ཡང་ན་མངའ་
 སྤེ་སོ་སོའི་ནང་གནས་འཁོད་བོད་མི་སྤྱབས་
 བཅོལ་བ་རྒྱལ་ས་ལ་རོགས་མགོན་གནང་
 ཐུགས་གཅིག་གྱུར་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ན་དགེ་
 མཆོན་ཆོན་པོ་ཡོད་པས་དེ་ལྷགས་གི་
 ཆོགས་འདུ་ཞིག་རྒྱལ་ས་སྤོན་ཡིའམ་
 བཞུགས་སྤོར་ད་རམ་ས་ལ་གང་རུང་ལ་བོད་
 མིའི་སྤྱི་གའཇུགས་ནས་གོ་སྤྱི་གའཇུག་ཐུབ་
 ཆེ་ཁོང་གིས་སྤེ་ཁྲིད་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤོན་
 དང་། འབྲས་སྤོངས་སྤྱི་གནས་འཁོད་བོད་མི་
 སྤྱབས་བཅོལ་བ་རྒྱལ་ས་གི་ཆེད་གཏན་
 འབེབས་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་འབྲུ་
 དོན་ལག་བསྟར་དེས་པར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་
 སྤོར་དང་། འབྲེལ་མཐུད་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྤོན་
 འཇུགས་གནང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཞལ་
 བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ། གཞན་ཡང་བོད་མི་
 མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་གི་སྤོན་གཞི་
 སོགས་གནད་དོན་མང་པོའི་སྤོན་ལ་བཀའ་
 འདི་གནང་བ་རྒྱལ་ས་ལ་གསལ་བཤད་ཞུ་

ཆུ་འཁོར་སྐབས་སོགས་པན་ཚུན་ནང་ཆོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁོལ་དུ་མ་བྱུང་བ་དང་། མཐར་འབྲས་ལྗོངས་མངའ་སྡེའི་ཆེ་བསྟོན་སྐུ་མགོན་གྱི་ངོ་མཉམ་ཆུལ་དུ་གསོལ་ཆོགས་དང་བྱུག་རྟགས་སོགས་དབྱེས་བསྐྱེད་གནང་ཡོད། ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལྷག་པ་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། མདོ་སྐད་ཆོགས་གཙོ་བོ་དབང་འཕགས་ལགས་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་བཅར་ཁུས་ཡོད་པ་བཅས།

སྤྱི་ལྷན་སྐུ་ཆབ་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་ཡུ་རོབ་རྩ་མང་གཙོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ རྩལ་ ༢༣ བར་སྤྱི་འཐུས་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ཆོགས་བྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་གཉིས་བཅས་ལས་བྱུབ་པའི་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་ཡུ་རོབ་རྩ་མང་གཙོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་སྐབས།

རོབ་རྩ་མང་གཙོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འདུ་ (Global Democratic Peer Exchange Conference) ཞེས་པའི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་ཇ་ཅག་གནས་སྟངས། བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་སྐོར་དོ་སྟོད་གནང་འདུག།

ཐེངས་འདིའི་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་མི་འབྲ་བ་དགྲུ་ཡི་སྐུ་ཆབ་ཕེབས་ཡོད་པ་དང་། ཆོགས་བཅར་བ་རྣམས་པའི་དབར་སོ་སའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མང་གཙོའི་གནས་བབ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་དགོངས་ཆུལ་བཞེ་ལེན་གནང་ཡོད་འདུག་པ་བཅས།

༢༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ བྱུབ་མཆོག་ ཆོགས་བྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ རྩལ་ ༢༣ བར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་དགེ་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་བཞེས་ཇ་བ་གངས་རི་མཆོག་དང་། སྤྱི་ལགས་དང་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་ལགས་འཐུས་འདུམ་རམས་བ་རིག་འཛིན་ལྷན་བཅས་ལས་བྱུབ་པའི་ཆོགས་ཚུང་ཞིག་ཡུ་

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཆབ་ཆོགས་ཚུང་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏ་མིལ་ན་དུ་དང་། ཀེ་ར་ལ་མངའ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་བོད་དོན་ཁུ་སྐོལ་གནང་བ།

༡) རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏ་མིལ་ན་དུ་དཔོན་རིགས་མངའ་འབྲུད་དང་། མཐོ་སློབ་ཁག་ཏུ་བོད་དོན་སྐོར་དོ་སྟོད་གནང་བ།

༢༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༩ རྩལ་ ༡༩ བར་ཉིན་གངས་བཞིའི་རིང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་མི་འགྲུར་དོ་རྩེ་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་སློབ་ཐོན་རྒྱ་མཆོ་སྤེ་ཐར་མཆོག་རྣམས་གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏ་མིལ་ན་དུ་ (Tamil Nadu) མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ཁུ་སྐོལ་གནང་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་འབྲུལ་རིག་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ (Indian Institute of

Technology Madras) གི་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ཞིབ་ཆན་བ་ (Tibet-scapes) ཡི་གོ་སྒྲིག་དང་། མཐོ་སློབ་འདིའི་རྒྱ་ནག་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་སློབ་གཉེར་ཆན་བའི་སློབ་དཔོན་ལུས་སྐུ་སོ་ནི་ཀ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༤ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་སྒྲུབ་ཆབ་ཚོགས་རྒྱུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏ་མིལ་ན་དུ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་ཅི་ན་ལེ་ (Chennai) ལ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཐེ་མཉམ་གཞུང་ཆབ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་རི་ཅར་ཏེ་ སི་ ཨེལ་ ཆེན་ (Mr. Richard C. L. Chen, the Director-General of the Taipei Economic and Cultural Center) ལགས་སོགས་དང་མཇུལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

tor-General of the Taipei Economic and Cultural Center) ལགས་དང་། ཁོང་གི་བྲག་རྫོགས་དེ་གའི་འགན་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཏེ་ནི་སི་ ཨེལ་ ཨེ་སི་ ཆེལེ་ (Mr. Dennis M. S. Tsai (Director)) ལགས་དང་ལུས་སྐུ་སྤྱི་ སེན་ ཆེང་ (Ms. Su-Hsien Cheng (Director)) ལགས། འགན་འཛིན་གཞོན་པ་ལུས་སྐུ་ཨེན་ ཇི་ལ་ ཏུང་ (Ms. Angela Tung (Deputy Director)) ལགས་བཅས་དང་ལྷན་ མཇུལ་འཕྲད་གྱིས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་གནས་ ལྟངས་སྒྲོར་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ དང་ཐེ་མཉམ་གཞུང་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ སྒྲོར་ལ་གསུངས་པ་མ་ཟད། བོད་མི་མང་སྤྱི་ འབྲུས་རྒྱལ་ས་མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ཁྱེ་ སྐུ་ལ་གནང་རྒྱུའི་དགོས་དམིགས་ཁག་ གསུངས་འདུག དེ་ཆེས་ས་གནས་བོད་ཀྱི་ སྤྲོན་ཅིས་ཁང་ལ་གཟིགས་སྒྲོར་ཐེབས་ གནང་འདུག

དོན་རྒྱ་གར་ལ་གལ་ཆེན་པོ་ཆེ་ལྷན་ཚོགས་ ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒྲོར་སོགས་འབྲེལ་བཞེད་གནང་ ཇེས། མངའ་སྡེའི་ཀོང་རེ་སི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་ པའི་ཚོགས་གཞོན་པོན་ ཀེ་རི་ཤི་ན་སུར་ཐེ་ ལགས་ཀྱིས་ (Vasant Media) ཞེས་པའི་ གསར་འགོད་པར་བོད་དོན་སྒྲོར་གསུངས་ འདུག ཉིན་རྒྱུ་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་ས་གཉིས་ ནས་མངའ་སྡེའི་ཁྱེ་ཆེ་པའི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་ པའི་ཚོགས་གཞོན་སྐུ་ཞབས་ཐེ་ པེ་ ཏུ་རེ་ས་ མེ་ (Shri. V. P. Duraisamy, Vice President, BJP, Tamil Nadu) ལགས་དང་ལྷན་མཇུལ་འཕྲད་གྱིས་བོད་མི་ མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྲག་རྫོགས་ རྟགས་དང་། ཚོགས་གཙོའི་མཆན་ཐོག་ནས་ གནང་བའི་བོད་དོན་ཁྱེ་ལོག་བཅས་ཕུལ་བ་ དང་སྒྲགས། བོད་དོན་སྒྲོར་འབྲེལ་བཞེད་ གནང་ཇེས། སྐུ་ཞབས་ཁོང་གིས་འབྲུང་ འགྱུར་ཁྱེ་ཆེ་པའི་དབུས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྒྱལ་པར་ བོད་དོན་སྒྲོར་ཐང་ཀར་གསུང་རྒྱུའི་ཞལ་

བཞེས་གནང་ཡོད་འདུག ཕྱི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་ འབྲུས་རྒྱལ་ས་གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ ཏ་མིལ་ན་དུ་མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་ཅི་ན་ལེ་ (Chennai) ལ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཐེ་མཉམ་ གཞུང་ཆབ་ཁང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཛིན་སྐུ་ ཞབས་རི་ཅར་ཏེ་ སི་ ཨེལ་ ཆེན་ (Mr. Richard C. L. Chen, the Direc-

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་སྒྲུབ་ཆབ་ཚོགས་རྒྱུ་གར་མངའ་སྡེའི་ཁྱེ་ཆེ་པའི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཞོན་སྐུ་ ཞབས་ཐེ་ ཏུ་རེ་ས་མེ་ (Shri. V. P. Duraisamy, Vice President, BJP, Tamil Nadu) ལགས་དང་ལྷན་མཇུལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

ཕྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉེན་སྲི་འབྲུས་རྒྱལ་
 བ་གཉིས་ནས་ལོ་ཡོ་ལ་ (Loyola Col-
 lege) མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་སྲི་འབྲུས་རམས་བ་
 ཞེ་ ལེ་ལོ་ལི་ ཨ་ལོ་ག་ཀེ་རྩ་རྩ་ (Principal
 Rev. Dr A. Louis Arockiaraj SJ)
 ལགས་དང་ལྷན་མཇུག་འབྲུག་གིས་མཐོ་
 སློབ་འདི་ནས་བོད་པའི་སློབ་སྲི་ལྷན་བརྒྱ་བརྒྱ་
 ལ་ཤེས་ཡོན་མཐུན་འགྲུར་གནང་སྟེ་སློབ་

མཐར་སོན་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱས་པ་དང་
 སྐྱགས། ཨིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་སྲི་ལོར་
 ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 མཇུག་རྒྱལ་ཁོ་རྩིས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། རོས་ཀྱི་མི་
 མང་།" ཞེས་པ་ཕུལ་གནང་འདུག མཇུག་
 འབྲུག་སྐབས་བོད་དོན་རྒྱ་བརྒྱར་གནང་
 མཁན་སློབ་དཔོན་མེ་ ཨན་ཏོ་ (Professor
 V. Anto) ལགས་དང་། བློ་མཁས་ཚོད་པ་ཨར་

མེན་ཏ་ (Arvind) ལགས་རྒྱལ་གཉིས་ལྷན་
 བཅར་བྱས་འདུག དེ་བཞིན་ཡུན་རིང་བོད་
 དོན་ཐོག་རྒྱ་བརྒྱར་གནང་མཁན་ཡི་ཤུ་ཆོས་
 དཔོན་སྐུ་ཞབས་མེ་ཁེ་ལ་ཏ་ཟུར་ཏེ་ (Mi-
 chael Hubert) ལགས་དང་ལྷན་མཇུག་
 འབྲུག་གནང་སྟེ། ༡༩མེ་ལ་ན་དུ་མངའ་སྡེའི་
 རང་གི་ལས་རིམ་ཁག་ཡོད་ས་སུ་ལེགས་
 བྱས་བྱུང་ཡོད།

༡) རྒྱ་གར་སློབ་སྲི་ལྷན་གེ་ར་ལ་མངའ་སྡེའི་ནང་དཔོན་རིགས་མཇུག་འབྲུག་གིས་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གནང་བ།

༢༠༡༣ | ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་
 ༡༡ རྒྱལ་ ༡༩ པར་བོད་མི་མང་སྲི་འབྲུས་
 མི་འགྲུར་རྗེ་མཆོག་དང་། ཕྱི་འབྲུས་སློ་
 བཅར་རྒྱ་མཆོ་སྲི་ཐར་མཆོག་རྒྱལ་གཉིས་
 རྒྱལ་གེ་ར་ལ་ (Kerala) མངའ་སྡེའི་ནང་
 མངའ་སྡེའི་སྲི་ལྷན་དང་། ཕྱི་ཁབ་སློབ་ཆེན་
 སོགས་མཇུག་འབྲུག་གིས་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་
 གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༡ ཉེན་བོད་མི་མང་སྲི་འབྲུས་སྐུ་ཚབ་ཆོགས་རྒྱལ་གཉིས་ཀེ་ར་ལ་མངའ་སྡེའི་སྲི་ལྷན་བཞུགས་གནས་སུ་སྲི་ལྷན་
 སྐུ་ཞབས་ཨ་རི་བ་ མོ་ཏ་མེ་ཟླེ་ ཁན་ (Hon'ble Shri Arif Mohammed Khan, Governor of Kerala) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འབྲུག་གནང་
 སྐབས།

དེ་ཡང་ཕྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉེན་བོད་མི་
 མང་སྲི་འབྲུས་རྒྱལ་བ་གཉིས་ནས་རྒྱ་གར་
 གྲོས་ཆོགས་འོག་མའི་འབྲུས་མི་བྱར་བ་དང་།
 (CPM) སྲིད་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་སྐུ་
 ཞབས་ཞེ་ ཀེ་རྩ་ལན་ (Shri. A. K. Ba-
 lan, CPM Central Committee
 member and former Lok Sabha
 member) མཆོག་དང་། ཀེ་ར་ལ་མངའ་
 སྡེའི་རྗེ་རེ་མི་སྲིད་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་
 གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཀེ་ སུ་རེན་རྩ་རན་ (Shri.
 K. Surendran, President, BJP

Kerala) མཆོག་དང་ལྷན་སོ་སོར་མཇུག་
 འབྲུག་གིས་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་
 ལྷངས་སློར་རྩོད་དང་། དེ་བཞིན་ཨིན་ཡིག་
 ཐོག་ཡོད་པའི་སྲི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཇུག་རྒྱལ་ "རོས་
 ཀྱི་ཡུལ་དང་། རོས་ཀྱི་མི་མང་།" དང་།
 ཆོགས་གཙོའི་མཆོག་ཐོག་ནས་གནང་བའི་
 བོད་མི་མང་སྲི་འབྲུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་བོད་

དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་བཅས་ཕུལ་གནང་རྗེས། རྒྱ་
 གར་གྲོས་ཆོགས་གོང་མའི་འབྲུས་མི་བྱར་བ་
 དང་། མངའ་སྡེའི་སྲི་ལྷན་སློབ་ཆེན་མཆོག་
 གི་སློར་བྱང་སྐུ་ཞབས་ཀེ་ ཀེ་ རྩ་ལེ་ག་
 (Shri. K. K. Ragesh, former MP
 of Rajya Sabha and Private sec-
 retary to the Chief Minister)
 མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འབྲུག་གིས་བོད་མི་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་མངའ་སྡེའི་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཐུག་ཟུང་ཁྲི་ (Thiruvananthapuram) ལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཚོན་ཚོན་སྤྱི་ཞབས་ལི་ན་ར་ཡི་ སྡེ་ཇ་ཡན་ (Shri. Pinarayi Vijayan, Hon. Chief Minister of Kerala) མཆོག་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས།

མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མངའ་སྡེའི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ལས་འདོན་གྱི་དགོས་དམིགས་སྐོར་འགྲེལ་བཤེད་གནང་འདུག།

དེ་ཉིན་ཕྱི་ལོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ལ་གཉིས་ནས་གཏེ་ར་ལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་དྲུང་བཞུགས་གནས་སུ་སྤྱི་དྲུང་སྤྱི་ཞབས་ཨ་རི་བ་ ཨོ་ཏ་མེ་ཏྲེ་ ཁན་ (Hon'ble Shri Arif Mohammed Khan, Governor of Kerala) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་གིས་མངའ་སྡེའི་ནང་བོད་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་འདོན་སྐོར་དང་། བོད་ནང་གི་དུལ་ལྷོ་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་ཐོག་དོ་སྤྱོད་གནང་རྒྱུ་ཡིག་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟགས་སུ་ལྷན་གནང་ཞིང་། དགོང་ཕྱི་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་དྲུང་མཆོག་གིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ལ་གསོལ་སྟོན་ཞིག་བཤུར་བ་དང་། སྐབས་དེར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ལ་གཉིས་ནས་ལུ་མི་མངའ་སྡེའི་དཔལ་འབྱོར་དང་། གྲོས་ཚོགས་

ཀྱི་ལས་འདོན་ཚོན་ཚོན་སྤྱི་ཞབས་སུ་རེ་གི་ ཁན་ (Shri. Suresh Khanna, Minister of Finance and Parliamentary Affairs, Uttar Pradesh) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་འདུག།

ཕྱི་ཚེས་ ༢༣ ཉིན་གཏེ་ར་ལ་མངའ་སྡེའི་གོང་རེ་སྤྱི་དྲུང་དོན་ཚོགས་ལའི་དྲུང་ཚོ་སྤྱི་ཞབས་ཇི་ ཨེ་སི་ ལྷ་བུ་ (Shri. G. S. Babu) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གིས་

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ཁྱེད་ཀྱི་བོད་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ལས་འདོན་གྱི་དམིགས་ལུ་དང་། བོད་ནང་གི་དུལ་ལྷོ་ཇ་དྲག་གནས་སྤངས་ཐོག་དོ་སྤྱོད་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཨིན་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཁྲོལ་པ་གོང་ས་པ་སྤྱི་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཇུག་རྒྱུ་ "ངོས་ཀྱི་ལུ་དང་། ངོས་ཀྱི་མི་མང་།" དང་། ཚོགས་གཙོའི་མཆོན་ཐོག་ནས་གནང་བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་བཅས་སུ་ལྷན་ཁྲིམས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ལ་སྐུ་མཆོག་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐུག་འཕྲད་གནང་འདུག།

ཕྱི་ཚེས་ ༢༣ ཉིན་ཕྱི་ལོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ལ་གཉིས་ནས་གཏེ་ར་ལ་མངའ་སྡེའི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ལས་འདོན་གྱི་རྒྱ་སྐད་ཐུག་ཟུང་ཁྲི་ (Thiruvananthapuram) ལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཚོན་ཚོན་སྤྱི་ཞབས་ལི་ན་ར་ཡི་ སྡེ་ཇ་ཡན་ (Shri.

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཨེ་ ཨེ་སེ་མེར་ (Shri. A. N. Shamseer, Hon. Speaker of Kerala Legislative Assembly) མཆོག་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས།

A group of four men are standing in a large, ornate hall with high wooden ceilings and intricate carvings. The man on the far right, wearing a light blue shirt and khaki pants, is gesturing with his hands as he speaks. He is looking towards the other three men. The man next to him, wearing a dark blue shirt and khaki pants, is listening intently. The man on the far left, wearing a light pink shirt, is also listening. The man in the middle, wearing a striped shirt and glasses, is looking towards the man in the light blue shirt. The background shows rows of wooden benches and a large, ornate wooden structure, possibly a temple or museum.

དཔོན་འགན་མཁུ་འབྲུད་ཀྱིས་བོད་དོན་ལུ་
སྐྱེལ་གནང་ཡོད།
དེ་ཡང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་རྒྱལ་

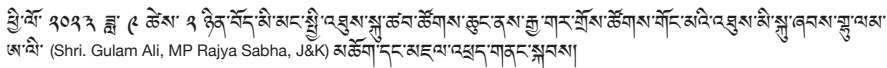
ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲུབ་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུ་གར་དབུས་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཅུ་
ལྷན་གཉེས་འགན་ཁུར་པ་ (Shri Jugal Kishore Sharma, BJP MP Lok Sabha) མཆོག་དང་མཇུག་འབྲེད་གནང་གསལ་སྤྲོད་

པ་ཕྱི་ཆེས་ ༡༥' ཉིན་གྱི་སྤྱོད་བཞུགས་སྐར་
དུས་ནས་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ཉིན་གྲུང་ཇ་སྤར་
ལ་ཐེབས་འབྲོར་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཇ་
སྤར་ཉིན་བོད་མངའ་འབྲེལ་ཚོགས་པས་
ཐེབས་བསྐྱེལ་ལེན་ཞུས་པ་དང་། ཉིན་རྒྱུ་
ཇ་སྤར་གྱི་ཁྱེད་མེད་ཀྱི་གསར་ཁང་
(PERFECT TIME LINE) དང་། དེ་
བཞིན་ (JAMMU DASTAN NEWS)
(J.L VISION) (THE KASHMIR
TALK) བཅས་ཀྱི་གསར་འགོད་པ་འདྲ་
འཛོམས་ཐོག་གསར་འགོད་ལྷན་ཚོགས་
ལིག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐེངས་འདིའི་བོད་དོན་ལྷན་
སྤྱེལ་ཕྱོགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་གཙོ་བོ་རྒྱ་
གར་དབུས་སའི་གཞུང་དང་། མི་མང་ནས་
བོད་དོན་ཐོག་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤར་ལྷན་ཡོང་
ཐབས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལྷན་སྤྱེལ་
ཆེད་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་ཁག་ཆང་མར་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚབ་
ཚོགས་རྒྱུ་ཆེད་བཅར་ཞུས་དང་ཞུ་སྤྱོད་

ལྷན་ ད་ལན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ནས་པ་
ས་གནས་ཇ་སྤར་གྱི་ཁྱེད་མེད་ ཕྱི་ན་ལྷན་
ལ་དྲགས་བཅས་སྤྱེལ་ཐེབས་ཀྱི་ བོད་དོན་ལྷན་
སྤྱེལ་གྱི་ལས་དོན་དངོས་སྤྱེལ་འཛུགས་
གནང་ཡོད་པའི་སྤྱོད་གསར་འགོད་གསལ་
བསྐྱེད་དང་། དེ་བཞིན་གསར་འགོད་པའི་
དོགས་འདུན་ཁག་ལ་ལན་འདེབས་གསལ་
བཤད་གནང་། དེ་ཉིན་ཕྱི་ཆུ་ཆེད་ ༦ པ་
ཙམ་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱོད་ཚབ་
མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཚབ་
མཆོག་ སྤྱི་འཐུས་བསྐྱེད་པ་ཡར་འཕེལ་
མཆོག་བཅས་ནས་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་
ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་འོག་ཡོད་པའི་ཇ་སྤར་གྱི་
ཁྱེད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚབ་སྤྱོད་ཚབ་ཚོགས་ལྷན་
པ་སྤྱོད་ཚབ་འཛིན་པ་ སི་ཏྭ་ (Dr Nirmal
Singh, Former Deputy CM of
Jammu & Kashmir) མཆོག་དང་། ཇ་
སྤར་གྱི་ཁྱེད་མེད་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་ཚབ་མཇུག་ ཀེ་

ཀེ་ལ་སོ་ཏྭ་ (R. K. Kalsotra, Presi-
dent, All India Confederation of
SC/ST/OBC Organisation,
Jammu and Kashmir) མཆོག་ནས་
གཉིས་དང་མཇུག་འབྲེད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་
གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་དོན་ཐོག་སྤར་
ལྷན་རྒྱུ་སྤྱོད་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བའི་སྤྱོད་
ཞུས།

ཕྱི་ཆེས་ ༡༦' ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ནས་པས་ཇ་སྤར་གྱི་ཁྱེད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཆེན་གཞོན་པ་ལུང་པ་དང་། གྲོས་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་ལུང་པ་སྤྱོད་ཚབ་ཀ་
མིན་ཏྭ་ ལུང་ཏྭ་ (Shri. Kavinder
Gupta, Former Deputy Chief
Minister and Former Speaker Of
Jammu and Kashmir Assembly)
མཆོག་དང་། སྤྱོད་ཕྱེད་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་
གཞོན་པ་ལུང་པ་སྤྱོད་ཚབ་ཙན་ཏྭ་ ལུང་ཏྭ་
(Shri. Chander Mohan Gupta,
Former Deputy Mayor) མཆོག་ས་
གནས་ལྷེ་ཇེ་པེ་སི་ད་དོན་ཚོགས་པའི་བུད་
མེད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་ལུང་པ་
ཀམ་ལ་ ལུང་ཏྭ་ (Mrs Kamal Gupta,
Vice president of BJP Women
Association) མཆོག་ཇ་སྤར་གྱི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚབ་གཞོན་པ་སྤྱོད་
ཚབ་ལུང་ཏྭ་ (Shri Baldev
Singh, Deputy Mayor of Jam-
mu) མཆོག་ཇ་སྤར་གྱི་ཁྱེད་མེད་ཁྱེད་མེད་

ཀོལ་ (Shri. Ashok Koul, BJP
 General Secretary) མཆོག་བཅས་
 དང་ལྷན་རིམ་བས་མཇུག་འགྲུག་གིས་བོད་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷན་ཁྲིམས་ལྷན་གྱི་ཡོང་ཐབས་
 ལྷན་པོའི་ལྷན་པོ་དང་ལྷན་པོ་བོད་
 མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆེན་གྱི་བོད་རྒྱལ་
 ཡིག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆེན་གྱི་བོད་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷན་པོའི་ལྷན་པོ་བོད་

ha Jammu and Kashmir) མཚོགས་ (National Conference) སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་ལ་ཡེག་ ཨེ་མཌ་ (Shri Sheikh Ahmad) མཚོགས་ གྲུ་གར་གྲུ་ལ་ཡོངས་དང་སྤངས་སྤྱི་ཚོགས་ ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པ་ (RSS) ཡི་ཚོགས་མི་ ལག་ཅིག་དམག་སྤྱི་བུར་པ་སྐུ་ཞབས་ར་ ཀེ་ ཤར་མ་ (Lt General R K Sharma retd) མཚོགས་ ར་ཕུ་ཁུལ་གྱི་ཨེ་ཤི་ཨ་ཉིན་རྒྱ་ པ་ར་ལ་ཉ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙུ་སྐུ་ ཞབས་ར་ཇེ་ཤི་ རྒྱུབ་ཏ་ (Shri. Rajesh Gupta, State President of Vish- va Hindu Parshad, Jammu) མཚོགས་ ས་གནས་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་ འཕུས་མི་བུར་པ་དང་། (National Con- ference) སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ གཙུ་སྐུ་ཞབས་ར་ཏན་ ལལ་ རྒྱུབ་ཏ་ (Shri. Ratan Lal Gupta, Former MLC and President of National Con- ference of Jammu) མཚོགས་ (Aam Aadmi Party) སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་བྱང་ ཆེ་སྐུ་ཞབས་ཨ་ནི་ལ་ ལན་རྟར་ (Mr Anil Langer) མཚོགས་བཅས་དང་ལྷན་རིམ་ པས་མཇལ་འཕྲད་གིས་བོད་དོན་ཐོག་སྤར་ ལྷག་གྲུབ་སྐྱོར་ཡོང་ཐབས་སྐོར་སོགས་ཞུས་ གནང་བ་དང་སྒྲགས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ ལྷན་ཚོགས་གྱི་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་དང་། སྤྱི་ འཕུས་ལྷན་ཚོགས་གྱི་བཟུང་ཉེ་ཕྱག་རྟགས་ བཅས་ཕུལ་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༧ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཚུངས་ཕྱིན་ལྷན་བོད་རིགས་ཁ་ཆེའི་སློབ་གྲྭ་གཞིགས་སྐོར་
ཐེབས་གནང་སྐབས།

གཞན་ཡང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ནཱ་པས་ཀྱི་གར་གསར་ཁང་ (News X)
དང་། (Republic TV) (Jammu
News) (India Daily) (Times Now)
བཅས་ཀྱི་གསར་འཕྲོད་པའི་བཅར་འཛི་ཁག་
ལ་ལན་འདེབས་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཆེས་ ༣༠ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ནཱ་པས་ཀྱི་གར་དབུས་གཞུང་གི་
སློབ་ཆེན་ཟུར་པ་དང་། མངའ་སྡེའི་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མི་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་ཤམ་
ལལ་ (Shri Sham Lal, Former
Minister and MLA) མཆོག་དང་། ཇ་
ཅུ་ཀ་ཤི་མིར་ཁུལ་གྱི་ཕེ་ཤི་ཕ་ཉིན་རྒྱ་པ་ར་
ཤུ་ཆོགས་པའི་ཆོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ཕེ་
ཀ་རཱ་ རན་རྩ་ཕ་ (Shri. Vikram
Randhawa, President of Vishwa
Hindu Prashad, JK) མཆོག་སོགས་
དང་ལྷན་རིམ་པས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་
ནང་གི་ད་ལྱིང་ཇ་འག་གནས་སྤངས་སྐོར་དོ་

སློབ་དང་སྒྲགས། བོད་དོན་ཐོག་སྤར་སྟག་
རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་སྐྱོར་ཡོང་བ་ཞུས་གནང་
ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་དང་། ཟུག་རྟེན་
ཐུག་ཏུགས་བཅས་སོ་སོར་སྤུལ་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཆེས་ ༣༡ ཉིན་ཇ་ཅུ་གཙུག་
ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོར་འགན་
འཛིན་སློབ་དཔོན་ར་རུལ་ རུབ་ཏ་ (Prof.
Rahul Gupta, Registrar of Uni-
versity of Jammu) ལགས་དང་།
འབྲུམ་རམས་པ་པ་ལྷ་ བེ་ཡ་ (Dr. Patha-
nia, Central University of Jam-
mu) ལགས་ནཱ་གཉིས་དང་ལྷན་མཇལ་
འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་ཞུ་སྐུལ་གནང་བ་མ་
ཟད། ཇ་ཅུ་ས་གནས་ཀྱི་གསར་འཕྲོད་པ་
ཁྱོན་ ༥༠ ལྷག་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་རྒྱ་གར་
གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་དོན་ཐོག་སྤར་
ལྷག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཡོང་བ་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་མཆོད་རྟགས་

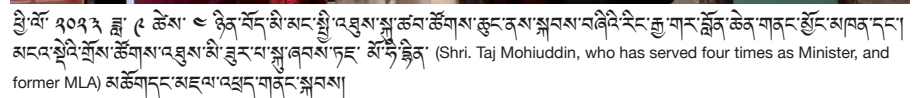
འཁོད་པའི་དོན་ཆོན་བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་དོན་ཞུ་
ཡིག་སྒྲིག་སྤངས་དང་། གསར་འཕྲོད་པའི་རི་
བར་ལན་འདེབས་བཅས་གནང་།

ཕྱི་ཆེས་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་གྱི་སྤ་
རོ་སྤྱི་འཐུས་ནཱ་པས་ཇ་ཅུ་ས་གནས་
བཞུགས་ཀྱི་གར་དབུས་གྲོས་ཚོགས་འོག་
མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ལུ་ལཱ་ཀི་ཤོར་
ཤར་མ་ (Shri Jugal Kishore Shar-
ma, BJP MP Lok Sabha) མཆོག་
དང་ལྷན་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བོད་དོན་ཞུ་སྐུལ་དོན་
ཆོན་བཅུ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཆ་སྐུན་བསྟར་ཞུས་
ཏེ། རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་དོན་
ཐོག་སྤར་སྟག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་སྐྱོར་ཡོང་བ་
བཅས་ཞུས་ཇེས། རྒྱལ་ས་ཕྱི་ན་ལྷན་ཐེབས་
ཐོན་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཆེས་ ༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ནཱ་པས་ཇ་ཅུ་ཀ་ཤི་མིར་གྱི་རྒྱལ་ས་
ཕྱི་ན་ལྷན་དུ་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་
འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ལུ་ལཱ་ ཨ་ལི་ (Shri.
Gulam Ali, MP Rajya Sabha,
J&K) མཆོག་དང་། ཇ་ཅུ་ཀ་ཤི་མིར་མང་
གཙོ་མཉམ་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་ར་ཁིབ་ ལུལ་ ར་ཤི་
(Raquib-ul-Rashi, State Presi-
dent, All alliance Democratic
Party, J&K) མཆོག་ཀ་ཤི་མིར་ས་གནས་
གཞིན་སྐུས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་
ཞབས་ཨ་ཡིཏ་ ར་ཤི་ཤི་ རྩཏ་ (Aabid

ཕྱི་ཆེན་ ༣ རིན་སྤྱི་འབྲས་ཀླུ་
བས་ལྷ་ར་ལྷ་ལ་ས་གནས་ཀྱི་མངའ་སྡེའི་

རྩེ་ཆེས་ ལ ཉིན་རྒྱལ་ས་བཞིའི་
 རིང་ལྷ་ལར་ཁྲོན་ཆེན་གནང་སྲོང་མཁན་
 ཏང་། མངའ་སྡེའི་ཁྲོས་ཆོག་ས་འཁུས་མི་

ཟུར་བ་སྐྱེལ་བས་ཏང་ མི་དོན་རྒྱུ་ (Shri. Taj Mohiuddin, who has served four times as Minister, and former MLA) མཆོག་དང་། ར་སྐྱེལ་ཀ་ཤི་མིར་ གྲི་ཀོང་རེ་སི་སིང་དོན་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་ གཙོ་སྐྱེལ་བས་ཤའོ་ཀཏ་ ཟུར་ (Shri. Showkat Bhat, President of Congress J&K) མཆོག་ ཨམ་ ཨེ་རྩི་མི་ སིང་དོན་ཆོག་ས་པའི་གཞོན་སྐྱེལ་འགོ་བྱིང་ སྐྱེལ་བས་ཇི་རྩེ་རན་ ཏར་ (Shri. Jibran Dar, Youth Leader of Aam Aadmi Party J&K) མཆོག་ ཇི་ཏི་ཡུ་སིང་ དོན་ཆོག་ས་པའི་ཆོག་ས་གཙོ་སྐྱེལ་བས་ཇི་ ཨམ་ ཤ་དོན་ (Shri. G.M Shaheen, President of JDU J&K) མཆོག་ མོང་ གསེབ་གྲི་འགོ་བྱིང་སྐྱེལ་བས་ཏ་རིག་ ཨེ་ མཏ་ (Tarig Ahmad, Village Sarpanch) མཆོག་ སྤྱི་ཆོག་ས་ཞབས་ཁུ་བ་ཏ་ བེར་ ཨབ་རྒྱལ་ རྟེན་ལེ་ (Tapper Abdul

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ ཉིན་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་རྒྱུ་ཀ་ཤི་མིར་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་རྩ་རྒྱལ་ཨབ་རྩུ་ལ་ (Dr Farooq Abdulla, former Chief minister of J&K and former Union Minister) མཆོག་དང་། ཁོང་གི་སྤྱི་མཐུན་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་སྤྱི་ཞབས་ལྷ་མར་ཨབ་རྩུ་ལ་ (Shri. Omar Abdulla, former Chief minister of J&K and former Union Minister, JKNC party) མཆོག་རྩམ་གཏེས་མཇུག་འབྲས་དཔྱད་སྐབས།

Natalie, Social worker in pattan) མཆོག་བཅས་དང་ལྷན་རིམ་བས་མཇུག་འབྲས་དཔྱད་གནང་སྟེ། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་རྩ་བ་གནས་སྐྱེད་སྤོང་གིས་བོད་དོན་ཐོག་སྤར་ལྷག་རྒྱ་བ་སྤྱོད་གནང་སྤོང་ཡོང་བའི་ཞུ་སྤྱོད་དང་། ཚོགས་གཙོའི་མཆོག་ཉག་ལ་འཁོད་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་དང་། བན་ཉེན་ཕྱག་ཉག་ལ་བཅས་སོ་སོར་ཕྱལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཤི་ན་ཟུར་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་སློབ་གྲུ་གཟིགས་སྤོང་དང་། གནས་སྤོང་བོད་རིགས་རྣམས་དང་ཐུག་འཕྲད་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཚེས་ ༥ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་བས་རྩ་བ་གནས་སྤོང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་རྩ་རྒྱལ་ཨབ་རྩུ་ལ་ (Dr Farooq Abdulla, former Chief minister of J&K and

former Union Minister) མཆོག་དང་། ཁོང་གི་སྤྱི་མཐུན་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁྱབ་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་སྤྱི་ཞབས་ལྷ་མར་ཨབ་རྩུ་ལ་ (Shri. Omar Abdulla, former Chief minister of J&K and former Union Minister, JKNC party) མཆོག་རྩ་བ་གནས་སྤོང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་སློན་ཆེན་ཟུར་པ་སྤྱི་ཞབས་ལྷ་མར་ཨབ་རྩུ་ལ་ (Shri Altif Bukhari, President of Apni Party, third biggest political party in J&K) མཆོག་དང་། ཚོགས་གཙོའི་མཆོག་ཉག་ལ་འཁོད་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་དང་། བན་ཉེན་ཕྱག་ཉག་ལ་བཅས་སོ་སོར་ཕྱལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཤི་ན་ཟུར་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་སློབ་གྲུ་གཟིགས་སྤོང་དང་། གནས་སྤོང་བོད་རིགས་རྣམས་དང་ཐུག་འཕྲད་གནང་ཡོད།

མིར་ (Shri Yawar Mir, former MLA, J&K) མཆོག་བཅས་དང་ལྷན་རིམ་བས་མཇུག་འབྲས་དཔྱད་གནང་སྟེ། ད་ལྟའི་བོད་ནང་གི་རྩ་བ་གནས་སྐྱེད་སྤོང་གིས་བོད་དོན་ཐོག་སྤར་ལྷག་རྒྱ་བ་སྤྱོད་གནང་སྤོང་ཡོང་བའི་ཞུ་སྤྱོད་དང་། ཚོགས་གཙོའི་མཆོག་ཉག་ལ་འཁོད་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་དང་། བན་ཉེན་ཕྱག་ཉག་ལ་བཅས་སོ་སོར་ཕྱལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཤི་ན་ཟུར་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་སློབ་གྲུ་གཟིགས་སྤོང་དང་། གནས་སྤོང་བོད་རིགས་རྣམས་དང་ཐུག་འཕྲད་གནང་ཡོད།

ད) ལ་དྲགས་དབྱས་འཛིན་མངའ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོང་སོགས་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གནང་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱེལ་ཆབ་ཨོགས་ཚུང་ནས་ལ་དྲགས་དབྱས་འཛིན་མངའ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོང་ཆུ་གར་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཐུར་པ་སྤྱི་འཐུས་ རྩེ་ རེ་ མི་ཡེ་རྩ་ (Brig (Dr) B. D Mishra (Retd), Honourable Lieutenant Governor of Ladakh) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས།

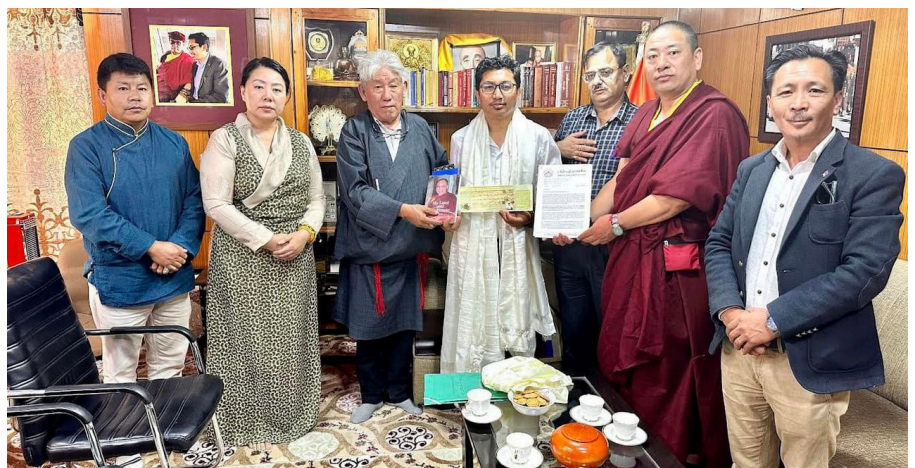
༢༡ པའི་ཆེས་ཕྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚོང་ཆུ་གར་དཔལ་ལྷན་གྱི་ཐུར་པ་སྤྱི་འཐུས་ལེ་ཤེས་སྤོལ་མ་མཆོག་ ཕྱི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡང་འཕེལ་མཆོག་བཅས་ལས་ཀྱུ་བའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱེལ་ཆབ་ཨོགས་ཚུང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༩ ཉིན་ ༡༡ པའི་ཆེས་ རྒྱ་གར་ལ་དྲགས་སུ་ཆུ་གར་དབྱས་གྲོས་ཆོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཐུར་པ་ཁྲིལ་ཅེ་རེན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ལ་དྲགས་དབྱས་འཛིན་མངའ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོང་སོགས་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ཆེས་ ༩ ཉིན་གྱི་ལྷོ་ལ་དྲགས་ཀྱི་ཆུ་ལ་ས་སྤེལ་བ་ཀྱི་ལ་གནས་ཐང་དུ་ཕེབས་འཕྱོར་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་ལ་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཅིས་བྱང་ཀམ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ལགས་དང་། ས་

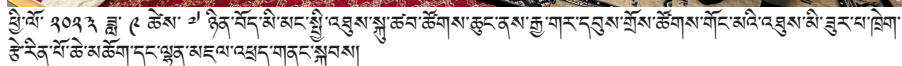
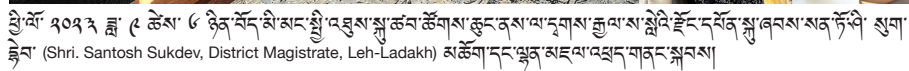
གནས་ཁྲིམས་དཔོན་བརྒྱ་བཟང་པོ་ལགས། ས་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་ལགས་བཅས་ནས་ཕེབས་བསྟེན་ལེན་ཞུས་པ་དང་། ཉིན་རྒྱ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱེལ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱེལ་ཆབ་ཨོགས་ཚུང་ནས་ལ་དྲགས་ཆུ་ལ་ས་སྤེལ་ཐོང་དཔོན་སྐྱེལ་གནང་ཡོད་འདུག

ཞབས་མན་ཏོ་ཤེ་ སུག་རྟེན་ (Shri. Santosh Sukdev, District Magistrate, Leh-Ladakh) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་ཐང་ས་འདིའི་ལ་དྲགས་ཁུལ་གྱི་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གྱི་ལས་དོན་སྤོང་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་དབྱ་གནས་སྤངས་དང་། ས་གནས་སུ་གནས་སྡོད་བོད་མི་ཆོར་གཞིགས་རྟོག་སྤངས་ལྷག་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་མཆོག་གི་མཆན་རྟགས་འཁོད་བའི་དོན་ཆན་བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་དོན་ཁྱུ་སྐྱེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་བཅས་ཕུལ་ཏེ། ཆུ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆེ་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བ་བཅས་ཞུས་གནང་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐྱེལ་ཆབ་ཨོགས་ཚུང་ནས་ཆུ་གར་དབྱས་གྲོས་ཆོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་འཐུས་འཇུག་འཕྲད་ཀྱི་ཐུར་པ་སྤྱི་འཐུས་ རྩེ་ རེ་ མི་ཡེ་རྩ་ (Shri Jamyang Tsering Namgyal, Member of Parliament Lok Sabha) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སྐབས།

པའི་མ་སུན་ཆོག་མ་གྱི་ཆོག་མ་གཞིན་ཆེ་འི་
 རྡོ་རྗེ་ (Shri Tsering Dorjee, Vice
 president of Leh Ladakh Bud-
 dhist Association, and former
 Chairman of Ladakh Autono-
 mous Hill development council
 and Former Cabinet Minister,
 J&K State) མཆོག་བཅས་དང་ལྷན་ཟིམ་
 བས་མཇུག་འབྲུད་གྱིས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་
 རྒྱུ་ལྡན་གནས་སྐབས་སློང་འོ་སློང་གིས་བོད་

སྤྱི་ཆེས་ ༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
 འཐུས་སྐྱེ་ཆབ་ཆོག་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དྲུག་ས་
 དབུས་འཛིན་མངའ་གཞུང་གི་སྤྱི་དཔྱོད་རྒྱ་
 གར་དཔག་སྤྱི་ཟུར་པ་སྤྱི་ཞབས་ རྟེ་ རི་ མི་
 སི་རྩ་ (Brig (Dr) B. D Mishra
 (Retd), Honourable Lieutenant
 Governor of Ladakh) མཆོག་དང་
 ལྷན་མཇུག་འཐུས་སྤྱི་འོད་ནང་གི་དཔྱོད་
 རི་དག་གནས་སྤྱངས་སྤྱོད་དོ་སྤྱོད་དང་། དེ་
 བཞིན་ས་གནས་སྤྱི་གནས་སྤྱོད་བོད་མི་ཆོར་
 གཞིགས་རྟོག་སྤྱང་ལྷག་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བའི་
 དེ་སྤྱི་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མི་མང་
 སྤྱི་འཐུས་ཆོག་པ་གཙོ་མཆོག་གི་མཆོན་
 རྟགས་འཁོད་པའི་དོན་ཆོན་བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་
 དོན་ཞུ་སྤྱི་ཞུ་ཡིག་ཆ་བཅས་སྤྱི་ལ་ནས་
 བོད་དོན་ཐོག་སྤྱང་ལྷག་རྒྱ་བ་སྤྱོད་གནང་

སྐྱོད་ཡོང་བ་བཅས་ཁྱེས་གནང་འདུག
གཞན་ཡང་དེ་ཉིན་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་
པ་ལ་དྲགས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་
ཆེད་མེས་ཀྱིས་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་བོད་
དོན་སྐྱོར་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཆེས་ ༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་རྣམས་པ་ལ་དྲགས་ཁུལ་གྱི་ཕྱི་རྒྱེ་རྩི་
སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ཕུན་
ཚོགས་བསྟན་འཛིན་ (Phunchok

Stanzin, State President
Bharatiya Janata Party Ladakh)
མཆོག་དང་། ལ་དྲགས་ཁུལ་གྱི་ཕྱི་རྒྱེ་རྩི་
དོན་ཚོགས་པའི་བླ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྟོན་
བྱ་ (Sonam Norbu, General Sec-
retary of State Kisan morcha,
BJP) མཆོག་ ལ་དྲགས་རང་སྐྱོང་རི་ཁྱེད་ས་
ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་དཔོན་ཟུར་བ་
སྤྱ་ཞབས་རྒྱལ་པི་དབང་རྒྱལ་ (Gyal P
Wangyal, Former CEC of Leh
Ladakh) མཆོག་ ལ་དྲགས་ཁུལ་གྱི་སློབ་
བརྟན་འཁྲབ་སྟོན་བ་དང་གཞན་པ་གྲགས་
ཅན། དེ་བཞིན་བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་ཕུན་
ཚོགས་ (Renowned Ladhaki Ac-
tor & Singer, and Tibet support-
er Phuntsok Ladhaki) མཆོག་ ལ་
དྲགས་པན་བདེ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་སྤྱ་
ཞབས་པར་མེད་ (Parmeetji, Ladakh
Phendey Tsokpa, JK&Ladakh
Pracharak) མཆོག་ ལ་དྲགས་རང་སྐྱོང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༩ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཚབ་ཚོགས་ཚུངས་ལ་དྲགས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ཆེད་མེས་ཀྱིས་
དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་བོད་དོན་སྐྱོར་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

རི་ཁྱེད་ས་ཡར་རྒྱས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
མི་དང་། གོང་རེ་སི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་
དབུ་ཁྲིད་ཆེ་རིང་རྣམ་རྒྱལ་ (Tsering
Namgyal, Lower Leh councillor
and leader of Opposition) མཆོག་
བཅས་དང་ལྷན་མཇུག་འཕམ་གྱིས་ད་བར་
རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་སྐྱབས་
བཅོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་མཐུན་འགྱུར་
གནང་བར་བཀའ་བློན་ཆེ་ཁྱེས་པ་དང་
སྤྲུགས། བོད་ནང་གི་ད་ལྱིང་འཕམ་གནས་
སྤངས་སྐྱོར་དོ་སྤྱོད་དང་། བོད་དོན་སྐྱོར་
ལྷག་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་ཁྱ་སྤྱལ་
དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་གི་མཆོན་ཉགས་འཁོད་པའི་དོན་ཆ་
བཅུ་ཅན་གྱི་བོད་དོན་ཁྱབ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་
སོགས་ཕུལ།

ཕྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་རྣམས་པ་ལ་རྒྱ་གར་དབུས་གྲོས་
ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱ་ཞབས་འཇམ་

དབུངས་ཆེ་རིང་རྣམ་རྒྱལ་ (Shri Jamy-
ang Tsering Namgyal, Member
of Parliament Lok Sabha) མཆོག་
དང་། ལ་དྲགས་རང་སྐྱོང་རི་ཁྱེད་ས་ཡར་
རྒྱས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་། ས་
གནས་བོད་མིའི་བདེ་དོན་གཞིགས་སྐྱོང་
འགན་འཛིན་བཀའ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་ (Shri.
Tashi Namgyal Yakzee, Execu-
tive Councillor and Special Wel-
fare Coordinator for Tibetans)
མཆོག་ ལ་དྲགས་ནང་པའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་གཙོ་དང་། རྒྱ་གར་དབུས་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མི་ཟུར་བ། དེ་བཞིན་ལ་
དྲགས་རང་སྐྱོང་རི་ཁྱེད་ས་ཡར་རྒྱས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་དཔོན་ཟུར་བ་སྤྱ་ཞབས་ཟུབ་
བསྟན་ཆེ་དབང་ (Shri Thupten Che-
wang, President of Ladakh
Buddhist Association and for-
mer MP& CEC) མཆོག་ མངའ་སྡེའི་

ཁྱོས་ཚོགས་འཐུས་མི་བུར་པ་སྤྱི་ཞབས་
 རེལ་ཏ་ རྣམ་རྒྱལ་ (Shri Delda Nam-
 gyal, former MLA and Sarpanch)
 མཆོག་ ལ་དྲགས་རང་སྐྱོང་རིམ་བུ་ཡར་
 རྒྱལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་དཔོན་བཟ་ཤེས་
 རྒྱལ་མཆོན་ (Shri Tashi Gyaltzen,
 Chief Executive Councillor, UT
 Ladakh) མཆོག་རྒྱལ་སྤྱི་འཐུས་མེད་
 དབང་ཕྱུག་རྣམ་རྒྱལ་ (Prince Jigme
 Wangchuk Namgyal) མཆོག་སྤྱི་
 འོར་ནས་ཡིན་པའི་བརྟན་ཐུང་བཟོ་མཁན་སྤྱི་
 ཞབས་མ་ནི་ཤ་ (YouTuber Mr Mani-

shi from Bangalore) ལགས་བཅས་
 དང་ལྷན་རིམ་པས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་
 རང་གི་ད་ལྱིེ་རྩ་བའི་གནས་སྐབས་སྐོར་རོ་
 སྤྱོད་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་དབུས་སའི་
 གཞུང་མང་གཉིས་ནས་བོད་དོན་སྤྱི་དང་།
 ལྷག་པར་དུ་ས་གནས་སུ་གནས་སྡོད་
 སྤྱབས་བཅོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་མཐུན་
 འགྲུར་གང་ལེགས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
 ལུས་པ་དང་སྤྱགས། བོད་དོན་དང་། བོད་མི་
 རྣམས་ལ་སྤར་ལྷག་མཐུན་འགྲུར་རྒྱུ་སྐྱོར་
 གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་ལུ་སྤྱལ་དང་། བོད་མི་
 མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་

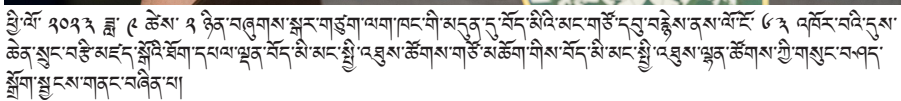
མཆོན་རྟགས་འཁོད་པའི་དོན་ཆོན་བཅུ་ཅན་
 གྱི་བོད་དོན་ལུ་སྤྱལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཕུལ་
 གནང་སྟེ། ཐེངས་འདིའི་ལ་དྲགས་ལུལ་གྱི་
 བོད་དོན་ལུ་སྤྱལ་གྱི་ལས་དོན་ཁག་ལེགས་
 གུལ་རང་མཐུག་བསྐྱེལ་གནང་ཡོད། དཔོན་
 རིགས་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ལ་དྲགས་
 བསོད་ནམས་སྤྱི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་
 འཐུས་ཚོགས་གཙོ་དོན་གྲུབ་ཆེ་རིང་ལགས་
 དང་། ལ་སྤྱི་ལས་ལུངས་ཀྱི་ཅིས་བྱང་ཀྲ་
 བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་ལགས་རྣམ་གཉིས་
 ལྷན་བཅར་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

**བོད་མིའི་མང་གཙོ་དབུ་བརྟན་ཉེ་མི་ལོ་ ༦༣ ཉིལ་པོ་འཁོར་བའི་དུས་ཆེན་མཇུག་སྐྱོད་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
 གསུང་བཤད།**

༡༡། བོད་མིའི་སྤྱོད་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་
 སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཆོག་གིས་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་
 ཕུགས་བོད་མིར་གསོལ་སྤུལ་གནང་འབྲས་
 གྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོའི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡ ཉིན་མང་
 ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་ཆོལ་
 གསུམ་ཆོས་བརྒྱད་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་
 བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཐོག་མར་
 གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་དེ་རིང་བོད་
 རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༠ གྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་
 ༡ ཉིན་མི་ལོ་ཉིལ་པོ་ ༦༣ འཁོར་བའི་དུས་
 ཆོགས་ཁྲུང་པར་ཅན་སྤྱང་བཅི་ལུ་བའི་ཉིན་
 མོད། མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་གི་བཀའ་

བློ་རྗེས་སུ་བྱལ་པའི་སྤྱོད་ནས་བོད་མི་ཡོངས་
 དང་། བོད་དང་བོད་མིར་རྒྱལ་སྐྱོར་གནང་
 མཁན་གྱི་གཞུང་དང་ཁྱོས་ཚོགས། བོད་དོན་
 རྒྱལ་སྐྱོར་ཚོགས་པ་ཁག་ ཞི་བདེ་དང་བྱང་
 བདེན་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 མང་ཚོགས་ཡོངས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་མཇུག་འཁེལ་འཆམས་འདྲི་
 དང་བཟ་ཤེས་བདེ་ལེགས་ལུ་རྒྱ་ཡིན།
 ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ལྷན་པའི་མང་
 གཙོའི་རིང་ཕུགས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱས་བྱང་རབས་ནང་བཅོན་གཉིས་དང་།
 དབུལ་ཕྱུག་པོ་མོ། རིགས་རྩས་སོགས་མིའི་
 སྤྱི་ཚོགས་སུ་མཆོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་

འབྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་མེད་པར་བྱས་ནས།
 སྤྱི་ཡོངས་སམ་ཐུན་མོང་ལ་ལྷ་བའི་འབྲ་
 མཉམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་
 མང་གི་འདོད་མོས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་རིང་
 ཕུགས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་ལུ་བཞིན་ཡོད་ལ།
 རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རིང་ཕུགས་དེ་འབྲ་ཞིག་
 མཛོན་འགྱུར་བྱ་རྒྱུར་འཇུག་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁབ་
 མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད། རྫོས་
 གཏོར་མང་པོ་བྱས་ནས་གྲུབ་འབྲས་ལྷན་པ་
 བྱང་ཡོད་མོད། བོད་མིའི་མང་གཙོ་ནི་མང་
 ཚོགས་ནས་རང་གི་མཛོན་འདོད་འགྲུབ་
 ཐབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་རྫོས་གཏོར་པ་མོ་
 ཅམ་ཡང་བཏང་མ་དགོས་པར་བོད་རྒྱལ་

[illegible]

ཐག་གཅོད་ནམས་ཀྱང་མང་གཙོའི་འགྲོ་
 ལུགས་ལྟར་མང་མོས་འོས་བསྐྱེད་ལམ་ནས་
 འགྲོ་བའི་གནད་ལམ་དེ་དག་ནི། ཡགོང་ས་
 ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བོད་མི་
 མང་ཆོག་གས་ལ་མང་གཙོའི་སྲོལ་བཟང་
 གསོལ་རས་གནད་བ་ནས་བཟུང་བཅན་
 གྲོལ་དུ་མང་གཙོའི་འགྲོ་ལུགས་དང་། སློམ་
 གཞི། དེའི་ནང་མི་མང་གིས་མཉམ་ཞུགས་
 གྱིད་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དུས་ཚོད་དང་
 ཉམས་སྲོང་གིས་བསྐྱེད་པའི་བཅད་
 གསུམ་གྱི་སློན་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་
 ཕྱིན་བ་ནམས་པ་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་ཅིང་།
 མ་འོངས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཉེ་བོད་
 ལ་ལོག་པའི་བསྐྱེད་པའི་བཟང་གི་ཉི་མ་འཆར་
 སྐབས་གཞིས་བཞུགས་སྤྱོད་ཆེན་ནམས་ལ་
 མང་གཙོའི་ཉམས་སྲོང་བརྗེ་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་
 རིན་ཐང་ལྷན་པའི་ལེགས་སྦྱོར་ཡག་ཤོས་དེ་
 ཆགས་ཡོད།

མང་གཙོའི་བྱེད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་
 པའི་ཁོངས་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ནི།
 འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཆའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཁྲིམས་
 ཀྱི་དབང་སྐྱུར་བཅས་ལ་གྲུས་བརྩེ་ཞུ་དེ་
 ཡིན། མི་སྲུ་འབྲེལ་ཡོད་ཡང་སོ་སོའི་རང་
 དབང་དང་ཐོབ་ཐང་གལ་ཆེན་པོར་འཛིན་གྱི་
 ཡོད་པ་ནང་བཞིན། མི་གཞན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་
 རང་དབང་དང་། ཐོབ་ཐང་། དེ་བཞིན་ཁྲིམས་
 ཀྱི་དབང་སྐྱུར་བཅས་ལ་གྲུས་བརྩེ་དགོས་
 རྒྱ་ཏུ་ཅང་གི་གལ་གནད་ཡིན་པ་མ་ཟད་སྤྱི་
 ཆོག་གས་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ཡིན།

བཅན་གྲོལ་བོད་མི་ནམས་ཀྱིས་བཅན་གསོ་བྱ་
 དགོས་པ་ཞིག་ལ་གཞན་ལུལ་དུ་སྐྱབས་
 བཅོལ་བའི་གནས་བབ་འོག་ནས་རང་དབང་
 དང་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་དེ་དག་
 གཅེས་འཛིན་ཐོག་དེར་གི་མང་གཙོའི་བྱེད་
 ཆོས་དང་བོད་མིའི་རིག་གཞུང་གི་བཟང་
 སྤྱོད་སྤར་ལྷན་ལྷན་པའི་བོད་མིའི་མང་གཙོ་
 ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་
 ཆགས་ཡོད།

བོད་ནང་ལ་ཆ་མཆོན་ན། བོད་མི་
 ནམས་ལ་མང་གཙོའི་རང་དབང་ལྟ་ཞིག་
 འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་ཀྱིས་
 གཏན་འབེབས་བྱས་བསྐྱེད་པའི་འཕྲིན་
 རྒྱུ་ཆའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚུན་ཆད་ཀྱང་མེད་
 པར། རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་འདས་
 ལོ་བཅུ་གསུམ་མང་པོའི་རིང་ལ་མཁྲེགས་
 འཛིན་གྱི་སྤྱི་བྱས་འབྲེལ་ལྷན་བོད་མི་
 ནམས་ཀྱི་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་ཐོག་
 དཀའ་ངལ་རབ་དང་རིམ་བཞེས་པས་མ་

ཆད། བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 མཆོན་གྱིད་སྐད་ཡིག་དང་། ཆོས་ལུགས་།
 རིག་གཞུང་། ལུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་།
 ཁོར་ལུག་སོགས་བོད་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ནམས་
 མེག་མེད་རྩ་གཏོར་གཏོར་བྱིས། བོད་མི་
 ནམས་ལ་མ་ཉེས་ཁག་གཤེགས་ཀྱིས་གང་
 བྱུང་འཛིན་བཟུང་བཅན་འཕྲིན་དང་། བཅོན་
 འབྲུག་བཀག་ཉར། གཙུག་རྒྱུ་སོགས་ད་
 དུང་སྤྱ་མཐུད་ལག་བསྟར་གྱིད་བཞིན་ཡོད།
 རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གཏན་འཇགས་སློབ་སྦྱོར་
 བརྒྱུད་བོད་སྤྱུག་ས་ཡ་གཅིག་ལྷན་རྒྱ་
 རིགས་སྤྱ་བཅན་སྤྱི་བྱས་གཏོར་བའི་སྤྱི་བྱས་
 ལག་བསྟར་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱ་གཞུང་གི་
 འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་ཁག་ཅིག་གི་
 ཐོངས་མཆན་ལ་དམ་བྲག་གནད་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཨ་རིའི་སྤྱི་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉེ་ཆར་
 ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༢༩ ཉིན་བསྐྱེད་པའི་གཏན་
 ཞིག་སྤེལ་བར་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། རྒྱ་
 ནག་གཞུང་གིས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༢ ཉིན་བཞུགས་སྐྱུར་གཞུག་ལག་ཁང་གི་མཉམ་དུ་བོད་མིའི་མང་གཙོ་དབུ་བརྗེས་ནས་ལོ་ངོ་ ༤༣ འཁོར་བའི་དུས་
 ཆེན་སྤར་བཅེས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ལས་ཁུངས་།

རིགས། ཆོས་ལུགས། རིག་གཞུང་དང་
བཅས་པར་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་སྦྱར་བའི་མིང་
བྱས་དང་། བོད་ནང་བོད་མི་ཆོའི་འགྲོ་བ་མིའི་
ཐོབ་ཐང་བཅི་མེད་རྟོག་རིལ་གཏོང་བའི་ཡ་ར་
བའི་རྩ་དག་གནས་ཚུལ་བྱུང་དང་འབྱུང་
བཞིན་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༠
ཉིན་འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གས་
ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྱད་སྟོབ་པའི་
གནས་སྐབས་རྟོག་ཞིབ་གནང་མཁན་
དམིགས་བསལ་ཆེད་མཁས་པ་ལུའ་ལྷོ་ལྷོ་
ལཱུ་ལྷོ་ལྷོ་ (Mary Lawlor) ལགས་དང་།
ཞི་བའི་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་རང་དབང་སྐོར་
རྟོག་ཞིབ་གནང་མཁན་དམིགས་བསལ་
ཆེད་མཁས་པ་སྤྱི་ཞབས་ཀེ་ལེ་མེན་ཀེ་ཡ་ལེ་
ཆོ་མི་ཕོ་ལུ་ (Cle'ment Nyaletsossi
Voule) ལགས། ཉིན་ཁ་མེད་ཅིང་འཛོད་
བསྟན་ལྷན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཡོངས་སུ་སྟོད་
རྒྱུའི་རང་དབང་སྐོར་རྟོག་ཞིབ་གནང་
མཁན་དམིགས་བསལ་ཆེད་མཁས་པ་ཏེ་
ཕེ་ཏ་ལྷོ་ཡེ་ཏ་ (David Boyd) ལགས་
བཅས་གསུམ་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྲགས་
གཏམ་ཞིག་སྤེལ་བའི་ནང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་
ནས་བོད་མི་ཁོར་ཡུག་སྤྱད་སྟོབ་པ་དགུ་
འཛིན་བཟུང་གིས་ལོ་མང་རིང་བཅོན་འཇུག་
ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པའི་སྐོར་འཛིན་དང་། རྒྱ་
གཞུང་གིས་གནམ་གཤིས་འགྱུར་ལྷོག་ལ་
གདོང་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཁོར་རྣམས་
འབྲལ་དུ་བཅོན་གྲོལ་གཏོང་དགོས་པའི་རེ་

སྒྲུལ་གནང་བར། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཆོག་ནས་བསྐྲགས་བཞེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་
སྐྲགས། བོད་ནང་བོད་མི་ཆོས་སོ་སོའི་ཆོས་
དང་། རིག་གཞུང་། རྒྱ་ཡིག་འགྲོ་བ་མིའི་
གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་། ཁོར་ཡུག་སྤྱད་སྟོབ་
སོགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུར་རང་
དབང་དང་ཐོབ་ཐང་སྟོད་དགོས་པའི་རྒྱལ་
ཆོག་དང་མིང་གཞུང་ཁག་ནས་རྒྱ་ནག་
གཞུང་ལ་གཞོན་ཤུགས་དང་སྒྲུལ་མ་བྱ་
དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་ཞུ་ཡིན།

ད་ལྟ་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་བདུན་
པའི་ལས་ལུན་ལོ་གཉིས་འཁོར་ལ་ཉེ་བའི་
དུས་ལུན་རིང་། ཐོག་མར་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་
ནས་ས་བགོས་ལྷན་བོད་མིའི་འདུ་སྟོད་ས་
གནས་ཁག་ཏུ་འཆོམས་གཟིགས་དང་། ས་
བགོས་ཕྱོགས་བསྟོད་ཀྱི་ལས་རིམ་བསྐྱངས་
དང་སྟོང་བཞིན་པར་དུས་མཚུངས་ས་
གནས་ཁག་ཏུ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་
འཕྲིན་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན། མི་མང་
གི་བདེ་སྤྱུག་གཟིགས་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་བཅས་
བརྒྱུད་བོད་མི་མང་ཆོག་དང་འཛིན་སྟོང་
གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐམས་པ་ལྷ་བུའི་ཕྱག་ལས་
གནང་དང་གནང་ཐུས་ཐོག་མང་ཆོག་ཀྱི་
དཀའ་ངལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སེལ་སྐབས་བྱུང་
ཡོད།

བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་འབྲེལ་བར་ཕྱི་
རྒྱལ་ལུལ་བྱ་ཁག་ནང་བོད་དོན་ཞུ་སྒྲུལ་
ལས་འགུལ་དང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གྲོས་ཆོག་འཐུས་མི་དང་། རྒྱལ་ཁབ་སོ་

སོའི་གཞུང་འཛིན་མི་སྤྱི། བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱར་
ཆོག་པ་དང་ཆོག་པ་མི་བཅས་མཛུལ་
འབྲུད་དང་ཞུ་སྒྲུལ་ལས་འགུལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་
གྲོས་ཆོག་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱར་
ཆོག་པ་ཆེན་བཟུ་བསྐྱོར་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
མང་དག་ཅིག་ཐོག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་
འབྲེལ་བཅས་སྤེལ་དང་སྤེལ་ཐུས་ཡིན།
སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པའི་ཕྱག་ལས་གནང་ཕྱོགས་
སྤར་ལྷན་ཆོག་ཚུད་ཡོང་ཕྱིར་ཐབ་སྟོང་
དང་འཐབ་བྱས་ཆོག་འདུ་རིམ་པ་མང་པོ་
ཆོག་པ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། བོད་མི་གནས་
ལུལ་གཞིས་སྤར་ཁག་ཏུ་ས་གནས་འཐུས་
ཆོག་པ་རྣམས་ཀྱང་མང་གཙོའི་སྤྱོད་གཞིའི་
ནང་སྤྱིག་འཇུག་ས་གཤམ་ཆེ་གས་
ཡིན་པར་སོང་། དེ་དག་ཆོག་ཚུད་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་ཕྱིར་སྤྱི་ལྷན་ནས་ས་གནས་
ཁག་སོ་སོར་ས་འཐུས་རྣམས་པར་དུས་ནས་
དུས་སུ་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབ་སྟོང་
ཕུལ་དང་འབུལ་ཐུས་ཡིན། རྒྱ་གར་ཀྱི་
མངའ་སྤེ་ཁག་ནང་མཐོ་སྤྱོད་གཙོ་བོ་བཟུང་
གཞོན་སྤྱི་རྣམས་ལ་བོད་དོན་གོ་རྟོགས་
སྤེལ་བའི་ལས་རིམ་འདི་ལོར་གསར་གཏོད་
ཀྱིས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་ས་
བགོས་བཞིན་ལས་དོན་ཞུས་དང་ཞུ་སྒྲུལ་
ཡིན། མདོར་ན་སྐབས་ ༡༢ པའི་བོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་ནས་བོད་དོན་བདེན་
མཐའ་གསལ་ཐབས་དང་། བོད་མི་མང་
ཆོག་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་དཀའ་སེལ་བཅས་ཀྱི་
ཐོག་ལ་ཕྱག་ལས་གང་ཐུབ་ཞུས་དང་ཞུ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༩ པའི་ཆེས་ ༩ ཉེན་གྱི་ཕུ་རོ་སྤྱད་མེ་ཏན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མི་མང་གྱི་ཏ་ཨི་ལི་ཇི་བཏ་ (Margareta Elisabeth Cederfelt) མཆོག་གིས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་སྤྱད་མེ་ཏན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མིའི་སྤྱི་ཁྱེད་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་སོགས་བོད་མི་མང་གྱི་འཁུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཕེབས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་ཕྱི་ཁྱེད་ཚུན་ལས་རྣམས་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

ཁྱིམ་ས་སྤྱིག་བསྐྱར་བཅོས་འཆར་ཐེན་
ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་གྱི་འཁུས་རྣམ་
པས་ཕྱི་ཁྱེད་ཚུན་ལས་ཚོགས་ཁང་ནང་
ཁོང་རྣམས་དང་ལྷན་མཇལ་འཕྲད་གིས་བོད་
དོན་སློང་ལ་བཀའ་བསྐྱར་སྤྱད་པའི་གནས་
ཡོད་འདུག

མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ཐོག་མར་
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བོད་མི་
མང་གྱི་འཁུས་ཚུན་ལས་རྣམས་པ་དང་།
ཁྱིམ་ས་སྤྱིག་བསྐྱར་བཅོས་འཆར་ཐེན་
ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་གྱི་འཁུས་རྣམས་
རོ་སྤྱད་དང་། དེ་ནས་བོད་མི་མང་གྱི་འཁུས་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་། དེ་བཞིན་
བཅན་གྱི་ལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་།
ཁྱིམ་ས་སྤྱིག་ཁག་གཉན་འབེབས་གནང་རྒྱའི་
ལས་དོན་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་དང་། གྲོས་
ཚོགས། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་
ཁག་དང་ལྷན་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ་བོད་དོན་
ཐོག་རྒྱལ་སློང་ཡོང་ཐབས་སོགས་བོད་མི་

མང་གྱི་འཁུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་
ཁག་རོ་སྤྱད། གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་
གཉིས་ཀྱི་སློང་། བོད་མི་མང་གྱི་འཁུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་ཁག་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་
ཚོགས་འཁུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་
ལྷན་ཚོགས་ (INPaT) ཀྱི་རོ་སྤྱད་དང་།
དགོས་དམིགས་སློང་རོ་སྤྱད་དང་སྤྱད་པའ། སྤྱི་
མགོན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མི་རྣམས་ལ་ལྷན་

ཚོགས་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་སློང་ཡོང་
བ་ཞུས་པར། ཁོང་རྣམས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་
ཚོགས་འཁུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་གནང་རྒྱའི་ཞལ་
བཞེས་གནང་འདུག

སྤྱད་མེ་ཏན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་
མི་མང་གྱི་ཏ་ཨི་ལི་ཇི་བཏ་ (Margareta
Elisabeth Cederfelt) མཆོག་གིས་
སྤྱད་མེ་ཏན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མིའི་སྤྱི་ཁྱེད་
ཚོགས་ཚུང་གི་ཚབ་ཞུས་ཏེ། བོད་མི་མང་གྱི་
འཁུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་སྤྱི་ཁྱེད་གཟུང་རྒྱལ་
ཞུས་པར་སྤྱད་པའི་ཆེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་སྤྱད་པའ།
ཁོང་རྣམས་ད་སར་ཕེབས་ཏེ་བོད་མིའི་སྤྱོད་
མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
ལ་སྤྱད་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མཇལ་ཁ་
ཞུས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དཔལ་ལྷན་སྤྱད་སློང་
མཆོག་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ་སོགས་ད་
སའི་ལས་རིམ་ཁག་གི་སློང་ལ་གསུངས་
འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༩ པའི་ཆེས་ ༩ ཉེན་གྱི་ཕུ་རོ་སྤྱད་མེ་ཏན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མི་མང་གྱི་ཏ་ཨི་ལི་ཇི་བཏ་ (Margareta Elisabeth Cederfelt) མཆོག་གིས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་སྤྱད་མེ་ཏན་གྲོས་ཚོགས་འཁུས་མིའི་སྤྱི་ཁྱེད་ཚབ་ཚོགས་ཚུང་སོགས་བོད་མི་མང་གྱི་འཁུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཕེབས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བོད་དོན་སློང་རོ་སྤྱད་དང་སྤྱད་པའ།

གཞན་ཡང་མཇུག་འཕྲད་སྐབས།
རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་
འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་མཐུད་
པ་ཚོགས་རྒྱུ་ལས་བྱེད་སྤྱོད་བཟང་མཚོ་མོ་
ལགས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་
མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་
(INPaT) ཀྱི་དམིགས་དོན་འགྲེལ་བཤེས་
དང་། དམིགས་ལུལ་དང་ལས་དོན་ཁག་དེའི་
ཚོགས་ཚུངས་ལྟ་བུ་དང་། ལས་ཁུངས་ཀྱི་འོ་
སྤྱོད་སྟོན་གནང་འདུག

ཐེངས་འདིའི་སྤྱད་མི་ཁྲན་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མིའི་སྐྱེ་ཁུངས་ཚུངས་གི་
ཚོགས་མི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་ནི།
མ་ཤི་རེཌ་ (Moderate) སྤྱད་དོན་ཚོགས་
པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མར་ལྷེ་ཏ་ཨི་ལི་
སི་བཏ་ (Margareta Elisabeth
Cederfelt) ལགས་དང་། རྫོ་ཏ་ཏ་ཏ་མ་

ཟླ་གར་ (Johanna Hornberger)
ལགས། མེ་རི་ཅར་མོ་ལི་ཏི་ཏི་ཀོ་ལ་སོན་ (Ma-
rie Charlotte Nicholson) ལགས།
མེ་རི་མིག་ཀྱོ་རི་ཡ་ཨི་ས་ཀྱོག་ཏོས་ (Marie
Viktoria Stockhaus) ལགས། ཨེ་
ལེག་སེན་ཏར་ཨན་ཨི་ས་ཀྱེལ་ (Alexan-
dra Anstrell) ལགས། ཨན་སོ་པེ་ལི་ཤན་
ཏེ་ཇ་ (Ann-Sofie Lifvenhage)
ལགས། རྫོན་མེ་ལི་ར་ཏལ་ (John E
Weinerhall) ལགས། སྤྱད་མི་ཏར་མང་
གཙོ་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རི་
ཅཏ་རྫོན་སི་རྫོ་མ་ཤོབ་ (Richard Jo-
hannes Jomshof) ལགས། བོ་རྫོན་སོ་
ཏར་ (Bjorn Soder) ལགས། ཡེ་ཤུའི་
མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་
གུ་གུམ་མར་ལྷེ་ཏ་བུ་རུ་ཏི་གཏ་ (Gudrun
Margareta Brunegard) ལགས། ཟླ་

རིན་སྤྱད་དོན་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་རྩེ་ཏི་སོ་པེ་ཨམ་ཨི་རིག་སོན་ (Ja-
nine Sofie Alm Ericson) ལགས་
བཅས་དང་། ཁོང་རྣམས་པ་ལྷན་དུ་སྤྱད་མི་ཏར་
བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ (Swed-
ish Tibet Committee) ཚོགས་གཙོ་
ཀལ་མི་ཏི་ (Carl Mattias Bjorner-
stedt) ལགས་དང་། ཚོགས་མི་ཀར་སི་ཏི་
ན་ (Kristina Eva Marie Bjorner-
stedt) ལགས། ཨིན་ལུལ་སྐྱེ་ཁུངས་དོན་
གཙོད་པར་སི་བསོད་ནམས་ཆེ་རིང་ལགས་
དང་། རྒྱུ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་ཚོས་སྤྱོན་ལགས་
བཅས་མེས་གནང་འདུག་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཐེ་མན་ནས་ཐེབས་པའི་རྒྱ་རིགས་ཆན་རིག་པ་དང་མཁས་དབང་ཁག་
ཅིག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ།

༢༡། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༥
ཉིན་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་
འཕེལ་མཆོག་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུ་ལས་
ཚོགས་ཁང་ནང་ཐེ་མན་གཞུང་གི་ཆན་རིག་
དང་། འཕྲུལ་རིག་སྤྱོད་ཆེན་ལུས་པ་དང་།
དངོས་ཁམས་ཆན་རིག་གི་སྤོབ་དཔོན་ཆེན་
མོ་སྐུ་ཞབས་ཡུང་ ཏུང་ ཏུན་ (Mr. Hung-
Duen Yang, Former Minister of

Science and Technology and
Distinguished Professor of De-
partment of Physics in Chung-
Sheng University) མཆོག་གིས་
གཙོས་པའི་ཐེ་མན་ནས་ཐེབས་པའི་རྒྱ་
རིགས་ཆན་རིག་པ་དང་མཁས་དབང་ཁག་
ཅིག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སོང་།
དེ་ཡང་ཐོག་མར་དཔལ་ལྷན་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་

ཁོང་རྣམས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་
དུ་ཐེབས་པར་དགའ་ཆེར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་
དང་། ཁོང་རྣམས་འདིར་ཐེབས་པར་སྤྲུགས་
རྩི་ཆེ་ཞུས་པ་དང་སྤྲུགས། དཔལ་ལྷན་
ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ལས་ད་
བར་སྐབས་བཞིའི་རིང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་སུ་སྤྲུག་ལས་གནང་ཡུན་རིང་། ཐེ་
མན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཐེངས་གཉིས་ཆེད་
ཐེབས་གནང་བའི་སྐོར་དོ་སྤྲོད་དང་། རྒྱ་ནག་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་ཐེ་ཕུན་གཞུང་གི་ཚན་རིག་དང་། འབྲུལ་རིག་ཐོན་ཆེན་རྒྱུ་རྩལ་དང་། དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སྤུ་ཞབས་ཡུང་ ཉུང་ཏུ་ན་ (Mr. Hung-Duen Yang) མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་ཐེ་ཕུན་ནམ་ཐེངས་པའི་ཆུ་རིགས་ཚན་རིག་པ་དང་མཁས་དབང་ཁག་ཅིག་གིས་མཇུག་མཇུག་འདུས་པའི་འཕྲང་གནང་སྐབས་།

དམར་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཅན་བཟུང་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཆུ་གར་ནང་བཅན་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བས་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལོ་ངོ་ ༤༠ ལྷག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དུས་ཚོད་དེའི་རིང་ཆུ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནི་བོད་མི་ཆོར་ཏུ་ཅང་བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོར་ཆོར་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཐའེ་ཕུན་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སློབ་གཉེར་ཐོག་ལ་པན་

ཐོགས་ཆེན་པོ་བསྟན་ཡོད་པར། གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་གནང་སོང་། དེ་བཞིན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ལ། ཆུ་ནག་ནང་འགྱུར་བ་ཞིག་འགྲོ་དགོས་པ་གསལ་པོ་ཡིན་པ་ཆང་མས་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་ཆོས་ལ་ཆུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་གཞིར་བཟུང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཐོག་གཉིས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་ཐེ་ཕུན་གཞུང་གི་ཚན་རིག་དང་། འབྲུལ་རིག་ཐོན་ཆེན་རྒྱུ་རྩལ་དང་། དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སྤུ་ཞབས་ཡུང་ ཉུང་ཏུ་ན་ (Mr. Hung-Duen Yang) མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་ཐེ་ཕུན་ནམ་ཐེངས་པའི་ཆུ་རིགས་ཚན་རིག་པ་དང་མཁས་དབང་ཁག་ཅིག་གིས་མཇུག་མཇུག་འདུས་པའི་འཕྲང་གནང་སྐབས་།

སྤུ་དབྱུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་བཟུང་སྟེ། ཆུ་ནག་མཉམ་དུ་འབྲེལ་མོལ་ཐེངས་ ༩ བྱེད་བའི་སྟོར་དང་། ཆུ་ལ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ནས། ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་སྐབས་ལ་སྤར་ལྷག་དམ་བསྐྱགས་དང་། མཁེགས་འཛིན་གྱི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ཆུ་ལ་སྤྱི་ལོ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཆུ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཚོགས་པའི་ཐེངས་ལ། ཨ་རིའི་ནི་ཏུ་ཡོག་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཆུ་ནག་དང་ཐའེ་ཕུན་གྱི་ཆུ་རིགས་མང་གཙོ་དོན་གཉེར་ཅན་ཁག་ཅིག་དང་མཇུག་འཛིན་གནང་སྐབས་། ཆུ་རིགས་གཅིག་གིས་གསུངས་དོན་ལ། བོད་མི་རྣམས་ལ་ལ་ཆུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པ་དེས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། ཆབ་སྲིད་སོགས་ལ་ཏུ་ཅང་གི་བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆུ་ནག་མི་མང་ལ་ཐེ་ཕུན་གྱི་མང་གཙོ་ཡོད་པ་དེས་མིག་དཔེ་བལྟ་ས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེའང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་སྟོར་དང་། བཀའ་མོལ་དེར་གྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། གལ་ཆེན་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆོར་བའི་སྟོར། ཆུ་ནག་ནང་གི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྤངས་དང་ང་ཆོ་ཆང་མ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྟན་དུས། ཆུ་ནག་ནང་ལོགས་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྤྱི་ཐོག་འབད་བཅོམ་བྱ་སྤྱི་ཐོག་བསམ་སྟོན་གཏང་ཆུ་ཏུ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟན་གྱི་

ཡོད་པེད་ཅེས་གསུངས་གནང་སོང་།

ཐེ་ཝན་གཞུང་གི་ཚན་རིག་དང་།
 འབྲུལ་རིག་སྒྲོན་ཆེན་བྱུང་བ་དང་། དངོས་
 ཁམས་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སྤྱི་
 ཞབས་ཡུང་ ཏུང་ཏུ ན་ མཆོག་གིས་ཐོག་
 མར་ད་རེས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་
 ཚོགས་ནས་ཁོང་ནམས་ལ་སྤྲེ་ལེན་གཟབ་
 རྒྱས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་།
 ཁོང་ནམས་བཞུགས་སྐར་དུ་རེས་གཟའ་
 སྤོན་པར་ཐེབས་འབྲོར་བྱུང་བ་དང་། ཁ་སང་
 ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཇུག་ཁ་ཐོབ་པ་མ་
 ཟད། དེ་རིང་གསུང་ཆོས་ལ་བཅར་རྒྱུ་ལོ་
 སྐབས་བྱུང་བའི་སྐོར་དེ་སྤོང་དང་། དཔལ་
 ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་
 ཆབ་སྲིད་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་
 གནས་བབ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ཚོགས་
 ཏུང་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་
 ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་། སློབ་གཞི་སོགས་ཀྱི་སྐོར་
 གསུངས་གནང་བ་དེས་ཏ་ཅང་གོ་རྟོགས་
 ཆེན་པོ་བྱུང་སྐོར་དང་། ཁོང་ནམ་པའི་ངོས་
 ནས་ལེགས་ཆ་ལེན་དགོས་ཁག་ལེན་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་སྐོར། དེ་སྤོན་ལོ་བཞིའི་སྤོན་ཐེ་ཝན་
 སྤྱིད་འཛིན་འོས་བསྐྱེད་སྐབས་དཔལ་ལྷན་
 ཚོགས་གཙུག་མཆོག་དང་མཇུག་འབྲུད་གནང་
 རྒྱ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རིང་ལོ་བཞིའི་རྗེས་ལ་
 སྐར་ཡང་མཇུག་འབྲུད་གནང་རྒྱ་བྱུང་བར་
 དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐོར་དང་། མ་འོངས་
 པར་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཆོག་ཐེ་ཝན་
 ལ་ཐེབས་རྒྱུ་ལེ་འདུན་དང་། ཐེ་ཝན་མི་མང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་ཐེ་ཝན་གཞུང་གི་ཚན་རིག་
 དང་། འབྲུལ་རིག་སྒྲོན་ཆེན་བྱུང་བ་དང་། དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སྤྱི་ཞབས་ཡུང་ ཏུང་ཏུ ན་ (Mr. Hung-Duen Yang)
 མཆོག་གིས་གཙུག་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་པའི་རྒྱ་ནག་ཚན་རིག་པ་དང་མཁས་དབང་ཁག་ཅིག་ལྷན་མཇུག་འབྲུད་གནང་སྐབས།

ནམས་ཉག་ཏུ་བོད་མི་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དང་།
 བོད་དོན་ཐོག་ཉག་ཏུ་རྒྱ་བ་སྦྱར་ཡོད་སྐོར་
 སོགས་གསུངས་གནང་རྗེས། བོད་རྒྱ་འབྲེལ་
 མོལ་དང་། དེའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་སྐོར། ཞི་ཅིན་
 ཕིང་གི་སྤྱིད་འཛིན་ལས་ཡུན་རིང་བོད་ནང་
 གི་གནས་སྡངས་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་
 འདི་ཞུས་པར་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙུག་
 མཆོག་གིས་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་
 གནང་སོང་།
 གཞན་ཡང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་
 ཚོགས་ཏུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུང་ཆེ་
 བསོད་ནམས་རྩོམ་ཁུངས་ཀྱིས་སྤྱི་མགོན་
 རྒྱལ་བ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ནང་
 གཞིགས་སྐོར་སྤྱི་ཁྱིམ་དང་སྤྱི་ཁྱིམ་
 མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་།
 ལས་དོན་གནང་སྤྱོད་སོགས་དེ་སྤོང་
 སྤྱིད་བསྐྱེད་ཞུས་གནང་སོང་།
 ཐེངས་འདིར་དངོས་ཁམས་ཚན་
 རིག་གི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ཞབས་ཡུང་

ཀེ་ལོ་ (Mr. Cheng-Yu Kuo, Associ-
 ate Professor of Department of
 Physics in Chung-Sheng Uni-
 versity) ལགས་དང་། ཐེ་བོད་བརྗེ་ལེན་
 ཐེབས་ཅའི་ཚོགས་ཆུང་གི་ཏུང་གཞོན་སྤྱི་
 ཞབས་མེང་ སུ་ཇི་ ཅལ་ (Mr. Su-Jei
 Own, Former Deputy Secretary
 General of Taiwan-Tibet Ex-
 change Foundation) ལགས། སློབ་
 འབྲུལ་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ལས་རོགས་
 མང་ རྩ་ དབྱིན་ (Mr. Jia-Yin Wang,
 Assistant Professor of Depart-
 ment of Electronic Engineering)
 ལགས། ཆོང་ལས་སྤྱི་ཚན་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་
 འགན་འཛིན་སྤྱི་ཞབས་ལིན་ ཇའོ་ གཡུང་
 (Mr. Chao-Yong Lin, CEO of
 Technology company) ལགས་
 བཅས་ཐེབས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡ རྒྱུ་ ༡ བར་ཉིན་གྲངས་གཉིས་པོར་ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྐོར་ལ་འགྲུལ་བཞུགས་པའི་ཅེག་གྲོས་ཚོགས་གོ་མོན་ལྷན་ཁག་གི་འཐུས་ལྷན་པ་ལྟན་འགྲུལ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་འཐུས་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་པའི་ (IPAC) ལྷན་ཚོགས་གོ་མོན་ལྷན་ཁག་གི་འཐུས་ལྷན་པ་ལྟན་འགྲུལ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་ཚོ་རིང་མཆོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་སྐབས།

གནང་ཡོད་འདུག
ཐེངས་འདིའི་ཆོག་མཆོག་འདུ་ཤིང་གཙོ་
པོ་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་གཞི་དུག་
གི་ཐོག་བསྐྱོད་གནང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐེ་མཉམ་
དང་། བསྐྱར་གསོ་རུང་བའི་ཐོན་ཁུངས་
གཞན་རྟེན། རྒྱལ་མཆོམས་ལས་བརྒྱལ་བའི་
དག་གཞོན། ཉོང་ཀོང་། རྒྱུད་གཅིག་ལམ་
གཅིག འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་ཡིན་
འདུག

རྒྱལ་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་འཐུས་
མིའི་མཉམ་ཞུགས་འབྲེལ་ཆོག་པའི་ལྷན་ཚོགས་
གསུམ་པ་དེ་བཞིན་ཆོག་མཆོག་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་
ཆོག་མཆོག་གཙོ་ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་ལུམ་སྤྱི་ཨི་
ཊ་ ཇི་ཁོ་རོག་མི་ (Rep. Eva Decroix)
མཆོག་དང་། ཆོག་མཆོག་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆོག་མཆོག་
གཙོ་ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་
ཆོག་མཆོག་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་པ་
ཨེ་པེ་ཁི་ཆར་ (Sen. Pavel Fischer)

མཆོག་ནམ་གཉིས་ནས་གཙོ་སྤྱོད་གནང་
ཞིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་མིང་ལྷོན་ཆེན་ཇར་ ཨི་པ་ཨེ་སི་
ཀལེ་ (Jan Lipavsky, Foreign Min-
ister of Czech Republic) མཆོག་
གིས་མེབས་བསྐྱེད་གསུང་བཤད་དང་
སྒྲགས། ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་
འཛིན་ཐོག་མ་སྤྱི་ཞབས་པ་ཨེ་པེ་ཁི་ཆར་
(Vaclav Havel, first President of
Czech Republic) མཆོག་དང་། བོད་
མིའི་སྤྱོད་མཉམ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་ལོ་
ས་ལ་སྤྱུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གཉིས་
དབང་གི་འབྲེལ་བའི་སྤྱོད་ལ་གསུངས་རྗེས།
ཆོག་མཆོག་བཅར་བ་ནམ་པ་ཕྱེ་ཆེན་གསུམ་ལ་
ཆ་བགོས་ཀྱིས་གོང་གི་བརྗོད་གཞི་དང་པོ་
ནས་གསུམ་པ་བར་གྱི་ཐོག་གྲོས་བསྐྱར་དང་།
ཉིན་རྒྱུ་བརྗོད་གཞི་ལྷན་ཁག་གསུམ་གྱི་ཐོག་
གྲོས་བསྐྱར་གནང་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་རྒྱལ་

སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་མཉམ་ཞུགས་
ཆོག་མཆོག་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་ཆོག་མཆོག་གཙོ་ཅེག་སྤྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་
འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་པ་ཨེ་པེ་ཁི་ཆར་
མཆོག་གིས་ཐེངས་འདིའི་ཆོག་མཆོག་འདུའི་པ་
རག་གི་བསྒྲགས་གཏམ་ (Prague IPAC
communique) གཏན་འབེབས་མ་
གནང་བའི་ཕྱོག་ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཆོག་མཆོག་དང་། ཉོང་ཀོང་དང་དབང་། རྒྱལ་
སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཆབ་
ནམ་པའི་དགོངས་འཆར་ཁག་གསུམ་ཡོད་
ཅིང་། མཐར་ཐེ་མཉམ་གྲོས་ཆོག་མཆོག་གི་ཆོག་མཆོག་
གཙོ་སྤྱོད་ཞབས་ལུ་ འིས་ ཀུན་ (You Si-
Kun, President of the Legislative
Yuan of the Republic of China)
མཆོག་གིས་དེ་ཐོག་ནས་གསུང་བཤད་
གནང་འདུག

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་ཆོག་མཆོག་
གཞོན་སྤོམ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་མཆོག་གི་ཆབ་ཞུས་ཏེ།
བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱུ་རྐྱེད་གནས་སྐབས་
ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་
གཙོ་བོ་གསུང་དོན། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་གིས་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ལ་
རྒྱུ་མངའ་དང་གོ་རྟོགས་མེད་པའི་ཐོག་
ནས་རྒྱ་ནག་དཔལ་གཞུང་གི་ལོག་འབྲེལ་ལ་
ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་དེས། རྒྱ་ནག་དཔལ་
གཞུང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ལ་འབྲོག་བཤད་བྱས་
ཏེ་བོད་ས་བཅན་བརྒྱུད་བྱས་པ་ལྟར་ཉེ་

འཁོར་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ས་
 ཁོངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉམ་བུར་བྱ་རྒྱུ་
 རྒྱགས་རྒྱུ་སྤོང་གི་ཡོད། དེ་གི་དུས་སུ་
 འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཆོང་མས་རྒྱ་དམར་
 གཞུང་གི་མང་གཙོ་ཉེ་ཁ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་
 དེ་ཞེས་དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་གནད་
 འོན་དེ་ཉ་ཅང་གི་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། བོད་ནང་
 གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྐབས་དེ་
 བཞིན་ཡུན་རིང་སེལ་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་པའི་
 བོད་རྒྱལ་དཀར་ཆུག་གི་རོ་བོའི་ནང་འདུག་
 རྒྱལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབུ་མེད་རྒྱུ་
 པས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་མཐོ་སྒྲིབ་བོད་ཀྱི་ཁོར་
 ཡུག་གི་གཤམ་གནད་རང་བཞིན་ལ་རོས་
 འཛིན་དགོས་པར་མ་ཟད། མཉམ་འབྲེལ་
 རྒྱལ་ཚོགས་ནས་འཛམ་གླིང་གནས་གཤིས་
 འགྱུར་ཕྱོག་ལ་མཐོ་སྒྲིབ་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གི་
 གཤམ་གནད་དང་། རྒྱགས་རྒྱུ་ཐོག་ཆོན་
 རིག་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་ཞིབ་གནད་
 དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུས་གནད་འདུག་
 གཞན་ཡང་འཛམ་གླིང་ནང་ཞི་བདེ་
 དང་། རང་དབང་། ཁྱིམ་དང་ཕྱན་པ་ཞིག་
 ཡོད་ཐབས་སུ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་འགོ་
 ཁྲིད་རྒྱལ་པ་འགན་ཁུར་ཕྱན་པ་བཟོ་རྒྱུ་ལྟ་
 དམར་འོག་སྤྱུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་སྤྱོད་
 མཁན་གྱི་ཁེ་སར་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱ་
 རིགས་མི་མང་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཁེ་སར་
 ལའང་ཐུག་ཡོད་སྐབས། རྒྱལ་ཁབ་ཆོང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡ རས་ ༡ བར་ཉེན་གྲངས་གཉིས་པོ་ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་པ་རྒྱ་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཅེག་
 གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག་གཉིས་སུ་རྒྱ་ནག་ལ་ཁ་གཏད་ཆེད་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ (IPAC)
 ལྷན་ཚོགས་པོ་ལྷོ་ཁུལ་ལྷན་པའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞིན་སྤྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་མཉམ་ཁུལ་གནད་སྐབས།

མས་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་དེ་བཞིན་
 ཞི་བདེ་དང་། འཆམ་མཐུན་ཕྱན་པ་ཞིག་ཡོད་
 ཐབས་གནད་དགོས་པ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་
 དམར་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་རོ་བོ་དང་། ཆོས་
 དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་
 སོགས་ཀྱི་ཐོག་དམ་བསྒྲགས་རྒྱགས་ཆེ་
 རྒྱུད་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་
 པ་དང་། མཐར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུང་དང་། གྲོས་
 ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་ལ། མི་མང་བཅས་
 ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་འཐབ་ཅོད་ཐོག་རྒྱབ་
 སྐྱོར་གནད་བར་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུས་འདུག་
 ཚོགས་འདུའི་ཁོར་དུ་དཔལ་ལྷན་
 ཚོགས་གཞིན་མཆོག་གིས་ཅེག་གྲོས་
 ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་
 ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་པོ་རིམ་སེལ་ ར་རྩ་
 སེ་ (Senator Premysl Rabas, Chair of Czech Parliament Tibet
 Group) མཆོག་དང་། ཚོགས་མི་གྲོས་
 ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་ཉ་ལ་འོ་ རོ་སེལ་

ཨོ་ཀ་ལུ་ར་ (Hayato Josef Okamu-
 ra, Member of Chamber of dep-
 uties) མཆོག་ དྲུང་ཆེ་གྲོས་ཚོགས་གོང་
 མའི་འཐུས་མི་ཀེ་ཁི་རི་རྩ་ རེ་ཁུ་སི་ (Sena-
 tor Katerina Jacques, Secretary
 of Czech Parliamentary Tibet
 Support Group) མཆོག་ བོད་དོན་རྒྱབ་
 སྐྱོར་བ་སྤྱི་ཞབས་མར་ཁི་ན་ ལུ་ར་སིག་ (Mr.
 Martin Bursik, Supporter of Ti-
 bet) མཆོག་ བོད་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཨི་ཏི་ཏ་
 ཀེ་ལེག་ཀེ་རོ་ཨ་ (Edita Kleckerova
 Director of Lungta) མཆོག་ བོད་དོན་
 རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ལྷ་རྩེ་ལ་ ལྷ་རོ་ཏི་ཀོ་ཨ་
 (ProTibet Gabriela Gazdikova)
 མཆོག་བཅས་དང་ལྷན་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་
 བོད་ནང་གི་ད་ལྱིང་རྩ་བའི་གནས་སྐབས་
 སྐོར་རྒྱུད་དང་། བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་
 གནད་བར་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུས་འདུག་
 དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་

གཞིན་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་གཙོ་དང་། འཛིན་སྐྱོང་གནང་མཁན་
ཀྱི་ཚོགས་མི་ནུས་པས་ཁོང་ཉིད་བོད་མིའི་སྤྱི་
ཚབ་ཏུ་གདན་ཁྲིམ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
ཞུས་པ་དང་། འབྲུང་འབྲུང་ཡང་དེ་ལྟར་བོད་
མིའི་སྤྱི་ཚབ་མགོན་འབོད་གནང་རྒྱུའི་འབོད་

སྤྱི་ཞུས་གནང་འདུག་ཅིང་། སྐབས་དེར་
ཚོགས་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གནང་མཁན་ཚོགས་
མི་དང་། གཞན་ཚོགས་མི་ནུས་པས་དཔལ་
ལྷན་ཚོགས་གཞིན་མཆོག་དཔེ་ཚོགས་
བཅར་དུ་ཕེབས་པར་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་ཞུས་
གནང་འདུག།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་

མིའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་
ལེགས་པར་བྱུང་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་
གཞིན་མཆོག་གི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ པའི་
ཆེས་ ༥ ཉིན་བཞུགས་སྐར་དྭ་སར་ཕེབས་
འབྱོར་བྱུང་ཡོད་འདུག་པ་བཅས། །

ཕྱོགས་བཞུགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བསྐྱན་འཛིན་འཛིགས་མེད་མཆོག་བྱང་ཨ་རིའི་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
ཆེན་ཐེངས་ ༢༡ པའི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།

༢༡ ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢
ནས་ ༥ པའི་ཁེ་ལོ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་
གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷན་སྐྱེད་དུ་བྱང་ཨ་རིའི་
བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
ཆེན་ཐེངས་ ༢༡ པའི་ཚོགས་པའི་ཐོག་ཕྱོ་བྱང་
ཨ་རིའི་ཕྱོགས་བཞུགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་བསྐྱན་འཛིན་འཛིགས་མེད་མཆོག་
མཉམ་ཞུགས་གནང་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢ ནས་ ༥ པའི་ཁེ་ལོ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ཁྲིམ་གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷན་སྐྱེད་དུ་བྱང་ཨ་རིའི་བོད་རིགས་སྤྱི་
མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༢༡ པའི་ཚོགས་པའི་ཐོག་ཕྱོ་བྱང་ཨ་རིའི་ཕྱོགས་བཞུགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བསྐྱན་འཛིན་འཛིགས་
མེད་མཆོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་སྐབས།

ཉིན་གསུམ་རིང་གི་ཚོགས་ཆེན་
ཐོག་ བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་བཟོན་ཡོང་
ཐབས་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
སྐད་ཡིག་བཅས་མི་ཉམས་རྒྱུ་འཛིན་
གནང་ཕྱོགས། བྱང་ཨ་རིའི་ནང་བོད་དོན་ཞུ་
སྤྱོད་སྤྱོད་ཕྱོགས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
ཐོག་གྲོས་བསྐྱར་གནང་ཡོད་འདུག་པ་དང་།
ཐེངས་འདིར་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་
པ་ཁག་ ༡༩ ནས་ཚོགས་བཅར་བ་མི་གངས་
༥༠ སྐོར་མཉམ་ཞུགས་གནང་འདུག།

ཚོགས་ཆེན་དེ་བཞིན་ཁོ་རྩོད་ཁོ་རྩོད་རིགས་
སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་། བྱང་ཨ་རིའི་བོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཙོ་དང་ཁང་གཉིས་རྒྱང་
འབྲེལ་ཐོག་གོ་སྤྱོད་ཞུས་པ་ཞིག་རེད་འདུག།
གཞན་ཡང་ཕྱི་ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢
ཉིན་སྤྱོད་གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷན་སྐྱེད་
མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་སྤྱང་བཅི་ཞུས་སྐབས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བསྐྱན་འཛིན་འཛིགས་
མེད་མཆོག་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་བཅན་བྱོལ་
བོད་མིའི་མང་གཙོའི་སྐོར་དང་། དང་ལྷངས་
དབྱ་དབྱུང་ལག་དེབ་ཀྱི་གལ་གནད། བོད་
མི་ཚང་མས་ཅ་དོན་འཐབ་ཅོད་ཐོག་ཞུས་པ་
མཉམ་སྤྱངས་གནང་དགོས་སྐོར་སོགས་ཀྱི་
ཐོག་གསུངས་གནང་འདུག་པ་བཅས། །

བོད་མི་མང་ཕྱི་འབྲུག་ལྷན་ཆོག་གི་སྐྱ་ཆབ་ཆོག་ཆུང་ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་ཡའི་གཞུང་ནས་གོ་སློག་ཞུས་པའི་དཀྱིལ་ཡངས་སྤྱི་དགའ་བུ་གི་མཛའ་འབྲེལ་ལྷན་ཆོག་གི་མཉམ་ཞུགས་དང་། ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་ཡའི་སྤྱི་ཐོན་མཆོག་སོགས་མཛའ་འབྲུང་གནང་བ།

༢༡ བོད་མི་མང་ཕྱི་འབྲུག་དགེ་བཤེས་
ཐོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་མཆོག་དང་། ཕྱི་
འབྲུག་ལྷ་རྒྱ་རི་རྒྱུ་རྒྱལ་སྐྱོལ་དཀར་མཆོག་
ཕྱི་འབྲུག་ཅ་ནེ་ཆང་དོན་གྲུབ་བཟུ་ཤེས་
མཆོག་ ཕྱི་འབྲུག་རྒྱལ་སྤྱི་དཔུང་པ་རྩི་
མཆོག་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་མི་མང་ཕྱི་
འབྲུག་ལྷན་ཆོག་གི་སྐྱ་ཆབ་ཆོག་ཆུང་
ཞིག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༩ ཉིན་
ཞོགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ཕྱི་ཡི་ནས་
ཐེབས་ཐོན་གྱིས་དགོང་མོ་ཆུ་ཆོད་ ༧༣༠
ཅས་ལ་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་ཡའི་
(Estonia) རྒྱལ་ས་ཏུ་ཡིན་ (Tallinn)
གནས་ཐང་དུ་ཐེབས་འཕྲོད་བྱུང་བ་དང་།
སྐབས་དེར་གནས་ཐང་དུ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་
ཡོངས་མང་གཙོ་བསྐྱེད་གནས་ཁང་གི་རྒྱ་གར་
ཕྱི་ཆོད་གྱི་འགན་འཁུན་རི་ཕྱི་ རྩི་ (Rishi

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༩ ཉིན་བོད་མི་མང་ཕྱི་འབྲུག་སྐྱ་ཆབ་ཆོག་ཆུང་ནས་ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་ཡའི་གཞུང་ནས་སྤྱི་དགའ་བུ་གི་མཛའ་འབྲེལ་ལྷན་ཆོག་ (Open Government Partnership Global Summit 2023) ཞིག་ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་ཡའི་སྤྱི་ཐོན་མཆོག་གི་ཀྲ་ཀྲ་ལ་སི་ (Kaja Kallas) མཆོག་དང་མཛའ་འབྲུང་གནང་སྐབས།

Datta) ལགས་དང་། ལས་བྱེད་དཔལ་ལྷན་
ལྷན་ཆོག་ལགས། དེ་བཞིན་ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་
ཡའི་གནས་སྤྱོད་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཆོག་ལགས་དང་། ཁོང་གི་ཕྱག་རྒྱུ་ས་
བོད་དོན་རྒྱལ་སྐྱོར་བ་བཅས་ནས་སྐྱེ་ལེན་

ཐེབས་བསྐྱེད་ཞུས་འདུག
དེ་ཡང་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༩ ཉིན་གྱི་
ཞོགས་པ་ཕྱི་འབྲུག་རྒྱལ་ས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་
ཡོངས་མང་གཙོ་བསྐྱེད་གནས་ཁང་གི་ས་
(SOKOS HOTEL VIRU) ཞེས་པའི་
མཐོན་ཁང་དུ་གོ་སློག་ཞུས་པའི་བཞུགས་
མོལ་ཆོག་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་
གནང་ཡོད་པ་དང་། ཆོག་ཐོག་ཕྱི་ཕྱི་
འབྲུག་རྒྱལ་ས་ཆོག་བཅར་བ་རྒྱལ་
དང་ལྷན་པན་ཆུང་དོ་སྤྱོད་དང་། དགོངས་
ཆུལ་བཞེ་ལེན་གནང་ཡོད་འདུག

ཨེ་སི་ཁོ་ནེ་ཡའི་སྐྱ་རྒྱུ་གྲགས་ཆེ་བའི་འཛིན་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་ཡོན་བསྐྱེད་གནས་ (e-Governance Academy) ཞེས་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འཛིན་
སྐྱོང་འགན་འཁུན་སྐྱ་ཞབས་ཨ་ར་ལོ་ (Arvo Ott, PhD) ལགས་དང་། མང་གཞིའི་འཛུགས་སྐྱོན་ཕྱི་ཆོད་གྱི་ལས་བྱེད་སྐྱ་ཞབས་ཉེ་ཀོ་ བེན་
སྐ་ལུ་ (Heiko Vainsalu) ལགས། དེ་བཞིན་འབྲེལ་ལམ་སྐྱོབ་སྐྱོན་ཕྱི་ཆོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་སྐྱ་ཉེ་ཀོ་ བེ་ཏེ་ར་ཁྱེལ་ཏེ་ (Tiina Viiderfeldt) ལགས།

ཉིན་རྒྱལ་ཆུ་ཆོད་ ༡༡༠༠ ཞིག་
དཀྱིལ་ཡངས་སྤྱི་དགའ་བུ་གི་མཛའ་འབྲེལ་
ལྷན་ཆོག་ (2023 OGP Global
Summit) གྱི་ཆོག་འདུ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ས་

ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཅོ་བ་སྤྱི་གནས་ཁང་གིས་ (SOKOS HOTEL VIRU) ཞེས་པའི་མཛོན་ཁང་དུ་གོ་སྐྱོད་ཞུས་པའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་ཐོག་མཉམ་ཞུགས་གནང་སྐབས།

ཏུ་མིན་ལ་ཡོད་པའི་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་
རྒྱུས་ལྡན་པའི་ (Riigikogu) ཞེས་པའི་
གྲོས་ཚོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་ཁང་
ཞིག་ཏུ་དངོས་སུ་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོ་
བསྐྱེད་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེའི་དབུ་འབྱེད་
མཛད་སྒོར་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་
རྣམས་པ་བཞི་དང་། གཞན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་
ཁབ་ཁག་འབྲེ་མིན་ནས་ཐེབས་པའི་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མི་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་
ཆགས་ཡིན་འདུག དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོའི་
ཐོག་ཚོགས་འདུ་གོ་སྐྱོད་ཚོགས་ཚུང་ནས་
ཚོགས་འདུའི་བྱང་ཕྱིན་དང་། དམིགས་ལྷུ་ལ།
དེ་བཞིན་འབྲུང་འབྲུང་གྱི་འཆར་སྣང་སོགས་
དང་འབྲེལ་ནས་གསུང་བཤད་གནང་འདུག
དེ་མཇུག་ཚོགས་འདུ་དངོས་སུ་འགོ་འཛུགས་
གནང་བ་དང་། ཐོག་མར་དེ་རིང་དཀྱིལ་
ཡངས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དྲུ་ཐོག་འབྲེལ་ལམ་
(Open Parliament e-Network)

ཞེས་པའི་སྒྲོམ་གཞིའི་འོག་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་འགན་འཁུར་སྒོར་དང་། གྲོས་
ཚོགས་ནང་རུལ་སྤངས་འགོག་ཆོལ་གྱི་སྲིད་
བྱུས་གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་
བརྗོད་གཞི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ཐེ་མཉན་དང་། མཉོ་
རོ་ཀོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་རྣམས་ནས་གསུང་
བཤད་དང་། བེ་བེས་ལན་གནང་ཡོད་ཅིང་།
སྐབས་དེར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཀྱི་རི་
རྣམ་རྒྱལ་སྒོལ་དཀར་མཆོག་ནས་བོད་མིའི་

སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་རོའི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་
དམར་གཞུང་གིས་བོད་པའི་སྤུ་གྲུ་རྣམས་
རྒྱའི་བཅའ་སྟོད་སྟོབ་གྲར་བཅན་ཤིང་ཐོག་
བཅུག་སྟེ་བོད་མིའི་རོ་བོ་ཅ་བཅུག་ཏུ་གཏོང་
རྒྱའི་ལས་གཞི་བཅུམས་དང་ཚུམ་བཞིན་
ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་དང་། ཞེ་ཅིང་མིང་
གིས་སྒྲོག་ཟ་རུལ་སྤངས་ལ་རྒྱུད་དེ་གཞུག་གཏོང་
གི་ཡོད་ཚུལ་ལ་བསྟུང་དེ་ཁོ་རང་དང་ལྷ་བ་
མི་མཐུན་པའི་ཆབ་སྲིད་མི་སྣ་རྣམས་ལ་ཉེས་
མིང་སྤྱི་ཚོགས་བཏགས་ཏེ་འཛིན་བཟུང་
བཅོན་འཇུག་གི་དུང་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་དང་
འབྲེལ་ནས་བོད་དོན་སྒྲོར་རོ་སྒྲོད་དང་སྒྲུགས་
བེ་བེས་ལན་གནང་འདུག

གཞན་ཡང་། སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལས་
ཚོགས་བཅར་བ་ཐེ་མཉན་དང་གྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་
གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཁག་ཅིག་དང་ལྷན་
ཟུར་དུ་མཇུག་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་རོ་
དག་གནས་སྤངས་སྤྱི་དང་། ཕྱི་ཐོག་ཏུ་བོད་
མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་ལོ་སྤྱོད་ཞིབ་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱུ་མཐུན་བཞེས་པའི་མཉམ་སྦྲེལ་
གསལ་འགོད་པ་གྲགས་ཅན་ལྷན་སྐྱེ་ ལྷ་རེ་ཡ་ (Maria) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཛུགས་གནང་སྐབས།

སོགས་པོ་སྤྱོད་གནང་ཡོད་འདུག ཆོག་པ་
འདུ་གྲོལ་མཆོམས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ཆུང་པ་ཨ་སི་ཁོ་ཉི་ཡའི་གྲོས་ཆོག་ཆོག་པ་
ཁང་དུ་གཟིགས་སྐྱོར་ཐོབ་སྐྱོར་གནང་ཡོད།

ཕྱི་ཆེས་ ༦ ཉིན་གྱི་ལྷོ་ཁྱུ་ཆོད་
༡༧༥ རོག་གོ་ལ་ཉིལ་ཤིང་དཀྱུང་ཡངས་
སྤྱི་གཞུང་གི་མཇུང་འབྲེལ་ལྷན་ཆོག་པ་
(Open Government Partnership

Global Summit 2023) གྱི་དངོས་
གཞིའི་ཆོག་པ་འདུ་དེ་ཉིད་ལུ་རོལ་ཨ་སི་ཁོ་ཉི་
ཡའི་རྒྱལ་ས་ཏུ་ལྷན་གྱི་ (Telliskivi
Loomelinnak) ཞེས་པའི་ཆོག་པ་ཁང་
ཆེན་མོའི་ནང་དངོས་སུ་དབུ་གསུངས་ཞུས་
ཤིང་། སྐབས་དེར་ཨ་སི་ཁོ་ཉི་ཡའི་སྤྱི་དྲུག་
ལུ་མ་སྤྱོད་ ཀཱ་ཇ་ ཀ་ལ་སི་ (Kaja Kallas)
མཆོག་དང་། ཁོ་སོ་བོ་ (Kosovo) རྒྱལ་
ཁབ་གྱི་སྤྱི་དྲུག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཨཱ་ལ་ཁྱེན་ ཁུར་
ཉི་ (Albin Kurti) མཆོག་བཅས་ནས་
ཆོག་པ་ཐོག་ཏུ་དངོས་སུ་གསུང་བཤད་
གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྤྱི་
དྲུང་ཆེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཨཱ་ལ་ཁྱེན་ (Antony Blinken)
མཆོག་དང་། ཡུག་
ཀཱ་རན་གྱི་སྤྱི་དྲུག་སྤྱོད་སྤྱོད་ རྟེན་མི་
སུ་མ་ཉེ་ (Denys Shmyhal) མཆོག་ རྟོ་
ཨ་ཁྱེན་ཁུང་རྒྱལ་ཁབ་མ་ལ་མི་ (Malawi)
ཡི་སྤྱི་དྲུག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ (Chak-
wera) མཆོག་ རོ་མི་ཁུང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་
ཁབ་ (Dominican Republic) གྱི་སྤྱི་
འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཨ་ཁྱེན་ཁུང་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༦ ཉིན་ཨ་སི་ཁོ་ཉི་ཡའི་གྲོས་ཆོག་པ་ཐོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཐོད་ཆོག་པ་གཙོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཀཱ་ཇ་ ཀ་ལ་ རྟེན་
(Juku-Kalle Raid) མཆོག་དང་ལྷན་མཇུང་འབྲེལ་གནང་སྐབས།

(Luis Abinader) བཅས་ནས་དུ་ལམ་
བརྒྱུད་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་འདུག
དེ་རྗེས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆུང་
པ་རིམ་བར་བྱས་ནས་བརྗོད་གཞི་ཁག་མང་
པོར་ཆོག་པ་བཅར་གྱིས་མཉམ་ཞུགས་
གནང་ཡོད་ཅིང་། ཆོག་པ་ཐོག་ཏུ་སྐབས་
བསྐྱོན་བརྗོད་གཞི་ཁག་དང་འཕྲོས་ནས་བོད་
ནང་གི་རྒྱ་དག་གནས་སྐྱོར་སྤྱོད་སྤྱོད་
གནང་རྒྱུ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་འཐུས་
ཆུང་པ་ས་ རུར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་མ་འཛུགས་
ནས་ཐོབ་སྐྱོར་པའི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་མི་མང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་
མང་དང་མཇུང་འབྲེལ་གནང་སྤྱོད་ རྒྱ་ནག་
དམར་གཞུང་གིས་བོད་ནང་དུ་སྤྱུག་རྒྱུ་
རང་བཞིན་གྱི་ཐབས་བྱས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
བོད་མི་རིགས་རྩ་མེད་གཏོང་ཐབས་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་སྤྱི་དང་། བྱེད་
ཏུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོག་པ་གཙོ་
བོར་བྱས་པའི་བོད་མིའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་གང་མང་ཞུས་གནང་འདུག
ཕྱི་ཆེས་ ༧ ཉིན་ཕྱི་འཐུས་ཆུང་པ་
རིམ་བར་བྱས་ནས་བརྗོད་གཞི་ཁག་མང་
པོར་ཆོག་པ་བཅར་གྱིས་མཉམ་ཞུགས་དང་།
བྱི་བྱིས་ལན་གྱི་ཆ་ཤིས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཟད། རུར་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་མོ་སྤྱོད་
བདེའི་གཟེངས་རྟགས་བཞེས་སྤྱོད་སྤྱོད་
གསར་འགོད་པ་གྲགས་ཅན་ལུ་མ་ ལཱ་
ཡ་ (Maria) མཆོག་དང་ལུར་མཇུང་ཞུས་
ཏེ། དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ལུ་མ་ ལཱ་ མཆོག་ལ་
འཆོམས་འཕྲིན་གནང་སྤྱོད་ རོ་སྤྱོད་
རྟགས་ཆོག་པ་ཆུང་གི་ཐག་གཅོད་དང་། ལུ་
སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སྤྱུག་ལས་ལ་ཡི་རངས་ཞུས་
པའི་གནས་ཚུལ་སོགས་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་
ལུ་མ་ ལཱ་ མཆོག་ནས་ཀྱང་སྤྱུག་ལཱ་
པ་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ ལྷན་ཆོག་པ་འདིར་བོད་མིའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༥ རྒྱ་ལ་ ༢ བར་ཨ་མི་རྟོ་ལ་ (Estonia) འོ་ཚོགས་པའི་གོ་ལ་ཕྱི་ལོ་འོ་ལ་ཡངས་སྤྱི་དགའ་ལྷན་གྱི་མཛའ་འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་ (Open Government Partnership Global Summit 2023) ལྷན་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལྷན་དུ་བསྐྱོད་པའི་བར།

དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྟགས་གསུངས་
འདུག

གཞན་ཡང་། སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་
ཨ་རིའི་གཞུང་གི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་
ཟུར་པ་དང་བོད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཇེ་ཁེ་ སི་ཤེ་ཨར་ (Jackie Speier)
མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་ད་བར་
བོད་མིའི་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་ཐོག་རྒྱུ་
སྟེར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་
སྤྱགས། ལུ་མཐུད་རྒྱུ་སྟེར་གནང་དགོས་
པའི་སྟོར་སྤྱུལ་མ་ཞུས་པར་ལུས་སྤྱི་མཆོག་
ནས་ཀྱང་ཞུས་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ཚོགས་ཐོག་ཏུ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚབ་རྣམས་
མཇུག་རྒྱུ་བྱུང་བར་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱུང་
སྟེར་གསུངས་འདུག

དེ་ཉིན་ཕྱི་ལོ་ཚུ་ཚོད་ ༢།༣༠ ཙམ་
ཀྱི་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པར་ཨ་མི་རྟོ་ལ་ཡི་
སྤྱི་ཚོན་ལུས་སྤྱི་ ཀླ་རྩ་ ཀླ་ལ་སི་ (Kaja
Kallas) མཆོག་མཇུག་འཕྲད་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་

སྤྱུས་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱུས་དེར་སྤྱི་
འཐུས་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚོན་མཆོག་ལ་
འཆམས་འདྲིའི་མཇུག་དང་ལུས་པ་དང་
སྤྱགས། ཚོགས་ཆེན་འདིར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚབ་
ཐོག་ནས་བཅར་དགོས་དོན་སྟགས་སྤྱི་
སེང་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་སྤྱི་
ཚོན་མཆོག་ལ་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་
སྤངས་དང་། བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་
བཞེད་དགའ་ལྷན་བོད་ཀྱི་དོ་སྤྱོད། བོད་ཀྱི་
ཁོར་ལུག་དོ་སྤྱོད། ལྷ་སྤྱུལ་པ་དབང་ལྷག་བདེ་
ལུག་ཀྱིས་དེ་སྤྱི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཕྱི་
སྤྱོད་ལག་འཁྱེར་ཀྱི་དོ་བལྟས། དེ་བཞིན་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱུང་
དེམ་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
འཛུགས་ཀྱི་དོ་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལུས་
འདུག

ཚོགས་འདུ་གྲོལ་མཆམས་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱུ་
ཚོགས་ཀྱི་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་སྤྱི་ཚབ་ཟུར་

པ་དང་ཨ་རིའི་རྟགས་ཚོགས་ (USAID)
ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་འགན་འཛིན་ལུས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་
པ་ཁོར་ (Samantha Power) མཆོག་
ལ་མཇུག་དང་སྤྱོད་འབྲེལ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་
ཚབ་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་དོ་སྤྱོད་ཞུས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་ (OGP) ཚོགས་པའི་སྤྱི་བྱུང་
འགན་འཛིན་སན་ཇེ་ པར་ལྷན་ (Sanjay
Pradhan) མཆོག་དང་། ཟེངས་འདྲིའི་
ཚོགས་ཆེན་གོ་སྤྱི་ག་ཚོགས་ཆུང་གི་འགན་
འཛིན་རྣམས་པར་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ་ཀྱི་
མཇུག་དང་དང་བོད་དོན་ཞུ་ཡིག་བཅས་
ལུས་འདུག

ད་ཟེངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་
བོད་དང་། ཟེ་ལན་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་ཆུད་པའི་རྒྱུ་
ཁབ་མ་འབྲ་བ་བརྒྱ་སྤྱག་གི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་
ཚོགས་པ། དེ་བཞིན་མི་མང་གི་སྤྱི་ཚབ་
མཆོན་པའི་ཚོགས་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚབ་དང་སྟེར་པ་
སྟགས་ཁྱོད་ཚོགས་བཅར་བ་གྲངས་ ༣༠༠༠
ཙམ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་འདུག

ཕྱི་ཚེས་ ༦ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་རྣམས་པ་དང་། ཨ་རིའི་རྒྱུ་ཡོངས་
མང་གཙོ་བསྟེན་གནས་ (NDI) རྩ་སའི་ཡན་
ལག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་རི་ལྷེ་ རྩ་
ཏུ་ (Rishi Datta) ལགས་དང་། ལས་
འཆར་འགན་འཛིན་དཔལ་ལྷན་སྤྱི་ཚོགས་
ལགས་བཅས་ནས་ཨ་མི་རྟོ་ལ་ཡི་སྤྱི་
གྲགས་ཆེ་བའི་འཛིན་སྟེར་བརྩ་འཕྲིན་ཤེས་
ཡོན་བསྟེན་གནས་ (e-Governance

ཐུབ་ཀྱིས་མཐུག་བསྐུལ་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༢༣་་་ ༢༣ ལོའི་
སྤྱི་ཐུབ་ཕྱིས་ཞིབ་ལས་ཁང་མ་ལག་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིས་ཁྲ་ཕྱིས་ཞིབ་བྱེད་པོའི་
ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་འཐུས་ཆེ་
རིང་ལྷ་མོ་མཆོག་དང་། ཚོགས་མི་ཆོས་རིག་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་གཞིན་བསྟན་འཛིན་སྐྱོལ་
དཀར་ལགས། ཚོགས་མི་ཤེས་རིག་ལས་
ཁུངས་ཀྱི་དྲུང་གཞིན་ལྷ་བ་ལགས་བཅས་
ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོ་ ༥ ཚེས་ ༢ ཉིན་ནས་
ལས་དོན་དངོས་སུ་འགོ་འཇུགས་གནང་སྟེ།
སྤྱི་ཐུབ་ཕྱིས་ཞིབ་ལས་ཁང་མ་ལག་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༢༣་་་ ༢༣ ལོའི་ཕྱིས་
ཁྲ་ཁྲུག་ལ་ད་བར་རྒྱ་བ་བཞི་དང་། ཉིན་
གངས་ ༡༡ ཅུ་ཀྱི་རིང་ཞིབ་བཤེར་དང་།
འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཐེངས་མང་ཆེད་
འགྲུགས་ཀྱིས་དོགས་འདྲི་སོགས་གནང་

སྤྱི་ཐུབ་ཕྱིས་ཞིབ་ལས་ཁང་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༢༣་་་ ༢༣ ལོའི་ཕྱིས་ཁྲ་ཁྲུག་ལ་ཕྱིས་ཞིབ་བྱེད་པོའི་ཚོགས་ཚུང་ནས་རྒྱ་བ་
ལྷ་མོ་མཆོག་ཞིབ་གནང་རྒྱུ་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོ་ ༥ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་ལས་དོན་སྟན་ཐོག་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲེལ་སྐབས་།

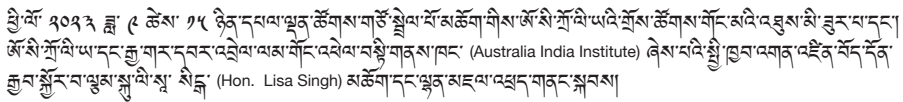
ནས་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་དོན་ཡོངས་སུ་ དོན་ལྟར། དེ་ཉིན་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུང་གི་
ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ་དང་། བཅོན་བྱོལ་བོད་ ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་མི་རྣམ་པ་ལྟན་
མའི་གཞུང་དབུལ་འདུ་འགོད་དང་། ལོ་ འཛོམས་ཐོག་ཚོགས་ཚུང་གི་ལས་བསྟོམས་
འཁོར་སྟོན་ཕྱིས། དབུལ་ཕྱིས་སྤངས་འཛིན་ དང་། སྟན་ཐོག་དྲུང་ཆེ་བསོད་ནམས་དོ་རྩེ་
བཅས་ཀྱི་སྤྱིག་གཞི། ལེའུ་བཞི་བ། དོན་ཚན་ ལགས་བརྒྱུད་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་སུ་
བཅུ་པའི་ནང་གསེས་གཉིས་པའི་དགོངས་ སུལ་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

**དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྐུལ་པོ་མཆོག་གིས་ཨོ་སི་ཀྲོ་ཡི་ཡའི་བྱོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ཟུར་པ་དང་། བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་བ་
ལྷ་སྐུ་ལི་སྤྱ་ སི་རྒྱ་ མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ།**

༢༠༡༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོ་ ༥ ཚེས་ ༡༥
རེས་གཟའ་པ་སངས་ཉིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུ་ཆོད་
༡༡༠༠ ཐོག་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་
བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཚོགས་གཞིན་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཁུངས་སུ་
ཨོ་སི་ཀྲོ་ཡི་ཡའི་བྱོས་ཚོགས་གོང་མའི་
འཐུས་མི་ཟུར་པ་དང་། ཨོ་སི་ཀྲོ་ཡི་ཡ་དང་

རྒྱ་གར་དབར་འབྲེལ་ལམ་གོང་འཕེལ་བསྟེ་
གནས་ཁང་ (Australia India Insti-
tute) ཞེས་པའི་སྤྱི་ཐུབ་འགན་འཛིན་བོད་
དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་བ་ལྷ་སྐུ་ལི་སྤྱ་ སི་རྒྱ་
(Hon. Lisa Singh, former Aus-
tralian Senator and CEO of Aus-
tralia India Institute) མཆོག་དང་ལྷན་
མཇུག་འཕྲད་གནང་སོང་།
སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་

གཙོ་སྐུལ་པོ་མཆོག་གིས་གསུངས་དོན་སྤྱིར་
པོར། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ནང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་རང་དབང་རང་བཅོན་
ཀྱི་གནས་བབ་ལ་འཁྲིག་བཤད་ལོག་འབྲེལ་
བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེར་
འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་
པས་རྒྱ་ནག་དང་ལྷན་འབྲེལ་བ་གནང་
སྐབས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཁོན་བསམ་བཤས། བོད་ཀྱི་

མཐུན་འབད་བཅོན་གནང་དགོས་སྐབས་
 དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱ་བསྐྱོར་ལྷགས་ཆེ་དགོས་
 ལྷགས། འདས་པའི་ལོ་ཤས་ནང་འབྲུལ་རིག་
 དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལྷ་ལམ་ཡང་རྒྱས་ལྷགས་
 ཆེར་བྱིན་པ་དང་བསྐྱོན་རྒྱ་ནག་དམར་
 གཞུང་གིས་ལྷ་ལམ་ཁག་བརྒྱད་གནས་ཚུལ་
 རྩོམ་བསྐྱགས་ཁྱེད་རྒྱ་སྤར་སྐྱམ་ལྷགས་
 ཆེར་བཏང་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་
 གསང་ཉལ་བསྐྱེད་དང་། དམ་བསྐྱགས་
 ལྷགས་ཆེར་བཏང་ཡོད་པའི་སྐོར། བོད་ནང་
 གྱིས་པ་ས་ཡ་གཅིག་སྐྱམ་རྒྱའི་གཏན་
 འཇགས་སློབ་གྲུའི་ནང་བཅན་ཤེད་ཐོག་སློབ་
 འཇུག་ཁྱེད་བཅུག་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་
 ། རིག་གཞུང་། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བཅས་
 པ་ཅ་མེད་བཟོ་རྒྱའི་སྤྱི་དབུས་ལག་བསྟར་
 ཁྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེར་ཨ་རིའི་སྤྱི་སྤྱི་
 ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་འབྲེལ་
 ཡོད་དཔོན་རིགས་ཁག་ཅིག་གི་ཐོངས་
 མཆན་ལ་དམ་བསྐྱགས་གནང་བའི་སྐོར།

ཏྲིག་དབྱིབས་གཞན་རིམས་ ༡༩
 འཛམ་གླིང་ཁྱེད་ཡོངས་ནང་ཁྱབ་གདལ་
 རྒྱགས་ཆེ་བྱང་སྟེ། མི་ཁྱིམ་གསལ་པོའི་ཆེ་
 སྟོན་ཡོང་བ་སྟོན་མི་རྒྱ་གཉིས་ལ་དཀའ་
 འཕེལ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པའི་རྩལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་
 རྒྱ་ནག་ལ་བལྟ་ཚུལ་འགྱུར་བ་རྒྱགས་ཆེན་
 པོ་ཁྱེད་ཡོད་པ་དེས་དཔལ་འབྱོར་མ་
 འཇུགས་ཟེད་ཕྱོགས་དང་། ས་ཁམས་ཆབ་
 སྤྱིད་ཀྱི་ཐོག་ལའང་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཏེ། རྒྱ་
 གར་རྒྱལ་ཁབ་སྟོན་ལ་གོ་སྐྱབས་གསར་
 བ་བྱང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་
 ནག་ནང་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྤྱིད་གང་
 གི་ཐད་ནས་ཀྱང་དཀའ་འཕྲད་བཞིན་
 ཡོད་སྟོར། དེ་བཞིན་ཉེ་ཆར་དཔལ་འབྱོར་
 ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ ༥༠ ཡི་ཆོགས་
 འདུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷི་ཡིར་བསྐྱོད་ཆོགས་
 གནང་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་
 མཆོག་གིས་བོད་དོན་ལྷ་སྐྱལ་ཡི་གོ་བཏང་
 བའི་སྟོར་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀླུ་
 བས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མི་ཀླུ་
 བ་མཇལ་འབྲུག་གིས་བོད་དོན་ལྷ་སྐྱལ་
 གནང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྟོར་སྟོན་གས་
 གསུངས་པ་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
 ལྷན་ཆོགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཆོགས་
 འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མ་བྱུང་ལྷན་
 ཆོགས་ (INPaT) སྐར་གསོད་འབྲེལ་
 གྲོས་ཆོགས་འཐུས་མི་དང་། གྲོས་ཆོགས་
 འཐུས་མི་བྱང་བ་ཆོགས་མིའི་ཁོངས་འཇུག་
 ལྷགས་གནང་རྒྱ་བཅོས་ཡོད་པ་ལྟར།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་།
ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡ་དང་རྒྱ་གར་དབར་འབྲེལ་ལམ་གོང་མའི་འཐུས་ལམ་གྱི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་། ཨོ་
སི་ཀྲོ་ལི་ཡ་དང་རྒྱ་གར་དབར་འབྲེལ་ལམ་གྱི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་།
ལུང་པ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་།

ཚོགས་མིའི་ཁོངས་སུ་འཛུལ་ཞུགས་གནང་
སྟོང་ཡོང་བ་ཞུས་པར། ལུང་པ་ལྷན་ཚོགས་
ལམ་བཞེས་གནང་སོང་།
སྐབས་དེར་ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་ཁྲོམ་
ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་། ཨོ་
སི་ཀྲོ་ལི་ཡ་དང་རྒྱ་གར་དབར་འབྲེལ་ལམ་
གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུང་པ་དང་། (Australia

India Institute) ལེས་པའི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་
འཛིན་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་ལུང་པ་ལྷན་
མིང་། (Hon. Lisa Singh, former
Australian Senator and CEO of
Australia India Institute) མཆོག་
གིས་ད་དུས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་
མཆོག་གིས་སྤྱི་ལེན་མཇུག་འབྲུག་གནང་།

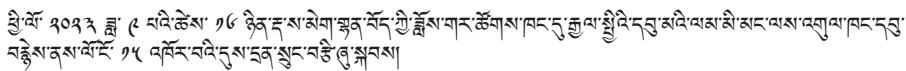
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་འགྲུལ་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༡༥ འཁོར་བའི་དུས་
ཅན་མཇུག་སྟེང་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༢༧། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ ༩ པའི་ཚེས་
༡༦ ཉིན་རྒྱ་མཚན་ལྷན་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁུངས་
ཚོགས་ཁང་དུ་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ལམ་མི་
མང་ལས་འགྲུལ་ཁང་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་
༡༥ འཁོར་བའི་དུས་ཅན་སྐབས་དེར་ལུང་པ་
སོང་།
སྐབས་དེའི་མཇུག་སྟེང་སྤྱི་ལེན་
གཙོ་བོར་བཀའ་སློན་ཁྲི་ལུང་སྟོན་དཔོན་ཟུ་
གཙོ་བོར་ལེན་པོ་མཆོག་དང་། དམིགས་

བསལ་སྤྱི་མགོན་དུ་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་
དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་ལྷན་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་
སྤྱི་དྲུང་ཁྲིའི་ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་
མགོན་དུ་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་
མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཚེ་རིང་
དབུངས་ཅན་མཆོག་ སྤྱི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ དེ་བཞིན་སྤྱི་ལུང་དང་།

བར་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་ལུང་སྟོར་དང་།
རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ཁྲོམ་ཚོགས་འཐུས་
མི་རྣམས་པ་སོགས་མཇུག་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་མཁོ་སྟོན་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེ་
ཡིན་ལུགས། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་ནང་གི་ཁྲོམ་
ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས། ཨོ་སི་ཀྲོ་ལི་ཡའི་
རྒྱ་ལ་ཁབ་དབར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་
སྟོང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་རིན་ཐང་ལ་
ཡོད་ཆེས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་
པའི་འཐབ་ཅོད་ལ་རྒྱ་བསྐྱོར་གནང་བཞིན་
ཡོད་པ་སོགས་གསུངས་གནང་རྗེས། དཔལ་
ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཅན་ཉེན་
ཕྱག་ཉགས་དང་། ཐབས་བྱས་འཆར་གཞིའི་
ཡིག་ཆ་བོད་དོན་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ལུང་
གནང་སོང་བ་བཅས།

གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་
ཁག་གི་ལས་སྡེ་རྣམས་ལ། རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་
ལམ་མི་མང་ལས་འགྲུལ་ཁང་གི་དབུ་མའི་
གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་
མི་རྣམས་ལ་ཐོག་མའི་ཐོབ་ཐང་ལུགས་
མཇུག་སྟེང་སྤྱི་ལེན་དཔལ་ལྷན་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་
བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་
ཐོག་མའི་ཐོབ་ཐང་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་

གཉིས་སྒྲན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྲོད་
བྱས་ནི་བཅའ་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྲིག་འཇུག་ས་
ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་སྤྲོད་བྱས་ཤིག་ཆགས་
བསྟན་གྱི་ཡོད། དེའི་སྒྲིམ་གཞི་འབྲུག་གི་གང་
རེད་ཟེར་ན། ད་ལྟའི་རྒྱ་དཔར་གཞུང་གི་
དབང་བསྐྱར་དང་བོད་ཀྱི་ས་ཁྱོན་ཆ་བཟོས་
བྱས་པའི་གནས་བབ་དེར་ཁས་ལེན་བྱེད་
ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
གནས་བབ་རང་བཅའ་ཡིན་པ། འོན་ཀྱང་རང་
ཆོས་ད་ཆ་རང་བཅའ་ཚོད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་
པ། མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་ས་པའི་ཐོག་ནས་
འབྲིག་ཐབས་ཡོང་རྒྱུའི་སྤྲོད་བྱས་ཤིག་
ཆགས་བསྟན་ཡོད་རེད། དེ་ལ་སྤྲིག་ས་
གསུམ་ཅན་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱ་དང་གོ་
རྟོགས་སྤེལ་རྒྱ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟན་
ཡོད་རེད། སྤྲིག་ས་གཅིག་ནས་རྒྱ་ནག་དང་
རྒྱ་མི་རིགས་ལ་ཁེ་སན་གང་ཡོད་མེད།
སྤྲིག་ས་གཉིས་ནས་བོད་དང་བོད་མིར་ཁེ་
སན་གང་ཡོད་མེད། སྤྲིག་ས་གསུམ་པར་དང་

ཆེ་འི་བྱིས་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཁེ་བན་
 གང་ཡོད་མེད་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་
 བཞེས་དགོས་པ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད། དེ་
 བཞེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་འགྱུར་བ་
 རྒྱགས་ཆེན་པོ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང་། ཆབ་
 སྲིད་ལངས་སྤྱོད་གས་མ་ཐུན་པ་ནམ་པས་
 མཉམ་སྡེལ་གྱི་ཆོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་
 བཅུགས་ཀྱི་ཡོད་པེད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་
 དང་། ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡ། ཉི་འོང་། ཨ་རི་བཅས་
 རྒྱལ་ཁབ་བཞིས་ (QUAD) ཞེས་པའི་
 ཆོགས་པ་ལྟ་བུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་
 པེད། དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བྱས་ཐོག་ནས་
 གྲུབ་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན། དེས་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཐུགས་སུ་གང་
 གསོ་སྐྱབ་ཀྱི་པེད་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་དེ་ཆེ་འི་གས་
 ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་
 ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པེད། ང་ཆེ་འི་སྤྱི་ཆོགས་
 ནང་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བྱས་ལ་རྒྱལ་
 སྤྱོར་མ་ཐོབ་པ་དང་། ང་ཆེ་འི་ངོས་ནས་
 འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་པའི་གནས་བབ་གང་ཡང་
 ཡོང་གི་ཡོད་མ་པེད། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 སྤྱི་ཆོགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱོར་མ་ཐོབ་པ་ཡང་
 ཡོང་གི་ཡོད་མ་པེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཆོས་
 སྤྱོད་བྱས་དེ་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ།
 ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་སྤྱོད་བྱས་
 འཛིན་སྐྱོངས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བལྟས་ནས་
 ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་དུས། ང་ཆོས་དེ་དང་པན་
 ཚུན་གྲོས་མོལ་བྱས་ནས་ཞི་འགྲིག་ཡོང་
 ཐབས་བྱ་རྒྱ་དེ་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་པོ་

ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ཡོང་ཐབས་སུང་
ཆོས་གང་ཁྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བའི་
གནས་བབ་གཅིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད།
དེ་ཡིན་དུས། མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་།
བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ངོས་ནས་སྤར་
བཞིན་དེའི་ཐོག་ཕྱག་ལས་གནང་གི་རེད། དེ་
བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཆོག་པ་སྤྱི་
དང་། ལྷག་པར་དུ་དབུ་མའི་ལམ་མི་མང་
ལས་འགུལ་ཁང་གི་ཐོག་ནས་དེ་ཆོའི་ཐོག་ལ་
རྣམ་དཔྱད་བཏོན་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་ཐུབ་
པ་ཡིན་ན། ཉན་ཉན་ཐུགས་པན་གསོ་ཡི་
རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

དེ་བཞིན་གཉིས་སྟེན་དབུ་མའི་
ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཀྱིས་ང་ཆོའི་འདས་པའི་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་དོ་ཐོག་གང་ཡང་
འགྲོ་ཡི་མེད་པ་མ་ཟད། མ་འོངས་པའི་བོད་
མིའི་མདུན་ལམ་ལ་འདུག་པའི་ཐོག་གང་ཡང་
ཡི་ཡོད་མ་རེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་
ཐོག་ནས་ཞི་འགྲིག་ཅིག་ཡོང་བ་ཡིན་ན། དེ་
ཉ་ཅང་གི་མདུན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་
གནས་བབ་ཅིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་
ཡིན་དུས། ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོག་ནང་རང་བཅོན་
གྱི་ལྟ་བུ་ཡོད་མཁན་ཡོད་རེད་ལ། རང་
བཅོན་གྱི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད།
རྣམ་པ་ཆོས་པོ་རྟོགས་སྟེལ་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་རྣམ་པ་ཆོ་ནང་ཁུལ་པན་ཚུན་བཏོ་སྟེང་
ཡོང་ཐུབ་རྒྱའི་འབད་བཅོན་ཁུལ་ན་ཉན་ཉན་
ཐུགས་པན་གསོ་ཡི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་ང་
ཆོའི་སྤྱི་ཆོག་དེ་མི་རེ་གཉིས་དང་། སྤྱི་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷོ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་རྩ་མེག་ལྷན་པོད་ཀྱི་ཆོས་གར་ཆོག་པ་ཁང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་འགུལ་ཁང་དབུ་
བརྟེས་ནས་ལོ་ངོ་ ༡༥ འཁོར་པའི་དུས་བབ་སྤྱད་བཅོ་ལྷོ་བའི་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

ཆོག་པ་སྤྱི་གསུང་སྤྱད་པའི་གནས་བབ་ཀྱི་
ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་ཁྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།
སྤྱི་ཆོག་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་
བཞེས་དགོས་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཆགས་
བསྐྱད་ཡོད་རེད། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་
བྱས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༥༩ ཅམ་ནས་ལྷུལ་བ་རིན་པོ་
ཆའི་དགོངས་པ་འཁུངས་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ནས་གྲོས་ཆོག་ཀྱི་ཆོག་པ་གཙོ་ཆོག་པ་
གཞོན། བཀའ་ཤག་འབྲེལ་ཡོད་མཁུན་རྒྱ་
ཡོད་མཁན་ཆང་མར་བཀའ་བསྐྱར་གནང་སྟེ་
མཐའ་མར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་གྲོས་
ཆོག་ནས་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་
ལ་པཔ་ནས་ཡར་ལྷུལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་
སྟེན་སང་ཁུས་རྩེས། ལོ་རྩེས་མ་དེར་ལྷུལ་
བ་རིན་པོ་ཆའི་གསུམ་བཅུའི་དུས་བབ་ཀྱི་
གསུང་བཤད་ནང་ལོགས་ལ། ང་ཆོ་བོད་
རྒྱའི་འཐབ་ཅོད་དེ་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ཁྱེད་
ཐུབ་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། དངོས་ཡོད་ཀྱི་

གནས་སྐྱངས་ལ་དཔག་པའི་ཐག་གཅོད་ཅིག་
ཡོང་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོར་གཟིགས་
ནས་སུ་མ་ཐུད་གཉིས་སྟེན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་
སྲིད་བྱས་རྒྱུན་འཁུངས་གནང་རྒྱ་དང་། རྒྱ་
ནག་དང་སྟེན་འབྲེལ་བ་མ་ཐུད་ཐུབ་རྒྱའི་
ཐབས་ཤེས་གནང་གི་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པའི་སྐབས་
གནང་བའི་སྐོར་གསུང་བཤད་ནང་གསལ་
པོར་བཀོད་ཡོད་རེད། དེ་ནང་བཞིན་ད་ལྟའི་
ཆར་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་
རེད། གྲོས་ཆོག་པ་རེད། ང་རང་ཆོ་ལོ་གཅིག་
ལ་གཞུང་འབྲེལ་དུས་བབ་སྤྱད་བཅོ་ལྷོ་
བཞིན་པ། གསུམ་བཅུའི་དུས་བབ་དང་།
ལྷུལ་འཁུངས་སྐྱར། མང་གཙོའི་དུས་ཆེན།
མོ་སྟེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་
བཞེས་ཉིན་མོ་བཅས་མི་འབྲུག་བཞི་ཡོད་པ་
རེད། དེ་ཆོ་ཆང་མའི་གྲོས་ཆོག་ཀྱི་གསུང་
བཤད་ནང་ལོགས་ལ། གཉིས་སྟེན་དབུ་མའི་
ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཐོག་ནས་
བོད་རྒྱ་གཉིས་དབར་ཞི་འགྲིག་ཡོང་ཐུབ་

རྒྱུ་རྒྱ་གཞུང་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་
 དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྐོར་བཀོད་
 གྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་གཞུང་གི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་
 བཀ་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་
 བཞིན་པ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་གངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ལ་རྒྱ་
 བརྒྱུད་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་
 རྒྱའི་འབད་བཅོམ་སྤར་ལྷག་གེད་གྱི་ཡོད་
 གྱུར། ང་ཆོའི་ངོས་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་
 ཆོའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་གཞུང་འབྲེལ་
 རྒྱལ་གཏན་ལ་པ་བ་པའི་སྲིད་བྱུས་རྒྱལ་ནས་
 ཐག་གཅོད་ཅིག་ཡོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་
 དུས་རྒྱུན་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་གསུང་བཤད་
 ཁག་ནང་གིས་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། གཞན་
 ཡང་ང་ཆོས་པོད་དོན་ལྷན་ལུང་གི་དུས་ཡིག་
 རྒྱལ་ནས་གསལ་པོར་བཀོད་དེ་འབྲེལ་ཡོད་
 ཆང་མར་དེ་འབྲེལ་སྐོར་སྟོན་མེད་ལྷི་ཡོད་
 རེད། ཡིན་ནའང་། ༡༩༩༧ ལོ་ནས་ད་ལྟ་བར་
 བཅིས་པ་ཡིན་ན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གངས་ཤིག་
 འགྲོ་ཡི་འདུག་ ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་དབུ་མའི་
 ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་ནས་བོད་རྒྱ་
 འབྲེལ་མོལ་ཡོང་ཐུབ་རྒྱའི་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཁོར་ཡུག་ཅིག་ད་བར་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་
 རེད། དེ་མ་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གཅོད་
 བྱས་ནས་ལས་འགུལ་གང་སྟེལ་རྒྱ་ཡོད་
 མེད་ཐོག་ཆང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་
 དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།
 དེ་བཞིན་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་ནས་
 བསམ་སྒྲོ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཡ་རྒྱལ་བ་རེན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉེན་ངན་མེག་གུན་བོད་ཀྱི་སྐོས་གར་ཆོག་མཁན་ཁང་དུ་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ལམ་མི་མང་ལས་འགུལ་ཁང་དབུ་
 བརྒྱུད་ནས་མོ་ལོ་ ༡༥ འཁོར་བའི་དུས་བྱུང་སྤར་བཅོམ་སྤར་གྱི་ལྷན་ཁག་།

པོ་ཆོའི་དགོངས་གཞི་རེད། ང་ཆོ་བོད་མིའི་
 སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ལངས་ཕྱོགས་
 རེད། རྒྱ་ཆོའི་མང་ཆོག་ས་ངོས་ནས་གྱུར་
 རྒྱལ་སྐྱོར་ཆ་ཆང་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་
 གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྤངས་ལ་བལྟས་
 པ་ཡིན་ན། བོད་ས་མ་ཤོར་བའི་གནས་བབ་
 དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཆིང་ས་ཡིག་དོན་
 ཆོན་བཅུ་བདུན་ཞེས་པ་བཅོན་དབང་ཐོག་
 བཞག་བཅུག་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ལོ་བརྒྱད་
 རིང་མེད་འཆིག་མེད་གཏུག་གིས་རྒྱ་གཞུང་
 དང་མཉམ་གནས་བྱས་ནས་བཟང་ཕྱོགས་
 ཀྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་འབད་བཅོམ་
 བྱས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་སྤོངས་བྱུང་ཡོད་མ་
 རེད། དེ་ནི་བོད་ལ་མཆོན་ན་ཉམས་སྤོང་ཆོན་
 པོ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། བྱིས་མཆོས་
 རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་དང་ལྷན་ཞི་བའི་དོན་ཆོན་
 ལྷ་ཅན་ (Panchsheel) ཞེས་པའི་ཆིངས་
 ཡིག་ཅིག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བཞག་ཡོད་
 རེད། དེའི་དོན་ཆོན་དང་པོ་རང་ལ་ས་

མཆོས་སྟོན་ལ་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་བའི་
 སྐོར་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་
 རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱ་རྒྱལ་གར་ལ་
 དམག་བརྒྱབ་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 བཅོས་ཡོད་རེད། དེ་ཆོའི་གསལ་མཐོ་ཡི་དུས་
 ལྷན་པའི་བྱུང་བ་རེད། དེའི་རྗེས་ ༡༩༩༧
 ལོར་ཡིན་ཟེས་ཏོང་གོང་རྒྱ་ནག་ལ་ཅིས་སྤོང་
 བྱས་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གཞུང་གི་
 དབང་འཛིན་པ་ཆོས་ཏོང་གོང་གི་གནས་
 བབ་དེ་དེ་ལྟར་བཅོས་འདུག་ དེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་
 དམར་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་འཛིན་མཁན་གྱི་
 འགོ་ཁྲིད་དེ་ཆོའི་གནང་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྟར་
 ཆོར་ཡིད་ཆེས་སྟེབས་ཐུབ་རྒྱ་དང་། དེ་ཆོའི་
 ཐོག་སྒྲོ་སྟོབས་སྟེ་ཐུབ་རྒྱའི་དགོངས་པ་གང་
 འདྲ་འཁོར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཐོག་བསམ་
 སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག།
 ཡ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆོས་བར་
 ལྷན་སྐྱེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏུ་
 གཏུ་འགྲོ་ཡི་འདུག་ ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་

མང་ཚོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དང་། ང་
 ཚོས་ཐུ་མཐུད་འབྲེལ་བ་གནང་དགོས་པའི་
 བཀའ་སློབ་ཐེབས་ཡོད་རེད། དེང་སང་དུས་
 ཚོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱ་དམར་
 གཞུང་གིས་བྱེད་སྤྱོད་གསལ་ལ་ཡིད་ཆེས་
 སྤེབས་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་འདྲ་པོ་
 ཆགས་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་སྤྱོད་མ་ཉམས་
 ཞིབ་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཞི་ཅན་མིང་སྲིད་
 འཛིན་གྱི་ལས་ལུན་གསུམ་པ་ལ་སྤེབས་པའི་
 སྐབས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་
 བ་ཇི་ཅམ་ཡོང་གི་ཡོད་པ། བོད་དོན་དང་། རྒྱ་
 བྱ་ནང་ཁུལ་གྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་
 གནང་རྒྱུ་དུས་ཚོད་ཇི་ཅམ་རག་མིན་
 སོགས་ལ་འདི་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གནང་གི་ཡོད་པ་
 རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རྒྱ་གཞུང་གི་ཆབ་
 སྲིད་ནང་ཁུལ་ལ་རྟོག་བྱ་རྒྱུ་མ་ཆད་པར་
 ཡོང་བསྐད་གྱི་ཡོད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
 ནང་ལ་མི་གཅིག་གིས་མི་ཆེ་མི་པོར་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་འགོ་བློན་གནང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་
 གཏོང་རྒྱུ་དང་། སོ་སོའི་རྗེས་འཛིན་བཞུགས་
 སོ་སོ་དང་ལྷ་གྲུབ་མ་མཐུན་པ་ནམས་མེད་
 པར་བཞོ་རྒྱ་སོགས་གཞན་ལ་གཞོན་ལྷགས་
 སྤྱོད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་བཏང་ཡོང་དུས། མང་པོ་
 ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁག་པོ་ཆགས་འགྲོ་
 ཡི་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་བྱ་གི་སྤྱི་སྲིད་
 རྒྱུ་ཆེན་དང་། བདེ་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་གནས་
 སྟངས་སོགས་ལ་བལྟ་དུས་རྒྱ་བྱ་ནང་གི་
 གནས་སྟངས་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་རྩ་བ་དང་།
 ང་ཚོས་ཆོད་དཔག་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་གནས་

སྟངས་ཞིག་ཆགས་བསྐད་འདུག དེ་བཞིན་
 རྒྱ་བྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་སྲིད་རྒྱུ་ཆེན་ཆེད་ཀྱང་
 ཟེར་བ་དེ་འགྱུར་བ་གཏོང་དུས། གསར་
 འགོད་པ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་
 དེའི་རྒྱ་མཆན་སྐད་ཆ་བྲིས་དུས། རྒྱ་མཆན་
 དེ་རེད་ཅེས་སུ་གང་ལ་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།
 དེ་འདྲའི་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་མེད་པའི་
 གནས་སྟངས་ཆགས་བསྐད་ཡོད་རེད། དེ་
 ཚོའི་གསལ་ང་ཚོས་ཁ་གསལ་པོ་ཡོང་ཐུབ་
 རྒྱུའི་འབད་བཅོམ་གནང་དགོས། རྒྱ་མི་
 རིགས་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་པ་གིར་
 ལྷགས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཐུབ་རྒྱུར་དགོངས་པ་
 བཞིས་དགོས་འདུག དེ་ལ་གནས་བབ་གང་
 བསྐྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་དོ་
 སྒྲུབ་ལྷགས་ཆེན་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་རེད་བསམ་
 ཀྱི་འདུག

ང་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་ཅོད་པ་
 ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་པན་ཚུན་ཞིག་རྒྱ་ཆེན་
 བོད་གོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག སོ་
 སོའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་པའི་ཁོར་
 ལུག་ནང་ལ་ལྷ་གྲུབ་མཐུན་མིན་ཡོད་གི་ཡོད་
 རེད། པན་ཚུན་ཞིག་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་བྱས་ནས་
 ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱོད་ཐུབ་པ་
 བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞི་པོ་རེད་
 འདུག དཔེར་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟུན་ཞིའི་
 སྐུ་པར་གཅིག་བྱར་བལྟས་ན། ཁོང་དང་ཐོག་
 མོན་འོན་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་སྐབས་
 སུ་དེད་དུས་ཀྱི་ (Suit) དང་། (Tie) གྲོན་
 ནས་ཐུབ་སྤྱོད་པའི་བྱེད་སྐྱེད་ཆ་ཆད་

གནང་འདུག དེའི་རྗེས་ལ་འཐབ་ཅོད་ནང་ལ་
 རྒྱགས་ཡོང་དུས་རས་རྒྱུང་པ་ (Dhoti)
 དང་། སིལ་ལྷམ་ཞིག་གྲོན་ནས་སོ་སོའི་མི་
 རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་
 སྤྱོད་ཞིང་གནང་ཐུབ་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞིས་
 ནས་རྒྱ་གར་གྱི་བདེན་དོན་གསལ་པོ་བྱས་
 ནས་ཅོད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཞིག་
 ཆགས་འདུག སོ་སོའི་མི་རིགས་སྤྱོད་པོ་དང་།
 མི་རིགས་མང་བ་མཉམ་དུ་བྲིན་ཐུབ་རྒྱུ་གལ་
 ཆེན་པོ་རེད། མི་རིགས་ཀྱི་གནས་བབ་
 གཅིག་བྱར་བསམ་བློ་བཏང་བ་མ་ཡིན་པར།
 འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་
 གནང་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག
 དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་
 སེམས་ལྷགས་མ་ཆག་པའི་ཐོག་ནས་བདེན་
 དོན་གྱི་འཐབ་ཅོད་མཛོན་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་
 གནས་བབ་ཅིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་
 བསམ་གྱི་འདུག ང་ཚོ་སེམས་ལྷགས་དུས་
 ནས་ཡང་ཆག་རྒྱུ་མི་འདུག ཐེངས་གཅིག་ང་
 རང་ཨ་རིར་གཞུང་འབྲེལ་འགོ་དུས། བཱི་
 ཡོག་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་
 ཐང་དུ་བྱང་ཨ་རིའི་མི་མང་གི་བྱི་ལོ་ ༡༩༧༧
 ལོར་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་བ་རེད། དེ་ཡང་
 ལས་འགུལ་སྤེལ་སྐབས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 ཟུན་ཞི་དང་། མར་འེན་ལུ་ཐར་ཀིང་། བེལ་
 སོན་མན་ཁྱི་ལ། ལྷ་ལ་བ་རེན་པོ་ཆེ་བཅས་
 ཀྱི་སྐུ་པར་ཁྱར་རྒྱུའི་བར་བསྐྱིག་འདུག
 སྐབས་དེ་དུས་གནས་གཤིས་གང་པོ་འདུག
 སེམས་པ་སྤྱོད་པོ་འདྲ་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་

ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟུན་ཏེ་དང་། མར་ཤིན་
ལུ་ཐར་ཀིང་། ཞེལ་སོན་མན་ཁྱེ་ལ་བཅས་
གྱིས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་བདེན་དོན་གང་
ཅོད་པ་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ཆའི་རིང་བསྐྱབས་སུ་བ་
ཡོད་རེད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ལོ་
མཐོ་བོར་མེབས་ཡོད་པ་དང་། མགོན་པོ་གང་
ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བའ་ཆེན་པོ་བསྐྱོན་ནས་པོད་
རྒྱའི་དཀའ་ཚུགས་ལ་རྒྱའི་ཁོར་ལུག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་བསྐྱུན་ཡོད་ཀྱང་། པོད་ཀྱི་གནས་སྐྱད་ས་
གང་འབྲ་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་བསམ་གྱི་
སེམས་པོ་སྐྱོ་པོ་བྱུང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་
ཅོད་ལ་རིགས་གཅིག་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་
འགོར་གྱི་ཡོད་རེད། དེའི་རྒྱུ་དེ་ཡོང་གི་
ཡོད་རེད། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གོང་ས་པ་
བཞེས་སྐྱད་ས་དང་འབྲེལ་ལམ་གནང་སྐྱད་ས་
སོགས་ལ་བཞུས་པ་ཡིན་ན། པོད་རྒྱའི་

དཀའ་ཚུགས་དེ་མི་གཅིག་གི་མི་ཆའི་ནང་སེལ་
སུབ་རྒྱའི་ཁོར་ལུག་ཡོང་དགོས་པ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡོང་
ཐབས་སུ་ང་ཆོས་གང་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག་
དུས་རྒྱུན་དུ་ནས་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་དགོས་པ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག་ཅེས་
གསུངས་གནང་སོང་།

མཐར་རྒྱལ་སྤྱིའི་དབུ་མའི་ལམ་མི་
མང་ལས་འགྲུལ་ཁང་གི་གོ་སློབ་ཞུས་པ་
ཙོམ་ཡིག་འགྲན་བསྐྱར་གྱི་ཨང་རིམ་ཅེར་
སོན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་མགོན་གཙོ་བོ་བཀའ་སྐྱོན་
ཁྱི་རྒྱར་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་
མཆོག་བརྒྱུད་བྱ་དགའ་གསལ་སྦྲུལ་གནང་
བ་དང་། དེ་བཞིན་ཙོམ་ཡིག་འགྲན་བསྐྱར་གྱི་
ཅེ་ཕུད་མི་སྣ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཙོམ་ཡིག་
ཕྱོགས་བསྐྱར་གནང་བ་ “དབུ་མའི་ལམ།”

ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དབུ་མའི་དབུ་གནང་བ་དང་།
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་མགོན་དཔལ་ལྷན་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཆོག་གས་གཙོ་མཆོག་
བརྒྱུད་ནས་ཙོམ་ཡིག་འགྲན་བསྐྱར་གྱི་ཅེ་
ཕུད་མི་སྣ་བཅུ་གསུམ་ལ་བྱ་དགའ་གནང་བ།
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་མགོན་དཔལ་ལྷན་སྲིད་
སྲོང་མཆོག་བརྒྱུད་ནས་ཙོམ་ཡིག་དཔུང་
འདེམས་པ་གསུམ་ལ་བྱ་དགའ་གནང་སོང་།

གཞན་ཡང་མཇུག་སྐོའི་ཐོག་སྐྱེ་
མགོན་གཙོ་བོ་བཀའ་སྐྱོན་ཁྱི་རྒྱར་སློབ་དཔོན་
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། དམིགས་
བསལ་སྐྱེ་མགོན་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོང་
མཆོག་ནས་གཉིས་ནས་མཇུག་སྐོའི་དང་འབྲེལ་
བའི་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཙོ་མཆོག་གིས་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་གྲོས་ཆོག་གས་ཆོག་གས་དུས་བྱུག་ པའི་ཆོག་གས་འདུ་དབུ་འཇུག་གས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༢༡། །འགྲོ་བ་སྤྱ་དང་བཅས་པའི་མགོན་
སྐབས་མཆུངས་སྒྲུ་མ་མཆིས་པ་འཛིག་ཏེན་
ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་
སྐབས་དང་སྐྱོན་མེད་པའི་དབུ་ཁྱིད། སྤྱི་ལོར་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་
སྐོ་གསུམ་གྲུས་བྱུག་སྐོན་དུ་ཕུལ་བའི་ཐོག་
ནས། དེ་རིང་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་གྲོས་ཆོག་གས་
ཆོག་གས་དུས་བྱུག་པའི་ཐོག་ཆེབས་བསྐྱར་
གནང་མཁན་དཔལ་ལྷན་སྲིད་སྲོང་མཆོག་

གིས་དབུས་པའི་བཀའ་སྐྱོན་ནས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དཔལ་ལྷན་ཆོག་གས་གཙོ་གཞོན་བས་
དབུས་པའི་བཀའ་འོས་གྲོས་ཆོག་གས་ཀྱི་
འབྲུས་མི་ནས་པ་ཆང་མར་འཆམས་འདི་
དང་། ང་ཆོ་སྒྲུབ་བྱུག་གི་རྩེས་སུ་བསྐྱར་དུ་
བོད་སྤྱི་པའི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་ཞུགས་པའི་
བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་དེར་འཆམས་འདི་
དམིགས་བསལ་ཞུ་ཡིན།

དེ་རིང་སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་
གྲོས་ཆོག་གས་ཆོག་གས་དུས་བྱུག་པའི་ལས་ཉིན་

དེ་རིང་ནས་ཅིས་པའི་ལས་ཉིན་དགྲུ་ཆོག་གས་
འདུ་བསྐྱར་རྒྱའི་དུས་ཆོད་ཆགས་བསྐྱད་
ཡོད། དེ་སྐོན་མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་ཐོག་བོད་
མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱི་གསུང་
བཤད་ནང་གསལ་བ་གཞིར་བཟུང་རེད།
སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་གྲོས་ཆོག་གས་ཀྱི་ཐོག་
ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྐྱད་ས་དང་
འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་རེད། དེ་གནང་བཞིན་
ང་རང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོག་གས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་
དོན་གནང་ཕྱོགས་ང་ཆོས་མང་གཙོའི་དུས་

ཆེན་གྱི་གསུང་བཤད་ནང་སྟོན་མེད་ལྷན་
 ཡོད། སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བཀྲར་ལོས་
 གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམ་པས་ང་ཚོའི་
 བོད་མིའི་འདུ་སྟོན་ཁག་ལ་ས་བཤོས་ཕྱོགས་
 བསྐྱོད་མེད་སྟུ། དེ་གནང་བཞིན་ཚོགས་
 གཙུག་སྤེལ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་
 གྱི་གོ་བསྐྱར་བྱས་ནས་ཐབས་བྱས་ཚོགས་
 འདུ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ། དེ་གནང་བཞིན་གྱི་
 ལྷ་གཏུགས་ཀྱི་ཐབས་སྟོང་དང་དེ་འདྲའི་ཐོག་
 རྣམ་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམ་པ། ང་
 ཚོས་སྤྱི་པའི་ལས་དོན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
 ཡོད་དུས་སྤྱི་པའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཐོག་རྣམ་པ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་
 ལྟངས་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་གནང་བཞིན་གྱི་
 རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ལྟངས་ཡིན་
 ནའང་འདྲ། བོད་ནང་གི་གནས་ལྟངས་ཡིན་
 ནའང་འདྲ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 གནས་བབ་རེད། ཚོས་རེད། རིག་གཞུང་
 རེད། སྐད་ཡིག་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་
 རྣམ་མཁུན་པ་རྒྱས་པོ་ཞིག་ཡོང་བྱུང་དགོས་
 རྒྱ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་ཆགས་
 བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་དམིགས་
 བསལ་གྱི་རོགས་ཚོགས་ཁག་རེད། དེ་ཚོ་
 མཉམ་དུ་གོ་བསྐྱར་བྱས་ནས་ང་ཚོས་ལས་
 དོན་དེ་ཚོ་ཆགས་ཚུད་པོ་དང་ཡག་པོ་བྱུང་
 ཡོད་ཅེས་སྟོན་མེད་ལྷན་ཡོད། དེ་གནང་
 བཞིན་གྱི་ས་བཤོས་ཕྱོགས་བསྐྱོད་སྐབས་
 སུ་ཡིན་ནའང་། རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་རེད།
 དེ་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བོད་རིགས་ཁག་རེད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙུག་མཆོག་གིས་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་དྲུག་པའི་ཚོགས་
 འདུ་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

དེ་ཚོའི་ནང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་རེད། སྤྱི་
 རྣམ་པ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 མཆོག་གི་མཇུག་འཕྲིན་རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་
 སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱི་ཐོག་རྣམ་པ་གོ་རྟོགས་
 སྤེལ་རྒྱ་དང་། མང་ཚོགས་ཐོག་རྣམ་པ་བདེ་
 སྤྱུག་གི་གནས་ལྟངས་དེ་དག་གསལ་བཞེས་
 གནང་རྒྱ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་སྟོན་ཐོ་
 ཡར་མེད་སྟུ་དང་། དེ་ནས་འཛིན་སྟོང་
 བཀའ་ཤག་ལ་པར་སྤེལ་ནས་མཇུག་སྟོང་
 གནང་རྒྱ་དེ་དག་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་ཡོད་
 ཅེས་སྟོན་མེད་ལྷན་ཡོད།
 དེ་ནས་མང་པོ་ཞིག་གི་མཁུན་གྱི་
 ཡོད་པ་རེད། སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་གོས་
 ཚོགས་འདྲའི་ཐོག་རྣམ་པ་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་
 ཁག་ལ་བོད་དོན་ལྷ་གཏུགས་བྱ་རྒྱ་འདི་
 གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་མཇུག་གི་ཡོད་རེད།
 རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་འདི་བོད་ཀྱི་བྱིས་མཆོས་
 རྒྱལ་ཁབ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་

པར་དུ་བཅན་བྱོལ་གྱི་གནས་བབ་ཀྱི་ཐོག་
 རྣམ་པ་སྤྱི་རྣམ་པ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་
 པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སྤྱུགས་སྐྱེད། བོད་མིའི་སྤྱི་
 འཇུགས་ཀྱི་བསྟེ་གནས་ཆགས་ས་འདི་རྒྱ་
 གར་གྱི་ས་གནས་ནང་ཆགས་སྟོན་དུས་ང་
 ཚོས་རྒྱ་གར་གྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཙམ་མ་
 ཟད་རྒྱ་གར་མང་ཚོགས་ཐོག་རྣམ་པ་བོད་དོན་
 ཐོག་ལ་མཁུན་པ་ཡོང་དགོས་རྒྱ་དང་སྟོན་པོ་
 ཡོང་བྱུང་དགོས་རྒྱ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་
 མཇུག་ནས་ང་ཚོའི་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་སྤེལ་
 ཁག་ ༡༡ ལ་ཆ་བཤོས་བྱས་ནས་ལོ་གཅིག་
 གི་དུས་ཚོད་བཞག་ནས་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཚུང་ཁག་བཞེ་ཙམ་ཞིག་དུ་ལྟེ་ཆར་
 མེད་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་རྣམ་
 ཡིན་ནའང་གནད་ཡོད་མི་སྣ་སྤྱུག་རྒྱ་རེད།
 ལྷག་པར་དུ་མཇོ་སྐོབ་ཁག་གི་སྐོབ་སྤྱུག་ དེ་
 སྟོན་ཡིན་ན་སྤྱི་རྣམ་པ་ལོང་ས་ལ་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཇུག་འཕྲིན་དང་
 འབྲེལ་བ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དེ་འདྲའི་

ཡོང་ཆུ་ཁག་པོ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ད་
ཆ་ང་ཆོས་དེ་འབྲེལ་སྡེ་ཆོན་ལ་སྟོབ་ཐུབ་ཆུ་
དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱས་ཤིང་ཟེར་ནའང་
མི་འདུག་གྲུབ་འབྲས་ཟེར་ནའང་མི་འདུག་དེ་
ཆོ་ང་ཆོས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་གྱི་ཡོད།
མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་བཀུར་འོས་སྟེ་
འབྲས་རྣམ་པས་ལས་འཆར་དེ་ཆོའི་ཐོག་
ནས་དམིགས་བསལ་མ་འདྲ་བ་ཡོང་ཆུ་འི་རེ་
བ་དང་ཡིད་ཆེས་ལྷ་ཡི་ཡོད་ཅིས་དེ་གཅིག་
ལྷ་ཆུ་ཡིན།

དེ་ག་ནང་བཞུགས་པ་ཆོས་ལས་དོན་
གང་དང་གང་བཅུམས་པ་ཡིན་ནའང་། སྡེ་
ཆོན་ཟེར་ནའང་མི་འདུག་གནད་དོན་ཆུ་
མཆོན་ཁག་གསུམ་ལྟ་བུར་བསམ་སྟོབ་བཏང་
ན་མ་འབྲིག་པ་མི་འདུག་བསམ་གྱི་འདུག་
གཅིག་འདི་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་གནས་སྒྲུབ་རེད། གཉིས་པ་འདི་ང་ཆོའི་
སྟོན་འཇུགས་ཀྱི་གནས་སྒྲུབ་རེད། གསུམ་
པ་འདི་ཆུ་ལ་སྟེའི་ཁྱོན་ནང་ལ་བོད་དོན་གྱི་
ཐོག་ལ་སྟེ་ཆོན་མ་འདྲ་བ། དེ་ག་ནང་བཞུགས་
སྟོན་འཇུགས་མི་འདྲ་བ། གཞུང་དང་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཆོར་
སྟོབ་ཐུབ་པར་བྱ་དགོས་ཆུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་
དག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འབྲེལ་ཆུ་
མཆོན་དང་གནད་འགག་དེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་
ནས་ང་ཆོའི་ལས་དོན་ཆོས་ཐུབ་དགོས་ཆུ་
གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་ཡོད། དེ་ག་ནང་བཞུགས་
བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་གནས་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནའང་། ང་ཆོའི་ནམ་ཆུ་གསུང་བཤད་

ཁག་དེ་ཆོའི་ནང་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
“དཔུལ་བ་མི་ཡུལ་ཏུ་འཕོས་པ་ལྟ་བུ།” དེ་
བཟུ་ཆ་བཟུ་ཐེ་ཆོས་མེད་པའི་གནས་སྒྲུབ་
ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་ ཉིན་འཁྲོལ་ཡང་
མཆོན་མི་འཁྲོལ་བའི་གནས་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཆུ་ཆོད་ ༡༥ ཟེར་ནའང་འབྲིག་གི་ཡོད་
པ་རེད། དེ་འབྲེལ་ཡང་བའི་གནས་སྒྲུབ་
ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ད་དེ་ཞིབ་
ཆགས་ལྷས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་དད་རང་དབང་
གི་གནས་སྒྲུབ་ དེ་ག་ནང་བཞུགས་འཁྲོ་བ་
མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་སྒྲུབ་ དེ་ག་ནང་
བཞུགས་འཁྲོ་འདུག་སྟོན་གསུམ་གྱི་གནས་
སྒྲུབ་ སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་དང་། ཐ་ན་སོ་སོའི་
བཟའ་ཆུ། འབྲུང་ཆུ། བསྐྱད་མ་ཆུ་ཆད་
བཀའ་འཁྲོལ་ལྷ་དགོས་ཆུ། སོ་སོར་བདག་
དབང་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་ས་གནས་ལ་དེ་
འབྲེལ་གནས་བབ་མང་པོ་ཞིག་མིར་བསྟུན་
ནས་བྱ་དགོས་ཆུ་འི་གནས་སྒྲུབ་མང་པོ་
ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་
དུས་དེ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་
གནས་སྒྲུབ་དེ་ཆོ་དངོས་གནས་ཀྱི་གལ་
ཆེན་པོར་བརྟེན་ཡོད།

དེ་ག་ནང་བཞུགས་ཀྱི་ཆོས་པ་པོ་རེད།
ཤེས་ཡོན་ཅན་རེད། གནད་ཡོད་མི་སྟོབ་མང་
པོར་ཆུ་མི་གཞུང་གི་ཐོག་ནས་མ་ཉིས་ཁ་
གཡོགས་བྱ་ཆུ། བཅོམ་འཇུག་བྱ་ཆུ། མཐར་
གཙོད་གཏང་ཆུ། དེ་འབྲེལ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་
ཡོང་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་ དེ་ཆོའི་གསུང་ང་ཆོས་
དུས་ཆུ་ན་དུ་སེམས་ནང་དུ་འཁོར་དགོས་ཆུ་

ཞིག་དང་། བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་གནས་
སྒྲུབ་དེ་དག་ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་རྩ་དག་
གནས་སྒྲུབ་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་གསལ་པོ་
ཞེ་དག་ཅིག་ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག།

ང་ཆོས་གཤམ་དུ་གཏུང་སེམས་
མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོས་ཆོད་ནང་ལ་འང་ཡོང་
གི་རེད། སྐབས་དེ་དུས་བཀུར་འོས་སྟེ་
འབྲས་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་བསྟོ་སྟེ་ཡོང་གི་
རེད། དེ་ཆོའི་གསུང་གནས་སྒྲུབ་ཡོང་ཆུ་འི་
ཆུ་མཆོན་གཙོ་པོ་འདི་ཆུ་ནག་གཞུང་གིས་
སྟོན་བྱས་འཛིན་སྒྲུབ་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་
ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག་ ཆུ་ནག་གཞུང་གིས་
སྟོན་བྱས་འཛིན་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་
ནས་ས་གནས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཐོག་
ནས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་ཟེར་ནའང་མི་
འདུག་ བསམ་སྟོབ་གཏོང་ཕྱོགས་དང་སྒྲུབ་
འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་དེ་ཆོར་ཡང་རག་ལས་ཀྱི་
འདུག་ དེ་ཆོ་གསུང་ཆུ་ནག་གཞུང་གིས་དངོས་
གནས་ཀྱི་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་བདེ་སྐྱབ་
དང་གནས་སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་ཞིབ་
ཅིག་བྱེད་ཐུབ་དགོས་ཆུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་
དག་ཆགས་བསྐྱད་འདུག་ ཆུ་ནག་གཞུང་
གིས་བོད་ཀྱི་གནས་སྒྲུབ་དང་། བོད་ཀྱི་
དཀའ་ལྷོག་དེ་ཟུར་ཞིག་ལ་བཞག་ནས་ཆུ་ལ་
སྟེའི་ནང་འདྲ་མཉམ་དང་། གཟེངས་སུ་ཐོན་
པའི་བསམ་སྟོབ་བཏང་བ་ཡིན་ན། པལ་ཆེར་
ནོར་བ་རེད་ཟེར་ན་དོས་འཛིན་ལྷ་ཐུབ་ཆུ་འི་
གནས་སྒྲུབ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་
ཡིན་དུས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་གནས་

སྤངས་དེ་ཆོ་གས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
 དུ་ཡིན་ནའང་གལ་ཆེན་པོ་བཅི་ཐུབ་དགོས་
 རྒྱ་གནས་བབ་ཅིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
 འགོ་འཁྲིད་མཁན་རྣམ་པས་དུས་རྒྱུན་དུ་
 བོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཐོག་ལ་ཐུགས་སྤྲོད་
 གནང་ནས་བོད་ནང་གི་བོད་མིའི་མངོན་
 འདོད་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་བྱེད་དགོས་རྒྱ་དེ་གལ་
 ཆེན་པོ་ཞིང་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་ཀྱི་
 འདུག ད་ལྟ་བར་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྤྱི་
 བྱུས་འཛིན་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ལོ་ཆིག་
 ཉིད་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གངས་ནས་
 བརྒྱུད་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩
 ནས་རང་ལུས་མེད་སྤྱེག་གཏོང་མཁན་ད་ལྟ་
 ང་ཆོར་ར་འཕྲོད་བྱུང་བ་འདི་ ༡༥' ཆགས་
 བསྐྱད་ཡོད། ཁོང་རྣམས་པའི་མངོན་འདོད་འདི་
 "བོད་ལ་རང་དབང་དགོས། སྤྱི་ནོར་ཡུལ་གྱི་
 ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་ལ་
 གནད་འདེན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།" རོན་དག་
 གཙོ་བོ་འདི་རེད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་ནག་
 གཞུང་གིས་དེ་ལས་ལྡོག་སྤྱི་འབྲེལ་བཟང་
 ལོག་པ་རྒྱག་རྒྱ་དང་། བོད་ནང་གི་དངོས་
 ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་འགའ་ལས་སྤྱད་བྱེད་རྒྱ།
 འི་ལ་བསྐྱགས་ལོག་པ་སྤྱི་ལྟ་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་
 འདུག་སྟེ། དེ་ཆོའི་གས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱིས་ཉ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་
 ནག་གི་བྱེད་ཕྱོགས་དེར་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་
 གནས་སྤངས་ཉ་གོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཐུ་
 མ་ཐུད་ནས་དེ་འདྲ་བྱེད་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན་

ཁྱེད་ས་འཁྲོལ་རྒྱ་ཁག་པོ་ཞིང་ཆགས་
 བསྐྱད་ཀྱི་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག ད་ལྟའི་རྒྱ་
 ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཉ་ཅང་གི་ཉེན་ཁ་
 ཆེ་བའི་གནས་སྤངས་དེ་འདྲ་རྒྱ་ནག་ཐོག་ལ་
 ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཆོས་བཀའ་མོལ་
 ཡོད་གི་འདུག ད་ལྟའི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་འཛིན་
 ཞི་ཅིང་མིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ལས་ཡུན་གསུམ་
 བའི་ནང་དུ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། འགན་
 འཁུར་ནས་གང་ལ་གང་འཆོས་འཕྲོ་ཡི་ཡོད་
 པ་རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་
 གཞིགས་ཕྱོགས་དེ་ལུགས་ཆེན་པོ་འགྱུར་བ་
 ཐེབས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་
 མང་པོ་ཞིག་ལ་གནས་སྤངས་ཁ་གསལ་པོ་
 མེད་པ། སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་མེད་པའི་
 གནས་སྤངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དང་ཡོད་
 བཞིན་པའི་གནས་སྤངས་འིག་ཆགས་བསྐྱད་
 ཡོད་པ་རེད། དེ་ཆོའི་ཐོག་ལ་བསྐྱས་ནས་ང་
 ཆོའི་མ་འོངས་པའི་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་གྲ་སྤྲིག་
 དང་གོ་སྐབས་དེ་འཛིན་ཐུབ་རྒྱ། རྒྱལ་སྤྱིའི་
 སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ང་རང་
 ཆོའི་སྤྲིག་འཛུགས་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་ག་
 ནང་བཞིན་བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་པ་ཡིན་
 ནའང་འདྲ། ང་ཆོས་གོ་སྐབས་དེ་ཆོའི་འཛིན་
 ཐུབ་དགོས་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག དེ་
 ཡིན་དུས་དེ་ཆོའི་ཐོག་ལ་ངས་འདྲ་གསོ་ལྟ་བུ་
 ཞུས་ན་བསམས་པོར་།
 དེ་ག་ནང་བཞིན་བོད་མིའི་སྤྱི་
 ཚོགས་ཟེར་ནའང་མི་འདུག བཅོན་བྱོལ་གྱི་
 སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཆབ་སྤྱི་གྱི་བཅོན་བྱོལ་བའི་

གནས་སྤངས་འིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་
 རེད། ལོ་བཅུ་ཕྱག་དུག་ལྷག་འཕྲོ་ཡི་ཡོད་པ་
 རེད། དེའི་ནང་ལས་དོན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཟེར་
 ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད། ལས་དོན་
 གཞེངས་སུ་ཐོན་པ་ཟེར་ནའང་འགྲིག་གི་རེད།
 མང་པོ་ཞིག་ང་ཆོས་སྐྱབ་སྐྱབ་ཡོད་རེད། དེ་
 ཡང་གཙོ་བོ་ཡུལ་གྱི་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
 པོ་མཆོག་གི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་རེད། དེ་
 བཞིན་ཁོང་གི་ཐུགས་རྗེ་བྱིན་རྒྱབས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་།
 སྤྱད་ཡིག་བོད་ཀྱི་འཐབ་རྩེ་དང་རྩ་དོན་ཐད་
 རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་རེད། མང་པོ་ཞིག་གི་
 ཐོག་ནས་དོ་སྤྲོད་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གནང་བ།
 དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་སྤེབས་ཡོད་རེད། དེ་
 འདྲ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཆོའི་དོས་ནས་ཡིན་
 ནའང་སྤོབས་པ་དང་གཞི་བཞིན་ལྷན་པའི་
 ཐོག་ནས་ཆབ་སྤྱི་གྱི་འཐབ་རྩེ་དེ་གི་གནས་
 སྤངས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བཅི་དགོས་
 རྒྱ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱད་
 ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་རྒྱབས་ཆེན་པོ་མང་
 པོ་ཡོད་རེད། སྤྱི་ནོར་ཡུལ་གྱི་ས་ཡ་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་
 བཀའ་སློབ་ཐེབས་པ་དེ་རེད། བོད་ཀྱི་སྤྱད་
 ཡིག་འདི་དམིགས་བསལ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་
 ཡོད་པ། ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱད་དང་དོན་
 མཚུངས་པ། དེ་བཞིན་ནང་ཆོས་ལ་བལྟས་
 པ་ཡིན་ནའང་འཛམ་གླིང་གི་གཅས་ནོར་ཞིག་
 ལ་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ང་ཆོར་ནོར་
 ཐུ་འདི་ཡོད་རེད། དེང་སང་སྤྱི་ནོར་ཡུལ་གྱི་

ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་
སློབ་ཡང་ཡང་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྒྱ་ནག་
སོག་པོ། བོད་དེ་དག་ལ་ནང་ཆོས་འདི་མི་
ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་
ཞིག་ཡོང་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་འདུག འདི་ཉན་ཉན་
ཡོང་གི་རེད་ཅེས་རྒྱ་བས་ཆེན་པོའི་དགོངས་
པ་བཞེས་བཞུགས་ཡོད་རེད། དེ་ངས་ཉ་ཅང་
གིས་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་འདུག ང་
ཆོ་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཀའ་ཚུགས་འདི་
སེལ་དགོས་ན། ཆབ་སྲིད་རང་གི་ཐོག་ནས་
ང་ཆོས་བདེན་མཐའ་ག་ཆོད་ཅེས་གསལ་
ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་འདི་འདྲ་རྒྱ་མཚན་བསམ་
སློབ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ང་
ཆོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་འདིས། བོད་མི་
རིགས། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་རྒྱ་བས་ཆེན་
ཀྱི་བྱས་ཐུངས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་རེད། སོག་པོ་
རེད། རྒྱ་ནག་རེད། དེའི་ཐོག་ནས་གྲུ་
བཀྲར་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་བོད་མཐོ་སྒྲིང་ལ་
གནས་ཐུབ་རྒྱུའི་དགོ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་
བྱུང་ཡོད་རེད། འདི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་
དག་ཉ་ཅང་གིས་གཤམ་ཆེན་པོ་ཆགས་དུས་
ང་ཆོས་བསམ་སློབ་ཀྱི་ལས་མ་འདས་པའི་ཐོག་
ནས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕྱོགས་དེ། སྤྱི་ལོ་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
དགོངས་གཞི་རེད། བོད་མི་ཡིན་པ་ཆང་མས་
དེ་དག་ལ་ཐུགས་སྦྱང་གནང་བའི་ཐོག་ནས།
གཤམ་ཆེན་པོར་བརྟེན་ནས། དེར་བརྟེན་ནས་
དགོངས་གཞི་དེ་ཡར་རྒྱ་བས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུ་

དང་། དགོངས་གཞི་སྐབས་ཐུབ་རྒྱུ་ཐུགས་
པན་ག་རེ་གསོ་ས་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་
དམིགས་བསམ་ལ་ཞབས་འདེགས་ག་རེ་ཞུ་
དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་དག་གཤམ་ཆེན་པོ་ཆགས་
བསྟན་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་རིང་ང་ཆོའི་གྲོས་
ཆོག་ཀྱི་ཆོགས་མི་རྣམས་པ་རེད། རྒྱ་ཆེའི་
མང་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་དེར་དགོངས་
པ་བཞེས་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་
ཅེས་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་རེས་ཀྱི་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་
དུས་དྲུག་པའི་ལས་རིམ་ནང་མདོ་སྟོད་སྤྱི་
འཐུས་རྒྱུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་
དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཁོང་གི་ཆེད་དུ་ཐུ་
ངན་གྲུས་འདུད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ཅིག་འཁུར་
ཡོད། ཁོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་གྲོས་ཆོད་ནང་
གསལ་ཡོད་པ་རེད། ལོ་ ༡༩ ལས་མ་གྲོངས་
བར་ཟེར་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། བོད་བསྟན་
སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་
ཞིག་ཆགས་བསྟན་ཡོད་རེད། གྲོས་ཆོད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་གསལ་པོ་ཡོང་གི་རེད། དེ་གཅིག་
ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ལས་དོན་གཅིག་དེ་བོད་
ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་སྟངས་ཐོག་ལ་གཞུང་
འབྲེལ་གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་
ཆོད་གྲོས་འཆར་ཞིག་འཁུར་ཡོད་རེད། དེ་
སྟོན་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདྲེས་མང་
པོ་ཞུས་ཡོད། བྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལས་ད་ལྟ་བར་
དུ་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གི་གནས་སྟངས་ཐོག་
ལ་དམིགས་བསམ་བསྟོ་སྒྲུང་བྱས། དེའི་ཐོག་

ལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་གྲོས་ཆོགས་རེད། མང་
ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་ན་འདྲེས་འདྲ།
དམིགས་བསམ་འདི་ཐོག་ལ་ཞུ་དགོས་པ་
དང་། ཁ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་པ་ག་རེ་
འདུག དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་གཞུང་འབྲེལ་
གཏུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་
ཅིག་འཁུར་ཡོད་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་བཀྲར་
འོས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་རེད། འཛིན་སྐྱོང་
བཀའ་འགྲུལ་རེད། ང་ཆོ་གོ་བསྟར་དང་བཟོ་
སྒྲུང་ཞིབ་ཆོགས་པོ་ཡོང་ཐུབ་པའི་རེ་བ་བྱེད་
བཞིན་ཡོད།

ལས་རིམ་གཞན་ཞིག་ལ་འཛིན་
སྐྱོང་བཀའ་འགྲུལ་གི་བརྒྱུད་ནས་ཁྲིམས་
བཟོའི་ལས་རིམ་ཁག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་
ཐེབས་སོང་། དེའི་ཐོག་ལ་ཁྲིམས་སྤྲི་
བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་དེའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་འཇུག་
བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་
ཟེངས་ ༤༣ པའི་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་
ཀྱི་གསུང་བཤད་ནང་དུ་འདྲེས་གྲགས་
གནང་བ་གཞིར་བཟུང་རེད། ཁྲིམས་སྤྲི་
བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཆུང་འདི་སྐབས་བཟུ་
བདུན་པའི་གྲོས་ཆོགས་ཆོགས་དུས་ལྔ་པའི་
སྐབས་སུ་ང་ཆོས་གྲོས་ཆོད་བཞག་ནས་
གྲོས་ཆོད་དགོངས་དོན་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་
སྤྲི་བསྐྱར་ཞིབ་ཆོགས་ཆུང་གི་ལས་དོན་ད་
ལྟ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། འདི་འཆར་འཛིན་གྱི་ཆེ་
གཉིས་པའི་ཆེ་མཇུག་ལ་ཁྲིམས་སྤྲི་བསྐྱར་འཆར་

ཟེན་དང་། ལས་བསྐྱེམས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
དེ་དུས་འབྲལ་གྱི་རེད། འདི་སྟེན་སྟོན་ཞུ་རྒྱུ་
ཡིན།

དེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཅིས་ཁྲིའི་
ཚོགས་ཚུངས་སྐབས་ ༡༩ པ་འཇུགས་རྒྱུའི་
གྲོས་ཚོད་ཅིག་འཁུར་ཡོད། དེ་ནས་རྒྱུན་སྡུར་
ཆགས་ཡོད་རེད། དེ་སྟེན་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དེ་རིང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་དུས་དྲུག་པ་འདི་ནས་རྒྱུན་དུ་ཆོའི་
བསམ་སློབ་ནང་འཁོར་བཞིན་པ། བྱི་ཆུ་ ༣
པའི་གྲོས་ཚོགས་ཟེར་དུས་སྟོན་ཅིས་ཀྱི་
གྲོས་ཚོགས་འདྲ་པོ་ཞིག་དང་། བྱི་ཆུ་ ༤ པའི་
གྲོས་ཚོགས་ཟེར་དུས་ལས་བསྐྱེམས་ཀྱི་
གྲོས་ཚོགས་ཞེས་མིང་དེ་འདྲ་བཏགས་
བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་བཀའ་རྒྱུན་
ལྷན་ཁང་བདུན་གྱི་ལས་བསྐྱེམས་སྤྱིར་
བསྐྱུས་འདི་སྟེན་སྟོན་གནང་གི་རེད། དེ་ག་
ནང་བཞིན་འདིའི་སྟོན་དུ་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་
ལས་ལ་ལྷན་ཁང་ཁག་གི་ལས་བསྐྱེམས་
རྒྱུས་པ་འདི་ཚུར་གནང་ཟེན་པ་རེད། དེར་སྤྱི་
འཐུས་རྒྱུན་ལས་སྡེ་ཆེན་གསུམ་ལ་ཆ་
བགོས་བྱས་ནས་གཟིགས། དེར་གཟིགས་
པའི་རྗེས་སུ་དོགས་འདྲི་དང་བསམ་ཚུལ་དེ་
ཆོ་རྒྱུན་ལས་ལ་འཁུར་ནས་རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་
གཏན་འབེབས་གནང་ནས་འཛིན་སྐྱོང་
བཀའ་འགག་ལ་པར་བྲལ། དེ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་
བཀའ་འགག་གིས་ཀྱང་ལན་འདེབས་གསལ་
བཤད་དེ་ཆོ་འདིར་ལེབས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་
ཡིན་དུས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཉིན་མང་ཆེ་

བ་ཞིག་འདིའི་ཐོག་ལ་གཏོང་དགོས་པའི་
གནས་སྐབས་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ག་ནང་བཞིན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་
ལས་རིམ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་སུ་གྲོས་ཚོགས་
ནང་གི་ལས་དོན་ཡིན་ནའང་འདྲ། སྤྱི་ཚོགས་
ནང་གི་གནད་དོན་ཡིན་ནའང་འདྲ། ད་འདི་
སྐྱོང་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་དང་མ་དགོས། འདི་
སྐབས་ན་པན་ཐོགས་འདུག་གས་མི་འདུག་
དེ་བཀའ་རྒྱུ་སྤྱི་འཐུས་ནས་པ་དང་འཛིན་
སྐྱོང་སོ་སོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་རེད།
སྐྱོང་བ་ཡིན་ནའང་། སྤྱིགས་ར་ལྟ་བུ་དང་།
ཟུར་ཟ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོག་རྒྱུ་དང་། ཁ་རན་
དང་། ཁོང་ཁོད་དང་། ར་རྒྱལ་དེ་འདྲའི་ནམས་
དེ་མ་ཐོན་པ་བྱེད་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཅིག་རེད་འདུག་ ར་རང་ཆོར་
རིག་གཞུང་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སོ་
སོས་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ག་རེ་ཡིན་
ནའང་གསུང་ཆོག་གི་ཡོད་པ་རེད། གསུང་
རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུ་མཆན་མེད་
པའི་ཐོག་ནས་འཛིན་སྐྱོང་ལ་ཡིན་ནའང་འདྲ།
གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ནང་པན་ཚུན་ཡིན་
ནའང་འདྲ། དེ་འདྲའི་ཟུར་ཟ་ལྟ་བུ་བྱེད་བསྐྱད་
པ་ཡིན་ན་ར་ཆོའི་རིག་གཞུང་རང་ལ་ཉམས་
ཆག་འགོ་ཡི་འདུག་ ཆེ་མཐོང་ལ་ཉམས་ཆག་
འགོ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་
པ་རེད། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་ཡིན་ནའང་
འདྲ། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཡིན་ནའང་
འདྲ། ཚོགས་གཙོ་གཉིས་གཅིག་བྱུར་འགན་
ཡོད་པ་མ་རེད། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་

ཆང་མར་འགན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་
ཆང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་གྲོས་
ཚོགས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་ཡིན་ནའང་འདྲ། གྲོས་
ཚོགས་ཟེར་དུས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཟེར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད་སྟེ། དེ་བོད་
མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཆགས་
བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་
འདིར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདིར་
དོ་སྣང་གནང་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཅིག་
ཡོད་པ་རེད། ར་ཆོ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཅམ་
མ་རེད། ར་ཆོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་
པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དོ་སྣང་བྱེད་བསྐྱད་གྱི་
ཡོད་པ་རེད། རྒྱུ་མ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རེད། ར་
ཆོས་ཞུ་གཏུགས་ལས་འགྲལ་དེ་འདྲ་སྟེལ་
དུས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དོ་
སྣང་བྱས་པའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་རྒྱུར་
གསུང་ཡོང་གི་འདུག་སྟེ། དེ་ཡིན་དུས་དོ་སྣང་
བྱེད་མཁན་ཞིག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། དོ་སྣང་
བྱེད་མཁན་དེར་སྤྱགས་པན་གསོ་རྒྱུ་ཞིག་
དང་། ར་ཆོའི་གནས་བབ་དང་གནས་སྐབས་
དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག་བསམ་རྒྱུའི་གནས་
ཚུལ་འདྲ་མ་སོང་ན་ཆ་ཆང་ཞིག་སྟོད་བྱུ་
དགོས་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་
འདུག།

དེ་ག་ནང་བཞིན་ར་ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཡིན་ནའང་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རེད་
བསམ་གྱི་འདུག་ སྤྱི་ཚོགས་ཟེར་རྒྱུ་དེ་སྤྱིར་
བཏང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་ནང་ཞིག་གི་ཆོལ་ཁའི་ནམས་པ་

ལྷ་བྱ་ཐོན་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་རྩ་བ་ཉིད་
 ནས་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག བར་སྐབས་
 ཤིག་ནས་དེ་འདྲ་ཡོད་བསྐྱད་གྱི་འདུག དེར་
 ང་རང་ཆོའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་གནས་བབ་རྩ་བ་
 ཉིད་ནས་རྩ་བ་ལྟར་གྱི་མ་རེད། ང་ཆོར་མི་
 འཁོར་ཡོད་མ་རེད། ང་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 ལུས་པ་ཡོད་མ་རེད། ང་རང་ཆོའི་འདིར་མིའི་
 ལུང་པར་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོར་
 ལྷ་བྱ་བས་མགོན་པོ་འོ་ཆེའི་ཐུགས་རྩི་
 བཀའ་བྲིན་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་
 ཐོག་ནས་གནས་བསྐྱད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་
 འདྲའི་གནས་བབ་དེར་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་
 མི་ཆང་མས་ལྷ་བྱ་བས་མགོན་པོ་འོ་ཆེའི་
 དགོངས་པ་བཞེས་བསྐྱད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
 དུས་རྒྱུ་དུ་ནས་ང་ཆོའི་ཆོས་ཁ་གསུམ་ལྷ་
 བྱར་མཆོན་ན་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱིད་
 ན་མཉམ་སྤྱིད་དང་སྤྱུག་ན་མཉམ་སྤྱུག་ཡིན་
 དུ། མ་གཏོགས་པའི་དེར་སྤྱི་ཆོན་དང་ཆ་
 བཏོས་ལྷ་བྱ་བས་བསྐྱད་ན་པན་ཐོགས་ཡོད་
 མ་རེད། ལྷ་བྱ་བས་མགོན་པོ་འོ་ཆེའི་
 དགོངས་གཞི་འབྲུག་པ་ཡིན་ན། མཆོམས་རེ་
 ཉན་ཉན་ང་ཆོར་ཉོག་ཅུ་མ་སོ་སོའི་འདོད་པ་
 མ་ཁེངས་པ་ཡོད་སྤྱིད་གྱི་རེད། དེའང་འདོད་
 པ་མ་ཁེངས་པ་ཡོད་སྤྱིད་པ་དེ་ལའང་སོ་
 སོས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་འདོད་པ་ཁེངས་
 པ་བཅོམ་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག རྒྱལ་
 སྐུ་ཞི་བ་ལྷ་ས་གསུངས་ཡོད་རེད་སྟེ།
 “གལ་ཏེ་བཙུགས་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་
 དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་བཙུགས་ཡོད་

ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་པར།” བཙུགས་
 ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་ཡོད་ན། དེར་ང་
 ཆོས་རེ་བ་རྒྱག་ཆོག་གི་རེད་སྟེ། བཙུགས་
 མེད་པའི་གནས་བབ་ཡིན་ན། དེར་རེ་བ་ཡང་
 བརྒྱག་འགྲོ་ཡི་རེད་སྟེ། དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཆོ་
 བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་
 དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་
 གནས་བབ་དེའང་གོང་མཐོར་གཏོང་བྱུང་
 དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུག
 དེ་ཡིན་དུས་ང་ཆོའི་སྤྱི་གཞུང་གསུངས་རེད། སྤྱི་
 ཆོགས་ནང་ང་ཆོར་རྒྱལ་སྤྱི་འབྲེལ་མཁན་
 མང་པོ་ཞིག་གིས་སེམས་ཆོར་བྱེད་གྱི་འདུག
 དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཆོའི་གྲས་ང་ཆོས་ཕྱོགས་
 ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་
 ང་ཆོའི་གནས་བབ་འདི་སོར་ཆུད་བྱུང་
 དགོས་རྒྱུ། སྤྱི་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་བྱུང་
 དགོས་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་
 འདུག
 དེ་ག་ནང་བཞེན་གྲོས་ཆོགས་ནང་
 ལའང་བཀུར་འོས་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་རེད།
 འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་འགན་གི་ལན་འདེབས་
 གསལ་བཤད་རེད། ཁ་ཤིས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་
 ནང་ལ་བཅད་བཏུབ་བྱས་ནས་སོ་སོའི་འདོད་
 པ་གང་ཡོད་བྱས་ནས། དེར་བཙུགས་དེ་
 འདྲའི་ནང་བཏང་། དེ་ནས་ཁ་ངན་བཤད།
 སྤྱིགས་ར་བཏང་། ཞིག་དེ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ཡོད་
 པ་གོ་ཡོད་གི་འདུག དེ་ཆོའི་གྲས་རྩ་བ་ཉིད་
 ནས་མ་བྱེད་ཞུ་ཡིན། དེ་ཆོ་པན་ཐོགས་
 གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཆོས་གྲོས་ཆོགས་

གྱི་ལས་རིམ་ལ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་པན་ཐོགས་
 གྱི་མི་འདུག དེ་རྣམ་པ་ཆོ་སོ་སོས་འགན་
 བཞེས་ནས་རྣམ་པ་ཆོའི་མདུན་ལམ་དེར་
 བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བྱུང་ན། དེ་བས་ང་ཆོའི་སྤྱི་
 ཆོགས་ལ་པན་ཐོགས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གྲོས་
 ཆོགས་ལ་དེས་པན་ཐོགས་གྱི་རེད་སྟེ། དེ་མ་
 གཏོགས་གྲོས་ཆོགས་གྱི་བཀའ་འོས་ཆང་མ་
 སྤང་ལམ་གྱི་སྐྱད་ཆ་ལྷ་བྱ་བཅོས། སོ་སོ་དེ་
 ལས་ལྷག་པ་ལྷ་བྱ། ཞིག་ཅིག་ཡིན་པའི་
 བཅོམ་པོ་བཤད་ནས་དེ་འདྲ་ཡོད་གི་འདུག
 སྟེ། དེ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཁྲོར་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད།
 གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམ་པ། འཛིན་
 སྐྱོང་བཀའ་འགན་རེད། དེ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་
 འོས་འདེམས་བྱས་ནས་ཡར་ཡོང་བ་ཞིག་
 རེད་མ་གཏོགས། དེ་ག་ཟེར་གནས་ནས་བཀའ་
 ན་ནས་སྤྱི་ལས་ཀྱི་ཡང་མ་རེད་སྟེ། མི་མང་
 དང་སྒྲིཉེ་བའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་ཡོད་པ་རེད།
 དེ་ཏེ་གོ་དགོས་གྱི་རེད་སྟེ། དེར་རིན་ཐང་ཞིག་
 འཛིན་དགོས་གྱི་རེད། མ་གཏོགས་མི་མང་
 ཁ་ཤིས་གྲོས་ཆོགས་ཁ་ཤིས་ལོ། དེ་འདྲའི་
 བསམ་སྒྲོ་བཏང་བསྐྱད་ན་ག་པར་ཡོད་གི་
 རེད། མང་གཙོའི་ལྷ་བྱ་བྱེད་ཐོག་ནས་ཉག་
 ཉག་བསྐྱད་གྱི་མ་རེད་སྟེ། དེ་ཡིན་དུས་དེ་
 ཆོའི་ཐོག་ལ་མང་ཆོགས་ཡིན་ནའང་འདྲ།
 བཀུར་འོས་གྲོས་ཆོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡིན་
 ནའང་འདྲ། དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་
 རོགས་གནང་ཞེས་འདི་གཅིག་ཞུ་ཡིན།
 དེ་ནས་དེ་ག་ནང་བཞེན་གྱི་འཛིན་
 སྐྱོང་བཀའ་འགན་རེད། བཀུར་འོས་གྲོས་

ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་
 དུ་ཚོགས་གཙོ་སྒྲུབ་པོར་མཉམ་ཐུབ་ཀྱིས་
 མ་ཐུན་འགྱུར་ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་སོང་།
 མ་འོངས་པར་དེ་གར་མ་ཐུན་འགྱུར་གནང་
 རྒྱུ་འདི་ལ་དང་ཡིད་ཆེས་ཆ་ཆང་ཡོད། དེ་
 ཡིན་དུས་དེ་ཆོའི་གས་ཟུ་མ་ཐུན་ནས་ང་
 ཆོར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ལས་དོན་
 རྒྱུད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་འདྲ།
 དགོངས་པ་བཞེས་ཐུབ་དགོས་རྒྱ་གཤིས་ཆེན་
 པོ་ཞིང་ཆགས་ཀྱི་འདུག ད་ཆོའི་གོས་
 ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་རེད། གོས་ཚོགས་
 རང་གི་བཀོད་པ་རེད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་སློ་སློན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་བཟུང་སྟེང་ཆོའི་ནང་ཁུལ་དུ་ག་མ་
 འགྲིག་པ་ཡོང་བསྐྱད་པའི་གནས་སྐྱད་པ་དེ་
 འདྲ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ནས་སྐྱུ་ལ་མ་
 ཐེངས་མང་པོ་ཞུ་མཁན་གྱི་སོང་། དེར་
 བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་གོས་ཚོགས་ཀྱི་སློ་ཆེན་
 ཡིན་ནའང་མདུན་དུ་ཁ་བརྟན་རྒྱ། རང་ཁུལ་
 ཡིན་ནའང་བཀོད་པ་དེ་ཆོ་གང་ལ་གང་
 འཆམ་ཡང་རྒྱས་བཏང་ནས་བཅོས་ཐབས་

བྱས་པ་ཡིན། སོང་ཅང་ཆང་མས་དགོངས་
 པ་བཞེས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཡིན་ནའང་འདྲ།
 གོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡིན་ནའང་འདྲ།
 བཟུ་གིས་པ་ཡོང་ཐུབ་དགོས་རྒྱ་འདི་གཤིས་
 ཆེན་པོ་རེད། ང་ཆོའི་ངོས་ནས་བྱེད་དགོས་
 རྒྱ་དང་རྒྱས་པ་བཀོད་དགོས་རྒྱ་ཆ་ཆང་
 ཞིག་བྱས་ཡོད། ད་ལྟ་བར་དུ་ཏམ་པ་འདྲ་
 ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་སྤར་བྱུང་
 མ་སྤོང་བ་ལྟ་བུ། གོས་ཚོགས་ཚོགས་འདུ་
 སྤོང་ཕྱོགས་རེད། ལས་དོན་ཆགས་ཚུད་
 ཕྱོགས་རེད། གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཐུགས་
 ཕྱོགས་རེད་ཆང་མ་ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་འགོ་
 བསྐྱད་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཆོ་ཆང་
 མས་མཉམ་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱས་པར་བརྟེན་ནས་
 ཡོང་བ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཚོགས་གཙོ་
 ཚོགས་གཞོན་གཅིག་བྱས་ཡོང་རྒྱ་གང་ཡང་
 ཡོད་མ་རེད། དེར་འཛིན་སྤོང་གི་ཐོག་ནས་
 ཡིན་ནའང་མ་ཐུན་འགྱུར་ཡོད་རེད། གོས་
 ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམས་པས་ཀྱང་མ་ཐུན་
 འགྱུར་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཟུ་མ་ཐུན་

ནས་དེ་གར་དགོངས་པར་ཉར་རོགས་
 གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
 དེ་རིང་གི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་
 དུས་བྱུག་པའི་ཐོག་ལ་སྤྱི་འཐུས་གཅིག་ཁོང་
 གི་མ་ཡུམ་འདས་སོང་པ་གྲགས། དེ་ཡིན་
 དུས་ཁོང་ལ་ཐུགས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་
 གོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཉིན་ཆ་ཆང་ཞིག་
 དགོངས་པ་ཞུས་སོང་། དེ་གནང་བཞིན་ཀྱི་
 བཀྱར་འོས་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་
 གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཚོགས་ཐེངས་འགའ་ཤས་
 ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་མ་
 གཏོགས་བཀྱར་འོས་གོས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་
 མི་ཆང་མ་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ལ་བཅར་
 ཐུབ་ཡོད་ཅེས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
 མ་ཐུན་དོན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
 ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱེ་ཆེ་
 ལ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟེན་པ་དང་།
 བོད་དོན་བདེན་མཐའ་སྤྱར་དུ་གསལ་བའི་
 སློན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

**རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་བཅས་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཁག་
 ཅིག་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ཆེན་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཕེབས་པ།**

༡༡ | ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་
 ༢༡ ཉིན་ཀྱི་སྔ་དྲོ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་
 ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པ་ (Rashtriya
 Swayamsewak Sangh) དང་། རྒྱ་
 གར་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཚོགས་པ་
 (Bharat Tibbat Sangh) བཅས་

གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཁག་ཅིག་ལས་གྲུབ་
 པའི་སྐྱེ་ཆེན་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
 ཁང་དུ་ཕེབས་སྐྱབས། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་
 གཞོན་སློལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་སྤྱི་
 འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཁང་ནང་སྟེ་ལེན་
 མཇལ་འཕྲད་གནང་སོང་།

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་
 གཞོན་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་འཆམས་འདྲི་
 དང་སྐྱགས་གསུངས་དོན་སྟོང་པོར། སྤྱི་ནོར་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 དབུ་ཁྲིད་ལམ་སྟོན་འོག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལྷ་ ༩
 པའི་ཆེས་ ༢ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༢༡ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞིན་མཆོག་གིས་ཀྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པ་ (Rashtriya Swayamsewak Sangh) དང་། ཀྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པ་ (Bharat Tibbat Sangh) བཅས་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཁག་ ཅིག་དང་མཇུག་ལས་ཀྱིས་བོད་དོན་སྐྱོར་རྒྱ་བསྐྱོར་གནང་སྐབས།

ཚོགས་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ནས་
བཟུང་ད་བར་བཅན་ཁྱོད་པོ་མིའི་མང་
གཙོའི་འཕེལ་རིམ་རི་བྱུང་སྐོར་དོ་སྤྲོད་དང་།
དེ་བཞིན་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་
གིས་བོད་མི་ཆམས་ཀྱི་ཆོས་དད་རང་དབང་
དང་། རྐྱད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱད་སོགས་གཞི་
རྒྱུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ཡོངས་སུ་
འཕྲོག་སྡེ་སྤྱད་མཉམ་གཅོད་སྤྱ་མཐུད་
གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་ས་ཡ་
གཅིག་ལྷག་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་བཅའ་
སྤྱོད་སྲོལ་གྱི་ནང་བཅན་ཤེད་ཐོག་སྲོལ་
འཛུགས་བྱེད་བཅུག་སྟེ། བོད་མི་ཆམས་རྒྱ་
རིགས་སུ་བསྐྱར་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་

སོགས་བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་རྒྱ་དག་གནས་
སྐབས་སྐོར་དོ་སྤྲོད། སྤྱི་འཐུས་ཆམས་པ་རྒྱ་
གར་མངའ་སྡེ་ཁག་ནང་ཆ་བཞོས་ཀྱིས་བོད་
དོན་སྐོར་ཞུ་སྤྱད་གནང་བཞིན་ཡོད་པའི་
སྐོར། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གལ་གནད་རི་
ཅམ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ། ཉེ་ཆར་དཔལ་
འབྱོར་ཡར་ཐོན་ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༠ ཡི་
ཚོགས་འདུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷེ་མིར་བསྐོར་
ཚོགས་གནང་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་
གཙོ་མཆོག་གི་མཆན་ཐོག་ནས་བོད་དོན་ཞུ་
སྤྱད་ཡི་གེ་བཏང་བའི་སྐོར་སོགས་གསུངས་
གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱ་མཐོན་ཆམས་པས་

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་དོན་ཐོག་ལས་དོན་གནང་
ཁྱོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་འདི་ཞུས་སྐབས།
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞིན་མཆོག་གིས་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་
སྐོར་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བཞུད་ཀྱི་སྐོར་དང་།
རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་
འཕེལ་མཐུད་ལྷན་ཚོགས་ (INPaT) ཀྱི་
སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་གསུངས་གནང་སོང་།
རྒྱ་གར་ཀྱི་སྤྱ་ཆབ་ཚོགས་ཚུང་ནས་བོད་ཀྱི་
བདེན་པའི་ཅ་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྐོར་དང་། ཕྱག་
ལས་གནང་རྒྱུ་སྐོར་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་
གནས་དང་། བོད་རྒྱའི་དཀར་ཆུག་སེལ་
ཐབས་སུ་སྤྱ་མཐུད་རྒྱལ་སྐོར་གནང་རྒྱུའི་
ཞལ་བཞེས་བཅས་གནང་རྒྱུ། ཁོང་ཆམ་
པའི་ཚོགས་པའི་སྐོར་དོ་སྤྲོད་དང་། མ་འོངས་
པར་མཉམ་ཁུབ་ཐོག་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐོར་སོགས་གསུངས་
གནང་སོང་། གཞན་ཡང་སྤྱ་མཐོན་ཆམས་པ་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་
ཚོགས་ཀྱི་ཟུར་ཉན་དུ་ཐེབས་ཤིང་། རྒྱལ་ས་
དེར་གྲོས་ཚོགས་ནས་དགའ་བསུ་ཞུས་
གནང་ཡོད་པ་བཅས།

**རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཁག་ཅིག་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱ་ཆབ་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཁང་དུ་གཟིགས་སྐོར་ཐེབས་པ།**

༢༠༡༣ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་
༢༣ ཉིན་ཀྱི་ཕྱི་ཤོ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་
ཚོགས་ཞབས་ཞུ་ཚོགས་པ་ (Rashtriya

Swayamsewak Sangh) ཡི་བྱུང་
ཁྱོགས་ས་ཞུལ་ཀྱི་ཚོགས་མི་ཁག་ཅིག་ལས་
བྱུང་བའི་སྤྱ་ཆབ་ཚོགས་ཚུང་ཞིག་བོད་མི་

མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་དུ་གཟིགས་སྐོར་
ཐེབས་སྐབས། དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཞིན་སྤྱོད་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་

གིས་སྡེ་ལེན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སོང་།

མཇུག་འཕྲད་སྐབས་དཔལ་ལྷན་
ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་ཁོང་
ཀླམས་ཕྱོས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་པར་འཆམས་
འདྲི་དང་སྒྲགས། བོད་ནང་གི་ད་ལྟོ་ཇི་ལྟོ་
གནས་སྐབས་སྒྲོར་དང་། བཅན་བྱེད་ནང་སྤྱི་
ཙོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་ཐོག་མར་རི་ལྟར་མང་གཙོ་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༢༣ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་ཀྱང་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཁུ་ཚོགས་པ་
(Rashtriya Swayamsewak Sangh) ཡི་ཚོགས་མི་ཁག་ཅིག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་སྐྱོར་དོ་སྐྱོད་གནང་སྐབས།

གསོལ་སྐུལ་གནང་བ་དང་། རིམ་བཤམ་
མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལོག་ མང་
གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ཐོག་སྐབས་དུས་སོ་སོར་
བསྐྱར་བ་རི་བྱུང་བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་དོ་སྐྱོད་དང་།
དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དང་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས།
ཕྱོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོར་
བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་
ཡིན་པ། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་
བྱའི་དམིགས་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་འགྲེལ་

བརྗོད་སྟེང་བསྐུས་གནང་རྒྱུ་ བོད་དོན་
ཐོག་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་ད་བར་
མཐུན་འགྱུར་རྒྱུ་སྐྱོར་ལུགས་ཆེ་གནང་
བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་། ཆབས་ཅིག་
ཁོང་ཀླམས་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སོ་
སོའི་ཁྲབ་ཁོངས་ས་གནས་སུ་སྤར་ལྷག་
ཁྲབ་སྤེལ་གནང་རྒྱུར་འབོད་སྐུལ་ཞུས་
གནང་སོང་།

གཞན་ཡང་སྤྱི་མགོན་ཀླམ་པས་

བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལས་དོན་གནང་
ཕྱོགས་དང་། བཅན་བྱེད་ནང་འོས་བསྐྱུ་
གནང་ཕྱོགས། བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་སྤྱོད་
གྲའི་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་དོགས་འདྲི་ཕུལ་
བར། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་
ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་
བཅས། །

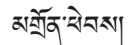
**དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་རྩ་རྒྱུའི་བདེ་འཇགས་ཚོགས་པ་ (ZeroPoint Security Corp) ཞེས་པའི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་
འཛིན་མཆོག་དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་བ།**

༢༡ པའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༢༩
ཉིན་ལྷོ་ཁུ་ཆོད་ ༩:༣༠ ཐོག་དཔལ་ལྷན་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་སྐོལ་མ་
ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་
ཚོགས་ཁང་ནང་ཁེ་ན་ཏར་ཉེན་གཤིབ་བྱས་
པའི་རྩ་རྒྱུའི་བདེ་འཇགས་ཚོགས་པ་ (Ze-
ropoint Security Corp) ཞེས་པའི་སྤྱི་

ཁྲབ་འགན་འཛིན་སྤྱི་ཞབས་ར་ལྷམ་ རོ་རྟོ་
རིན་སི་གི་ (Rafal Rohozinski) མཆོག་
དང་ལྷན་མཇུག་འཕྲད་གནང་སོང་།

མཇུག་འཕྲད་སྐབས་སྤྱི་ཞབས་ར་
ལྷམ་ རོ་རྟོ་རིན་སི་གི་མཆོག་གིས་ (Zero-
point Security Corp) ཞེས་པའི་རྩ་
རྒྱུའི་བདེ་འཇགས་ཚོགས་པའི་དོས་ནས་

བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུའི་བདེ་
འཇགས་ཡོང་ཐབས་ཐོག་མཉམ་རུབ་ཀྱི་
ལས་གཞི་འགོ་བཞེས་ཡོད་པའི་སྐྱོར་དོ་སྐྱོད་
དང་སྒྲགས། རྩ་རྒྱུའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་གལ་
གནད་དང་། དེ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་།
རིག་གཞུང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སྤྱད་སྐྱོབ་བྱ་
རྒྱུའི་སྐྱོར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྷན་ཆོག་པ་
གཞོན་མཆོག་གིས་སྐྱེ་ཞབས་ཁིང་ཁྱོས་
ཆོག་པ་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་དོ་སྐྱོད་སྤེར་བལྟས་
ཆོག་པ་ཀྱི་ཆོག་པ་ཁང་ནང་གཟིགས་སྐོར་སྤེ་
གནང་ཡོད་པ་བཅས་།

གློའ་གནང་གི་ཡོད་པ་གསལ་སྟོན་གྱི་
 ཡོད་པའི་སྐོར་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ནང་རྒྱ་
 རག་དམར་གཞུང་གིས་སོ་ལྷའི་པར་ཆས་
 གང་སར་བཙུགས་ཏེ། བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་
 འདུག་སྐྱོད་གསུམ་ལ་དམ་བསྒྲགས་དང་།
 བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་
 མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བཅས་པ་ཅ་མེད་བཙོ་
 རྒྱའི་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་གྱི་དེ་བཞིན་ཡོད་
 པའི་སྐོར། བོད་ནང་གྲེས་པ་ས་ཡ་གཅིག་
 མན་ཅས་རྒྱ་གཞུང་གི་སྐར་ས་འཛིན་འོག་
 ཡོད་པའི་བཅའ་སྟོད་སྟོབ་གྲའི་ནང་བཅན་
 ཤིང་ཐོག་སྟོབ་འཇུག་གྱི་བཙུག་སྟེ། བོད་མི་
 རྣམས་རྒྱ་རིགས་སུ་བསྐྱར་ཐབས་དང་།

བོད་མིའི་རིགས་རྒྱུ་ (DNA) བསྐྱེད་
 བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ད་ལྟའི་
 བོད་ནང་གི་རྩ་བའི་གནས་སྐབས་སྐོར་སྤྱི་
 དང་། དེ་བཞིན་མཐོ་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་
 གི་གཤམ་གནད་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་
 དམར་གཞུང་གིས་བོད་ནང་ཆད་ལས་
 འདས་པའི་ཤིང་ནགས་གཙོད་འབྲེག་དང་།
 བོད་ནས་རྒྱ་གར་གཙོས་སྒྲིབ་ཤིང་ཡེ་ཡེ་
 རང་བབས་པའི་རྒྱ་གསུ་ཚུ་ནམས་ལ་ཚུ་
 མཛོད་མང་པོ་བརྒྱབ་ནས་ཚུ་ཁ་བསྐྱར་
 ཐབས་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༧༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་
 བོད་ས་བཅན་བཟུང་མ་བྱས་པའི་སྔོན་ལ་
 ཉིན་བོད་ས་མཆམས་ལས་རྒྱ་དཀར་ནག་
 གི་ས་མཆམས་ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་
 པ་དང་། རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ས་
 ཡོངས་རྫོགས་བཅན་བཟུང་བྱས་པའི་རྗེས་
 རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཆམས་ལ་རྒྱ་དམར་གཞུང་
 གིས་ཡང་ཡང་དཀའ་ངལ་བཟོ་བཞིན་ཡོད་
 གནས། བོད་མིའི་སྤྱི་ཤུགས་འཛུགས་པོས་ནས་
 འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ནས་
 གཉིས་སྤྱོད་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བྱས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༩ པའི་ཆེས་ ༢༩ ཉིན་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་གསར་འགྱུར་མཐུན་ཚོགས་ (Indian Association of Foreign Affairs Correspondents (IAFAC)) ཞེས་པའི་ཚོགས་མི་རྒྱ་གར་ཉིན་དུ་གསར་ཤོག་གི་ཚོས་སྤྱི་ཤུགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཉེ་ཁར་ (Suhasini Haider) ལགས་སོགས་དང་མཇུག་འབྲུན་གནང་སྐབས།

བརྒྱད་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་སུ་
 འབད་བཅོན་གནང་བཞིན་ཡོད་སྐོར་སོགས་
 ཀྱི་ཐོག་གསུངས་གནང་བ་མ་ཟད། ཁོང་རྣམ་
 པས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་ལས་ལྟེ་ཡང་སྤྱོད་
 སྐོར་དང་། བོད་ནང་གི་རང་ལུས་མེར་
 བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་སོགས་ཀྱི་
 ཐོག་དོགས་འདི་ཕུལ་བ་ཁག་ལ་དཔལ་ལྷན་
 ཚོགས་གཞོན་མཆོག་གིས་ལན་འདེབས་
 གསལ་བཤད་གནང་སོང་།
 གཞི་རྩའི་ཁོང་རྣམས་བཞུགས་
 སྐར་དུས་ཕྱི་ཆེས་ ༢༩ རས་ ༢༧ བར་

བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
 འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་གནང་སྤྱོད་སོགས་
 ཀྱི་ཐོག་རྒྱུས་མཐུན་དང་། མཐུན་རྐྱེན་གསུང་
 ཐེབས་གནང་ཡོད་འདུག མཇུག་འབྲུན་
 སྐབས་སུ་མཐོན་ནམས་དང་ལྷན་འཕགས་
 བོད་འབྲེལ་མཐུན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་
 འཛིན་གྱུ་བ་བསྐྱེད་ཤིང་འཛིན་ལགས་དང་།
 ལས་བྱེད་ཆོས་ཉིད་ཆེ་རིང་ལགས་རྣམ་
 གཉིས་སྤྱོད་བཅར་ཞུས་འདུག་པ་བཅས།

སྤྱི་ཁྲིའི་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ཁམས་སྐར་འབྲུག་མཐོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རའི་གཙུག་ལག་སྤྱོད་
གཉེར་ཁང་གསར་བ་དབུ་འབྲེད་མཛད་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༩ ཆེས་ ༢༧
 ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་བོད་མིའི་སྤྱོད་པའི་དབུ་
 ཁྲིའི་སྤྱི་ཁྲིའི་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
 པོ་མཆོག་གིས་འཕགས་ལུལ་བཟུང་ཤིས་

སྤྱོངས་གདན་ས་ཁམས་པ་སྐར་གྱི་བཤད་བྲ་
 ཁམས་སྐར་འབྲུག་མཐོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རའི་
 གཙུག་ལག་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་གསར་བ་རྟེན་
 དང་བཞེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་

ལགས་གྱུ་བ་བྱང་བ་དེ་བཞིན་དབུ་འབྲེད་
 རབ་གནས་དང་། མཛད་སྤྱོད་ཐོག་བཀའ་
 སྤྱོད་བཀའ་འདི་ལྟུང་གནང་སོང་།

སྐབས་དེའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒོའི་ཐོག་
 ལ་སྐབས་རྗེ་ཁམས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
 དང་། དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྱོན་དུ་དབལ་
 ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་
 འཕེལ་མཆོག་ བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསལ་ཀྱི་
 དབལ་ལྷན་སྤྱི་ཚོང་སྤྱོད་པ་ཆེ་རིང་མཆོག་
 ཆེ་བསྟོད་སྐུ་མགྱོན་དུ་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་
 མྱོས་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་བྱེད་ཆེ་སྐུ་ཞབས་ཀི་
 ཤོ་རི་ ལལ་ (Shri Kishori Lal, Chief
 Parliamentary Secretary, HP)

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༧ ཉིན་བོད་མིའི་སྤྱི་ཐོན་མཛད་སྒོ་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགྱོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་འཕགས་ལུལ་
 བཟུལ་ཕྱོངས་གདན་ས་ཁམས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་གི་བཞུགས་སྐབས་སྐར་འབྲུག་མཛོལ་རྩམ་ཀྱི་རིམ་གཙུག་ལག་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་གསར་པ་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་ལེགས་བྱུང་བུ་བའི་བཞེན་དབུ་འབྱེད་རབ་གནས་མཛད་སྐབས།

མཆོག་ གཞན་སྐུ་མགྱོན་དུ་བོད་མི་མང་སྤྱི་
 འཐུས་ནམ་པ་དང་། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་
 དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱེད་ཆེ་སྐོག་གས་
 མེབས་གནང་འདུག

སྐབས་དེར་དམིགས་བསལ་སྐུ་
 མགྱོན་དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
 ཆོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་དོན། ས་
 བསྟན་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་
 བདག་འཕྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་མགོན་
 སྐབས་མཚུངས་སྐྱེ་མ་མཆིས་པ་སྤྱི་ནོར་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགྱོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་
 སྟོན་ལུས་གུས་བྱུག་སྟོན་དུ་ལུལ་བའི་ཐོག་
 ཅས་དེ་རིང་གུས་ཀྱི་གདན་ས་ཁམས་པ་སྐར་
 ཀྱི་བཞུགས་སྤྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དབུ་
 འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་ཐོག་མེབས་པའི་ཁམས་
 སྐར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ལ་སྐབས་རྗེ་
 ཁམས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དབུས་
 པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱལ་དང་། དགོ་འདུན་པ་

ནམ་པ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུང་གསལ་ཀྱི་
 དབལ་ལྷན་སྤྱི་ཚོང་མཆོག་གིས་དབུས་
 པའི་སྐུ་མགྱོན་ནམ་པ། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་
 གནད་ཡོད་སྐུ་ཞབས་ཀི་ཤོ་རི་ ལལ་མཆོག་
 དང་ལྷན་སྤྱོད་བདག་ནམ་པ། མངའ་ཆོགས་
 སྟོན་བྱུག་བཅས་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
 ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ། ཐོག་མར་
 འཆོམས་འདྲིའི་བཟུལ་ཤེས་བའི་ལེགས་ལྷ་རྒྱ་
 ཡིན།

དེ་རིང་བཟུལ་ཤེས་སྤྱོད་སྐབས་པ་
 སྐར་གྱི་བཞུགས་སྤྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་
 དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་ཐོག་ལ་འཕྲོ་བ་ལྷ་
 དང་བཅས་པའི་མགོན་སྐབས་སྤྱི་ནོར་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགྱོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
 ཞབས་ཀྱི་མཛོན་པར་འཁོད་པའི་དེ་རིང་
 བཞུགས་སྤྱི་ཆེན་པོའི་ཐོག་ཅས་ང་ཆོ་གདུལ་
 གུ་ནམས་ཀྱི་རོང་དངོས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་

བསྐྱེད་སྐྱེས་མཛད་སྒོའི་ཆོགས་མགོན་དུ་
 དབུ་ཞུགས་གནང་བྱུང་བ་དེ་དང་རང་ཆོའི་སྤྱི་
 བ་མང་པོའི་རིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་
 ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་བཞིན་གདན་ས་འདྲིའི་ཐོག་
 ཅས་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་ ལྷག་པར་དུ་
 འབྲུག་པ་བཞུགས་ཀྱི་བཞུགས་སྤྱི་བཞུགས་
 གཉེས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ལྷ་བྱ་ཆགས་སྐབས་
 འདི་ཉ་ཅང་གི་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་བྱ་གཞག་
 ཅིག་ཡིན་དུས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་ཆང་མ་ལ་
 བསྐྱེད་སྐྱེས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

གཙོ་བོ་སྤྱོད་དཔོན་དེ་ཀྱི་གས་
 གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་རེད། རྒྱལ་
 པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལུང་དང་
 རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉེས་སུ་བསྐྱེད་པ་
 ཞིག་ཡིན་དུས། དེའི་ཐོག་ང་རང་ཆོས་བཞུགས་
 སྐབས་གཉེས་ཀྱི་ཐོག་ཅས་བསྟན་པ་འཛིན་
 སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༥ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་འཕགས་ཡུལ་བཟའི་སྤྱོད་སྒྲིལ་གདན་ས་ཁམས་པ་སྐྱར་གྱི་བཤད་བླ་ཁམས་སྐྱར་འབྲུག་མཐོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེན་ཁང་གསར་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་ལེགས་བྱུང་བྱུང་བ་དེ་བཞེན་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྤྱི་ཉི་མོ་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་གོང་དུ་
ལ་སྐྱབས་ཆེ་ཁམས་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་
ལག་ཁང་དང་། བཤད་བླ་ཉི་འབྲུང་རིམ་དེ་ཆོ་
ཁམས་སྤུལ་སྐྱ་གོང་འོག་གི་ཐོག་ནས་
དམིགས་བསལ་གྱིས་སྐྱུ་ལས་ཞེ་བོ་བསྐྱོན་
གནང་འདུག དེ་ཡིན་དུས། རྗེས་འདུག་
རྣམས་ཀྱིས་སྐྱ་གོང་འོག་གི་དགོངས་པ་གང་
ཡོད་པ་དེ་དག་བསྐྱར་སྤྱོད་བྱུང་ཆང་མས་
ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཞབས་ཉོག་
བསྐྱབ་སྤྱོད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་
འདུག་ཅེས་གསལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞེན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་
འདི་ལྷ་བྱ་ཞེས་ཆོ་ཉི་མོ་གི་ཡུལ་དུ་
མངལ་སྤྱབ་པ་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཅིག་
བསྐྱན་པའི་སྤྱི་ན་བདག་རྣམ་པའི་བཀའ་བློན་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱན་པའི་
སྤྱི་ན་བདག་རྣམ་པར་དེ་རིང་འདི་འདྲ་བའི་
བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་གོ་སྐབས་ལེག་བྱུང་
སྤྱབ་པ་འདིར་ཆང་མས་དགའ་བ་སྐྱོམ་

དགོས་པ་ཞིག་དང་། སོ་སོའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་
དུས། དུས་རྒྱུན་དུ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བསྐྱོ་བ་
འདྲ་བོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་སྤྱོད་དགོས་པ་གལ་
ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་
བཞེན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱུགས་རྗེ་བཀའ་བློན་ལ་
བརྟེན་ནས་ང་རང་ཆོའི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ ༥ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུ་བཞུགས་ཐོག་འཕགས་ཡུལ་བཟའི་སྤྱོད་སྒྲིལ་གདན་ས་ཁམས་པ་སྐྱར་གྱི་བཤད་བླ་ཁམས་སྐྱར་འབྲུག་མཐོ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེན་ཁང་གསར་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་ལེགས་བྱུང་བྱུང་བ་དེ་བཞེན་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྤྱི་ཉི་མོ་སྐབས།

མཐའ་དོན་གྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་
ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆེ་ཞབས་
པད་བསྐལ་བརྒྱུད་བརྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
ལྷ་བས་ཐེ་ཁམས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
གིས་དབུས་པའི་གདན་ས་ཁམས་པ་སྐར་གྱི་
བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་

བའི་སྒོན་འདུན་ཁྱུ་ཀླུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
གནང་སོང་།
གཞན་ཡང་མཇུག་སྒྲིལ་ཐོག་
ལྷ་བས་ཐེ་ཁམས་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
གིས་ཐེབས་བསུའི་གསུང་བཤད་དང་།
དམིགས་བསལ་སྤྱི་མགོན་དཔལ་ལྷན་གྱི་

སྒྲིང་མཆོག་དང་། ཆེ་བསྟོན་སྤྱི་མགོན་ཉི་མ་
ཅལ་མངའ་སྡེའི་གྲོས་ཆོག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་དྲུང་
ཆེ་སྤྱི་ཞབས་ཀི་ཤོ་རི་ ལལ་མཆོག་ནས་
མཇུག་སྒྲིལ་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤད་
གནང་ཡོད་པ་བཅས།

ནི་ཐར་ལན་རྟེ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གྲོས་ཆོག་འཕུས་མི་ཟུར་པ་བོད་དོན་རྒྱལ་སྒྲིང་བ་ལུས་སྤྱི་མི་རི་ཀ་ རྩོམ་རིམ་ རེར་པེ་སི་ཏ་ར་མཆོག་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཐེབས་པ།

༢༠༡༣ ལྷ་མོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ པའི་ཆེས་
༡༩ ཉིན་གྱི་སྤོ་རྒྱུ་ཆོད་ ༡༠༧༥ ཐོག་ནི་
ཐར་ལན་རྟེ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གྲོས་ཆོག་ས་
འཕུས་མི་ཟུར་པ་དང་། བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་
སྒྲིང་ལུགས་ཆེ་གནང་མཁན་ལུས་སྤྱི་མི་རི་
ཀ་ རྩོམ་རིམ་ རེར་པེ་སི་ཏ་ར་ (Erica
Georgine Terpstra) མཆོག་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཐེབས་ཤིང་།
སྤྱབས་དེར་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཕུས་ཆོག་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་
བཟུང་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཆོག་གཙོ་མཁན་སྤྱི་མི་རི་ཀ་མཆོག་ནས་
གཉིས་གྱིས་ཆོག་གཙོ་མཁན་པོ་ལས་ཁུངས་སུ་
སྤྱི་ལེན་མཇུག་འདུག་གནང་སོང་།

ལྷ་མོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ནི་ཐར་ལན་རྟེ་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གྲོས་ཆོག་འཕུས་མི་ཟུར་པ་དང་། བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྒྲིང་ལུགས་ཆེ་གནང་
མཁན་ལུས་སྤྱི་མི་རི་ཀ་ རྩོམ་རིམ་ རེར་པེ་སི་ཏ་ར་ (Erica Georgine Terpstra) མཆོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཁང་དུ་ཐེབས་སྤྱབས་

མཇུག་འདུག་སྤྱབས་དེར་པལ་ལྷན་
ཆོག་གཙོ་སྤྱི་མི་རི་ཀ་མཆོག་གིས་འཆམས་
འདྲི་དང་སྤྱབས་བོད་དོན་སྒྲིང་ལ་གཙོ་བོ་
གསུང་དོན། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་
གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱད་ཡིག་དང་། དེག་གཞུང་།
མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་བཟོ་

རྒྱུ་ལྡན་ལུས་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲོར་
དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་གིས་
དམིགས་བསལ་ཞིབ་འཇུག་མཁན་བཞིས་
(Four UN Special Rapporteurs)
སྤྱན་ཐོ་བཏོན་པ་གཞིར་བཟུང་། རྒྱ་གཞུང་
གིས་བོད་ནང་སྤྱ་གྲུ་ས་ཡ་གཅིག་མན་ཅམ་
རྒྱུ་བཅའ་སྟོད་སྟོབ་གྲུ་ལྡན་བཅའ་ཡོད་
ཐོག་སྤྱོད་འཇུག་བྱེད་བཅུག་སྟེ། བོད་མི་
ནམས་རྒྱ་རིགས་སུ་བསྐྱར་ཐབས་བྱེད་
བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་ད་ལྟོ་བོད་ནང་གི་

དག་གནས་སྤངས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་
མཐོ་སྤང་བོད་ཀྱི་ཁོར་ལུག་གི་གལ་གནད་
དང་། བོད་ནས་བབས་པའི་གཙོ་བོ་རྒྱ་ནམས་
ལ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱ་མཚོ་མང་
པོ་བརྒྱལ་སྤྱོད་ལ་བསྐྱར་ཐབས་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་པ་སོགས་བོད་དང་། ཉེ་འཁོར་བྱིས་
མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཁོར་ལུག་ལའང་
ཉན་ཁ་ཆབས་ཆེན་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲོར་
རྩོད་དང་། དེ་བཞིན་ལྷ་མོ་ ༢༠༡༣
ལྷ་ ༤ པའི་ནང་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཕ་ཤིང་ཀོན་

ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
 འོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་
 འཚོགས་སྐབས། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཁང་ནང་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་
 རག་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་ (Congressional-Executive Commission on China) གི་མདུན་དུ་ “བོད་དོན་དཀའ་
 རྒྱུ་མེད་ཐབས་སུ་འབྲུག་བཞིན་པའི་དཀའ་
 འཕྲུལ་” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བོད་དོན་
 ཉན་ཞིབ་ཀྱི་ལས་རིམ་ཞིག་བསྐྱུངས་ཡོད་པ་
 དང་། དེའི་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་
 དབང་སྐུ་ཞབས་མེ་ཀལ་ ཨན་ ཨལ་ཊ་ སྤ་
 རག་ (Michael Van Walt) ལགས་དང་།
 རྒྱ་རིགས་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་སྐུ་
 ཞབས་ཉོན་ ཤིང་ ལཱུ་ (Hon-Shiang Lau) ལགས་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
 བོད་འདི་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་

གཅིག་ཡིན་པའི་སྐོར་ཁྲུང་ས་སྤྱིལ་བྱས་ཡོད་
 པ་ལུང་འབྲེན་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་རང་
 བཙན་གཙང་མ་ཡིན་པའི་གནས་བབ་དང་།
 བོད་མིའི་སྤྱིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཉིས་
 སྤན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་བྱས་བརྒྱད་བོད་
 རྒྱའི་དཀའ་རྒྱུ་མེད་ཐབས་གནང་བཞིན་
 ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་བར་བོད་རྒྱ་འབྲེལ་མོལ་
 ཐངས་དགུ་བྱུང་ཡོད་པ་སོགས་བོད་དོན་
 སྐོར་གསུངས་གནང་བ་དང་། ལུ་མ་སྐུ་ཨི་རི་
 ཀ་ རོར་རི་ལེ་ རེར་པེ་སི་ཏ་ར་མཆོག་གིས་
 གཙོ་བོ་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་
 ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་གསན་པ་
 བརྒྱད་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནང་རྒྱུར་
 སེམས་ལུགས་བསྐྱེད་པའི་སྐོར་དང་། དེ་ལྟ་
 ལུ་མ་སྐུ་མཆོག་ནི་ཐར་ལན་ཏི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་གནང་སྐབས་ཀྱི་
 ལས་དོན་རི་བྱས་སྐོར་སོགས་ངོ་སྤྱོད་དང་།

དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
 ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱིལ་པོ་དང་སྤྱི་འཐུས་ནམ་
 པའི་འོས་བསྐྱེད་གནང་སྤྱོད་ཀྱིས་དང་། ལུན་ཆད།
 བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནང་བོད་
 མི་ཆོས་བོད་ཀྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་
 ཀུན་རི་ལྟར་རྒྱུན་འཛིན་གནང་མིན་སྐོར་
 སོགས་ཀྱི་ཐོག་བཀའ་འདི་ཁྱུས་པར། དཔལ་
 ལུན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱིལ་པོ་མཆོག་གིས་ལན་
 འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་སོང་།

དེ་ནས་དཔལ་ལུན་ཚོགས་གཙོ་
 སྤྱིལ་པོ་མཆོག་གིས་ལུ་མ་སྐུ་མཆོག་ལ་བོད་
 མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་
 ལུགས་ཀྱིས་དང་། ཐབས་བྱས་འཆར་གཞི་
 སོགས་བོད་དོན་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ལུ་
 རིས། སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་ཁང་ནང་
 གཟིགས་སྐོར་སྤྱི་ཁྱིམ་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

**བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༥ པའི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༤ པའི་ལས་དོན་ལྷག་མ་བསྐྱུང་རྒྱུའི་ཚོགས་འདུ་འཕར་འགྲངས་
 གནང་བ།**

༢༠༡༩ ལུགས་འོས་སྐབས་ ༡༥ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པ་ལྷན་རྒྱུས་མཆོག་ལ།

ཆེད་ཀྱི་ བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཆན་ཞེ་དགུ་

པའི་ནང་གསལ་ ༩ པར། “སྤྱི་འཐུས་ཉུང་མཐའི་གྲངས་ཆད་མ་ཡོངས་པར་ཚོགས་འདུ་ཉིན་གྲངས་བདུན་ལྷག་འཕར་འགྲངས་བྱེད་དགོས་
 བྱུང་ན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱིལ་པོ་མཆོག་འདུ་འཕར་འགྲངས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ།” ཞེས་གསལ་བ་བཞིན། སྐབས་ ༡༥ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་
 འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༤ པ་ལྟ་མཐུད་བསྐྱུང་རྒྱུ་སྤྱི་འཐུས་ཉུང་མཐའི་གྲངས་ཆད་མ་ཡོངས་མིན་དབང་གིས་རེ་ཞིག་
 ཚོགས་འདུ་འཕར་འགྲངས་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཚོགས་དུས་འདིའི་ལས་དོན་ལྷག་མ་ནམས་ལྟ་མཐུད་བསྐྱུང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་བྱུང་
 མཆམས་འབྲེལ་ལམ་ཁྱེ་རྒྱ་ལགས་ན་ཚོགས་མི་ནམས་དུས་ཐོག་ཚོགས་བཅར་གནང་དགོས་ཞེས་ཐེབས་སོང་བ་དགོངས་མངའ་མཁྱེན།
 སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་དུང་ལས་ཁྲུངས་ནས། བྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༢༩ ལ།

ཕུལ།

དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུས་སྤྱུ་ཁྲུ་ཡེ་ནེ་ བ་ཏེན་སི་ཏེན་མཆོག་ འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བར་ཐུགས་གསོ་ཞུས་པ།

༢༣ ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་
འཐུས་མི་དང་། བོད་དོན་ཐོག་ཡུན་རིང་རྒྱུ་
སྐྱོར་གནང་མཁན་ལུས་སྤྱུ་ཁྲུ་ཡེ་ནེ་ བ་
ཏེན་སི་ཏེན་ (Dianne Feinstein) མཆོག་
འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཡིད་སྤྱིའི་གནས་
ཚུལ་ཐོན་པར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༩ བའི་
ཆེས་ ༣༠ ཉིན་དབལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་
བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་གཞིས་ཁྲིམས་བོད་
མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་གསོ་ཞུས་
གནང་འདུག

དེ་ཡང་ཐུགས་གསོའི་འཕྲིན་ཡིག་
ནང་འཁོད་དོན། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་
མའི་འཐུས་མི་དང་། བོད་དོན་ཐོག་ཡུན་རིང་
རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ལུས་སྤྱུ་ཁྲུ་ཡེ་ནེ་ བ་
ཏེན་སི་ཏེན་ མཆོག་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་
བའི་ཡིད་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འཕེལ་ཏེ་
ཅད་གི་སྒོ་ཐམས་ལྷོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལོར་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཨ་
རིའི་རྒྱལ་ས་ལ་ཤིང་ཏོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་
ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་བསྐོར་ཚོགས་
གནང་སྐབས། དབལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་
མཆོག་དང་ལྷན་དམ་པ་ཁོང་གི་ལས་ཁུངས་
སུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་མཇུག་མོལ་གནང་རྒྱུའི་
གོ་སྐབས་བྱུང་བ་མ་ཟད། སྐབས་དེ་དུས་
ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་འཕམ་ཆོད་ཐོག་

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་དང་། བོད་དོན་ཐོག་ཡུན་རིང་རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ལུས་སྤྱུ་ཁྲུ་ཡེ་ནེ་ བ་ཏེན་སི་ཏེན་ (Dianne Feinstein) མཆོག་

རི་ཅམ་ཐུགས་ཁུར་རྒྱུ་སྐྱོར་གནང་གི་ཡོད་
པ་དངོས་སུ་མཇུག་བྱུང་། གཞི་རྒྱུ་དམ་པ་
ཁོང་གི་ཨ་རིའི་ཁེ་ལི་པོར་གི་ཡིད་ཁུལ་ནས་
གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལས་ཡུན་
རིང་ལོས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་
ཟད། ཨ་རིའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བྱུང་མེད་གྲོས་
ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལས་ཡུན་རིང་
ལོས་གནང་མཁན་ཞིག་དང་། གྲོས་ཚོགས་
གོང་མའི་མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་འཐུས་མི་
གན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ལུས་སྤྱུ་ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢
ལོའི་ཨ་རིའི་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་ (Tibetan
Policy Act 2002) དང་། ཨ་རིའི་གྲོས་
ཚོགས་ནས་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་
མཇུག་རྗེས་ལ་དོས་འཛིན་གྱིས་ཨ་རིའི་གྲོས་
ཚོགས་ཀྱི་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་འདུལ་

བཞེས་གནང་རྒྱུའི་གྲོས་ཆོད་བཅས་གཏན་
འབེབས་གནང་རྒྱུར་ཐུགས་འགན་ཆེན་པོ་
བཞེས་གནང་ཡོད།

དམ་པ་ཁོང་སྤྱི་འཆོ་བཞུགས་
སྐབས་བོད་མི་དང་། བོད་ཀྱི་ཅད་དོན་ཐོག་
ལྷག་བསམ་གཏམ་བ་མེད་པར་རྒྱུ་སྐྱོར་
གནང་བ་ནམས་ང་ཆོས་རྟག་ཏུ་བྱ་རེས་
ཡིན། ལུས་སྤྱུ་ཁོང་སྤྱི་གཤེགས་པ་དེས་བོད་
ཀྱི་སྤྱི་བའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་དང་། འཇམ་
སྲིང་གི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་དབུ་བྱེད་གཅིག་མེད་
པར་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟའི་དུས་ཆོད་འདིར་
འཇམ་སྲིང་གང་སར་བཞུགས་པའི་བོད་མི་
ཆོས་ཁྲིད་ནང་མི་ལྷན་རྒྱུ་ས་ལ་གཏུང་
སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ངས་སྐོར་
ཡང་གཞིས་ཁྲིམས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་
ཞུས་ཏེ། ཁྱེད་ནང་མི་ལྷན་རྒྱུ་ས་ལ་ཐུགས་
གསོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་བཅས།

བོད་མི་མང་མྱེ་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁག་གཤམ་གསལ་དུ་ཆོག་སྐྱོན་གཟིགས་གནང་ཡོང་བ་ལྟུ།
For More Information about Tibetan Parliament-in-Exile, follow our website,
Facebook, Instagram and Twitter using QR codes below

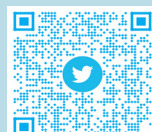
 www.chithu.org

 Tibetan Parliament-in-Exile

 tibparliament

 Tibparliament

Tibetan Parliament-in-Exile
CTA, Gangchen Kyishong
Dharamshala -176215
Distt: Kangra, H.P. India
Tel: +91-1892-222481
Email: tpieadmin@tibet.net
chithu@tibet.net